

Provincie Utrecht

Programmabegroting 2009

Utrecht, oktober 2008

Inhoudsopgave

	pag.
1. Hoofdpijnen van beleid	1
2. Programmaplan	15
2.1 Inleiding	
2.1.1 Programma's	
2.1.2 Indicatoren	
2.1.3 Specificatie van baten en lasten	
2.1.4 Projecten in de begroting	
2.1.5 Opbouw en inhoud van de programma's	
2.1.6 Leeswijzer programmabegroting	
Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling	18
Programma 2 Landelijk gebied	23
Programma 3 Wonen en stedelijke vernieuwing	28
Programma 4 Duurzaamheid en milieu	32
Programma 5 Water	37
Programma 6 Economische zaken en recreatie	42
Programma 7 Mobiliteit	46
Programma 8 Samenleving, cultuur en sport	53
Programma 9 Jeugd, onderwijs en zorg	58
Programma 10 Bestuur en middelen	63
3. De paragrafen	73
3.1 Weerstandsvermogen	73
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	79
3.3 Financiering	83
3.4 Bedrijfsvoering (incl. handhaving, subsidies en vergunningen)	85
3.5 Verbonden partijen	90
3.6 Grondbeleid	95
3.7 Provinciale belastingen en heffingen	97
4. Financiële begroting: Financieel perspectief 2009-2011	99
4.1 Financieel meerjarenperspectief	99
4.1.1 Totstandkoming	100
4.1.2 Technische uitgangspunten	100
4.1.3 Samenvattende uitkomsten (saldo) begroting 2009	100
4.1.4 Incidentele lasten en baten	100
4.2 Algemene dekkingsmiddelen	101
4.2.1 Opcen motorrijtuigenbelasting	101
4.2.2 Algemene uitkering provinciefonds	101
4.2.3 Resultaat treasury	101
4.2.4 Overige opbrengsten	102
4.3 Saldi van de huidige programma's	102
4.4 Stelposten	103
4.4.1 Stelposten "Beschikbaar voor nieuw beleid"	103
4.4.2 Stelpost inverdieneffect OinO.	103

4.4.3	Stelpost voor loon- en prijscompensatie	104
4.4.4	Bestuursakkoord Rijk-Provincies	104
4.4.5	Vervangingsinvesteringen / kapitaaldienst	105
4.4.6	Dekking renteverliezen voorfinanciering	105
4.4.7	Stelpost onvoorzien	105
4.5	Reserves	105
4.5.1	Mutaties in reserves	105
4.5.2	Herijking reserves en voorzieningen	105
4.5.3	Reserve Coalitieakkoord	106
4.6	Financiële positie	106
4.6.1	Investeringen	106
4.6.2	Reserves en voorzieningen	107
4.6.3	Voorzieningen	107
5.	Uitvoeringsprogramma	109
6.	Projecten	177
7.	Bijlagen	225
7.1	Kerngegevens Provincie Utrecht	226
7.2	Bestedingsplan UtrechtsMobiliteitsProgramma (UMP) 2009 – 2013	229
7.3	Investering- en financieringsstaat 2008-2011	237
7.4	Staat van vaste activa	238
7.5	Verstrekke langlopende leningen	240
7.6	Staat van opgenomen langlopende leningen	241
7.7	Overzicht van gewaarborgde geldleningen	242
7.8	Staat van reserves	243
7.9	Staat van voorzieningen	244
7.10	Meerjaren raming baten en lasten	245
7.11	Stortingen/onttrekkingen reserves per programma	246
7.12	Staat van inkomensoverdrachten	248
7.13	Incidentele lasten en baten	250
7.14	EMU-saldo	253
7.15	Was/wordt lijst programma-indeling	254
7.16	Toelichting op beleidsvoorstellen	256
7.17	Subsidies die onder SISA vallen	261
7.18	Afkortingen	262
Colofon		264

Hoofdstuk 1 HOOFDLIJNEN VAN BELEID

De programmabegroting 2009 is de tweede begroting die deze Statenperiode 2007-2011 wordt aangeboden. Het nieuwe college dat op 29 september is aangetreden, gaat verder op de ingeslagen weg. Het coalitieakkoord: *"Accent 2008, slagvaardig verder"*, stemt in grote lijnen overeen met de ambities en gekozen uitgangspunten van het coalitieakkoord van 2007. Er is wel gekozen voor een aantal accentverschillen in beleid en uitvoering. We staan gezamenlijk voor het oplossen van complexe maatschappelijke vraagstukken. Maatschappelijke problemen worden integraal en gezamenlijk met onze partners aangepakt. Durf en daadkracht zijn daarbij nodig. Dit kan leiden tot het verzinnen van soms onorthodoxe oplossingen. Voorop staat dat wij de kwaliteit van onze leefomgeving willen behouden en waar nodig verbeteren. Oplossingen die wij kiezen moeten ook na 2011 houdbaar zijn. Wij kiezen daarom voor kwaliteit en duurzaamheid boven schijnbaar "eenvoudige" oplossingsrichtingen.

Het is daarbij ook noodzakelijk te kijken naar belangrijke landelijke ontwikkelingen en te beoordelen welke consequenties deze ontwikkelingen hebben voor de provincies.

Het jaar 2008 was een interessant jaar voor alle provincies, omdat er verschillende belangrijke adviezen verschenen zijn: de kabinetsreactie¹ op het rapport van de commissie Oosting² en de rapporten van de commissies Lodders³ en D'Hondt⁴. Het meest van belang in dit kader is het Bestuursakkoord rijk – provincies⁵, waarin adviezen uit de genoemde rapporten zijn verwerkt.

Wij gaan de door het rijk geboden kansen benutten door voortvarend aan de slag te gaan.

In hoofdstuk 1 wordt eerst ingegaan op een aantal strategische ontwikkelingen en de gevolgen voor de provincie Utrecht. Vervolgens worden de beleidsaccenten voor 2009 weergegeven. Tot slot wordt ingegaan op de belangrijkste financiële ontwikkelingen in 2009 en worden de financiële consequenties van de genomen beleidskeuzes gepresenteerd in de financiële begroting 2009.

1.1 Belangrijke landelijke ontwikkelingen in 2008

Commissie Oosting

Deze commissie is ingesteld in augustus 2006. De commissie had tot taak de doorlichting van wetgeving met betrekking tot interbestuurlijk toezicht te begeleiden en ook zelf een oordeel te geven over de mogelijkheden om het specifieke interbestuurlijk toezicht terug te dringen.

Het advies van Oosting (overgenomen door het kabinet) leidt aan de ene kant tot een vermindering van bestuurlijke drukte en interbestuurlijk toezicht, maar aan de andere kant tot een grotere rol van de provincie in dat toezicht.

De vermindering van het toezicht sluit aan bij de weg van decentralisatie die het kabinet is ingeslagen. Dat vraagt om vertrouwen tussen de bestuurslagen en niet te ingewikkelde bestuurlijke omgangsvormen. Bovendien moet in het interbestuurlijke toezicht ook meer worden aangesloten bij de democratische controle mogelijkheden bij provincies en gemeenten als gevolg van de dualisering.

De grotere rol van de provincie vloeit voort uit de principes van nabijheid en enkelvoudigheid. Het interbestuurlijk toezicht op gemeenten komt daardoor primair bij de provincies te liggen. Conform het advies van Oosting zal het kabinet van het nabijheidsprincipe afwijken voor die terreinen waarop de provincies geen taak hebben en daardoor inhoudelijke expertise missen. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan de Drank- en Horecawet.

Commissie Lodders

Deze commissie is ingesteld volgens een afspraak uit het Financieel akkoord 2008 tussen rijk en provincies. De commissie had tot taak concrete decentralisatievoorstellen voor provincies te inventariseren op de beleidsterreinen van de ministeries van VROM, V&W, EZ, LNV en OC&W waarbij de samenhang tussen beleidsruimte en financiële verantwoordelijkheid nadrukkelijk punt van aandacht was. Daarbij is de commissie ook gevraagd te onderzoeken hoe invulling kon worden gegeven aan de afspraken uit het Financieel akkoord 2008 over de inzet van provinciale middelen. Onderdeel van de opdracht aan de commissie was het creëren van draagvlak bij de provincies en de betrokken departementen voor de uitvoering van het advies en voor het nog af te sluiten Bestuursakkoord 2009 – 2011.

De commissie Lodders erkent in haar advies de open huishouding en de autonome beleidsvrijheid van provincies. In het rapport worden de provincies wel geadviseerd zich te concentreren op hoofdtaken in het ruimtelijk-economisch domein en cultureel erfgoed/archeologie.

¹ Kabinetsreactie op het rapport "Van specifiek naar generiek", april 2008.

² Commissie Doorlichting Interbestuurlijke Toezichtarrangementen: "Van specifiek naar generiek" (Doorlichting en beoordeling van interbestuurlijke toezichtarrangementen), september 2007.

³ Gemengde commissie decentralisatievoorstellen provincies: "Ruimte, regie en rekenschap", maart 2008.

⁴ Interbestuurlijke Taakgroep Gemeenten: "Vertrouwen en verantwoorden" (Voorstellen voor decentralisatie en bestuurskracht), juni 2008.

⁵ Bestuursakkoord rijk – provincies, juni 2008.

Het advies van de commissie Ladders betreft verder een substantieel pakket aan decentralisatievoorstellen dat een versterking van de toegevoegde waarde van provincies betekent en resulteert in een duidelijker afbakening van verantwoordelijkheden tussen de drie overheidslagen.

De commissie doet op vijf beleidsterreinen (wonen/VROM/WonenWerken&Integratie, werken/EZ, platteland en cultuur/LNV en OC&W, mobiliteit/ V&W en bestuur/BZK) voorstellen om taken die nu nog door de rijksoverheid worden uitgevoerd over te hevelen naar provincies.

Commissie D'Hondt

De VNG heeft namens de gemeenten in 2007 een Bestuursakkoord met het rijk gesloten. De commissie D'Hondt is ingesteld ter uitwerking van decentralisatievoorstellen in dat akkoord. In het advies van D'Hondt wordt gepleit voor versterking van de positie van de gemeenten op de terreinen stedelijke ontwikkeling, maatschappelijke ondersteuning, jeugdbeleid en participatie. De commissie D'Hondt noemt dit de kernopgaven voor de gemeenten. De decentralisatievoorstellen van de commissie op het terrein van stedelijke ontwikkeling (Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing, SV, Besluit Locatiegebonden Subsidies, bodemsanering en externe veiligheid) gaan deels in een andere richting dan in het bestuursakkoord tussen rijk en provincies is vastgelegd.

De commissie D'Hondt mocht van het kabinet geen decentralisatievoorstellen doen op het terrein van het jeugdbeleid. De commissie merkt wel op dat deze beperking in de opdrachtverlening lastig te verenigen is met de geconstateerde behoefte van veel gemeenten om de jeugdzorg in de volgende kabinetsperiode over te hevelen naar de gemeenten.

Opvallend is de nadruk die de commissie legt op de noodzaak van (verschillende vormen van) intergemeentelijke samenwerking. Waar de VNG-commissie Van Aartsen vorig jaar nog pleitte voor schaalvergroting en het beperken van samenwerkingsverbanden, kiest D'Hondt duidelijk een andere weg.

Ook de door de VNG-commissie Bovens (2006) bepleitte noodzaak van pluriformiteit en differentiatie bij gemeenten komt in het advies van de commissie D'Hondt niet terug.

In het najaar van 2008 komt er een kabinetsstandpunt op het rapport van de Commissie D'Hondt.

Bestuursakkoord

Op 4 juni 2008 is overeenstemming bereikt over een Bestuursakkoord tussen het rijk en de provincies. Vervolgens is met het akkoord ingestemd door de Provinciale Staten van alle provincies. Op 1 oktober 2008 is dit akkoord formeel ondertekend.

Het Bestuursakkoord versterkt de positie van de provincies in het binnenlands bestuur. De adviezen van Oosting en Ladders vinden hun uitwerking in het Bestuursakkoord. Er zijn ook afspraken gemaakt over zaken als vermindering van bestuurlijke drukte, regeldruk en administratieve lasten, maar ook over de kwaliteit van het bestuur en de kwaliteit van de dienstverlening.

Daarnaast is er nog een aantal financiële afspraken gemaakt. Deze betreffen het eigen belastinggebied, het provinciefonds en, voor wat betreft het Utrechtse aandeel in het Bestuursakkoord, de inzet van € 69 miljoen eigen vermogen in de periode 2009-2011 voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het gaat nu dus om de uitwerking van de afspraken die zijn gemaakt in het Bestuursakkoord.

Het rijk en de provincies onderschrijven in het Bestuursakkoord de conclusie dat de provincies zich vooral dienen te concentreren op het ruimtelijk economisch domein en cultuur. Het Bestuursakkoord geeft tevens aan dat de taken van de provincies op sociaal gebied zich concentreren op het periodiek signaleren en agenderen van vraagstukken en tekortkomingen. De uitvoering van taken op dit terrein geschiedt primair door gemeenten. Alleen in overleg met gemeenten en ingebed in een integrale aanpak van vraagstukken ligt hier een taak voor provincies, vooral vanuit de rol van gebiedsregisseur bij het aanbrengen van samenhang en het leggen van verbindingen tussen de fysieke en de sociaal-culturele infrastructuur (tussen omgevings – en sociale kwaliteiten). Rijk en provincies sluiten zich aan bij de conclusie van de commissie Ladders dat de Wet op de jeugdzorg in brede zin wordt geëvalueerd aan het einde van de kabinetsperiode. Hierop wordt op dit moment niet vooruitgelopen.

De decentralisatie in het bestuursakkoord betreft voornamelijk procesafspraken en een tijdspad. De voorstellen zijn hierdoor op onderdelen nog vaag in wat zij concreet gaan betekenen. De decentralisatievoorstellen versterken wel het profiel van de provincies op het terrein van het interbestuurlijke toezicht en van het regionale omgevingsbeleid. Zoals eerder gesteld, vloeit uit de principes van nabijheid en enkelvoudigheid voort dat het toezicht op gemeenten primair bij de provincies moet liggen daar waar de provincie ook al een daadwerkelijke taak heeft.

De verantwoordelijkheid voor het omgevingsbeleid maken de provincies waar door middel van gebiedsregie: zij schetsen het perspectief voor de gewenste ruimtelijk-economische ontwikkelingen en zorgen ervoor dat deze daadwerkelijk plaatsvinden. Voor deze regionale gebiedsregie is een stevig bondgenootschap met de gemeenten van belang. In veel gevallen zullen andere partijen (zoals gemeenten) de nadere invulling en uitvoering van het beleid voor hun rekening nemen.

1.2 Schets gevolgen voor provincie Utrecht

Algemeen

De provincies zijn nu aan zet voor de uitvoering van het Bestuursakkoord waarin alle boven beschreven lijnen bij elkaar komen. Wat betreft decentralisatie, door de procesafspraken zal er pas echt duidelijkheid tegen 2010/2011

zijn als de resultaten bekend zijn van alle vermelde overleggen, gezamenlijke werkgroepen, evaluaties en pilots. Op onderdelen is hier ook de VNG bij betrokken.

In principe kan er nu een einde gaan komen aan de regelmatig terugkerende discussies over de te ruime taakopvatting van provincies en de geopperde gesloten huishouding. Het Bestuursakkoord geeft duidelijk aan dat de provincies een open huishouding hebben ("zij behartigen taken op eigen initiatief"), naast de taken die zij in medebewind uitoefenen. Zowel op het ruimtelijk-economische als op het sociale domein geeft het Bestuursakkoord aan waarop de provincie zich bij voorkeur zou moeten concentreren. Dit is dus een vrijwillige concentratie die in elke provincie concreet kan worden uitgewerkt.

Zo duidelijk als het Bestuursakkoord rijk – provincies op dit punt is, zo onduidelijk is op dit moment waar het advies van de commissie D'Hondt bij het rijk toe gaat leiden. Een Bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten is immers al in 2007 gesloten en het advies van D'Hondt is bedoeld als uitwerking.

Samenwerking Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten

Enkele grote onderwerpen, zoals kerntakendiscussie, vaststellen termijnagenda en Staat van Utrecht/Strategie, willen we op duale wijze samen met de Staten oppakken. Over de invulling van deze samenwerking wordt Provinciale Staten per onderwerp apart betrokken en gerapporteerd.

Takendiscussie

De uitwerking en de implementatie van afspraken uit het Bestuursakkoord noodzaken wel tot een fundamentele discussie over de rol en de positie van de provincie (als middenbestuur) op de langere termijn, vooral in de relatie met de gemeenten. Provinciale Staten hebben hierover een motie aangenomen op 23 juni 2008.

De wijze van aanpak en implementatie van de kerntakendiscussie is, zoals eerder opgemerkt, een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Een werkvorm zal worden gekozen die recht doet aan deze gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Met de discussie over de (kern)taken van de provincie moet verder worden gekeken dan de periode van het Bestuursakkoord rijk - provincies (2009-2011). De uitkomsten van de kerntakendiscussie voeden de mogelijke uitruil "oud voor nieuw".

Het is daarbij belangrijk te beseffen dat:

- het "speelveld" voor de provincie niet is dichtgetimmerd in het Bestuursakkoord;
- invulling van de rol en taken de komende maanden een proces is dat ook wordt bepaald door ontwikkelingen op een aantal dossiers:
 - uitwerking Bestuursakkoord;
 - uitwerking interbestuurlijk toezicht (Oosting);
 - gevolgen advies D'Hondt;
 - Staat van Utrecht monitor;
 - Utrecht 2040 scenario's.

Zoals eerder gezegd, het Bestuursakkoord geeft richting aan de provinciale taakopvatting, maar voor verdere invulling zijn de provincies zelf aan zet. Als provincies zich scherper gaan concentreren op het ruimtelijk-economisch terrein en cultuur/archeologie, wil dat niet zeggen dat andere taken geheel zijn uitgesloten. De provincie moet hier weloverwogen keuzes over wel of geen betrokkenheid maken. Dat kan ook, want de provincies hebben een open huishouding en autonome beleidsvrijheid. De provincies kunnen ook buiten hun wettelijke taken, als bijvoorbeeld gebiedsregisseur, toegevoegde waarde hebben voor andere partijen. Dat zal altijd in overleg met die andere partijen moeten worden vastgesteld. Daarbij zijn de resultaten van een aantal gezamenlijke uitwerkingen met het rijk en/of de VNG en evaluaties (zoals die van de jeugdzorg) van bepalend belang.

Voor de toekomstige koers van de provincie kan aan verschillende scenario's gedacht worden. Hierbij zijn ook andere trajecten van belang, zoals de Staat van Utrecht (die moet leiden tot de Strategie van Utrecht). Op enig moment (medio 2009) zullen al deze lijnen bij elkaar komen.

Voor de toekomstige koers van de provincie kan nu alvast wel gekeken worden naar welke scenario's er globaal mogelijk zijn. Scenario's in het kader van de takendiscussie kunnen variëren tussen "uitersten" als absolute concentratie van de provincie op het ruimtelijk-economisch domein waarin alleen maar provinciale doelen gediend worden tot een vrijelijk bewegen van de provincie op zowel het fysieke als het sociale domein. Zuid-Holland en Overijssel hebben al keuzen gemaakt.

Zuid-Holland

Zuid-Holland heeft in maart 2008 haar "*Programma provincie nieuwe stijl (2008-2011)*" (Een krachtig en slagvaardig Zuid-Holland) vastgesteld. Zuid-Holland gaat zich concentreren op de ruimtelijke omgevingstaken, inclusief bijbehorende cultuurtaken. Zuid-Holland zal zich terugtrekken of taken overdragen daar waar de provincie weinig of niets heeft toe te voegen of als vraagstukken niet primair haar verantwoordelijkheid zijn, Zuid-Holland wil zich niet bezighouden met zaken die tot de "core business" van andere partijen behoren. De provincie gaat er van uit dat andere partijen in staat zijn daarvoor zelf zorg te dragen. Bij subsidiëring beperkt de provincie zich tot activiteiten die cruciaal zijn voor het bereiken van provinciale hoofddoelstellingen.

Overijssel

De provincie Overijssel heeft in september 2006 een visie vastgesteld: "*De vitale coalitie van de provincie*"

Overijssel”(Verkenning naar de toekomst van het middenbestuur). De visie van Overijssel is gericht op het vormen van “vitale coalities” om maatschappelijke vraagstukken gezamenlijk aan te pakken. Het kan hierbij gaan om coalities van overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers. En om partijen en vraagstukken in het ruimtelijk-fysieke domein, maar ook in het economische en het sociale domein. Veel maatschappelijke partners, zoals bedrijven, zorg-, kennis- en onderwijsinstellingen, zijn zo groot en breed georiënteerd dat ze de invloedssfeer van gemeenten overstijgen. De schaal en deskundigheid van de provincie maken het mogelijk om diverse maatschappelijke vraagstukken en een veelheid aan partijen met elkaar te verbinden. De provincie neemt hiervoor het initiatief, geeft richting en committeert zich aan resultaten. Overijssel ziet het dus als de functie van de provincie om verschillende beleidsterreinen te integreren en diverse partijen te verbinden tot vitale coalities, tot netwerken die samen in actie komen voor de aanpak van een maatschappelijk vraagstuk.

Interessant voor Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten is om te verkennen hoe deze provincies tot verschillende keuzes zijn gekomen. Zo zal het rijk de (financiële) steun die voorheen door de provincie aan gemeenten werd verstrekt niet overnemen. Vraag is welke consequenties dit voor gemeenten heeft naast de al bekende problemen m.b.t. decentralisatie, waar al verschillende (VNG) commissies op zijn ingegaan. Blijft de provincie “afzijdig” als gemeenten bepaalde taken niet aankunnen (door tekort aan kwaliteit en/of schaalgrootte)? Ook moet erop gelet worden dat (langlopende) afspraken, vanuit de betrouwbaarheid van de overheid, met partners worden nagekomen. Het gaat er om als overheid maatschappelijke vraagstukken zo efficiënt en effectief mogelijk op te pakken en op te lossen.

Eigen belastinggebied en financiële verhouding

In het kader van de invoering van de kilometerprijs voor personenauto's (een bestemmingsheffing) is het kabinet voornemens de motorrijtuigenbelasting in de periode 2012-2016 geleidelijk af te schaffen. In het Bestuursakkoord is afgesproken dat het kabinet en het IPO gezamenlijk nader onderzoek gaan doen naar de mogelijkheden voor een nieuwe provinciale belasting, die nauw aansluit bij het provinciale takenpakket. Dit onderzoek zal uiterlijk in 2010 zijn afgerond. Op basis van dit onderzoek zal na gezamenlijk overleg tussen rijk en provincies een besluit worden genomen. Uitgangspunt van het gezamenlijke onderzoek is dat de provincies een eigen belastinggebied behouden.

Tevens is afgesproken dat er, zoals door het rijk aangekondigd in het bestuurlijk overleg Financiële verhoudingen van 9 april 2008, door de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) in opdracht van de fondsbeheerders en het IPO dit jaar een onderzoek wordt gedaan naar de financiële verhouding in den brede.

Uitvoeringsprogramma

In ons coalitieakkoord “Accent 2008, slagvaardig verder” hebben wij onze ambities voor de resterende Statenperiode van 2007-2011 toegevoegd aan en verwerkt in het coalitieakkoord “Slagvaardig samen werken aan kwaliteit en duurzaamheid” van 14 mei 2007. Kernbegrippen in de manier van werken zijn ook voor ons: slagvaardig samen werken, kwaliteit en duurzaamheid. Om deze reden gaan wij ook uit van het collegeprogramma 2007-2011 “Besturen met hart voor de toekomst” (Samen maken wij Utrecht mooier) uit september 2007., met de door ons toegevoegde accentverschillen.

Een aantal acties uit het Bestuursakkoord kunnen aansluiten bij reeds lopende projecten uit het Uitvoeringsprogramma. Hierbij gaat het om projecten zoals de Staat van Utrecht en de Samenwerkingsagenda gemeenten. Voor andere projecten, zie ook paragraaf 1.3.

De Staat van Utrecht

Er zijn op dit moment twee projecten die parallel aan elkaar lopen en elkaar aanvullen en nodig hebben. Het ene is het opstellen van de Staat van Utrecht, een integrale monitor op een 100-tal indicatoren voor het hele gebied van de provincie Utrecht. Het andere project is de conferentie “Samen op weg naar 2040” die op 30 en 31 oktober 2008 plaatsvindt.

Met de Staat van Utrecht willen wij een overzicht geven van de mate van “duurzaamheid” van het gebied van de provincie Utrecht, bovendien komen uit deze monitor de relevante uitdagingen voor de toekomst. Hiervoor wordt het model gebruikt dat door Telos is toegepast in de provincie Noord Brabant: het model met de 3 p's (people, planet, profit).

Voor het maken van een duurzaamheidsbalans zijn zowel burgers van de provincie als stakeholders (belangrijke relaties) benaderd met hun mening over de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst. Beide onderzoeken worden gebruikt ter onderbouwing van de eisen en voorwaarden voor een “duurzame” toekomst. De Staat van Utrecht dient vervolgens als “congrespaper” voor een maatschappelijke discussie op de conferentie van 30 en 31 oktober 2008. Hier vindt een verdere verdieping plaats van de gewenste toekomst van Utrecht. Op een vijftal thema's zullen de belangrijkste dilemma's voor de toekomst uitgewerkt worden. Dit is het startpunt van het maken van een gedragen en gezamenlijk op te stellen visie op het Utrechtse van 2040. In de maanden na de conferentie zal een en ander leiden tot een verdere uitwerking in de vorm van een strategische notitie voor Utrecht 2040. Op grond van deze notitie kunnen keuzes gemaakt worden voor de toekomst en wordt het profiel van Utrecht verder versterkt.

Hier dient een koppeling te worden gelegd met de kerntakendiscussie. Uit de conferentie Utrecht 2040 van 30-31 oktober komen ontwikkelscenario's die als onderlegger kunnen fungeren voor de takendiscussie. D.w.z. de scenario's kunnen verbonden worden met de gewenste taken en rollen van de provincie. In de strategische notitie Utrecht 2040 kunnen al deze lijnen bij elkaar komen. De Staten kunnen hier bepalende keuzen maken.

De Samenwerkingsagenda

Samen met de Utrechtse gemeenten is het uitvoeringsprogramma nader vorm gegeven in de Samenwerkingsagenda. De visie achter de Samenwerkingsagenda laat zich daarom vergelijken met de Overijsselse visie. Een van de doelstellingen van het college van Gedeputeerde Staten is immers "samen optrekken als één overheid". De Samenwerkingsagenda is een van de instrumenten om dit doel te bereiken. Met elke gemeente, de samenwerkingsverbanden (Bestuurlijk platform Zuidoost-Utrecht, het Samenwerkingsverband WERV waarin de gemeenten Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal participeren, Samenwerking Utrecht West en de BRU) en de VNG afdeling Utrecht zijn aparte agenda's opgesteld. Daarin staan afspraken over de gezamenlijk prioriteiten van de gemeenten en de provincie voor de komende vier jaren. De afspraken kunnen betrekking hebben op een bijdrage van de provincie in de vorm van expertise, menskracht, lobby, beleidsmatige afstemming of cofinanciering.

De uitwerking van de afspraken wordt binnen de programma's en de door Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders uitgevoerd. Hier zit ook de financiële inbedding en -dekking.

1.3 Beleidsaccenten kort beschouwd

Algemeen

De provincie voert wettelijke taken uit en is bevoegd gezag op tal van beleidsterreinen. Deze taken lopen onverminderd door in 2009. Daarnaast valt er nog veel verder op te bouwen in onze provincie. Het provinciaal bestuur is vrij om een autonoom beleid te voeren, waar mogelijk als partner van gemeenten en maatschappelijke organisaties. Daarbij kan het gaan om partijen die financiële steun nodig hebben, expertise met de provincie willen delen, ondersteuning vragen in uitvoeringsprojecten of die hun belangen in politiek Den Haag willen bepleiten en daarbij steun vragen.

Bij deze autonome (niet-wettelijke) taken moet de provincie wel duidelijk een meerwaarde hebben (bijvoorbeeld als regisseur, facilitator of aanjager), want wij willen niet op de stoel van een ander gaan zitten.

Onder paragraaf 1.2 zijn wij al ingegaan op enkele belangrijke gevolgen van de landelijke ontwikkelingen voor de provincie Utrecht in 2009, zoals de kerntakendiscussie.

Voor de inwoners van onze provincie willen wij een hoogwaardige woon- en werkomgeving. Een omgeving waar zij terecht kunnen met hun woon- en leefwensen. Een omgeving met ruimte voor groen en recreatiemogelijkheden. De kwaliteit van het leven in de provincie Utrecht moet goed zijn met een ook in sociaal opzicht aantrekkelijk stedelijk klimaat, een ruim aanbod van cultuur en architectuur en een toegankelijk en aantrekkelijk buitengebied.

Duurzame oplossingen zijn daarom noodzakelijk. Wij willen de samenhang bevorderen op alle terreinen waar duurzaamheid vorm moet krijgen en hierbij speelt innovatie een belangrijke rol. Wij zetten in op woningbouw, het bevorderen van de werkgelegenheid en het vergroten van de bereikbaarheid van de provincie Utrecht. We kiezen daarbij voor zuinig gebruik van de ruimte en houden nadrukkelijk rekening met de gevolgen voor de leefomgeving, het milieu en in het bijzonder het klimaat.

Het belang van de steden in de provincie Utrecht is evident, maar ook hier dienen we oog te hebben voor een goede balans met het landelijke gebied. Ook hier kiezen we voor een ontwikkeling die toekomst heeft. De agrarische sector dient in grote delen van de provincie van belang te blijven, maar hier worden ook de kansen voor een toeristisch-recreatieve ontwikkeling verder opgepakt. We koesteren de waardevolle natuur in onze provincie.

De leefbaarheid in onze provincie staat voorop. Zo pakken wij onze verantwoordelijkheid op wat betreft cultuur, sport en zorg, en met name jeugdzorg. Bij het organiseren van provinciale activiteiten zijn wij ons bewust van de waarde die groepen in onze samenleving hechten aan de zondagsrust.

Omvang reserves

Ons financieel beleid zal gericht zijn op het waarborgen van de belangen van toekomstige generaties. In deze periode is een forse aanslag gedaan op het eigen vermogen en staan veel uitgaven geprogrammeerd. Het is niet de bedoeling dat de rekening daarvan gepresenteerd wordt aan toekomstige generaties. Om deze reden zal er dus geen sprake zijn van invoering van een kapitaaldienst en zullen financiële meevallers in beginsel terugvloeien naar het eigen vermogen. Hiermee streven wij voor deze coalitieperiode naar gelijkblijvende lasten voor de Utrechtse burgers en voor voldoende beleidsruimte voor volgende coalities. De opcenten MRB worden daarom op het huidige niveau bevroren en er vindt in deze coalitieperiode derhalve geen inflatiecorrectie meer plaats. De financiële consequenties van de MRB bevroering zijn in deze begroting verwerkt

Samenwerkingsagenda

De samenwerkingsagenda (zie ook 1.2) is een beleidsinstrument met het doel om meerwaarde te creëren, integraal, vanuit een gezamenlijke vraag en opereren als één overheid. In 2008 zijn 33 samenwerkingsagenda's

getekend. Wij willen de samenwerkingsagenda als instrument voor uitvoering van bestaande kaders en projecten van bovenlokale belang handhaven, maar wel versneld evalueren. Het geld mag niet het enige motief zijn voor onze betrokkenheid. Wij willen strakker sturen op de door PS vastgestelde kaders en bij de beoordeling van projecten vooral aandacht hebben voor het realiseren van gemeenschappelijke bovenregionale belangen. Onder deze voorwaarden wordt in 2009 verder gewerkt aan het uitvoeren en realiseren van de afspraken.

Ruimtelijke ontwikkeling

Op het gebied van de ruimtelijke ordening onderkennen wij een aantal majeure ontwikkelingen naast de mogelijkheden die de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) biedt. Het in de structuurvisie omgezette streekplan zal in 2010 in lijn te worden gebracht met de onderliggende strategische plannen, waarbij in de plannen vastgestelde kaders onbetwist uitgangspunt vormen. Gelijktijdig zal een evaluatie van de werking van de nieuwe Wet RO en de daarbij vastgestelde beleidslijn worden uitgevoerd.

Met het Ruimtelijk Actieprogramma 2008-2011 gaan we nieuwe ruimtelijke uitdagingen aan. Belangrijke speerpunten van de projecten zijn een meer optimale benutting van binnenstedelijke woon- en werklocaties en aan de andere kant het landelijk gebied nog mooier maken door te investeren in de kwaliteit van de Utrechtse (nationale) landschappen.

Verder worden de doelstellingen van het ruimtelijk beleid ná 2015 nog ter besluitvorming aan de Staten voorgelegd. Belangrijke bouwstenen daarvoor worden geleverd door met name de Ontwikkelingsvisie 2015-2030 van de NV Utrecht. Tot slot leggen wij een accent op integrale gebiedsontwikkeling via de projecten Groot Mijdrecht Noord en Hart van de Heuvelrug. De herinrichting van de vliegbasis Soesterberg biedt een unieke kans in relatie tot de inrichting van de EHS, hetgeen leidend is bij de verdere planvorming. Gegeven het unieke karakter van dit gebied, is het behalen van een optimaal rendement uit de verschillende functies het uitgangspunt. Voor de polder Groot Mijdrecht Noord wordt, op basis van de beschikbare rapporten en de nadere analyse, een concreet plan voorbereid dat haalbaar, duurzaam en betaalbaar is en kan steunen op voldoende draagvlak.

Landelijk gebied

In 2007 is de provincie, samen met gebiedspartijen, gestart met de uitvoering van de Agenda Vitaal Platteland (AVP). Een belangrijk onderdeel van deze AVP is de realisering van nieuwe natuur en de verdrogingsaanpak ten behoeve van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het AVP zal in lijn met eerdere besluitvorming decentraal worden uitgevoerd. Daar waar gebiedscommissies achterblijven bij het realiseren van doelstellingen zal de provincie haar verantwoordelijkheid oppakken en de gebiedscommissie faciliteren, ter realisering van die doelen.

In 2009 zal er een versnelling van de realisatie van de EHS in gang worden gezet. Hierbij is vooralsnog meer behoefte aan de ontwikkeling van het juiste instrumentarium (bijvoorbeeld voor grondverwerving) dan aan geld. Inmiddels is er een instrumentenkoffer ontwikkeld. In de komende periode zal dit instrumentarium op maat en weloverwogen worden toegepast met als doel om realisering van de EHS te versnellen. Na een periode van één jaar zal worden bezien of de beschikbare middelen voldoende zijn. Zo niet dan zullen nieuwe onderhandelingen met het Rijk worden gevoerd.

Ook voor de realisatie van Recreatie om de stad zal de inzet van instrumenten voor grondverwerving in 2009 een belangrijk aandachtspunt vormen. In 2010 vindt een zogenaamde midterm review plaats van de AVP. In 2009 zullen de voorbereidingen hiervoor starten.

Wonen en stedelijke vernieuwing

De woningbehoefte in de provincie Utrecht blijft onverminderd groot. De woningbouwproductie is nog lang niet op het noodzakelijke niveau, waardoor het grote woningtekort niet afneemt. De achterstand is zodanig dat deze zeker niet in enkele jaren is ingelopen. Uitgangspunten voor het bepalen van het aantal te bouwen woningen zijn de ruimtelijke mogelijkheden, de woningbehoefte en mobiliteit. Voorkomen moet worden dat wij blijven steken in allerlei rekenmodellen. Wij willen een aantal locaties, dan wel zoekrichtingen benoemen, die de woningbehoefte voor de toekomst tot 2015, met een doorkijk naar 2030 dekken. Het streven blijft om bestaande behoeftes met name binnenstedelijk op te lossen. Begin 2009 zal er vanuit het hernieuwde inzicht "sturen op ruimte" in relatie tot de behoefte een notitie woningbouw worden aangeboden aan de Staten.

Wij zetten in op blijvende intensivering van het aanjaagteam en de ondersteuning van gemeenten vanuit de provinciale deskundigenpool. Voor 2009 en volgende jaren is het nodig dat de inzet van extra middelen zoals in 2008, wordt voortgezet. Wij ondersteunen gemeenten ook d.m.v. het uitvoering geven aan het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Met de inzet van middelen uit dit fonds willen wij de woningbouw binnen de rode contouren stimuleren. De differentiatie van woningbouw is primair een taak van de gemeenten. Als er sprake is van het oprekken van de rode contour, kan de provincie nadere eisen gaan stellen.

Duurzaamheid en milieu

Het Actieplan Duurzaamheid wordt nader geconcretiseerd en uitgevoerd. Het duurzaamheidsbeleid zal zich meer dan voorheen concreet richten op de gevolgen van de klimaatverandering. Met het programma Klimaat op Orde richten we ons op het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering. De projecten die in het kader van dit programma gestart zijn, voeren we in 2009 verder uit.

Daarnaast zal het duurzaamheidsbeleid zich ook blijven richten op mitigatie in de vorm van stimuleringsmaatregelen. De bestaande budgetten worden op het huidige niveau gehandhaafd. De duurzaamheid van de provinciale organisatie blijft uitgangspunt van beleid. Duurzaamheid is uiteraard niet beperkt tot het beleidsterrein milieu, maar is ook bij andere sectoren van groot belang.

In het komende jaar willen we de uitstoot van broeikasgassen verminderen door het stimuleren van energiebesparing en de opwekking en toepassing van hernieuwbare energiebronnen. Dit doen we door het verstrekken van garanties voor investeringen die zich relatief snel terugverdienen. Voor veelbelovende investeringen met een langere terugverdientijd stellen we subsidies beschikbaar.

In 2009 starten wij met het nieuwe Provinciaal Milieubeleidsplan. In het uitvoeringsprogramma is een fonds gereserveerd om financieel bij te dragen aan de verplaatsing van hinderlijke bedrijven. In 2009 zullen wij samen met gemeenten en betrokken bedrijven toewerken naar maatwerkoplossingen per situatie.

In het bodembeleid vindt, mede als gevolg van Europese en landelijke ontwikkelingen, een duidelijke accentverschuiving plaats. In 2009 wordt op basis van deze ontwikkelingen een provinciale "bodemvisie" opgesteld waarin de drie peilers van een duurzaam bodembeleid (bodembescherming, bodembeheer en bodemsanering) nader zijn uitgewerkt en die daarmee de kaders vormen voor de uitvoering.

Water

Een belangrijk dossier in 2009 is onder andere het nieuwe Provinciaal Waterplan. Hierin wordt het totale waterbeleid van de provincie voor de periode 2010-2015 door Provinciale Staten vastgelegd. De projecten Ruimte voor de Lek en Groot Mijdrecht Noord (zie ook onder "Ruimtelijke ontwikkeling") gaan een nieuwe fase in waarin door Provinciale Staten besluiten moeten worden genomen over de wijze van uitvoering van deze projecten.

Economische zaken en recreatie

Centrale doelstelling van het economische beleid is de ontwikkeling van de economie die de Utrechtse bevolking in staat stelt om op duurzame wijze in haar behoeften te voorzien. Utrecht moet zo uitgroeien tot innovatieve Topregio. Om deze doelstelling te bereiken, wordt ingezet op een viertal speerpunten: verbetering kwaliteit vestigingsklimaat, innovatie, acquisitiebeleid en recreatie. Wij benadrukken het belang van kennis en innovatie voor onze provincie en stimuleren verdergaande ontwikkeling van het Science Park.

Wij gaan bij ruimte voor bedrijvigheid maximaal inzetten op hergebruik, intensivering en herstructurering (de zogenaamde SER-ladder), naast de mogelijkheden en randvoorwaarden die het Streekplan nu biedt. Als gevolg van deze aanpak zal terughoudend worden omgegaan met de vraag naar nieuwe bedrijfsterreinen en kantoorlocaties.

Samen met de (potentiële) publiekstrekkingen, Utrecht Toerisme Recreatie en VVV's, horeca en MKB wordt de aanwezigheid en toegankelijkheid van toeristisch-recreatieve locaties gestimuleerd. Toeristische informatie en evenementen worden toegankelijker gemaakt, zodat cultuurhistorie, natuur en landschap met elkaar kunnen worden verbonden. De provincie bevordert initiatieven voor effectieve promotie van het toeristisch recreatief aanbod.

Mobiliteit

Om samen met partijen in de regio en met het rijk de bereikbaarheidsproblemen in Midden Nederland het hoofd te kunnen bieden is in 2006 een bestuursovereenkomst getekend. In deze overeenkomst wordt in totaal € 3,1 miljard gereserveerd om uitvoering te kunnen geven aan de gezamenlijk te ontwikkelen gebiedsgerichte en integrale maatregelpakketten. Het aandeel dat de provincie Utrecht heeft in deze regionale verantwoordelijkheid is € 185 miljoen. Ter voorbereiding van de besluitvorming over de genoemde maatregelpakketten worden pakketstudies uitgevoerd. Vanaf eind 2008 vindt hierover de eerste besluitvorming plaats in regionaal verband.

De pakketstudies worden beoordeeld op basis van doorstroming. De vorm van vervoer en het ruimtelijk aspect zijn daarbij een afgeleide. De regierol wordt door de provincie krachtig uitgevoerd na bestuurlijke overeenstemming. Bij de ontwikkeling van het beleid wordt PS betrokken. Het meerjarenperspectief mobiliteit (pakketstudies) dient ook financieel in de begroting te worden verankerd, i.c. tot 2020, € 8,5 miljoen in de begroting, conform bestuursovereenkomst.

De afspraak uit bovengenoemde bestuursovereenkomst tussen rijk en regio is herbevestigd in het kader van Randstad Urgent (convenant tussen rijk en regio getekend op 29 oktober 2007) onder de noemer "Draaischijf Nederland". Deze regionale samenwerking heeft grote samenhang met het Randstad Urgent project Duurzaam Bouwen Utrecht, dat betrekking heeft op de ruimtelijke ontwikkelingen in de regio.

De aanleg van het aquaduct in de N201 dient vierbaans te worden uitgevoerd uit een oogpunt van veiligheid en duurzaamheid. Een studie wordt uitgevoerd naar de haalbaarheid, nut noodzaak en betaalbaarheid van het zogenoemde rechtdoortracé in een twee- of vierbaansvariant tot Waverveen. Uitgangspunt voor de financiering is cofinanciering vanuit betrokken gemeenten en Noord Holland, mogelijk aangevuld door het rijk en private partijen.

Samenleving, cultuur en sport

Participatie en het organiseren daarvan is primair een verantwoordelijkheid van de burgers zelf, de vele daarin actieve particuliere organisaties en de lokale overheden. De provincie stimuleert in dit kader wel initiatieven die op bovenlokaal niveau de sociale samenhang van gemeenschappen bevorderen, zoals op het gebied van sport, cultuur, historie en andere vormen. De provincie werkt hierbij samen en in afstemming met betrokken gemeenten en particuliere organisaties.

2009 is het eerste jaar waarin wij de cultuurnota 2009-2012 "Cultuur is kracht" uitvoeren. Binnen het beschikbare budget voor cultuursubsidies wordt een deel gereserveerd voor kleinschalige cultuurinitiatieven. De beoordeling

van de subsidieaanvragen zal eenvoudig zijn en niet moeten leiden tot onevenredige bureaucratische lasten voor de burger en de provincie.

Daarnaast gaan wij actief verder met de programma's Vrede van Utrecht, Utrechtse Schatkamer en Cultuur en Economie en de uitvoering van de kaders van het sportbeleid.

Jeugd, onderwijs en zorg

De doelstelling van het programma Jeugd, onderwijs en zorg is het bevorderen van sociale cohesie en maatschappelijke participatie en het toezien op de zorg en welzijn voor jeugd en kwetsbare groepen. Om dit te bereiken, wordt uitvoering gegeven aan de reguliere taken op het gebied van jeugdzorg, zorg, welzijn en onderwijs, en aan de specifieke programma's "Sociale Agenda", "Utrechtse Jeugd Centraal", "Wel thuis! 2" en de stimuleringsregeling maatschappelijke ontwikkeling.

Er moet verbetering plaatsvinden van de toegang tot de geïndiceerde jeugdzorg. Er zal meer efficiënt en effectief uitvoering worden gegeven aan de provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Met "Utrechtse jeugd centraal" wordt een gezamenlijke vernieuwings- en ontwikkelagenda ontwikkeld.

Met het programma "Sociale Agenda" staan twee thema's centraal: integratie en participatie, en onderwijs en arbeidsmarkt.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Wij voelen ons verantwoordelijk voor de kwaliteit van het bestuur in ons gebied en voor een goed samenspel met de betrokken partners (good governance). Daarvoor zijn sterke gemeenten nodig.

De voortgaande decentralisatie van publieke taken leidt ertoe dat steeds hogere eisen worden gesteld aan het vermogen van lokale overheden om deze taken adequaat te vervullen.

Het feit dat verantwoordelijkheden en rollen gescheiden kunnen worden, neemt niet weg dat in de huidige netwerksamenleving maatschappelijke vraagstukken vaak niet meer goed door overheden zelfstandig zijn op te lossen. Complexe problemen kunnen alleen opgelost worden in coproductie. Wij gaan daarom verder werken aan de samenwerkingsagenda (zie elders) met de gemeenten of de samenwerkingsverbanden.

Gezamenlijk kijken we daarnaast of de gemeentelijke taakuitoefening bijdraagt aan een duurzaam en goed lokaal bestuur. Een gemeentelijke herindeling is aan de orde wanneer er langdurig gebrek aan kwaliteit is in het gemeentelijk functioneren en investeringen en samenwerking geen duurzame oplossing bieden.

In 2009 zal het herindelingswetsvoorstel Vecht en Venen van het ministerie van BZK behandeld worden in het parlement. De arhiprocedure voor het Vallegebied wordt voortgezet.

Om doelen te bereiken is samenwerking met het rijk, andere provincies (of IPO) en/of gemeenten in aangrenzende provincies vaak noodzakelijk. Zo willen we samen met de Randstadpartners de internationale concurrentiepositie van de Randstad versterken en de bereikbaarheid verbeteren. Aan de uitvoering van het Programma Randstad Urgent wordt in 2009 verder samengewerkt.

De uitvoering van Europese regelgeving, de benutting van Europese fondsen en de beïnvloeding van regelgeving dient te worden versterkt door het inzetten van meer ambtelijke capaciteit, die door een herschikking binnen de provinciale organisatie moet worden gevonden.

Wij willen ook komen tot een andere bestuurscultuur, zowel binnen Provinciale Staten als in het verkeer tussen PS en GS en tussen PS en de ambtelijke organisatie. Hierin zien wij bij uitstek een rol weggelegd voor de commissaris van de Koningin, in zijn hoedanigheid als voorzitter van PS en GS. Wij hebben hem gevraagd in overleg met alle betrokkenen hiervoor een agenda op te stellen. Bij belangrijke dossiers zullen de Staten meer dan voorheen actief worden betrokken bij de ontwikkeling van beleid. Hier ligt een koppeling met de dossiers kerntakendiscussie en de ontwikkeling van een strategische visie op basis van de Staat van Utrecht.

Burgers, maatschappelijke organisaties, gemeenten, bedrijven; iedereen wil op elk moment van de dag de informatie/diensten krijgen die ze nodig hebben. In 2009 zetten we daar extra op in via verschillende projecten zoals E-dienstverlening, portaal, DIVA. Ook werken wij aan verbetering van onze bereikbaarheid door het verder ontwikkelen van het Klantcontactcentrum (KCC).

1.4 Financiële ontwikkelingen (samenvatting)

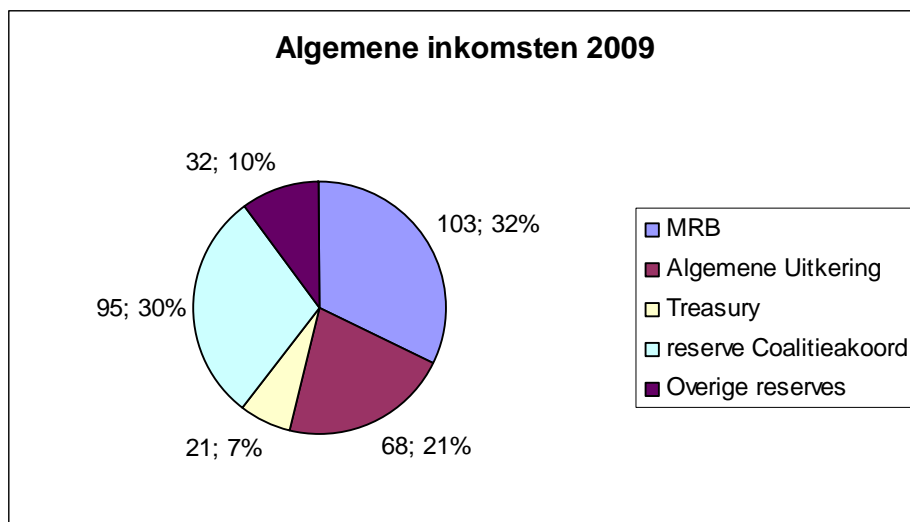
De begrotingsbespreking is een natuurlijk moment om vooruit te kijken. Dit kan op basis van de hiervoor geschetste actuele ontwikkelingen, speerpunten en het collegeprogramma, waarin wij al volop de balans zoeken tussen problemen, uitdagingen en kansen die voorliggen.

In deze programmabegroting 2009 laat het College zien hoe de uitvoering van het collegeprogramma verder wordt opgepakt, welke beleidsaccenten worden gelegd en welke gevolgen dit heeft voor de provinciale begroting. Het is aan uw Staten om te beoordelen of de ambities uit ons collegeprogramma goed vertaald zijn in deze programmabegroting. Een groot deel van de beleidsaccenten en intensiveringen die ons college aanbrengt in de programmabegroting 2009 is al bekend. In ons collegeprogramma hebben we aangegeven in de collegeperiode tot 2012 € 418 mln. uit te trekken voor een aantal specifieke beleidsintensiveringen, die aansluiten bij de kern van onze beleidsambities. Samen met een pakket meerjarige financiële bijstellingen (waaronder de effecten uit de

voorjaarsnota 2008) zijn de beleidsaccenten uit het collegeprogramma verwerkt in de begroting en de meerjarenraming. Wij presenteren u hierbij een sluitende begroting 2009.

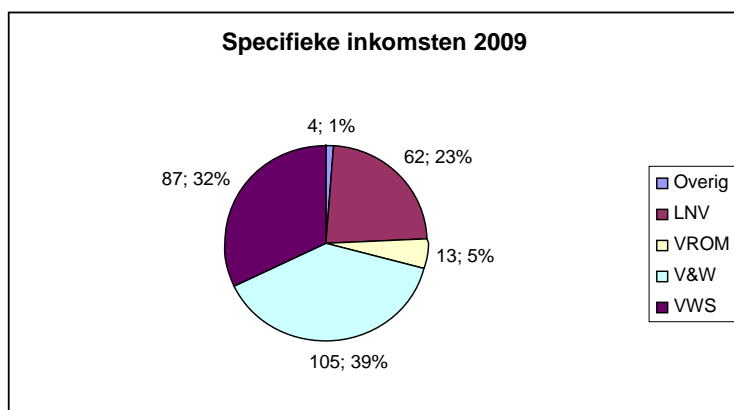
Inkomsten en uitgaven in 2009

Wij verwachten aan algemene inkomsten in 2009 te ontvangen (bedragen x € 1 mln.):

1	Heffen van opcenten op de motorrijtuigenbelasting	103
2	Van het Rijk in het kader van de uitkering uit het Provinciefonds	68
3	Uit het beleggen van gelden, dividenden en overige inkomsten	21
4	Saldo storting en onttrekking aan de reserve Coalitieakkoord	95
5	Saldo stortingen en onttrekkingen aan de overige reserves	32
Totale algemene inkomsten		319

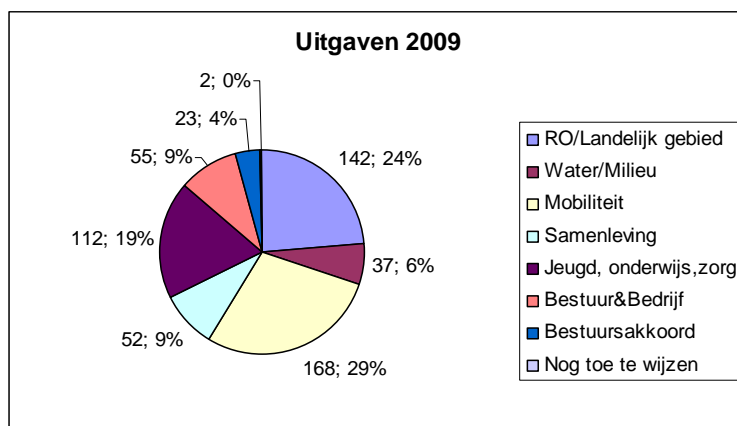
Voor het realiseren van ons beleid zijn er aanvullend op de algemene inkomsten de volgende aparte inkomstenbronnen (waaronder specifieke uitkeringen):

1	Door aanwending van interne budgetten voor het project Hart van de Heuvelrug	2
2	Van het ministerie van LNV voor de realisering van het Landelijk gebied (ILG)	62
3	Van het ministerie van VROM voor investering stedelijke vernieuwing (ISV)	5
4	Van het ministerie van VROM voor het realiseren van het Waterhuishoudingplan	2
5	Van het ministerie van VROM voor het realiseren van milieudoelstellingen (o.a. Bodemsanering)	5
6	Van het ministerie van VROM voor Externe Veiligheid	1
7	Van het ministerie van WWI voor Besluit Lokatiegebonden Subsidies (BLS)	2
8	Van het ministerie van V&W en derden voor verkeer en vervoersprojecten (o.a. BDU Verkeer en Vervoer)	105
9	Van het ministerie van VWS en derden in het kader van Jeugdzorg en Sociale Pijler (o.a. Doeluitkering Jeugdzorg)	87

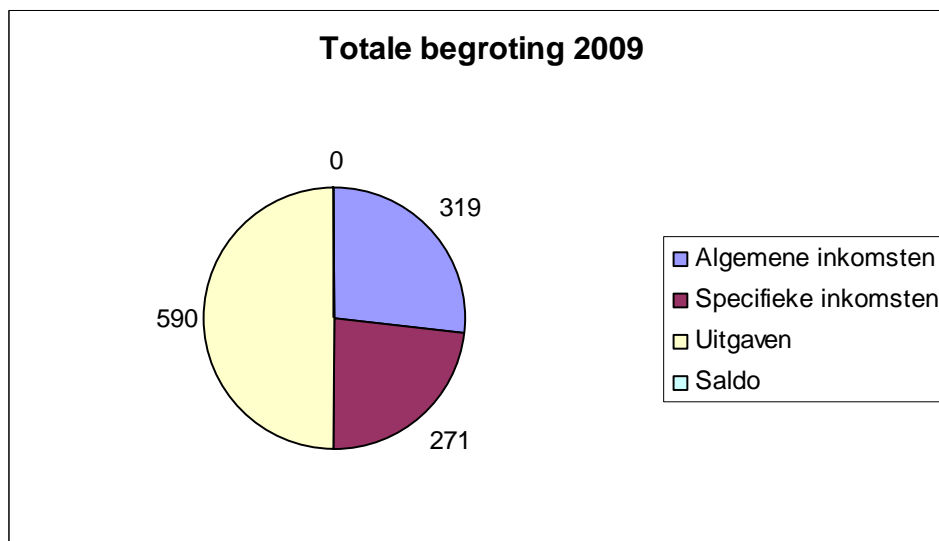
Totale overige inkomsten waaronder specifieke uitkeringen	271
Totaal inkomsten	590

Deze inkomsten worden gebruikt om de volgende uitgaven te bekostigen:

1	Voor het realiseren van onze plannen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, landelijk gebied, wonen en stedelijke vernieuwing	142
2	Voor het realiseren van onze plannen op het gebied van water, duurzaamheid en milieu	37
3	Voor het realiseren van onze plannen op het gebied van mobiliteit	168
4	Voor het realiseren van onze plannen op het gebied van samenleving, cultuur, sport, economische zaken en recreatie	52
5	Voor het realiseren van onze plannen op het gebied van jeugd, onderwijs en zorg	112
6	Voor het bestuur, de bedrijfsvoering en centrale overhead	55
7	Voor het Bestuursakkoord Rijk-Provincies	23
8	Nog toe te wijzen aan de programma's (stelposten)	2
Totale uitgaven		590

Saldo Inkomsten – Uitgaven	0
-----------------------------------	----------

1.4.2 Ontwikkelingen ten opzichte van de voorjaarsnota 2008

In deze programmabegroting zijn de benodigde middelen voor de realisatie van het Coalitieakkoord 2007-2011 (jaarschijven 2009-2011) en de claims uit de Voorjaarsnota 2008 financieel verwerkt. Daarnaast hebben enkele financieel-technische bijstellingen van de algemene middelen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2008 plaatsgevonden (onder andere de verwerking van de septembercirculaire van het Provinciefonds).

Per saldo is de begroting 2009 precies sluitend.

Voor een gedetailleerd inzicht van de financiële positie verwijzen we naar de financiële begroting in hoofdstuk 4.

1.4.3 Ontwikkelingen ten opzichte van de programmabegroting 2008- 2011

Het volume van de begroting 2009 (het totaal van de lasten) is ten opzichte van de primitieve begroting 2008 gestegen met € 166 mln. tot € 592 mln. Dit wordt met name veroorzaakt door:

- de begrote uitgaven 2009 van het Coalitieakkoord (€ 122 mln.);
- de intensievere uitvoering van de Agenda Vitaal Platteland in 2009 (€ 31 mln.);
- de voorjaarsnota 2008 en overige wijzigingen (€ 13 mln.).

De baten zijn toegenomen met € 140 mln. tot € 591 mln. Oorzaken hiervoor zijn onder meer een onttrekking aan de reserve Coalitieakkoord van per saldo € 95 mln. en hogere inkomsten bij AVP en ILG (Investeringsbudgetten Landelijk Gebied) ad € 31 mln.

1.4.4 Wijziging kasritme Coalitieakkoord

Bij de nadere uitwerking van de onderwerpen uit het Coalitieakkoord is inmiddels een geactualiseerd kasritme bepaald. Het totale benodigde bedrag van € 418 mln. blijft gehandhaafd (is taakstellend), alleen de verdeling over de jaren is gewijzigd. In de volgende tabel zijn de financiële bijstellingen uit ons collegeprogramma weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Reserve coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	Totaal
Oorspronkelijk kasritme	5.658	83.502	117.867	98.242	112.962	418.231
Wijzigingen:						
- Wel thuis 2	0	-415	1.395	-175	-805	0
- Sociale agenda	0	505	765	10	-1.280	0
- Utrechtse jeugd centraal	0	-1.839	1.650	1.439	-1.250	0
- Stimuleringsprogramma waterketen	0	-1.000	500	0	500	0
- Uitdiepen havens	0	200	-200	0	0	0
Subtotaal: wijzigingen kasritme	0	-2.549	4.110	1.274	-2.835	0
Nieuw kasritme:	5.658	80.953	121.977	99.516	110.127	418.231

Het nieuwe kasritme is in de meerjarenbegroting 2009-2012 verwerkt.

1.4.5 Beschikbaar voor nieuw beleid

In deze programmabegroting zijn de volgende stelposten beschikbaar voor de nadere invulling van nieuw beleid:

Bedragen x € 1.000

Beschikbaar voor nieuw beleid	2009	2010	2011	2012
Stand begroting 2009	1.660	1.998	1.937	8.400

1.4.6 Financieel totaaloverzicht per programma

Bedragen x €1.000

PROGRAMMA'S				MUTATIES RESERVES			NETTO		
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Programma's	Reserves	Saldo
1. Ruimtelijke ontwikkeling	14.225	2.364	11.861	0	9.250	-9.250	11.861	-9.250	2.611
2. Landelijk gebied	88.217	63.080	25.137	681	17.366	-16.685	25.137	-16.685	8.452
3. Wonen en stedelijke vernieuwing	40.118	5.064	35.054	451	34.300	-33.849	35.054	-33.849	1.205
4. Duurzaamheid en milieu	26.789	5.659	21.130	0	12.425	-12.425	21.130	-12.425	8.705
5. Water	9.672	2.165	7.507	1.261	4.311	-3.050	7.507	-3.050	4.457
6. Economische zaken en recreatie	16.133	63	16.070	3.327	11.452	-8.125	16.070	-8.125	7.945
7. Mobiliteit	167.655	104.644	63.011	15.048	41.763	-26.715	63.011	-26.715	36.296
8. Samenleving, cultuur en sport	35.652	500	35.152	0	12.320	-12.320	35.152	-12.320	22.832
9. Jeugd, onderwijs en zorg	111.906	87.182	24.724	0	15.565	-15.565	24.724	-15.565	9.159
10. Bestuur en middelen	28.857	313	28.544	2.800	8.984	-6.184	28.544	-6.184	22.360
Totaal Programma's	539.224	271.034	268.190	23.568	167.736	-144.168	268.190	-144.168	124.022
Centrale Overhead	26.377	0	26.377				26.377	0	26.377
Totaal Programma's incl. overhead	565.601	271.034	294.567				294.567	-144.168	150.399
Stelposten	25.490	0	25.490				25.490	0	25.490
Algemene Middelen	0	193.425	-193.425				-193.425		-193.425
Resultaat voor mutaties Reserves	591.091	464.459	126.632						
Mutaties reserves via programma's	23.568	167.736	-144.168						
Mutaties reserves via alg. middelen	41.996	24.460	17.536	41.996	24.460	17.537		17.536	17.536
SALDO BEGROTING	656.655	656.655	0	65.564	192.196	-126.632	126.632	-126.632	0

HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN 2007 - 2011

GS-LID	PARTIJ	PORTEFEUILLE
De heer R.C. Robbertsen <i>Commissaris v.d. Koningin</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen bestuur en coördinatie • Openbare orde en veiligheid
Dhr. Mr. J.H. Ekkers	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Mobiliteit • Economische Zaken • Kerntakendiscussie Lodders
Mw. A.H. Raven BA	CDA	<ul style="list-style-type: none"> • Financiën • Samenleving • Cultuur
Mw. M. Haak-Griffioen	CU	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugd • Onderwijs • Zorg • Bestuurlijke organisatie
Dhr. Drs. R.W. Krol	CDA	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke ontwikkeling • Stedelijke vernieuwing • Landelijk gebied
Dhr. J. Binnekamp	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Water • Europa • Communicatie • Organisatie
Dhr. Drs. W. M. de Jong	CU	<ul style="list-style-type: none"> • Wonen • Milieu • Duurzaamheid • Strategie
Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA		<ul style="list-style-type: none"> • Secretaris

SAMENSTELLING DIRECTIE

DIRECTIELID	BELEIDSAFDELING	UITVOERENDE AFDELINGEN	ONDERSTEUNENDE AFDELINGEN
Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen directeur • Provinciesecretaris • Aansturing directeuren en programma-directeur 	<ul style="list-style-type: none"> • Kabinet cvdK 		
Dhr. Drs. E. Wagener	<ul style="list-style-type: none"> • Milieu • Mobiliteit • Maatschappelijke ontwikkeling en wonen 	<ul style="list-style-type: none"> • Wegen • Vergunning-verlening • Handhaving • Subsidies en Inkoop 	
Mw. Drs. K. Wisotzky MBA	<ul style="list-style-type: none"> • Economie, cultuur en vrije tijd 		<ul style="list-style-type: none"> • Financiën • Staf Directie en control • Communicatie • Bestuur en Juridische zaken • Informatievoorziening • Facilitaire Service
Mw. Mr. Drs. C. de Boer MBA	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte • Water en Bodem • Groen • Inricht. landelijk Gebied (ILG) algemeen 	<ul style="list-style-type: none"> • Project-management en flexwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Personeel en organisatie
Drs. E. Veerman interim Programmadiirecteur <ul style="list-style-type: none"> • Huisvesting • E-provincie 			

Hoofdstuk 2 PROGRAMMAPLAN

2.1 Inleiding

Doel van dit hoofdstuk is inzicht te geven in de opbouw van de programmabladen in de programmabegroting en in het kort te vermelden waar welke informatie te vinden is.

De programmabladen geven beleidsinhoudelijke en financiële informatie per programma weer.

2.1.1 Programma's

Met ingang van de begroting 2009 is er sprake van een nieuwe programma-indeling. Deze programma-indeling sluit aan bij het uitvoeringsprogramma *Uitvoeren met hart voor de toekomst*. De programmabegroting van de provincie Utrecht bestaat nu uit 10 programma's. Elk programma heeft naast de lasten ook baten die direct tot dat programma behoren. Tegenover de nadelige saldi (als de lasten hoger zijn dan de baten) op de programma's, staan de algemene dekkingsmiddelen die op het onderdeel algemeen financieel beleid zijn geraamd.

Tot de algemene dekkingsmiddelen worden gerekend:

- de opbrengst van de opcenten motorrijtuigenbelasting;
- de uitkering uit het Provinciefonds;
- de inkomsten uit de treasury;
- de dividenden en overige algemene dekkingsmiddelen.

De in omvang belangrijkste algemene dekkingsmiddelen van de provincie bestaan uit de uitkering uit het Provinciefonds en de inkomsten van de provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Daarnaast staan diverse overige algemene inkomsten waaronder de dividendopbrengsten. Zoals in het vorige hoofdstuk gemeld, zijn de inkomsten uit de algemene dekkingsmiddelen ongeveer € 193 miljoen. De benodigde algemene middelen om de programmakosten te dekken bedragen ongeveer € 295 miljoen. Daarnaast is circa € 25 miljoen nodig om algemene kosten te dekken die nog niet aan specifieke programma's zijn toegewezen. Het verschil tussen de beschikbare algemene middelen en de benodigde algemene middelen bedraagt circa € 127 miljoen. Dit verschil wordt overbrugd via de reserves en daarmee is de begroting financieel sluitend. In hoofdstuk 4 wordt dit specifiek toegelicht.

In dit hoofdstuk wordt per programma het voorgestelde beleid weergegeven en de daarbij behorende begrote financiële informatie voor 2009 en verder. Eerst gaan we dieper in op een aantal aspecten van de programma's, vervolgens geven we een toelichting op de opbouw en inhoud ervan en ten slotte treft u de 10 programma's aan. Bij de programma's wordt een duidelijk onderscheid aangebracht tussen het reguliere beleid, het nieuwe beleid van het uitvoeringsprogramma en projecten.

Om specifiek aan te geven welke activiteiten tot het programma behoren wordt het, waar dit van toepassing is, opgesplitst in productgroepen. De productgroepen worden verder uitgewerkt in de productenbegroting. Gelijktijdig met de herziening van de programma's, is voor de begroting 2009 ook de indeling van de productgroepen herzien. Ook hierbij is een goede match met het uitvoeringsprogramma bereikt. Per saldo is het aantal productgroepen gereduceerd. In bijlage 5.17 van deze begroting treft u een zogenaamde was/wordt-tabel aan, waarin u de totstandkoming van de nieuwe programma-indeling met bijbehorende nieuwe productgroepindeling kunt herleiden vanuit de oude situatie.

2.1.2 Prestatie-indicatoren

In de begroting 2008 hebben wij aangekondigd de prestatie-indicatoren opnieuw te definiëren en in aantal terug te brengen. Ook hebben wij aangekondigd de samenhang tussen het gewenste beleid, de cijfers en de indicatoren te verhelderen.

Gedeputeerde Staten zijn voornemens dit als volgt in te vullen: periodiek de duurzaamheidbalans *De Staat van Utrecht*, als indicator van het resultaat van de prestaties van alle maatschappelijke partijen, beleidsevaluaties die het maatschappelijke effect aangeven van provinciale inspanningen en jaarlijks prestatie-indicatoren, die de uitvoering van afgesproken provinciale inspanningen weergeven. De prestatie-indicatoren zijn een onderdeel van de jaarcyclusproducten en treft u aan in deze begroting.

De prestatie-indicatoren zijn herzien met de programmabegroting 2009. Dit heeft geresulteerd in een meer pragmatische en tevens kortere set indicatoren die helder weergeeft welke prestaties de provincie geleverd heeft en wil leveren. Deze prestatie-indicatoren zijn voornamelijk enkelvoudige indicatoren die een duidelijke provinciale prestatie weergeven en indicatief zijn voor het betreffende beleidsveld.

De weergegeven set indicatoren is tot stand gekomen na consultatie van de functionele statencommissies in de rol van klankbordgroep. Besluitvorming in Provinciale Staten over deze indicatoren moet echter nog plaatsvinden. Het is de bedoeling de definitieve set prestatie-indicatoren gedurende een aantal jaren te handhaven zodat de prestaties van de provincie op de verschillende beleidsterreinen goed gemonitord kunnen worden en er een eenduidige verantwoording over kan worden afgelegd.

De set indicatoren is in aantal kleiner dan voorheen. De doelstelling blijft u in deze begroting van voldoende relevante informatie te voorzien op de verschillende beleidsterreinen, door middel van deze prestatie-indicatoren en de toelichting bij de beleidsterreinen, als onderdeel van het hierboven beschreven drieluik.

2.1.3 Specificatie baten en lasten

De lasten en baten van zowel regulier beleid, als uitvoeringsprogramma en projecten zijn apart weergegeven in tabel 2 van de programmabladen, evenals de centrale overhead, stortingen op reserves en onttrekkingen aan reserves. In tabel 3 is een indeling gemaakt in structurele lasten/baten en incidentele lasten/baten. Incidentele lasten betreffen voornamelijk projecten die bij eerdere begrotingen en kadernota's zijn goedgekeurd.

De centrale overhead (kosten werkplek, ICT, huisvesting, et cetera) is expliciet in beeld gebracht in tabel 2, omdat het een centrale doorbelasting betreft die binnen het programma niet beïnvloedbaar is. Er kan daarom alleen centraal op worden gestuurd.

2.1.4 Uitvoeringsprogramma-bladen

Deze bladen zijn nieuw in de begroting en hebben een format dat herkenbaar is vanwege de gelijkenis met de programma, productgroep-, en projectbladen.

In de uitvoeringsprogramma-bladen worden de lasten en baten van de uitvoeringsprogramma-onderwerpen vallend binnen het specifieke uitvoeringsprogramma-thema getoond en de looptijd en het totaalbudget voor het desbetreffende onderwerp.

Er is tevens een mijlpalenoverzicht aangegeven.

Vanwege het nieuwe karakter van de uitvoeringsprogramma-bladen was het nog niet mogelijk overal het mijlpalenschema in te vullen. Het is uiteraard de bedoeling dat deze bij de volgende begroting wel volledig ingevuld zullen zijn. Waar het nog niet mogelijk is gebleken het mijlpalenschema te vullen is dit schema weggelaten.

2.1.5 Projecten in de begroting

Projectmatig werken is een speerpunt voor de Provincie Utrecht en maakt deel uit van de visie op anders werken 2012. In de begroting 2009 zijn meer projecten opgenomen dan in de begroting 2008. In bijlage 5.4 is een aparte lijst en een uitwerking van de belangrijkste projecten opgenomen. De projecten hebben ieder een apart projectenformat en worden daarin toegelicht. Bij de projecten worden mijlpalen benoemd en het moment waarop deze naar verwachting gehaald zullen worden, evenals een financiële doorkijk met daarbij de beleidsmatige toelichting.

Ook op de programmabladen wordt, zoals hierboven vermeld, inzicht gegeven in baten en lasten van de projecten op een programma. Enkele projecten zijn vermeld bij het uitvoeringsprogramma, omdat ze in het uitvoeringsprogramma specifiek gelabeld zijn als onderwerp. De onderwerpen van het uitvoeringsprogramma worden ieder apart toegelicht in hoofdstuk 6. Op deze manier kan niet meer het totaal bedrag aan projectgelden rechtstreeks herleid worden door bij de onder hoofdstuk 5 opgenomen projecten een telling te maken van de afzonderlijke projectbedragen.

2.1.6 Opbouw en inhoud van de programma's

Ieder programma bevat voor het betreffende beleidsterrein een beeld van het reguliere beleid, van nieuwe ontwikkelingen (uitvoeringsprogramma) en eventuele voorstellen voor te beëindigen beleid. Tevens wordt op de gerelateerde projecten ingegaan. De indicatoren worden benoemd en ten slotte volgt een overzicht van baten en lasten, inclusief een specificatie hiervan.

De baten en lasten zijn van regulier beleid, nieuw beleid (uitvoeringsprogramma) en projecten en worden apart inzichtelijk gemaakt, waarbij ook het financiële totaaloverzicht wordt vermeld en het beslag op reserves en voorzieningen.

2.1.7 Leeswijzer programmabegroting

Ten opzichte van de programmabegroting 2008 zijn er enkele wijzigingen in het format:

- De 3 w-vragen, te weten "wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen, wat mag het kosten?" worden expliciet op de programmabladen vermeld.
- Tabellen bij de programmabegroting zijn aangepast. Een wijziging betreft bijvoorbeeld tabel 1 (totalen van de baten en lasten op dit programma). In de financiële tabellen wordt expliciet het onderscheid tussen regulier beleid, uitvoeringsprogramma en projecten aangegeven.
- Er is een nieuwe set indicatoren opgenomen in de programmabegroting.
- De verschilverklaringen gaan in op verschillen tussen de begrote cijfers 2009 en 2008 en het begrote cijfer 2009 versus gerealiseerd cijfer 2007. Dit levert geen uitputtend overzicht van verschilverklaringen op, dat zou een te lange lijst kunnen worden, maar geeft wel inzicht in de belangrijkste oorzaken van de verschillen.
- Financiële cijfers dienen gelezen te worden in duizendtallen (tenzij anders vermeld). Er wordt volstaan door dat hier te melden. Boven de tabel staat dan niet meer: bedragen x € 1.000 vermeld, maar "bedragen". Een getal als 863 dient dus gelezen te worden als € 863.000.
- De onderwerpen die betrekking hebben op het Collegeprogramma/Uitvoeringsprogramma worden aangemerkt met de letters "CP".

Bovengenoemde aanpassingen passen binnen het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
1	Ruimtelijke Ontwikkeling	Dhr. Drs. R.W. Krol

Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het programma Ruimtelijke ontwikkeling is een levenskrachtige en duurzaam aantrekkelijke provincie te creëren, met afwisseling tussen stad en land. Dit bereiken we door:

- het tegengaan van verrommeling, door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen scherp af te wegen en een hoge kwalitatieve invulling te stimuleren en zo nodig af te dwingen;
- het intensiveren en herstructureren van bestaand stedelijk gebied binnen de rode contouren;
- het behoud en de ontwikkeling van de vitaliteit en kwaliteit van het landelijke gebied.

Op basis van een afweging van sectorale ruimtelijke claims op strategisch en tactisch/operationeel niveau (waaronder ruimteclaims voor wonen, werken, recreatie, landbouw en natuur en landschap) worden voorwaarden gecreëerd voor het realiseren van een duurzaam evenwicht tussen leefkwaliteit en de druk op de ruimte. De uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen wordt geïnitieerd en gefaciliteerd.

Het beleidsterrein ruimtelijke ontwikkeling biedt de kaders waarbinnen andere, op fysieke ruimte gerichte beleidsterreinen doelen kunnen realiseren. Het maatschappelijke effect van dit beleidsterrein wordt zichtbaar binnen andere beleidsterreinen en binnen gebiedsgerichte programma's en projecten als Hart van de Heuvelrug.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Het provinciaal ruimtelijk beleid wordt vormgegeven in interactie met medeoverheden, maatschappelijke organisaties en inwoners. Beïnvloeding van beleidsbepaling op rijks- en landsdelig niveau richt zich op het creëren van ruimte voor de eigen provinciale beleidsbepaling en op prioritering van middelen die het provinciaal beleid ondersteunen. Het Streekplan 2005-2015 biedt de kaders waarbinnen gebiedsontwikkeling kan plaatsvinden en vormt de basis voor de interne afstemming van het provinciale handelen met ruimtelijke relevantie, met name waar het gaat om het provinciaal belang. De feitelijke realisatie van beleid vindt enerzijds plaats via doorwerking in gemeentelijk beleid en anderzijds via bijvoorbeeld de strategische projecten uit het Ruimtelijk Actieprogramma 2008-2011. De bovengenoemde juridische en beleidsmatige kaders bieden de grondslag voor het provinciaal handelen.

Om het provinciaal strategisch en sectoraal beleid ten behoeve van het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving te kunnen realiseren, moeten die aspecten die zijn aangeduid als provinciaal belang doorwerken naar het gemeentelijk ruimtelijk beleid, zoals dit wordt vastgelegd in structuurplannen, bestemmingsplannen en bouwplannen. Voor een goede doorwerking is sturing aan het begin van de (gemeentelijke) beleidsprocessen belangrijk. De grondslag hiervoor ligt in de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de Algemene wet bestuursrecht en de Woningwet. Met het oog op deze doorwerking wordt bij de totstandkoming van zowel provinciale als gemeentelijke beleidskaders, die ruimtelijk relevant zijn, een inbreng geleverd. Daarnaast wordt de realisering van ruimtelijke ontwikkelingen op gemeentelijk niveau gefaciliteerd door deelname aan gemeentelijke en gebiedsgerichte projecten.

Beleidsitems

Ruimtelijk beleid tot 2015

Het ruimtelijke beleid tot 2015 is vastgelegd in het Streekplan 2005-2015. Het Streekplan wordt, na de inwerkingtreding van de Wro, van rechtswege aangemerkt als een structuurvisie. Deze structuurvisie zoekt het evenwicht tussen leefkwaliteit en de druk op de ruimte door te kiezen voor beheerste groei. Niet de kwantitatieve vraag, maar de ruimtelijke mogelijkheden zijn bepalend voor nieuwe ontwikkelingen. De ruimtedruk is en blijft naar verwachting groot. Nieuwe ruimteclaims (rood, groen, blauw) en bestaande functies komen in een andere verhouding tot elkaar te staan. Het zoeken naar functiecombinaties met een duurzaam karakter is een uitdaging. Onze ambitie is het realiseren van ruimtelijk beleid door gebiedsontwikkeling samen met partners. Uitvoering en doorwerking van dit beleid krijgt vooral vorm via projecten uit het Ruimtelijk Actieprogramma, projecten van integrale gebiedsontwikkeling en begeleiding van (gemeentelijke) ruimtelijke ontwikkelingen in het licht van de rol die de nieuwe Wro aan de provincie toekent.

Ruimtelijk Actieprogramma 2008-2011

Het Ruimtelijk Actieprogramma 2008-2011 (RAP 2008-2011) is het vervolg op het Meerjarenactieprogramma (MAP) Streekplan 2005-2007. Met het RAP gaan we nieuwe ruimtelijke uitdagingen aan. Het is bedoeld om het gat tussen het streekplanbeleid en de uitvoeringspraktijk te dichten. Het RAP is tegelijk ook agendazettend voor ons toekomstig ruimtelijk beleid. De kern van het RAP zijn zes strategische projecten (naast een zevental acties). Speerpunten van de projecten zijn een optimale benutting van binnenstedelijke woon- en werklocaties en het

landelijke gebied nog mooier maken door te investeren in de kwaliteit van de Utrechtse landschappen. In 2009 is het RAP in uitvoering en eind 2009 zal een tussenevaluatie plaatsvinden.

Het ministerie van VROM, IPO en VNG hebben in december 2007 een samenwerkingsagenda opgesteld rond het rijksprogramma Mooi Nederland, met afspraken over de aanpak van verrommeling. In Mooi Nederland komen grotendeels dezelfde bestuurlijke aandachtspunten voor als in het RAP, geprogrammeerd in het verlengde van het Collegeprogramma 2007-2011. In het RAP is concreet invulling gegeven aan de globale thema's van Mooi Nederland. In Mooi Nederland zullen wij ons inzetten voor de aandachtspunten van het RAP. Zie verder Uitvoeringsprogramma format RAP 2008-2011.

(Integrale) gebiedsontwikkeling

De ambitie om beleid door (integrale) gebiedsontwikkeling te realiseren, ligt in lijn met de rol die het Rijk aan de provincies toedicht. Dit past binnen de verschuiving van ordeningsgericht naar ontwikkelingsgericht werken.

Hieraan wordt invulling gegeven met projecten als Hart van de Heuvelrug, Groot Mijdrecht Noord en de RAP-projecten. De invulling van de provinciale rol kan hierin verschillend zijn: van initiatiefnemer om partijen bij elkaar te brengen, tot het volledig en actief betrokken zijn bij de realisering. Deze rol moet per fase bewust worden gekozen. Ook de financiële rol kan verschillen: van subsidiënt tot medeontwikkelaar. Hierbij kan grondbeleid een instrument zijn. Centraal geformuleerd grondbeleid is wenselijk. Het provinciale grondbeleid en de provinciale grondmarkt vereisen een professionele benadering, zodat op een verantwoorde wijze de beleidssectoren en projecten worden bediend met het aanleveren van grond ten behoeve van de provinciale doelen. Er zal een voorstel worden gemaakt over de interne organisatie en de noodzakelijke professionaliseringslag rondom de voorbereiding en uitvoering van het grondbeleid. Zie verder project-format Hart van de Heuvelrug, Uitvoeringsprogramma-formats Groot Mijdrecht Noord en RAP 2008-2011 en Paragraaf grondbeleid.

In dit kader kunnen ook een aantal projecten van de gemeentelijke samenwerkingsagenda genoemd worden die integraal worden opgepakt en ingebed zijn in het RAP 2008-2011. Dit zijn Waterfront/Wijk bij Duurstede, Woningbouw/Woudenberg, Eiland van Schalkwijk/Houten en Corridor/Breukelen. De verwachting is dat deze en andere projecten van de samenwerkingsagenda doorlopen tot in 2009.

Wet ruimtelijke ordening

Naar verwachting is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) inclusief de Grondexploitatiewet (GreX-wet) en het bijbehorende Besluit ruimtelijke ordening (Bro) voor 2009 van kracht. De Wro voorziet in snellere procedures, het oppakken van verantwoordelijkheden op het juiste niveau (decentraal wat kan, centraal wat moet) en is meer uitvoeringsgericht. De provincie heeft nieuwe instrumenten om haar ontwikkelings- en uitvoeringsgerichte rol uit te voeren. Ook zijn er instrumenten vervallen die minder goed bij de nieuwe rol passen, bijvoorbeeld de goedkeuring door Gedeputeerde Staten van bestemmingsplannen. Na de inwerkingtreding van de Wro is 2009 voor ons een leerjaar, waarin we onze nieuwe rol verkennen.

Het Streekplan 2005-2015 wordt vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe Wro van rechtswege aangemerkt als een structuurvisie. In 2008 is de Beleidslijn nieuwe Wro door Provinciale Staten vastgesteld. Doel is om het Streekplan als beleidskader slagvaardig te kunnen blijven toepassen. In de Beleidslijn is aangegeven wat van de provincie verwacht mag worden, de provinciale belangen uit het Streekplan zijn gemarkeerd en de inzet van instrumenten is vastgelegd. In de, ná de Beleidslijn, door Gedeputeerde Staten vast te stellen Uitvoering Beleidslijn is aangegeven hoe wij het beleid gaan uitvoeren. Deze nota zal naar verwachting eind 2008/begin 2009 worden vastgesteld.

De structuurvisie kent alleen zelfbinding. Wanneer provinciale belangen moeten doorwerken naar het gemeentelijke niveau, kan daarvoor een verordening (als bedoeld in de Wro) door Provinciale Staten worden vastgesteld. Omdat het Rijk met een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte komt, waarin een aantal nationale belangen wordt geregeld, moet de provincie een verordening vaststellen. Deze AMvB zal deels rechtstreeks werken en deels een opdracht bevatten aan provincies om een verordening op te stellen. In 2009 wordt hieraan invulling gegeven.

De Wro gaat uit van samenwerking vooraf in plaats van toetsing achteraf. Met het oog op een goede doorwerking van de provinciale belangen is sturing aan het begin van de (gemeentelijke) beleidsprocessen belangrijk. Wij zullen ons hier ook in 2009 voor inzetten.

De Wro verplicht om vanaf 1 juli 2009 alle ruimtelijke visies, plannen en gebiedsgerichte besluiten zo op te stellen, dat deze in digitale vorm bruikbaar en uitwisselbaar zijn volgens de wettelijke digitaliseringsplicht. Dit betekent een andere manier van werken. In 2008 is gestart met de implementatie van dit traject; dit loopt door tot in 2009.

Ruimtelijk beleid ná 2015

De doelstellingen van ons ruimtelijk beleid ná 2015 zijn nog niet via statenbesluiten vastgelegd. Belangrijke bouwstenen daarvoor worden met name geleverd door de Ontwikkelingsvisie 2015-2030 van de NV Utrecht, maar ook door bijvoorbeeld de Voorloper Structuurvisie Groene Hart.

In de Ontwikkelingsvisie is een spanning gesignaleerd tussen de grote vraag voor wonen en werken aan de ene kant en het behoud van de landschappen aan de andere kant. Er wordt ingegaan op de vraag hoe de economische en stedelijke groei kan worden gecombineerd met bescherming van het landschap. De discussie rond de lange termijnvisie van de NV Utrecht is onder de titel Duurzaam bouwen in de Noordvleugel Utrecht ook opgenomen in het programma Randstad Urgent van het Kabinet. In dit programma zijn 35 belangrijke

randstedelijke projecten opgenomen, waarmee het Kabinet voortgang wil boeken in deze regeerperiode. Naast de visie van NV Utrecht is ook Groot Mijdrecht Noord opgenomen. Het Kabinet acht de Randstad Urgent-projecten van wezenlijk belang voor de versterking van de internationale concurrentiepositie van de Randstad. In dat kader is ook het project Randstad 2040 noemenswaardig.

Het Groene Hart ligt in drie provincies: Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht. Het is van belang de sturing van de gewenste toekomst van dit gebied beter op elkaar afstemmen. Provinciale structuurvisies zijn belangrijke beleidsdocumenten. De in 2008 door de drie provincies gezamenlijk opgestelde Voorloper Structuurvisie Groene Hart is een bouwsteen voor de verschillende structuurvisies. In de Voorloper zijn de gezamenlijke spelregels rond de sturing in het Groene Hart vastgelegd waarmee vanuit één visie inhoud aan de structuurvisies wordt gegeven. Met de Voorloper geven de drie provincies aan dat zij belang hechten aan gemeenschappelijke maatregelen voor het Nationaal Landschap Groene Hart.

Ook in 2009 wordt energie gestoken in de vervolgwerkzaamheden gekoppeld aan de trajecten van de NV Utrecht, Randstad 2040 en het Groene Hart.

Deze verschillende trajecten leiden tot behoefte aan nieuwe kaderstelling: planologische verankering via structuurvisie(s) kan in 2010/2011 worden gerealiseerd.

Kwalitatieve sturing

Van de provincie mag ook steeds meer kwalitatieve sturing worden verwacht. Dit is zowel op regionaal als op lokaal niveau nodig om een duurzaam aantrekkelijke provincie te behouden en een kwalitatieve invulling van overgangszones tussen stad en land tot stand te brengen. In 2009 wordt verder geïnvesteerd in ontwerpende vaardigheden: toekomst verkennen aan de hand van beelden, binding zoeken met gebiedspartners en de haalbaarheid van ontwikkelingen inschatten.

Wij bereiden de installering van een Adviesteam voor Ruimtelijke Kwaliteit voor. Dit is een team van externe deskundigen dat gemeenten op hun verzoek kan ondersteunen bij de voorbereiding van ingrijpende ruimtelijke projecten op gevoelige locaties. Ook kunnen gemeenten een beroep doen op een budget voor de opstelling van beeldkwaliteitsplannen. Hierbij moet vooral gedacht worden aan grotere projecten met een bouwopgave, op gevoelige locaties in overgangsgebieden van stad naar land.

Naast de nieuwe rol die het Rijk de provincie toekent, heeft de provincie ook nieuwe taken gekregen, onder andere ten aanzien van de Nationale Landschappen. In 2008 zijn de Nationale Landschappen begrensd en in 2009 gaan we verder met de doorvertaling van de kernkwaliteiten van deze landschappen naar de praktijk. Dit wordt opgepakt in het kader van het RAP 2008-2011.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	Streef wrde
Wro: aantal zienswijzen	Aantal ingediende zienswijze bij gemeenten geeft het succes aan in het voortraject	Nvt	Nvt	PM	PM	PM	PM	
Stedelijk ruim- tebeslag in landelijk gebied zoveel mogelijk beperken	Onderdeel Ruimtelijk Actieprogramma (RAP): percentage van de woningvoorraad (ten opzichte van de totale provinciale woningvoorraad) dat ligt in de stads- gewesten Utrecht en Eemland moet minimaal gelijk blijven (bundeling verstedelijking)	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%
Kwaliteit nationale landschappen, nu en in de toekomst.	Onderdeel Ruimtelijk Actieprogramma (RAP): percentage van het aantal uitvoeringstrategieën dat (in de vijf Nationale Landschappen) is gestart			20%	40%	100%		100%

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: beleidskader en juridisch kader

1. Wet ruimtelijke ordening (Wro): vormt de grondslag waarop de provincie het ruimtelijke beleid vastlegt en tot uitvoering brengt en er zorg voor draagt dat het ruimtelijke beleid van de provincie en het Rijk doorwerkt naar het gemeentelijke ruimtelijk beleid. De Grondexploitatiewet (onderdeel Wro) biedt de basis voor handelingsbevoegdheden van de provincie ten aanzien van actief grondbeleid;
2. Algemene wet bestuursrecht: regelt de totstandkoming van besluitvorming wat betreft gemeentelijk en provinciaal ruimtelijk beleid en de rechtsbescherming van de burger;

3. Woningwet: regelt de totstandkoming van een bouwvergunning en de provinciale rol bij beschermde stads- en dorpsgezichten;
4. Besluit m.e.r. (milieueffectrapportage of -beoordeling): de basis voor onderzoek naar de milieueffecten van voorgenomen ruimtelijke ingrepen (voorzover van enige importantie) door de provincie;
5. Planologische kernbeslissingen: ruimtelijk relevante beslissingen van de rijksoverheid waarmee bij de vaststelling en uitvoering van het provinciaal ruimtelijk beleid rekening moet worden gehouden (wet in materiële zin), onder andere de Nota Ruimte;
6. Convenanten en overeenkomsten (zoals Vinex/Vinac, Mooi Nederland en tussen partners bij gebiedsontwikkelingen);
7. Provinciaal beleid met provinciaal belang werkt door in het gemeentelijk ruimtelijk beleid;
8. Wet gemeenschappelijke regelingen-plus: vormt de basis voor een taakverdeling in de ruimtelijke beleidsvorming voor de betreffende regio;
9. Coalitieakkoord en collegeprogramma 2007-2011;
10. AMvB Ruimte: het Rijk wil hierin een aantal nationale belangen opnemen. De AMvB zal ook instructies voor de provincies bevatten. Op basis van een instructie AMvB zijn provincies verplicht een verordening vast te stellen voor de doorwerking van een nationaal ruimtelijk belang richting gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma						
	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier beleid	2.999	2.616	2.686	2.526	2.526	2.526
Lasten uitvoeringsprogramma		2.700	9.000	9.500	10.000	
Lasten projecten	6.934	5.356	2.539	9.383	5.784	1.827
Totaal lasten	9.933	10.672	14.225	21.409	18.310	4.353
Baten regulier beleid	478	75	75	75	75	75
Baten uitvoeringsprogramma						
Baten projecten	66	4.305	2.289	8.054	4.455	499
Totaal baten	544	4.380	2.364	8.129	4.530	574
Centrale overhead	1.203	1.245	1.429	1.429	1.429	1.429
Saldo incl. overhead	10.592	7.537	13.290	14.709	15.209	5.208
Storting in reserves	3.721					
Onttrekking aan reserves	7.180	2.700	9.250	10.829	11.329	1.329
Beslag op de algemene middelen	7.133	4.837	4.040	3.880	3.880	3.879

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren	2.616	2.617	2.617	2.617	2.617
Mutaties in structurele lasten:					
- Loon- en prijscompensatie 2009		75	75	75	75
- Invoering PCL		-24	-24	-24	-24
- Mutatie in apparaatlasten t.g.v. OiO		-142	-142	-142	-142
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	2.616	2.526	2.526	2.526	2.526
Incidentele lasten:					
- Agenda 2010 NHW over van programma 1.5	1.051				
- Hart van de Heuvelrug	4.305	2.009	7.774	4.175	219
- Collegeprogramma Groot Mijdrecht Noord	2.000	7.000	7.000	7.000	
- Collegeprogramma RAP streekplan	500	2.000	2.500	3.000	
- Collegeprogramma Ruimtelijke verdiepingsslagen NV	200				
- NHW Fort bij Vechten vm A2010		530	1.609	1.609	1.608
- Invoering nieuwe WRO		160			
Subtotaal: incidentele lasten (b)	8.056	11.699	18.883	15.784	1.827
Subtotaal lasten (a+b)	10.672	14.225	21.409	18.310	4.353
Structurele baten voorgaande jaren	75	75	75	75	75
Mutaties in structurele baten:					

Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	75	75	75	75	75
Incidentele baten:					
- Hart van de Heuvelrug	4.305	2.009	7.774	4.175	219
- NHW Fort bij Vechten vm A2010		280	280	280	280
Subtotaal: incidentele baten (d)	4.305	2.289	8.054	4.455	499
Totaal baten (c+d)	4.380	2.364	8.129	4.530	574

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma

Totaal reserves	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal stortingen	3.721					
Totaal onttrekkingen	7.456	3.751	9.250	10.829	11.329	1.329
Totaal saldo reserves bij dit programma	- 3.735	- 3.751	- 9.250	-10.829	-11.329	-1.329

Structuurfonds (i.h.k.v. Fort bij Vechten)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	1.760	1.051	250	1.329	1.329	1.329
Saldo	- 1.760	- 1.051	- 250	- 1.329	- 1.329	- 1.329

Reserve Coalitieakkoord (i.h.k.v. GMN, RAP en Bouw na 2015)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen		2.700	9.000	9.500	10.000	
Saldo		-2.700	-9.000	-9.500	-10.000	

Reserve Fort bij Buursteeg	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	600					
Onttrekkingen	1.000					
Saldo	- 400					

Reserve Projecten	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	2.309					
Onttrekkingen	4.147					
Saldo	- 1.838					

Dienstreserve	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	66					
Saldo	- 66					

Nog te verrichten activiteiten	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	812					
Onttrekkingen	483					
Saldo	329					

Toelichting

De verschillen tussen de realisatie 2007 en begrotingen 2008 en 2009 hebben vooral te maken met het kasritme van een aantal projecten (Grebbelinie en Hart van de Heuvelrug) en met het nieuwe collegeprogramma.

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
2	Landelijk gebied	Dhr. Drs. R.W. Krol

Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het programma Landelijk Gebied is het bereiken van:

1. Een aantrekkelijk, veelzijdig en vitaal platteland;
2. Een aantrekkelijk Utrechts platteland om te wonen, werken en recreëren;
3. Behoud en versterking van onze mooie natuur en landschappen;
4. Inwoners en bezoekers van Utrecht kunnen hiervan genieten;
5. Een gezonde agrarische sector.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Natuur

De provincie Utrecht wil de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) realiseren. De EHS is het groene raamwerk van natuurgebieden die onderling met elkaar verbonden zijn door ecologische verbindingzones. Wij willen daarvoor nieuwe natuur realiseren en de kwaliteit van de bestaande natuur verhogen.

Realiseren nieuwe natuur

Onze ambitie is om in 2018 ruim 11.000 hectare nieuwe natuur te realiseren. Wij zetten stevig in op de aankoop van nieuwe natuur, mede voor het creëren van ecologische verbindingzones en particulier natuurbeheer. De ecologische verbindingzones verbinden natuurgebieden met elkaar en leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteitsverbetering van de natuur.

Wij gaan verdere invulling en uitvoering geven aan het strategische aankoopplan om deze ambitie te realiseren.

Verbeteren kwaliteit bestaande natuur

Wij willen via verschillende sporen de kwaliteit van de natuur verbeteren:

Natura 2000

Natura 2000 is een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden met een bijzondere waarde. In 2009 gaan wij beheerplannen opstellen voor de negen Natura 2000-gebieden die Utrecht rijk is. Met de beheerplannen willen wij zorgen voor het verbeteren van de natuurkwaliteit. Het opstellen van de beheerplannen voor Natura 2000 gebeurt in nauwe samenhang met de aanpak van de Top-gebieden voor verdroging.

Programma Beheer

Het Programma Beheer is het subsidie-instrument om de kwaliteitsdoelstellingen voor natuur te realiseren door middel van agrarisch en particulier natuurbeheer. In 2007 heeft het Rijk deze regeling overgedragen aan de provincie. Op dit moment moderniseren wij dit instrument in samenwerking met alle provincies, zodat wij op een effectieve wijze de kwaliteit van agrarisch en particulier natuurbeheer kunnen bewerkstelligen.

Ontsnippering

Wij hebben de ambitie om voor 2011 minimaal vijf ecoducten en twee faunapassages te realiseren. Hiermee willen we de versnippering van onze natuurgebieden verminderen. De ontsnippering van de ecologische verbindingzone Groene Ruggegraat is voor ons een belangrijk aandachtspunt.

Daarnaast willen wij werken aan een ontsnippering van de samenwerking. Voor het realiseren van onze natuurdoelen is de inzet van verschillende partners noodzakelijk. Met de gebiedsgerichte aanpak bevorderen wij de samenwerking.

Landschap

De provincie Utrecht heeft een grote diversiteit aan mooie landschappen. Utrecht bevindt zich in een overgangsgebied tussen veen-, zand- en kleigronden. In de provincie bevinden zich vijf Nationale Landschappen: het Groene Hart, Eemland, Rivierengebied, Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam. We willen afspraken maken met onze partners over de wijze waarop wij ons instrumentarium voor ruimtelijke planvorming zullen inzetten om de kwaliteit van de landschappen te versterken.

Ontwikkelen duurzame landbouw

De ondernemers op het platteland vormen de spil van onze plannen voor het landelijke gebied. Wij willen met landbouwstructuurverbetering bijdragen aan een gezonde agrarische sector in onze provincie. Bij de verbreding van de landbouw willen wij de komende jaren inzetten op kwaliteitsverbetering van producten, diensten en samenwerkingverbanden. Op deze wijze willen wij de verbinding tussen stad en land versterken. Verduurzaming van de landbouw vinden wij belangrijk en wij geven hierbij ruim baan aan innovatie.

Programmering en uitvoering Agenda Vitaal Platteland (AVP)

Alle programmering en uitvoering van beleid in het landelijke gebied vindt integraal plaats vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland. In november 2007 hebben de Provinciale Staten hiervoor gebiedsprogramma's vastgesteld voor de periode 2007-2013. Er zijn gebiedsprogramma's voor De Venen, De Utrechtse Waarden, Utrecht Midden, Kromme Rijn, Utrechtse Heuvelrug, Gelderse Vallei-Eemland en een provinciebreed uitvoeringsprogramma. Per gebied is of komt er een programmabureau dat zich inzet voor de realisatie. De totale omvang van de investeringen bedraagt € 620 miljoen. In 2009 is er voor € 128 miljoen geprogrammeerd. Dit zijn niet alleen provinciale middelen, maar ook middelen van het rijk (Investeringsbudgetten Landelijk Gebied, ILG), de EU (Provinciaal Omgevingsplan, POP-2), gemeenten, waterschappen en particulieren. De uitvoering zelf is onderverdeeld in zeven thema's: reconstructie, natuur, recreatie, landbouw, landschap, bodem en water.

Woonschepenknelpunten

In het kader van "Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012" zijn 78 woonschepenknelpuntlocaties gesignaleerd. In september 2003 is het project Knelpunten Woonschepen gestart, met als doel deze knelpunten binnen vijf jaar op te lossen. De aanpak verschilt per locatie en is afhankelijk van onder meer de juridische uitgangssituatie, landschap- en natuurwaarde, situering (binnen of buiten stedelijk gebied) evenals het ruimtelijke beleid van gemeente en provincie. Over de voortgang wordt jaarlijks apart gerapporteerd aan de Gedeputeerde Staten. Door een wisseling van projectleider in 2007 heeft het project een half jaar op een laag pitje gestaan. Om het project op een goede manier af te kunnen ronden en alle knelpunten op te kunnen lossen (of tenminste de voorbereidende werkzaamheden daarvoor uit te voeren) wordt het project tot halverwege 2009 verlengd.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Realisatie nieuwe natuur	Aantal ha nieuwe natuur via grondverwerving en particulier natuurbeheer (ha's per jaar: 555 / weergave cumulatief)	5.123	5.668	6.224	6.780	7.336	7.892	11.230
Landbouwstructuurversterking	Aantal ha's met landbouwstructuurversterking (500-100 ha per jaar / weergave cumulatief)	1.280	2.000	2.500	3.000	3.500	4.000	4.710 (2013)
Realisatie RODS inrichting	Aantal hectare ingericht recreatie gebied in het kader van Recreatie om de Stad (ha's cumulatief)	300	350	400	500	550	600	1.150

Aan dit programma zijn de volgende projecten verbonden:

- De Schammer;
- Reconstructie;
- Het Groene Hart;
- Ecoduct N227 Leusderheide-Den Treek;
- De Grebbelinie boven water.

Zie voor een beschrijving de projectformulieren in de bijlage.

In 2008 zijn de volgende projecten, verbonden aan dit programma, afgerond:

- Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- Agenda Westelijke Veenweiden;
- Gebiedsvisie Vechtstreek;
- Platteland in ontwikkeling.

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch - en beleidskader

- Nota Ruimte, Ministeries van VROM, LNV, VenW en EZ;
- Reconstructiewet, Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost (2004);
- Streekplan, Waterhuishoudingsplan en Milieubeleidsplan provincie Utrecht;
- Panorama Krayenhoff, Lini perspectief, dd. maart 2004 ondertekend door Minister van LNV en voorzitter Stuurgroep Nationaal Project Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- Uitvoeringsprogramma Groene Hart, 2006;

- Landinrichtingsplannen: RAK-Krommerijn, Noorderpark, Groenraven-Oost, Utrecht-West, Lopikerwaard;
- Landinrichtingwet (oud) en Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG), 2006;
- Subsidieverordening Inrichting Landelijk Gebied (2006);
- Meerjarenprogramma Landelijk Gebied. Agenda Vitaal Platteland, Kaderdocument. Provincie Utrecht;
- Subsidieregeling Programma Beheer;
- Beleidsplan Natuur en Landschap provincie Utrecht;
- Subsidieverordening Natuurbeheer provincie Utrecht;
- Subsidieverordening Agrarisch Natuurbeheer provincie Utrecht;
- Wet ammoniak en veehouderij;
- Natuurschoonwet: wet ter voorkoming van versnippering van het eigendom van landgoederen en aantasting van het natuurschoon;
- Natuurbeschermingswet 1998: Wet waarin de Vogel- en Habitatrichtlijn (EU) en Habitatrichtlijn gebieden zijn geïntegreerd en op deze wijze gebiedsbescherming bieden aan bijzondere natuurwaarden (Natura 2000 gebieden);
- Boswet: wet voor instandhouding van het bosareaal;
- Flora- en faunawet: wet ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten;
- Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht (VNL) (PS, 1996, 2002, 2003, 2005): het voorkomen van ontoelaatbare aantasting van het landschap, natuur en de cultuurhistorische en archeologische waarden, hoofdstukken I t/m III, opschriften, storten en wateren;
- Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012, knelpuntlocaties (GS, 2006);
- Nota Handhaving en Veiligheid (PS, 2002);
- Handhavingsstrategie provincie Utrecht 2005-2008;
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving 2008 (GS april 2008) behandelt en vastgesteld.

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma						
	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier beleid	48.324	40.311	69.730	40.850	36.643	37.271
Lasten uitvoeringsprogramma		6.500	13.000	19.500	26.000	
Lasten projecten	4.111	6.704	5.487	2.283	750	750
Totaal lasten	52.435	53.515	88.217	62.633	63.393	38.021
Baten regulier beleid	34.968	31.682	61.959	33.735	29.828	30.456
Baten uitvoeringsprogramma						
Baten projecten	1.130		1.121	750	750	750
Totaal baten	36.099	31.682	63.080	34.485	30.578	31.206
Centrale overhead	1.873	2.359	2.709	2.709	2.709	2.709
Saldo incl. overhead	18.209	24.192	27.846	30.857	35.524	9.524
Storting in reserves	4.219	681	681	681	681	681
Onttrekking aan reserves	6.897	13.514	17.366	21.033	26.000	
Beslag op de algemene middelen	15.531	11.359	11.161	10.505	10.205	10.205

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren	7.079	7.053	7.080	7.107	7.107
<i>Mutaties in structurele lasten:</i>					
- Instellingsbesluit Prov. Commissie Leefomgeving		-12	-12	-12	-12
- Uitvoering routekaart Agenda Natuur		50	50	50	50
- OiO herverdeling		-269	-269	-269	-269
- Loonprijs compensatie		207	207	207	207
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	7.079	7.029	7.056	7.083	7.083
Incidentele lasten:					
<i>Mutaties uit begroting 2008</i>					
- Schoon schip	100				

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
- Ecologische verbindingzones	90	90			
- VJN 2004 Handhavingsbeleid	500				
- VJN 2006 Woonschepenknelpunt	65				
- Programma bureau Groene Hart	350				
- Programmabureau De Venen	160				
- Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei t.l.v. PMP	90				
- Bijdrage Groene Hart t.l.v. Provinciaal Milieu Plan	30				
- Groene diensten Langbroekerwetering	27				
- Nieuw Hollandse Waterlinie Uitvoeringskosten	190				
- SGB-Bijdrage t.l.v. Provinciaal Milieu Plan	10				
- Apparaatskosten t.l.v. Provinciaal Milieu Plan	53				
- Apparaatskosten		52	31	31	31
- Biologische landbouw t.l.v. Provinciaal Milieu Plan	50				
- VJN 2005 intensivering uitvoering landelijk gebied	300	300			
- Nieuwe Hollandse Waterlinie	1.667				
- Investeringsbudget Landelijk Gebied 2007-2013	31.407	31.394	33.064	29.148	29.776
- Agenda 2010 Schammer over van programma 1.5	1.785				
- Ecoducten N227	3.062	1.662			
Totaal Mutaties uit begroting 2008	39.936	33.498	33.095	29.179	29.807
<i>Voorjaarsnota 2008</i>					
- Vechstreek prijsvraag EO Wijers		50	50		
- Natura 2000		200	100		
- Ecologische verbindingzones		90			
- Inhaalslag handhaving woonschepen		60	60		
- Actualisatieslag ontheffing woonschepen		100	100		
- Landschapsbeheerploegen		65			
Totaal Voorjaarsnota 2008		565	310		
<i>Uitvoeringsprogramma 2007-2011</i>					
- Uitvoeringsprogramma landelijk gebied (incl. project de Grebbelinie boven water)	6.500	13.000	19.500	26.000	
Totaal Uitvoeringsprogramma 2007-2011	6.500	13.000	19.500	26.000	
<i>Overige mutaties</i>					
- Aanpassing kasritme ILG 2007-2013		30.300	389	381	381
- Project Reconstructie		1.075			
- Project De Schammer (voormalig Agenda 2010)		2.000	1.533		
- Programmabureau Groene Hart		750	750	750	750
Totaal Overige mutaties		34.125	2.672	1.131	1.131
Subtotaal: incidentele lasten (b)	46.436	81.188	55.577	56.310	30.938
Subtotaal lasten (a+b)	53.515	88.217	62.633	63.393	38.021
Structurele baten voorgaande jaren	248	265	282	299	299
Mutaties in structurele baten:					
Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	248	265	282	299	299
Incidentele baten:					
<i>Mutaties uit begroting 2008</i>					
- Rijksbijdrage Groene dienst	27				
- Investeringsbudget Landelijk Gebied 2007-2013	31.407	31.394	33.064	29.148	29.776

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal Mutaties uit begroting 2008	31.434	31.394	33.064	29.148	29.776
<i>Overige mutaties</i>					
- Aanpassing kasritme ILG 2007-2013		30.300	389	381	381
- Project Reconstructie		371			
- Programmabureau Groene Hart		750	750	750	750
Totaal Overige mutaties		31.421	1.139	1.131	1.131
Subtotaal: incidentele baten (d)	31.434	62.815	34.203	30.279	30.907
Totaal baten (c+d)	31.682	63.080	34.485	30.578	31.206

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma						
Totaal reserves	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal stortingen	1.535	681	681	681	681	681
Totaal onttrekkingen	890	13.514	17.366	21.033	26.000	0
Totaal saldo reserves bij dit programma	645	-12.833	-16.685	-20.352	-25.319	681
<i>Reserve Ecoducten (i.h.k.v. Ecoduct N227)</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	132	3.062	1.662	0	0	0
Saldo	132	-3.062	-1.662	0	0	0
<i>Reserve Structuurfonds (i.h.k.v. Schammer)</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	15	1.785	2.000	1.533	0	0
Saldo	-15	-1.785	-2.000	-1.533	0	0
<i>Reserve Reconstructiewet</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	354	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	2.167	704	0	0	0
Saldo	354	-2.167	-704	0	0	0
<i>Reserve Coalitieakkoord (i.h.k.v. ILG, AVP)</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal stortingen	0	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	6.500	13.000	19.500	26.000	0
Saldo	0	-6.500	-13.000	-19.500	-26.000	0
<i>Reserve Aankoop en veiligstellen Natuurterreinen</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	1.181	681	681	681	681	681
Onttrekkingen	743	0	0	0	0	0
Saldo	438	681	681	681	681	681

Toelichting

De zes gebieden uit het AVP hebben halverwege 2008 aangegeven welke prestaties zij in 2009 verwachten te realiseren, inclusief bijbehorende uitgaven. Deze prestaties worden voor een groot deel gefinancierd door de rijksmiddelen ILG (ongeveer € 29 miljoen) en voor een deel uit het provinciale uitvoeringsprogramma (€ 6,5 miljoen). Dit veroorzaakt grotendeels het verschil van de lasten (€ 35 miljoen) en de baten (€ 31 miljoen) ten opzichte van de Begroting 2008. Voor het verschil ten opzichte van de Jaarrekening 2007 geldt dezelfde argumentatie.

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
3	Wonen en stedelijke vernieuwing	Dhr. Drs. R.W. Krol Dhr. Drs. W.M. de Jong

Wat willen we bereiken?

De centrale doelstelling van het programma Wonen en Stedelijke Vernieuwing is het scheppen van voorwaarden voor en het stimuleren en realiseren van:

1. een evenwichtige provinciale woningmarkt;
2. die voldoende kansen biedt voor iedere woonruimtevrager;
3. in een leefbare woonomgeving.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Ook in 2009 richten wij ons vooral op de uitvoering van het Coalitieakkoord, in concreto op het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Daarin zijn als speerpunten benoemd:

1. het terugdringen van het kwantitatieve en kwalitatieve woningtekort;
2. meer starters kunnen een eigen woning verwerven;
3. het toepassen van vernieuwende duurzame woonconcepten;
4. het realiseren van woningbouw voor alle doelgroepen;
5. het verbeteren van woon- en leefmilieu in wijken en buurten;
6. meer woningzoekenden ontwikkelen gezamenlijk een woningbouwplan.

Daarnaast voeren wij onze wettelijke taken uit, zoals de uitvoering van de Wet op de stedelijke vernieuwing (ISV), het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en de Huisvestingswet. Voorts richten wij ons op de Samenwerkingsagenda. Overigens is er een sterke aansluiting van projecten uit de Samenwerkingsagenda op onze inzet bij de hiervoor aangegeven speerpunten.

Woningbouw

De woningbouwproductie is nog lang niet op het noodzakelijke niveau, waardoor het grote woningtekort niet afneemt. Dat betekent dat de keuzemogelijkheden op de woningmarkt, met name voor starters, niet verbeterd zijn. De woningmarkt zit voor een aantal groepen nog steeds 'op slot'.

Om hier verbetering in aan te brengen zijn de volgende uitvoeringsgerichte activiteiten in gang gezet:

- De achterstand is zo groot dat deze niet in enkele jaren kan worden ingelopen. Daarom wordt het in 2006 ingezette beleid, gericht op verhoging en versnelling van de woningbouw en stedelijke vernieuwing, onverminderd voortgezet. In het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 hebben wij ook aangegeven dat het aanjagen van de woningbouw in de gehele collegeperiode zal worden voortgezet;
- Naar aanleiding van de besluitvorming in het najaar van 2008 van Provinciale Staten over de resultaten van de uitvoering van de aanbevelingen geformuleerd door de Commissie Onderzoek Bouwstagnatie, wordt blijvend ingezet op intensivering van aanjaagteam en ondersteuning van gemeenten vanuit de provinciale deskundigenpool. Voor de jaren 2009 en volgende is het nodig dat de inzet van extra middelen in 2008 wordt voortgezet;
- Wij ondersteunen gemeenten ook met behulp van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Met de inzet van middelen uit dit fonds willen wij de (gedifferentieerde) woningbouw binnen de rode contouren stimuleren. In 2008 is daarvoor de eerste tranche verdeeld op basis van een deel (€ 27,5 miljoen) van het beoogde totale budget in de huidige collegeperiode (€ 60 miljoen) verdeeld. In 2009 zullen we het restant (€ 32,5 miljoen), verdelen. Bij de uitvoering in 2009 staat ondersteuning van de voortgang (met kennisinbreng) centraal.

Stedelijke vernieuwing

Ook in 2009 zetten wij in op de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van stedelijke vernieuwing. Er is bovendien een koppeling met de voortgang van de woningbouw, omdat wij ook op dit terrein gemeenten ondersteunen met kennis en met behulp van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Daarnaast is er een intensieve betrokkenheid bij de uitvoering van de lopende projecten en programma's van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Volgens de Wet op de stedelijke vernieuwing moeten deze projecten in beginsel in 2010 gerealiseerd zijn.

Doelgroepen/gedifferentieerd en vernieuwend bouwen

In 2009 ondersteunen wij gemeenten die startersleningen verstrekken door middel van het Startersfonds. Daarnaast ondersteunen wij provinciale starters die tussen de wal en het schip vallen, dat wil zeggen dat zij niet in aanmerking komen voor een starterslening omdat zij nog geen inwoner zijn van betreffende gemeenten.

Wij gaan het collectief particuliere opdrachtgeverschap stimuleren door:

- initiatiefgroepen financieel te ondersteunen en gemeenten te ondersteunen met het aanbieden van expertise;
- te zoeken naar mogelijkheden om de inzet op het realiseren van 24.000 woningen met zorg verder te intensiveren;
- het verstrekken van subsidies aan vernieuwende woonconcepten.

Woonruimteverdeling

Niet alleen het woningaanbod, maar ook het woonruimteverdelingbeleid is van belang voor de keuzemogelijkheden voor en keuzevrijheid van woningzoekenden. Wanneer de aangekondigde herziening van de Huisvestingswet een feit is, zullen wij de mogelijke gevolgen voor het provinciale beleid op dat terrein in kaart brengen en zondig met voorstellen komen.

Huisvesting statushouders

De extra opgave van de huisvesting van de zogenoemde 'generaal-pardonners' naast de reguliere taakstellingen van statushouders vragen van gemeenten een forse inspanning. Wij zullen daarom de intensieve advisering aan gemeenten en corporaties bij de huisvesting van statushouders en de intensivering in de uitvoering van de provinciale toezichthoudende taak op gemeenten in 2009 voortzetten.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Realisatie woningbouw	Aantal gemeentelijke bouwplannen (en totaal woningaantal) waarop via het provinciale aanjaagteam woningbouw deskundigen zijn ingezet	15 2.450	8 t/m april (800)	10	10	10	10	0
Financiële ondersteuning projecten	Aantal binnenstedelijke projecten dat financieel wordt ondersteund d.m.v. Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen (schatting 2 ^e halfjaar na PS-besluit in juni 2008)	n.v.t.	20	10				30
Doelgroep starters op woningmarkt	Aantal verstrekte provinciale startersleningen via het Startersfonds	n.v.t.	0	100	110	120	0	0

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch en beleidskader

- Huisvestingswet: stelt de kaders voor de gemeentelijke woonruimteverdeling en definieert de provinciale taak en bevoegdheden op dit gebied;
- Wet Stedelijke Vernieuwing, provinciaal Uitvoeringskader stedelijke vernieuwing 2005-2010 en Verordening stedelijke vernieuwing provincie Utrecht 2005: geven de kaders voor het gemeentelijke beleid en voor de provinciale taak, het provinciale beleid en de provinciale bevoegdheden op het gebied van stedelijke vernieuwing;
- Convenanten Afspraken Woningbouwproductie 2005-2010 tussen provincie, BRU, Gewest Eemland, Utrecht, Amersfoort en het Rijk gekoppeld aan rijksmiddelen (BLS = Besluit locatiegebonden subsidies). De provincie is budgethouder BLS voor het stadsgewest Amersfoort;
- Wet Ruimtelijke Ordening: ruimtelijke plannen, van belang bij ontwikkeling en uitvoering van beleid voor wonen en stedelijke vernieuwing;
- Streekplan Utrecht 2005-2015: een afgeleide van de Nota Ruimte (2005) en bepaalt de fysieke randvoorwaarden voor wonen in de provincie;
- Streekplan Utrecht 2005-2015: bepaalt de fysieke randvoorwaarden voor wonen in de provincie;
- Provinciaal Programma wonen, zorg en welzijn ('Wel Thuis 2'): stimuleringsprogramma voor integratie, gericht op het langer zelfstandig kunnen blijven wonen van mensen met een functiebeperking en ouderen.

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma							Bedragen
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten regulier beleid	8.461	6.440	5.818	2.334	754	754	
Lasten uitvoeringsprogramma	1	29.100	34.300	1.400	1.400		
Lasten projecten							
Totaal lasten	8.461	35.540	40.118	3.734	2.154	754	
Baten regulier beleid	4.532	4.660	5.064	580			
Baten uitvoeringsprogramma							
Baten projecten							
Totaal baten	4.532	4.660	5.064	580			
Centrale overhead	364	433	497	497	497	497	
Saldo incl. overhead	4.293	31.313	35.551	3.651	2.651	1.251	
Storting in reserves	3.128	451	451	451	451	451	
Onttrekking aan reserves	2.492	30.100	34.300	2.400	1.400		
Beslag op de algemene middelen	4.929	1.664	1.702	1.702	1.702	1.702	

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren	780	780	780	780	780
Mutaties in structurele lasten:					
- Organisatie in Ontwikkeling		-49	-49	-49	-49
- Loon- en prijscompensatie		23	23	23	23
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	780	754	754	754	754
Incidentele lasten:					
Uitvoeringsprogramma:					
- Provinciale startersregeling	-	400	400	400	-
- Voorbeeldproj. collectief part. Opdrachtgeverschap	200	-	-	-	
- Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen	27.500	32.500	-	-	
- Experimentenregeling wonen	400	400	-	-	-
- Woningbouwproductie	1.000	1.000	1.000	1.000	
Overig:					
- Rijksuitkering ISV	2.714	3.118	580		
- BLS	1.946	1.946			
- Voorm. Agenda 2010: Nieuw Wonen	1.000	-	1.000		
Subtotaal: incidentele lasten (b)	34.760	39.364	2.980	1.400	-
Subtotaal lasten (a+b)	35.540	40.118	3.734	2.154	754
Structurele baten voorgaande jaren					
Incidentele baten:					
- Uitkering VROM inzake ISV	5.134	5.898	1.097		
- Uitkering VROM inzake ISV: deel Milieu	-2.420	-2.780	-517		
- Rijksuitkering BLS-gelden	1.946	1.946			
Subtotaal: incidentele baten (d)	4.660	5.064	580		
Totaal baten (c+d)	4.660	5.064	580		

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen	3.128	451	451	451	451	451
Totaal onttrekkingen	2.492	30.100	34.300	2.400	1.400	
Totaal saldo reserves bij dit programma	636	-29.649	-33.849	-1.949	-949	451

Aanvull. Investering stedelijke vernieuwing	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	451	451	451	451	451	451
Onttrekkingen	474					
Saldo	- 23	451	451	451	451	451

Reserve Coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen		29.100	34.300	1.400	1.400	
Saldo		- 29.100	- 34.300	- 1.400	- 1.400	

Stimuleringsfonds Stedelijke vernieuwing	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	2.535					
Onttrekkingen	1.875					
Saldo	660					

Structuurfonds	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	15	1.000		1.000		
Saldo	- 15	- 1.000		- 1.000		

NTVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	142					
Onttrekkingen	50					
Saldo	92					

Projectreserve Aanjagen woningbouw	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	78					
Saldo	- 78					

Toelichting

Ten opzichte van de bedragen uit de Jaarrekening 2007 zijn de bedragen voor de Begroting 2009 verhoogd met de middelen die in 2008 beschikbaar zijn gesteld voor het Uitvoeringsprogramma. Ook het verschil in de begrotingen 2008 en 2009 wordt voornamelijk veroorzaakt door de middelen uit het Uitvoeringsprogramma. Het in het Uitvoeringsprogramma opgenomen Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen wordt in 2009 met €32,5 miljoen gevoed, in 2008 was dit €27,5 miljoen.

Het budget voor van het reguliere beleid daalt door de uitloop van de projecten uit het Stimuleringsfonds en Agenda 2010. Vanuit deze middelen, die in 2005 beschikbaar zijn gesteld, worden voornamelijk aflopende verplichtingen betaald. Deze daling zet zich ook voort in de jaren na 2008.

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
4	Duurzaamheid en Milieu	Dhr. Drs. W.M. de Jong Bodembeleid: Dhr. J. Binnekamp

Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het programma Duurzaamheid en Milieu is het naderbij brengen van een duurzame provincie, door het aanpakken van hardnekkige milieuproblemen en verbetering van de milieukwaliteit. Daarbij horen de volgende beleidsspeerpunten:

1. Duurzaamheid: wij stimuleren duurzaamheid in de provincie;
2. Energie: wij intensiveren energiebesparing en opwekking van duurzame energie;
3. Klimaatverandering: wij werken aan een klimaatbestendige provincie;
4. Leefbaarheid: wij behouden en herstellen de milieukwaliteit in de provincie, voornamelijk wat betreft luchtkwaliteit en geluidhinder.

Naast deze speerpunten zetten we de reguliere, deels wettelijke, milieutaken voort.

Wat gaan wij daarvoor doen?

In 2008 wordt een nieuw Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) opgesteld. Dit zal de hoofdlijnen van beleid voor de periode 2009-2011 weergeven. De speerpunten zullen daarin als volgt worden uitgewerkt:

Leefbaarheid

Geluidhinder

We spannen ons in om samen met gemeenten de hinder van bedrijventerreinen tenminste te stabiliseren door middel van het zonebeheer. We ondersteunen gemeenten in hun geluidtaken. We voeren de in 2008 opgestelde Beleidsnota Kleine Luchtvaart uit. Als gevolg van het in 2008 opgestelde Actieprogramma Omgevingslawaaai worden - onder het programma Mobiliteit - geluidreducerende maatregelen aan onze wegen uitgevoerd.

Luchtkwaliteit

We spannen ons in om samen met andere partijen de luchtkwaliteit te verbeteren. We voeren de regie op de uitvoering van het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit en voeren ons eigen aandeel daarin, het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit, uit.

Bodem en landbouw

De bodem vormt letterlijk de basis van onze provincie. Wij maken gebruik van de bodem voor onze eerste levensbehoeften: voedsel en schoon drinkwater, bereid uit grondwater. Tevens is de bodem van belang als basis voor een duurzame ruimtelijke inrichting van onze provincie.

De provincie Utrecht streeft daarom naar:

- geen (of een zo laag mogelijk) gezondheids- en milieuhygiënisch risico door verontreinigde (water)bodem en verontreinigd grondwater;
- een optimale afstemming van het gewenste ruimtegebruik op de eigenschappen en kwaliteit van bodem en (grond)water.

In 2009 zal de provincie Utrecht een bodemvisie opstellen waarbij de drie pijlers van het bodembeleid (bodembescherming, bodembeheer en bodemsanering) worden uitgewerkt in relatie tot de kwaliteit en de gewenste functie van de bodem. Ook geven wij in 2009 een impuls aan het beschikbaar stellen van informatie over bodem en grondwater aan onze partners, bijvoorbeeld via internet.

De provincie streeft naar duurzame landbouw, die gebaseerd is op de draagkracht van een gebied. Dit doen we door de boeren provinciebreed te ondersteunen bij het tijdig voldoen aan de wettelijke bedrijfsnormen. Bovendien stimuleren we hen om bovenwettelijke maatregelen te nemen waar nodig. Dit laatste doen we in gebiedsgerichte projecten in het kader van de Agenda Vitaal Platteland. Met het landbouwbedrijfsleven, waterschappen, gemeenten en natuurorganisaties werken we aan continue verbetering van de kwaliteit van water, bodem en lucht, aan herstel van de biodiversiteit en aan een betere leefomgeving.

Duurzaamheid

Wij willen bij al ons handelen een integrale afweging maken tussen de belangen van *people*, *planet* en *profit*, en een afwenteling van negatieve effecten naar toekomstige generaties en naar plekken elders op de wereld voorkomen. Duurzaamheid moet dan ook een vast aandachtspunt worden bij het vormgeven van ons beleid op diverse beleidsterreinen, maar ook bij de uitvoering van beleid en binnen onze eigen bedrijfsvoering.

Afwegingskader

In 2008 wordt het Afwegingskader Duurzaamheid afgerond, en wordt door alle beleidsvelden heen gestart met het duurzamer aanpakken van projecten en activiteiten (nieuwe en bestaande). De uitvoering van deze projecten loopt door in 2009 en verder. Daarnaast zullen steeds nieuwe projecten worden toegevoegd. De activiteiten vanuit het programma Duurzaamheid en Milieu zullen sterk verschillen per project. Denk aan ondersteuning bij het delen en ontwikkelen van kennis, financiële en inhoudelijke ondersteuning bij (haalbaarheids)onderzoeken en financiële ondersteuning in de aanloopkosten bij het kiezen van duurzame oplossingen.

Energie

Het gebruik van fossiele brandstoffen leidt lokaal tot luchtverontreiniging en draagt mondiaal bij tot verandering van het klimaat. Wij willen daarom een impuls geven aan het terugdringen van het verbruik van fossiele brandstoffen.

Onze speerpunten zijn het financieel ondersteunen van initiatieven in de gebouwde omgeving om te komen tot energiebesparing en het toepassen van duurzame energie, en het afgeven van garanties en/of leningen om investeringen in de opwekking van duurzame energie te bevorderen. Daarnaast stellen we een *revolving fund* in voor de realisering van installaties voor de opwekking van duurzame energie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om installaties voor koude-warmte opslag (KWO) met een zekere schaalgrootte, die veelal door meerdere partijen gemeenschappelijk zullen worden toegepast.

Om de transitie naar het gebruik van biobrandstoffen en waterstof op gang te helpen, stimuleren we het gebruik van aardgas als autobrandstof. Dit bevordert de luchtkwaliteit en bereidt voor de langere termijn de weg naar het gebruik van biobrandstoffen.

Integrale aanpak

Wij realiseren onze doelen via een integrale aanpak, waarin een gebiedsgerichte aanpak en het optreden als intermediair/kennismakelaar centraal staan. Mede op basis van de provinciale beleidsvisie op de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, zetten wij de toepassing van milieukwaliteitsprofielen in 2009 versterkt voort. In 2009 zal de regelgeving van de milieueffectrapportage (m.e.r.) worden gewijzigd. Wij zullen de consequenties hiervan op onze rol als bevoegd gezag implementeren.

Onze rol als intermediair/kennismakelaar wordt in 2009 verder uitgewerkt door voortzetting van de Regionale Activiteiten Agenda's Milieu (RAAM), die samen met de regio's worden opgesteld. Wij zullen vaker de rol van intermediair/kennismakelaar innemen als gevolg van nieuwe ontwikkelingen zoals deregulering (bijvoorbeeld door Wro), implementatie van Europees beleid en openbaarheid van milieu-informatie.

Vergunningverlening en handhaving

Ook in 2009 zullen wij de taken en acties uit het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en Handhaving uitvoeren. Wij zorgen ervoor dat onze processen volgens ons kwaliteitssysteem verlopen en dat ontheffings- en vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld, tenzij er sprake is van overmacht. Verder gebruiken wij klantenquêtes als instrument om de kwaliteit van onze werkprocessen te verbeteren.

In 2009 zullen wij in het kader van onze regierol handhaving ervoor zorgen dat er 5 audits worden uitgevoerd bij gemeenten. Daarnaast spannen wij ons ervoor in om de toezichtlasten voor bedrijven te beperken. Hier is een belangrijke rol voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) weggelegd. Op moment van schrijven is echter nog niet duidelijk of de nieuwe wet per 1 januari 2009 zal ingaan.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Fonds uit- plaatsing hinderlijke bedrijven	Aantal uitgeplaatste bedrijven met steun van de provincie Utrecht				1	2		
Energie: aardgas	Aantal jaarlijks met provinciale subsidie gerealiseerde aardgas tankstations (realisatie per jaar, streefwaarde cumulatief)	-	4	8	8	4		24
Milieukwaliteit- profielen	Jaarlijks aantal keren dat gemeenten worden begeleid bij toepassing van milieukwaliteitsprofielen bij ruimtelijke planontwikkeling		8	10	10	10	10	
Uitvoering jaarplan handhaving	% geplande controlebezoeken in jaarplan gerealiseerd			90%	90%	90%	90%	

Beperking toezichtlast	% bedrijven dat lagere toezichtlasten ervaart ten opzichte van 2007			3%	9%	20%	50%	
------------------------	---	--	--	----	----	-----	-----	--

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch en beleidskader

Beleidskaders:

- Provinciaal Milieubeleidsplan 2004-2008;
- Provinciaal Waterhuishoudingsplan;
- Actieplan Duurzaamheid;
- Actieprogramma Omgevingslawaaï;
- Programma Klimaat op Orde;
- Provinciaal Programma Luchtkwaliteit en Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit;
- Nota Externe Veiligheid en Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid;
- Nota Uitvoeringsbeleid Bodem provincie Utrecht;
- Grondwaterplan provincie Utrecht 2008-2013;
- Uitvoeringsprogramma Grondwaterplan 2008-2013;
- Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en Handhaving 2008.

Juridische kaders:

- Wet milieubeheer;
- Wet bodembescherming;
- Wet op de ruimtelijke ordening;
- Kaderrichtlijn Water (KRW) en Grondwaterrichtlijn;
- Besluit kwaliteit en monitoring water;
- Provinciale Milieuverordening (PMV);
- Kaderverordening Duurzaamheid, Energie en Klimaat;
- Ontgrondingenwet;
- Ontgrondingenverordening.

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma						
	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier beleid	25.003	16.947	17.396	16.917	16.201	15.924
Lasten uitvoeringsprogramma		8.942	9.393	9.893	10.748	
Lasten projecten	192	364				
Totaal lasten	25.195	26.253	26.789	26.810	26.949	15.924
Baten regulier beleid	13.711	5.685	5.659	5.580	4.798	4.798
Baten uitvoeringsprogramma						
Baten projecten						
Totaal baten	13.711	5.685	5.659	5.580	4.798	4.798
Centrale overhead	3.946	4.372	5.019	5.019	5.019	5.019
Saldo incl. overhead	15.429	24.940	26.149	26.249	27.170	16.145
Storting in reserves	1.646					
Onttrekking aan reserves	1.600	9.306	12.025	12.525	13.525	
Beslag op de algemene middelen	15.475	15.634	14.124	13.724	13.645	16.145

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren:	13.405	13.527	13.527	13.527	13.527
Mutaties in structurele lasten:					
- Structurele milieutaken (vanaf 2012)					2.500
- VJN formatie in verband met uitvoering Drank en Horecawet		33	33	33	33
- VJN formatie ten behoeve van beoordeling evaluatie verslagen bodemsanering		120	120	120	120

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
- Bijdrage ten behoeve van instelling provinciale commissie leefomgeving		-30	-30	-30	-30
- Loonprijscompensatie		253	253	253	253
- Mutatie in apparaatlasten ten gevolge van OiO		-499	-499	-499	-499
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	13.405	13.404	13.404	13.404	15.904
Incidentele lasten:					
- CP Duurzaamheid	517	3.500	3.500	3.500	
- CP Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven	1.000	4.000	4.500	5.500	
- CP Subsidieregeling duurzame energie	500	1.500	1.500	1.500	
- CP Continuering Milieutaken	925	525	525	525	
- CP Structurele milieutaken (incidenteel t/m 2011)		2.500	2.500	2.500	
- CP Programma klimaat op orde	4.000				
- CP Revolving fund KWO	2.000				
- VJN Extra toezicht op bodemsaneringen		80	80		
- VJN Sanering Nedereindse Plassen		400			
- PMP uitvoering (2004-2007)	1.380				
- PMP Coalitieakkoord 2004-2007	1.500				
- Herschikking middelen PMP (2004-2007)	-275				
- Subsidiering natuur en milieueducatie	43				
- Programma externe veiligheid	782	782	782		
- Programma energie BANS	18				
- Geluidtaken zonebeheer en deelname COVM	19	19	19	19	19
- Programma klimaat op orde	364				
- Overige lasten	75	79			
Subtotaal: incidentele lasten (b)	12.848	13.385	13.406	13.544	19
Subtotaal lasten (a+b)	26.253	26.789	26.810	26.948	15.923
Structurele baten voorgaande jaren:	4.779	4.779	4.779	4.779	4.779
Mutaties in structurele baten:					
Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	4.779	4.779	4.779	4.779	4.779
Incidentele baten:					
- Rijksbijdrage Programma externe veiligheid	782	782	782		
- Rijksbijdrage Programma energie BANS	18				
- Bijdrage ten behoeve van geluidtaken zonebeheer en deelname COVM	19	19	19	19	19
- Overige bijdragen	87	79			
Subtotaal: incidentele baten (d)	906	880	801	19	19
Totaal baten (c+d)	5.685	5.659	5.580	4.798	4.798

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma						
	<i>Bedragen</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen						
Totaal onttrekkingen		9.306	12.425	12.525	13.525	0
Totaal saldo reserves bij dit programma		-9.306	-12.425	-12.525	-13.525	0

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Reserve Coalitieakkoord 2007-2011						
Stortingen						
Onttrekkingen		8.942	12.025	12.525	13.525	
Saldo		-8.942	-12.025	-12.525	-13.525	0

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Reserve Stimuleringsfonds						
Stortingen						
Onttrekkingen			400			
Saldo			-400			

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Reserve nog te verrichten activiteiten						
Stortingen						
Onttrekkingen		364				
Saldo		-364				

Toelichting

Het nieuwe programma Duurzaamheid en Milieu bestaat grotendeels uit het voormalige programma Milieu. Daarnaast is de taak 'ontgrondingen' ondergebracht bij dit programma. Verder maakt het project Klimaat op orde, waarvan een apart projectblad is opgenomen, deel uit van het programma.

Afwijking Begroting 2009 ten opzichte van Begroting 2008

Het verschil tussen de lasten van de oorspronkelijke begroting 2008 en de begroting 2009 ad € 10 miljoen wordt vrijwel geheel verklaard door het wegvallen van de financiering van het PMP 2004-2008 ad € 2,6 miljoen en door de extra impuls van € 12 miljoen uit het uitvoeringsprogramma.

In 2012 houdt de incidentele financiering van het PMP op en wordt het uit structurele middelen gefinancierd.

Het bedrag voor het *revolving fund* staat weliswaar genoemd in de kolom 2008 (€ 2 miljoen), maar dit betreft een bedrag dat beschikbaar is in de reserve coalitieakkoord 2007-2011, als risicobuffer.

Afwijking Begroting 2009 ten opzichte van Jaarrekening 2007

Het verschil in de lasten ad € 1,6 miljoen heeft diverse verklaringen. Enerzijds valt € 10,6 miljoen aan lasten uit 2007 weg, anderzijds komt er circa € 12,5 miljoen aan budget bij in 2009.

De belangrijkste wegvallende lasten uit 2007 zijn het nationaal programma luchtkwaliteit (€ 7,7 miljoen) en de middelen uit de collegeperiode 2003-2007 ten behoeve van het PMP (€ 2,9 miljoen). De belangrijkste nieuwe budgetten betreffen onder andere de extra impuls van € 12 miljoen uit het uitvoeringsprogramma en € 0,5 miljoen aan incidentele middelen ten behoeve van extra toezicht op bodemsaneringen en de sanering van de Nedereindse Plassen.

Het verschil tussen de baten van € 8 miljoen wordt vrijwel geheel verklaard door de in 2007 ontvangen Rijksbijdrage ten behoeve van het nationale programma luchtkwaliteit (€ 7,7 miljoen) en de daarvoor gerealiseerde rente (€ 300.000).

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
5	Water	Dhr. J. Binnekamp

Wat willen we bereiken?

De doelstelling voor het programma Water is een veilig en bewoonbaar land te hebben en in stand te houden. De provincie Utrecht streeft naar gezonde en veerkrachtige watersystemen en een duurzaam gebruik van water voor mens en natuur. De beleidspeerpunten voor het programma Water, neergelegd in het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten 2008-2011, zijn als volgt:

1. afdoende bescherming tegen hoog water;
2. afdoende verwerking van regenwater;
3. gezonde en veerkrachtige watersystemen;
4. water wordt op verantwoorde wijze gebruikt;
5. organisatie van het waterbeheer: de waterschappen voeren hun taken binnen de gestelde kaders adequaat uit.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Veiligheid

Beleidsdoelstelling: afdoende bescherming tegen hoog water, het land is veilig.

Zowel de primaire, als de indirect primaire en secundaire waterkeringen voldoen in 2015 aan de normen voor veiligheid. Hierdoor zijn de kansen op overstroming als gevolg van het falen van de directe en indirecte primaire waterkeringen en de regionale waterkeringen aanvaardbaar.

De provincie ziet toe op de kwaliteit van de watercalamiteitenbestrijding door de gemeentelijke crisisbeheersingsplannen, de rampbestrijdingsplannen van de veiligheidsregio's en de calamiteitenplannen van de waterbeheerders niet alleen te toetsen, maar ook te ondersteunen.

Wat betreft de muskusrattenbestrijding streven wij samen met de waterschappen naar een beheersbare situatie (< 0,25 vangsten per manuur). Wat betreft de beverratten is het doel de volledige eliminatie van deze uitheemse diersoort. De taak van de muskusrattenbestrijding hebben wij gedelegeerd aan de waterschappen. Dat betekent dat de bestrijding worden uitgevoerd door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Waterkwantiteit

Beleidsdoelstelling: een bewoonbaar land, de hoeveelheid (grond)water is acceptabel.

Door klimaatverandering kan wateroverlast toenemen of kunnen er watertekorten ontstaan. Daarnaast wordt het grondwaterpeil kunstmatig laag gehouden voor landbouw en wonen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van waardevolle grondwaterafhankelijke natuur. Samen met partners en belanghebbenden zorgt de Provincie Utrecht er voor dat de waterkwantiteit acceptabel is voor de beoogde functies van een gebied.

Waterkwaliteit en ecologie

Beleidsdoelstelling: gezonde en veerkrachtige watersystemen.

Wij implementeren de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) conform nationale en Europese regelgeving.

In 2008 zijn de uitkomsten van de gedetailleerde verkenningen van doelen, maatregelen en kosten die de implementatie van de KRW met zich meebrengt, juridisch verankerd in het ontwerp waterplan van de provincie Utrecht. De inspraakprocedure van het waterplan met de KRW-onderdelen is eind 2008 gestart, gelijktijdig met het Stroomgebiedbeheersplan Rijn en het Nationale waterplan. In december 2009 wordt het plan definitief vastgesteld door Provinciale Staten.

Conform de KRW zal uiterlijk in 2015 voldaan worden aan de normen voor oppervlaktewater. Dit betekent een goede chemische toestand van het oppervlaktewater, een goede ecologische toestand voor natuurlijke wateren en een goed ecologisch potentieel voor sterk veranderde of kunstmatige waterlichamen.

Bovengenoemde activiteiten dragen bij aan gezonde en veerkrachtige watersystemen. Dat wil zeggen dat kwaliteit en kwantiteit van grond- en oppervlaktewater in overeenstemming zijn met de functie-eisen. Ook de morfologische aspecten voldoen aan de gestelde eisen.

Stedelijk waterbeheer en waterketen

Beleidsdoelstelling: duurzaamheid in de keten, water wordt op verantwoorde wijze gebruikt.

Samen met de gemeenten werken we aan de verbetering van hun gemeentelijke rioleringsplannen (GRP's) en hun gemeentelijke waterplannen. Wat betreft de GRP's heeft de provincie een toetsende rol.

Bovenstaande plannen dragen bij aan een duurzame omgang met water.

Water en ruimte

Beleidsdoelstelling: water als ordenend principe voor het watergebruik.

Duurzame omgang met water vraagt een andere rol van water in de ruimtelijke ordening: water wordt gehanteerd als één van de ordeningsprincipes bij de inrichting en planvorming voor de fysieke leefomgeving. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vormt water een vertrekpunt.

Om ruimtelijke plannen te toetsen op waterhuishoudkundige onderdelen zal de watertoets worden ingezet. Wanneer onze provinciale waterbelangen in het geding zijn bij watertoetsprocedures zullen wij actie ondernemen conform de nieuwe Wet ruimtelijke ordening.

In 2009 zetten wij onze activiteiten in gebiedsgerichte processen voort en versterken onze rol waar mogelijk. Dit toen wij om meervoudig ruimtegebruik te stimuleren, zoals bij het creëren van ruimte voor waterberging.

Organisatie van het waterbeheer

Beleidsdoelstelling: de waterschappen voeren hun taken binnen de gestelde kaders adequaat uit, bevaarbare waterwegen die voldoen aan hun economische en/of recreatieve transportfunctie.

Wij zorgen voor een sterke beleidscyclus die ons in staat stelt te sturen in het waterbeleid. Met het oog op de gewenste effectiviteit van beleid geven wij de vereiste aandacht aan monitoring en evaluatie. Over de resultaten daarvan zullen wij rapporteren. Zonodig doen wij voorstellen tot herziening van beleid.

In 2009 zal een nieuw provinciaal waterplan aan Provinciale Staten ter vaststelling worden voorgelegd. In dit plan zijn de ambities en maatregelen opgenomen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water en het Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel. In de in het plan op te nemen beleidskaders zal rekening worden gehouden met de voortgaande ruimtelijke ontwikkelingen in onze provincie en de veranderingen in onze watersystemen, mede onder invloed van klimaatverandering.

De provincie is verantwoordelijk voor de bestuurlijke organisatie van het waterbeheer. In dat kader stellen wij regels ten aanzien van het gebied, de taken, de bestuurssamenstelling, de bevoegdheden en de financiën van de waterschappen evenals het toezicht er op. De provincie geeft op eigentijdse wijze invulling aan het toezicht op de in deze provincie gelegen waterschappen.

Als provincie participeren we actief in de beleidsvormingsprocessen in het Interprovinciaal Overleg (IPO). Met het oog op de nieuwe Waterwet zal de provinciale regelgeving op het terrein van water geheel worden aangepast en zal een deel van de grondwatertaak aan de waterschappen moeten worden overgedragen.

Het is van belang dat waterwegen voldoen aan de daaraan toegekende economische of recreatieve transportfunctie. Met het oog daarop stellen wij op grond van de vaarwegenverordening normen voor vaardiepten en bedieningstijden voor bruggen en sluizen vast. Wij zien er op toe dat hieraan de beheerders deze normen in acht nemen.

De overdracht van de Oude Rijn-West aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden wordt in 2009 afgerond.

Vergunningverlening en handhaving

Beleidsdoelstelling: het realiseren van een adequaat niveau van vergunningverlening en handhaving

De provincie geeft op basis van de Grondwaterwet uitvoering aan het kwantitatieve beheer van het grondwater. Via vergunningverlening, handhaving en informatievoorziening reguleren wij grondwateronttrekkingen en beoordelen wij deze onttrekkingen op negatieve effecten voor andere belangen.

Daarnaast ziet de provincie toe op een veilig en hygiënisch gebruik van plaatsen waar gezwommen wordt, ingevolge de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz).

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Veiligheid	Normstellende en toetsende rol: percentage regionale waterkeringen dat voldoet aan de veiligheidsnorm	75%	78%	81%	84%	87%	90%	100%
Water- kwantiteit	Stimulerende en regisserende rol: percentage uitgevoerde maatregelen gericht op optimaal herstel van verdroogde natuur in de 12 TOP-gebieden		0%	0%	15%	40%	70%	100% in 2014
Stedelijk water- beheer en waterketen	Stimulerende rol: aantal gemeenten dat wat betreft de waterketen intensief samenwerkt met de waterschappen		0	10	15	25	29	

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch en beleidskader

- Europese Kaderrichtlijn Water;
- Hoogwaterrichtlijn;
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) Actueel;
- Waterschapswet;
- Wet op de waterhuishouding;
- Wet op de waterkering;
- Grondwaterwet;
- Waterstaatswet 1900;
- Wet van 18 december 1995 houdende enige voorzieningen ten behoeve van de inzet en bekostiging van muskusrattenvangers;
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
- (Nieuwe) Wet op de ruimtelijke ordening;
- Wet milieubeheer;
- Waterhuishoudingsplan 2005 – 2010 (WHP);
- Grondwaterplan (2008);
- Meerjarenprogramma Landelijk Gebied, Agenda Vitaal Platteland, kaderdocument (incl. TOP-lijst verdrogingsbestrijding) (2006);
- Convenant verdrogingsbestrijding in TOP-gebieden (2008);
- Bestuursovereenkomst Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG);
- Kader voor GGOR in de provincie Utrecht (2006);
- Handleiding bestemmingsplannen;
- Verordeningen waterhuishouding, waterkering en grondwater;
- Vaarwegenverordening provincie Utrecht 2008.

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma						
	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier beleid	6.753	5.040	5.878	4.778	4.778	4.778
Lasten uitvoeringsprogramma		1.600	3.050	4.950	2.900	
Lasten projecten			744			
Totaal lasten	6.753	6.640	9.672	9.728	7.678	4.778
Baten regulier beleid	1.976	1.421	1.421	1.421	1.421	1.421
Baten uitvoeringsprogramma						
Baten projecten			744			
Totaal baten	1.976	1.421	2.165	1.421	1.421	1.421
Centrale overhead	1.351	1.477	1.696	1.696	1.696	1.696
Saldo incl. overhead	6.128	6.696	9.203	10.003	7.953	5.053
Storting in reserves	2.192	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
Onttrekking aan reserves	1.475	4.861	4.311	6.211	4.161	1.261
Beslag op de algemene middelen	6.845	3.096	6.153	5.053	5.053	5.053

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren:	4.622	4.622	4.622	4.622	4.622
Mutaties in structurele lasten:					
- Loon- en prijscompensatie 2009		93	93	93	93
- Centralisatie van overhead als gevolg van OinO		-169	-169	-169	-169
- VJN 08: uitgaven CPK/ advertentiekosten GWW		20	20	20	20
- VJN 08: Opleggen heffingen Grondwaterwet		62	62	62	62
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	4.622	4.628	4.628	4.628	4.628

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Incidentele lasten:					
- Piekbestrijding OLM	400	400			
- CP Opstellen nieuw WHP	310	310	460	60	
- CP Waterketen/ stimuleringsbudget	500	2.000	2.000	500	
- CP Stedelijk waterbeheer en keten	90	90	90	90	
- CP Europese Kaderrichtlijn Water	180	200	40	40	
- CP Wateroverlast en verdrogingsbestrijding	160	90	50	50	
- CP Waterveiligheid	360	360	310	160	
- CP Ruimte voor de Lek			2.000	2.000	
- Amendement inrichtingsmaatregelen Kaderrichtlijn water		700			
- Project Ruimte voor de Lek		744			
- Overige	18	150	150	150	150
Subtotaal: incidentele lasten (b)	2.018	5.044	5.100	3.050	150
Subtotaal lasten (a+b)	6.640	9.672	9.728	7.678	4.778
Structurele baten voorgaande jaren:	1.421	1.421	1.421	1.421	1.421
Mutaties in structurele baten:					
-					
Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	1.421	1.421	1.421	1.421	1.421
Incidentele baten:					
- Project Ruimte voor de Lek: Rijksbijdrage		744			
Subtotaal: incidentele baten (d)	0	744	0	0	0
Totaal baten (c+d)	1.421	2.165	1.421	1.421	1.421

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen	2.192	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
Totaal onttrekkingen	1.475	4.861	4.311	6.211	4.161	1.261
Totaal saldo reserves bij dit programma	717	-3.600	-3.050	-4.950	-2.900	0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	1.192	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
Onttrekkingen	1.140	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
Saldo		0	0	0	0	0
Reserve coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	1.000					
Onttrekkingen		3.600	3.050	4.950	2.900	
Reserve verdrogingsbestrijding	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	233					
Saldo	-233					
Reserve projecten	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						

Onttrekkingen	102					
Saldo	-102					

Toelichting

Het nieuwe programma Water bestaat uit het voormalige programma Water. Het project Ruimte voor de Lek, waarvan een apart projectblad is opgenomen, maakt deel uit van het programma Water.

Afwijking Begroting 2009 ten opzichte van 2008

Het verschil tussen de lasten van de oorspronkelijke begroting 2008 en de begroting 2009 ad € 4,6 miljoen wordt voornamelijk verklaard door de extra impuls van € 3 miljoen uit het uitvoeringsprogramma. Daarnaast wordt in 2009 voor € 0,7 miljoen uitvoering gegeven aan het in 17 december 2007 aangenomen amendement over inrichtingsmaatregelen uit de Europese Kaderrichtlijn (KRW). Tevens is het project Ruimte voor de Lek begroot voor € 0,7 miljoen. De overige € 0,2 miljoen bestaat uit structurele lasten uit de Voorjaarsnota 2008 en overige kleine mutaties.

Afwijking Begroting 2009 ten opzichte van Jaarrekening 2007

De lasten in de begroting 2009 zijn € 2,9 miljoen hoger dan die in de Jaarrekening 2007. Voor € 2,5 miljoen kan dit worden verklaard door het feit dat er in 2009 een bedrag van € 4,5 miljoen aan de begroting wordt toegevoegd, terwijl er € 2 miljoen aan incidentele middelen wegvalt. De toegevoegde middelen betreffen middelen voor het uitvoeringsprogramma (€ 3 miljoen), het project Ruimte voor de Lek (€ 0,7 miljoen) en het amendement inrichtingsmaatregelen KRW (€ 0,7 miljoen). De wegvallende middelen betreft het jaarlijks beschikbare bedrag van € 1,5 miljoen uit het collegeprogramma 2003-2007 ten behoeve van het waterhuishoudingplan en € 0,5 miljoen hogere uitgaven ten gunste van het grondwaterbeheer.

Het verschil in de baten ad € 0,5 miljoen wordt voor € 0,4 miljoen verklaard door incidentele teruggaven transparante BTW ten behoeve van de muskusrattenbestrijding en € 0,1 miljoen hogere leges inkomsten op grond van de Grondwaterwet.

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
6	Economische zaken en recreatie	Dhr. Mr. J.H. Ekkers

Wat willen we bereiken?

Centrale doelstelling van het economische beleid is de ontwikkeling van de economie die de Utrechtse bevolking in staat stelt om op duurzame wijze in haar behoeften te voorzien. Dit betekent dat we kiezen voor die activiteiten die passen bij de Utrechtse beroepsbevolking en de (ruimtelijke) kwaliteiten van de provincie. Daarbij willen wij gebruik maken van de kansen voor nieuwe bedrijvigheid en de kracht van de bestaande bedrijvigheid om Utrecht op duurzame wijze uit te bouwen tot een innovatieve Topregio.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Het programma Economische zaken en recreatie richt zich op een viertal speerpunten:

Verbetering kwaliteit vestigingsklimaat

In het kader van verbetering kwaliteit van het vestigingsklimaat zullen wij in 2009 twee pilots verder uitwerken in het kader van het programma Herstructurering plus. Doel is een duurzame verbetering van bestaande bedrijventerreinen, waarbij niet alleen het publieke deel, maar ook het private deel wordt aangepakt. Streven is om per pilot een samenwerkingsovereenkomst te hebben met gemeenten en private partijen over de aanpak van de herstructurering.

Innovatie

In 2009 zal de Task Force Innovatie in aangepaste vorm worden voortgezet. De belangrijkste taak van de Taskforce is het ontwikkelen van projecten met als focusgebieden innovatief ondernemerschap, creatieve industrie, ICT & zakelijke dienstverlening en duurzaamheid & milieutechnologie. Daarbij wordt een sterke koppeling aangebracht met de rijkssubsidieregeling Pieken in de Delta en het Europese Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO). Om projecten in het kader van beide regelingen te ondersteunen heeft de provincie €2,5 miljoen beschikbaar in het Cofinancieringsfonds.

In het kader van het Science Park worden in 2009 voorbereidingen getroffen met betrekking tot de verdere vastgoedontwikkelingen, zoals het opstellen van een programma van eisen en het zoeken naar partners. Doelstelling blijft het realiseren van 60.000 m2 bedrijfsruimte in 2015, zoals vastgelegd in het in 2006 afgesloten convenant.

Acquisitiebeleid

Het provinciale acquisitiebeleid richt zich vooral op het werven van nieuwe buitenlandse bedrijven. We kiezen daarbij voor een beperkt aantal marktsegmenten. In 2009 kiezen we voor gaming en hoofdkantoren van bedrijven in de IT en zakelijke financiële dienstverlening.

In het voorjaar zullen we een nieuwe handelsmissie naar de Chinese provincie Guangdong organiseren. Doel is de provincie als innovatieve topregio te promoten en om minimaal 10 Nederlandse bedrijven in staat te stellen om de Chinese markt te verkennen en handelscontacten te leggen.

Recreatie

In het najaar 2008 is een nieuw programma Toerisme en vrije tijd opgesteld voor de periode 2009-2012. In 2009 zullen wij een start maken met de uitvoering van het nieuwe programma. De Subsidie Toeristische Ontwikkeling (STO) is een belangrijk instrument voor het incidenteel ondersteunen van projecten met een economisch effect op het gebied van bijvoorbeeld zakelijk toerisme. Om de kwaliteit van de bovenlokale vrijetijdsvoorzieningen en activiteiten te waarborgen wordt het accent gelegd op de continuering van de adviesactiviteiten van het Nederlands Ontwikkelingsproject voor Recreatie en Toerisme (NORT).

Met verschillende acties willen we het toeristische profiel versterken. De herpositionering van het bureau Utrecht Toerisme en Recreatie (UTR) moet in 2009 vruchten afwerpen, onder andere met een internetplatform en vraaggerichte marketingactiviteiten. Ook willen we de intergemeentelijke samenwerking verder versterken bij het opstellen van regionale marketingplannen. Het evenementenkader zal in 2009 worden geëvalueerd.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Aantal acquisitie-bezoeken	Bezoeken aan buitenlandse bedrijven met als doel hen te interesseren voor vestiging of uitbreiding van hun activiteiten in provincie Utrecht	0	50	80	80	80	80	
Herstructurering bedrijven-terreinen	Aantal gestarte pilots voor uitvoering van herstructurerings- projecten op verouderde bedrijventerreinen	n.v.t.	2	2	2	PM	PM	
STO-subsidies	Het aantal Subsidies in het kader van de Subsidieverordening Toeristische Ontwikkeling (STO) voor bovenlokale toeristische projecten	13	12	15	15	15	PM	

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch- en beleidskader

- Economisch Beleidsplan 2007-2011 *Kansen benutten! Krachten bundelen!*
- Ontwerp Actieplan Vrije Tijd
- Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten *Uitvoeren met hart voor de toekomst*

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma							Bedragen
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten regulier beleid	10.019	8.997	8.008	7.897	7.897	7.897	
Lasten uitvoeringsprogramma		5.625	8.125	10.825	9.175		
Lasten projecten	1.179	500					
Totaal lasten	11.198	15.122	16.133	18.722	17.072	7.897	
Baten regulier beleid	546	63	63	63	63	63	
Baten uitvoeringsprogramma							
Baten projecten							
Totaal baten	546	63	63	63	63	63	
Centrale overhead	722	815	936	936	936	936	
Saldo incl. overhead	11.374	15.874	17.006	19.595	17.945	8.770	
Storting in reserves	2.187	3.427	3.327	3.327	827	827	
Onttrekking aan reserves	5.250	10.053	11.452	15.966	10.002	827	
Beslag op de algemene middelen	8.311	9.248	8.881	6.956	8.770	8.770	

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren:	5.306	5.306	5.306	5.306	5.306
Mutaties in structurele lasten:					
- Mutatie in apparaatlasten ten gevolge van OiO		-93	-93	-93	-93
- Loonprijscompensatie		184	184	184	184
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	5.306	5.397	5.397	5.397	5.397
Incidentele lasten:					
Uitvoeringsprogramma 2007-2011:					
- Bevorderen bundeling vraag breedband infrastructuur		500	500	500	
- Economisch beleidsplan	1.500	1.500	1.500	1.000	
- Nieuw Innovatiebeleid (incl. MKB)		500	500	500	
- Internationale acquisitie (EBP)	250	250	250	250	
- Evenementenbeleid incl. middelen Tour de France	500	1.000	500	500	
- Versterking zakelijk toerisme	200	200	200	200	
- Toeristische promotie	300	300	300	300	
- Voortzetting NORT	400				
- Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie	500	500	500	500	
- Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS	1.000	3.000	6.000	5.000	
- Stimulering toeristisch-recreatieve locaties	500	500	500	350	
- Utrecht Kinderuitjes pas	275	75	75	75	
- Wijziging kasritme Herstructurering bedrijventerreinen	200	-200			
Voorjaarsnota 2008:					
- Verliesbijdrage recreatieschap		111			
Overige wijzigingen:					
- Actieplan Recreatie en Toerisme 2005-2008	400				
- Stimuleringsfonds ten behoeve van TFI, Science Park en Cultuur en economie, Loket plattelandstoerisme	791	210			
- Verschuiving Science Park van 2009 naar 2008	210	-210			
- Breedband	500				
- Cofinanciering Pieken in de Delta- en EFRO-projecten	2.500	2.500	2.500	2.500	
- saldo incidentele wijzigingen 2008					
Subtotaal: incidentele lasten (b)	10.026	10.736	13.325	11.675	0
Subtotaal lasten (a+b)	15.332	16.133	18.722	17.072	5.397
Structurele baten voorgaande jaren:	63	63	63	63	63
Geen mutaties in baten					
Totaal baten	63	63	63	63	63

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen	1.792	3.427	3.327	3.327	827	827
Totaal onttrekkingen	4.994	10.053	11.452	15.966	10.002	827
Totaal saldo reserves bij dit programma	-3.202	-6.626	-8.125	-12.639	-9.175	0

Reserve Economische Ontwikkeling	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	1.141	561	561	561	561	561
Onttrekkingen	1.897	561	561	561	561	561
Saldo	-756	0	0	0	0	0

Reserve Toeristische Ontwikkeling	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	651	366	266	266	266	266
Onttrekkingen	496	366	266	266	266	266
Saldo	155	0	0	0	0	0

Cofinancieringsfonds	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	-	2.500	2.500	2.500		
Onttrekkingen	686	2.500	2.500	4.314		
Saldo	-686	0	0	-1.814		

Structuurfonds t.b.v. project Wandelen	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	919	pm				
Saldo	-919	pm				

Reserve Stimuleringsfonds	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Onttrekkingen:						
- Taskforce Innovatie (TFI)	700	350				
- Science Park		425				
- Cultuur en Economie	271	200				
- Loket Plattelandstoerisme	25	26				
Saldo	-996	-1.001				

Reserve Coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	-					
Onttrekkingen	-	5.625	8.125	10.825	9.175	
Saldo	-	-5.625	-8.125	-10.825	-9.175	

Toelichting

Het verschil in lasten tussen 2007 en de begrotingen 2008 en 2009 wordt veroorzaakt door nieuwe middelen die voornamelijk uit het Uitvoeringsprogramma en uit de Voorjaarsnota 2008 voortkomen.

Onder dit programma 6 vallen in totaal 12 onderdelen van het Uitvoeringsprogramma, voor in totaal €33,75 miljoen.

Tot en met 2008 hoorden ook de concernprojecten Breedband en Wandelen bij dit programma. Breedband stopt als project, maar gaat door als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma. Het project Wandelen wordt waarschijnlijk eind 2008 afgerond.

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
7	Mobiliteit	Dhr. Mr. J.H. Ekkers Dhr. J. Binnekamp

Wat willen we bereiken?

De doelstellingen van het programma Mobiliteit zijn als volgt:

- Het realiseren van een doelmatig verkeer- en vervoersysteem, om de bereikbaarheid van en in de provincie Utrecht en de Randstad te waarborgen. Dat wil zeggen dat de auto-, openbaar vervoer- en fietsnetwerken in de provincie Utrecht moeten functioneren als één doelmatig verkeer- en vervoersysteem, dat als zodanig wordt ontwikkeld en (dynamisch) bestuurd. Of een systeem doelmatig is hangt af van de optelsom van capaciteit, kwaliteit en samenhang, afgezet tegen de vraag naar mobiliteit.
- Het verbeteren van de veiligheid van het verkeer- en vervoersysteem voor gebruikers en omwonenden.
- Het verminderen van de negatieve effecten van verkeer en vervoer op de kwaliteit van de leefomgeving tot een niveau waarbij sprake is van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving en een vitale natuur, waarbij geen vitale hulpbronnen uitgeput raken.

Wat gaan wij daarvoor doen?

In het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (UMP) worden de projecten genoemd die uitgevoerd worden om de doelstellingen van het Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht (SMPU) te realiseren. Het gaat hierbij om de drie bovengenoemde doelstellingen en de speerpunten van het uitvoeringsprogramma.

Doelmatig verkeer- en vervoersysteem

Auto en fiets

Activiteiten ter bevordering van een doelmatig functioneren van het provinciale wegennet. Concreet houden wij ons bezig met advisering, het ontwikkelen en uitwerken van beleid, auto- en fietsprojecten, goederenvervoer, vervoermanagement en beheer en onderhoud van wegen.

Openbaar vervoer

Activiteiten ter bevordering van een doelmatig functioneren van het openbaar vervoer. Wij willen openbaar vervoerbeleid ontwikkelen en uitwerken. Ook geven wij advies over en uitvoering aan openbaar vervoerprojecten. Verder willen wij Randstadspoor realiseren en doen wij hiervoor de concessieverlening en het concessiebeheer.

Vaarttuig

De integrale beheer- en inrichtingsvisie Eem en het Baggerbeleidsplan vormen de basis voor de uitvoering van het beleid voor het bevaarbaar houden van provinciale waterwegen. Op basis van de openingstijden zoals weergegeven in de scheepvaartwegenverordening worden de provinciale beweegbare bruggen (op afstand) bediend.

Verkeersveiligheid

Verkeersveilige infrastructuur

Activiteiten die nodig zijn voor een verkeersveilige infrastructuur, zoals advisering, ontwikkelen en uitwerken van beleid, uitvoering van infrastructurele verkeersveiligheidsprojecten en de handhaving en ontheffingsverlening van de Wegenverordening.

Gedragsbeïnvloeding en handhaving verkeersregels

Activiteiten die nodig zijn voor beïnvloeding van verkeersveilig gedrag. Hieronder vallen projecten gericht op educatie en voorlichting, handhaven van verkeersregels en het beheren van het informatiepunt gedragsbeïnvloeding.

Kwaliteit leefomgeving

Vermindering verkeershinder

Activiteiten ter vermindering van de druk op de sociale leefkwaliteit als gevolg van (gebruik van) provinciale wegen. Zo werken wij aan het bevorderen van oversteekbaarheid en externe veiligheid en het tegengaan van lucht- en geluidhinder.

Natuurvriendelijke verkeersmaatregelen

Activiteiten ter vermindering van de druk op de natuur als gevolg van (gebruik van) provinciale wegen, door middel van uitvoeringsmaatregelen zoals ecoducten en parkeervoorzieningen.

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

Gerichte tariefacties OV

In de nieuwe openbaar vervoerconcessie is de mogelijkheid van tariefacties opgenomen. Van 1 januari tot 1 juli 2008 is een proef gehouden in het openbaar vervoer tussen Amersfoort en De Uithof. De resultaten van deze proef zullen worden betrokken bij nieuwe voorstellen voor acties die door de nieuwe vervoerder in de jaren 2009-2011 uitgevoerd worden.

Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijnsweerd

De knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijnsweerd maken onderdeel uit van de Pakketstudies, waarbij voor deze knelpunten herinrichtingvoorstellen worden uitgewerkt. Deze worden vervolgens beoordeeld op kosten en probleemoplossend vermogen.

Bereikbaarheid binnensteden en transferia

Wij willen de bereikbaarheid van binnensteden verbeteren door gebruik van het openbaar vervoer te bevorderen en autogebruik binnen de steden te ontmoedigen. De betreffende gemeenten (bijvoorbeeld Utrecht en Amersfoort) zijn trekker. De provincie stimuleert de realisering van gemeentelijke transferia door middel van een financiële bijdrage.

Onderzoek realisatie Blue Ports

De provincie wil vervoer over water bevorderen en onderzoekt daarom samen met het bedrijfsleven en gemeente Utrecht de mogelijkheden voor vervoer over water en overslag op het land. De huidige binnenhavens en overslaglocaties (Blue Ports) worden op hun mogelijkheden onderzocht. De aan geschikt vaarwater gelegen bedrijventerreinen Lage Weide (gemeente Utrecht) en 't Klooster (gemeente Nieuwegein) spelen hierbij nadrukkelijk een rol. In 2009 wordt het onderzoek afgerond naar de plaatsen van potentiële Blue Ports.

Pakketstudies

In 2008 worden er in samenwerking met het Rijk en de regionale partijen Pakketstudies afgerond, waarin samenhangende pakketten aan verkeer- en vervoermaatregelen worden ontwikkeld. Eén voor het gebied binnen en rondom de Ring Utrecht en één voor het gebied binnen en rondom de driehoek Amersfoort/Hilversum/Utrecht. Het betreffen maatregelen voor zowel de verbetering van het fiets- en autoverkeer als voor het openbaar vervoer. Na afstemming met regionale partijen en met het Rijk (in het Utrechts Verkeer- en Vervoersberaad - UVVB) volgt besluitvorming over deze pakketten. Over een aantal 'no regret'-maatregelen heeft reeds afstemming in het UVVB plaatsgevonden en deze worden mogelijk al vanaf 2008 uitgevoerd. Besluitvorming over uitgewerkte projecten uit de maatregelpakketten wordt begin 2010 voorzien, conform het plan van aanpak Pakketstudies, dat 17 september 2007 aan de statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie (MME) is aangeboden.

Mobiliteitsmanagement

Mobiliteitsmanagement gaat om het inzetten van ICT-mogelijkheden om het verkeer actief te reguleren (bijvoorbeeld het afstellen van verkeerslichten om een groene golf te creëren) en om actuele informatie aan de reiziger te verstrekken. Het project ICT Onderweg wordt uitgevoerd in samenwerking met het Rijk en regionale partijen en gaat uit van een Regionale Verkeersmanagement Centrale (RVMC), die kan sturen op het optimaal benutten van het gehele regionale wegennetwerk, dus van de belangrijkste rijks-, provinciale en gemeentelijke wegen. Uiteraard kan dit alleen op basis van actuele gegevens van het gebruik van het hele wegennetwerk, waar ook een deelproject voor opgezet is.

Stationsgebied Driebergen-Zeist

Het project Herinrichting stationsgebied Driebergen-Zeist is een gezamenlijk project met de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Zeist, de Bestuursregio Utrecht (BRU) en ProRail. Doel van het project is een kwaliteitsverbetering van het stationsgebied Driebergen-Zeist door een pakket van met elkaar samenhangende maatregelen:

- een toekomstvaste oplossing, inrichting en inpassing van omgeving spoor en Hoofdstraat (N225) (spooraanpassing, ongelijkvloerse kruising spoor/N225, aanpassing verkeerscapaciteit N225, afhandeling langzaam verkeer, kwalitatief hoogwaardige inpassing in de Stichtse Lustwarande);
- de ontwikkeling van het stationsgebied tot een multifunctioneel centrum en OV-knoop (parkeervoorzieningen, busstation, multifunctioneel stationsgebouw);
- kwaliteitsverbetering (in brede zin) van de stationsomgeving (inrichting functioneel aansluitend bij station, kwalitatief aansluiten bij SLW).

De eerste twee maatregelen zijn ondergebracht in een deelproject Infra, de derde genoemde maatregel valt onder het deelproject Gebiedsontwikkeling. Aan dit programma is het project Herinrichting Stationsgebied Driebergen-Zeist verbonden, zie voor een beschrijving het projectformulier in de bijlage.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Uitvoering UMP	% realisatie UMP	90%	92%	94%	96%	98%	100%	100%
Concessievoorwaarden OV	Openbaar vervoermaatschappijen voldoen aan alle concessievoorwaarden	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Realisatie verkeersveiligheid	Cumulatief % van alle gerealiseerde verkeersveiligheidsprojecten	88%	90%	92%	94%	96%	98%	100%
Realisatie geluidsreducerend asfalt	% van alle geluidreducerende asfaltprojecten die jaarlijks worden gerealiseerd	88%	90%	92%	94%	96%	98%	100%

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch en beleidskader

- Geactualiseerd Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht (SMPU)
- Coalitieakkoord 2008-2011
- Planwet verkeer en vervoer
- Wet Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU)
- Nota Mobiliteit
- Wet personenvervoer 2000
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (UMP) 2008-2012
- Meerjarenplanning voorziening beheer en onderhoud wegen 2008-2012
- Wegenverkeerswet
- (Scheepvaart)wegenverordening provincie Utrecht
- Integrale beheer- en inrichtingsvisie Eem
- Provinciaal Milieubeleidsplan
- Wet Milieubeheer
- Besluit Luchtkwaliteit

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma							Bedragen
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten regulier beleid	133.164	150.898	153.605	126.977	98.952	97.940	
Lasten uitvoeringsprogramma	4.007	9.550	13.750	16.250	28.750		
Lasten projecten	1.304	5.027	300				
Totaal lasten	138.474	165.475	167.655	143.227	127.702	97.940	
Baten regulier beleid	96.777	99.900	104.644	90.742	63.795	58.934	
Baten uitvoeringsprogramma							
Baten projecten	1.431	133					
Totaal baten	98.208	100.033	104.644	90.742	63.795	58.934	
Centrale overhead	3.551	4.052	4.652	4.652	4.652	4.652	
Saldo incl. overhead	43.817	69.494	67.663	57.137	68.559	43.658	
Storting in reserves	17.286	15.048	15.048	15.048	15.048	15.048	
Onttrekking aan reserves	27.626	43.294	41.763	31.633	43.238	18.448	
Beslag op de algemene middelen	33.477	41.248	40.948	40.552	40.369	40.258	

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig Structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren:	21.111	21.111	21.111	21.111	21.111
Mutaties in structurele lasten:					
- Apparaatskosten	-161	-161	-161	-161	-161
- Versterken openbaar vervoer	100	100	100	100	100
- Gevolgen OiO		-463	-463	-463	-463
- Looncompensatie	121	779	779	779	779
- Prijscompensatie	393	393	393	393	393
- Diverse mutaties in structurele lasten	-43	-43	-43	-43	-43
- Overdr. Steunp. De Meern en Huis ter Heide naar pgm BEM		-734	-734	-734	-734
- Gladheidbestrijding		25	25	25	25
- Werkzaamheden wegen (onregelmatigheidstoeslag)		125	125	125	125
- Merwedekanaal		-55	-55	-55	-55
- Verlichtingsplan		186	183	180	177
- Lagere kosten als gevolg van overdracht wegvak N198	-41	-41	-41	-41	-41
- Onvermijdbaar verhoging beheer en onderhoud wegen	113	209	223	254	254
- Budget wegverlichting uit structurele lasten	-362	-362	-362	-362	-362
-Verhoging storting in voorziening beheer en onderhoud in verband met overheveling budget wegverlichting	362	362	362	362	362
- Wijziging kapitaallasten Steunpunt Veenweide	86	91	95	100	100
- Reparatie Fuwaprov		54	78	79	79
- Wijziging kapitaallasten Steunpunt Huis ter Heide	80	86	91	96	96
- Wijziging kapitaallasten Vaarwegen	-22	-28	-35	-69	-74
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	21.737	21.634	21.671	21.676	21.668
Incidentele lasten:					
- CP Mobiliteitsmanagement	4.000				
- CP Pakketstudies	1.000	8.500	8.500	16.000	
- CP Bereikbaarheid binnensteden en transferia	2.500	2.500	2.500	2.500	
- CP Gerichte tariefsacties OV	500	1.500	1.500	1.500	
- CP Stationsgebied Driebergen-Zeist	1.250	1.250	1.250	1.250	
- CP Versnelde aanp. Knelp.Hoevelaken, Eemnes Rijnsweerd			2.500	7.500	
- CP Onderzoek blue ports	300				
- Materiële middelen grote wegenwerken	55.878	45.645	21.499	20.018	23.404
- Instroom nieuwe projecten grote wegenwerken	3.427				
- Herinrichting Stationsgebied Driebergen-Zeist	450	300			
- BOR-projecten		13.410	16.293	3.735	55
- Agenda 2010: Op de Fiets!	4.577				
- Verbetering uitritten		127			
- ROV exploitatie		970	1.069	1.189	1.313
- Agenda 2010: De Schammer					
- Kapitaallasten afstandsbediening Eem/Vechtbruggen	373	343	327	108	
- Storting voorziening vaarwegen	750				
- BDU: Uitgaven ROV	360	625	674	735	796
- BDU: Uitgaven Vervoer en Management	269	277	285		
- BDU: Provinciale projecten	9.345	9.116	9.589	1.000	1.000

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig Structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
- BDU: Gemeentelijke projecten	1.046	1.697	4.193	750	
- BDU: Bijdrage exploitatie openbaar vervoer	27.123	30.461	28.180	30.417	29.217
- BDU: Saldo voorziening	30.590	29.300	23.194	19.324	20.487
Subtotaal: incidentele lasten (b)	143.738	146.021	121.553	106.026	76.272
Subtotaal lasten (a+b)	165.475	167.655	143.228	127.702	97.940
Structurele baten voorgaande jaren:	957	957	957	957	957
Mutaties in structurele baten:					
-					
Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	957	957	957	957	957
Incidentele baten:					
- Rijksbijdrage BDU	35.294	36.070	39.050	34.065	34.071
- Onttrekking voorziening BDU	33.439	35.406	27.065	18.161	17.429
- Baten derden projecten Grote Wegenwerken	20.067	17.831	6.308	5.688	5.109
- Baten derden BOR projecten	10.143	13.410	16.293	3.735	55
- ROV exploitatie		970	1.069	1.189	1.313
- Agenda 2010: Op de Fiets!	133				
Subtotaal: incidentele baten (d)	99.076	103.687	89.785	62.838	57.977
Totaal baten (c+d)	100.033	104.644	90.742	63.795	58.934

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma	<i>Bedragen</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen	17.286	15.048	15.048	15.048	15.048	15.048
Totaal onttrekkingen	27.626	43.294	41.763	31.633	43.238	18.448
Totaal saldo reserves bij dit programma	- 10.340	- 28.246	-26.715	-16.585	-28.190	-3.400

Grote wegenwerken	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	15.405	15.048	15.048	15.048	15.048	15.048
Onttrekkingen	17.060	29.095	27.814	15.191	14.330	18.295
Saldo	- 1.655	- 14.047	-12.766	-143	718	-3.247

Rente en afschrijving	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	201	205	199	192	158	153
Saldo	- 201	-205	-199	-192	-158	-153

Structuurfonds	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	457					
Onttrekkingen	1.186	4.444				
Saldo	- 729	-4.444	0	0	0	0

Projecten	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	1.329					
Onttrekkingen	1.267					
Saldo	62	0	0	0	0	0

Dienstreserve	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	304					
Saldo	- 304	0	0	0	0	0

Rond- en randwegen	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	3.564					
Saldo	- 3.564	0	0	0	0	0

Nog te verrichten activiteiten	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	95					
Onttrekkingen	44					
Saldo	51	0	0	0	0	0

Coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen	4.000	9.550	13.750	16.250	28.750	
Saldo	- 4.000	- 9.550	-13.750	-16.250	-28.750	0

Toelichting

Het verschil bij de lasten tussen de begroting 2008 en 2009 is voornamelijk het gevolg van:

- uitvoering collegeprogramma;
- mutaties in verband met Brede Doeluitkering (BDU);
- mutaties in verband met Grote wegenwerken (GWW);
- toewijzing claims voorjaarsnota;
- overdracht steunpunten wegbeheer naar programma Bestuur en Middelen;
- uitgaven Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV).

Het verschil bij de baten tussen de begroting 2008 en 2009 is voornamelijk het gevolg van:

- mutaties BDU;
- GWW-baten derden;
- baten ROV.

Vershil begroting 2009 en rekening 2007:

Lasten verschil (exclusief overhead): rekening 2007 € 138.474 - begroting 2009 € 167.655= - € 29.181

Lasten	2007	2009
- Apparaatkosten en overige verschillen <200.000	14.561	13.759
- Apparaatskosten	8.926	8.084
- Aankoop steunpunt wegbeheer	237	91
- Schadeafwikkeling wegen 2005/2007	339	0
- Materiële middelen grote wegenwerken	24.685	45.645
- Agenda 2010: Stichtse Lustwarande ecopassage	1.152	0
- BOR-projecten	5.304	13.410
- Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren	-205	0
- Agenda 2010: Op de Fiets!	856	0
- Verbetering uitritten	0	127
- ROV exploitatie	775	970
- Collegeprogramma: Mobiliteitsmanagement	4.000	0
- Collegeprogramma: Pakketstudies	194	8.500
- Collegeprogramma: Bereikbaarheid binnensteden en transferia	0	2.500

- Collegeprogramma: Gerichte tariefsacties OV	0	1.500
- Collegeprogramma: Stationsgebied Driebergen-Zeist	0	1.250
- Rond- en Randwegen	500	0
- Kapitaallasten afstandsbediening Eem/Vechtbruggen	241	343
- BDU: Uitgaven ROV	194	625
- BDU: Provinciale projecten	2.251	9.393
- BDU: Gemeentelijke projecten	5.371	1.697
- BDU: Bijdrage exploitatie openbaar vervoer	22.983	30.461
- BDU: Saldo voorziening	46.110	29.300
Totaal lasten (a+b)	138.474	167.655

Baten verschil: rekening 2007 98.208- begroting 2009 € 104.644= - € 6.436

Baten:	2007	2009
- Rijksbijdrage BDU	49.155	36.070
- Baten derden BDU	2.702	0
- Onttrekking voorziening BDU	25.052	35.406
- Baten derden projecten Grote Wegenwerken	8.115	17.831
- Baten derden BOR projecten	5.480	13.410
- ROV exploitatie	775	970
- Exploitatie provinciaal eigendom	4.127	0
- Agenda 2010: Op de Fiets!	1.396	0
- Overige verschillen <200.000	1.406	957
Totaal baten (c+d)	98.208	104.644

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
8	Samenleving, cultuur en sport	Mw. A.H. Raven BA

Wat willen we bereiken?

Onder dit programma vallen de beleidsterreinen cultuur, samenleving en sport. Voor deze drie terreinen zijn de doelstellingen als volgt:

In de cultuurnota *Cultuur is kracht* is het provinciale beleid op het gebied van cultuur voor de periode 2009-2012 vastgelegd. De hoofddoelen van het cultuurbeleid in deze periode zijn:

- vergroten toegankelijkheid van en deelname aan cultuur;
- ondersteunen artistieke vernieuwing en ruimte bieden aan talent;
- inzetten van cultuur als schakel in de samenleving;
- behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed;
- het stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit.

Binnen het beleidsterrein *Samenleving* wordt de ingezette lijn op het thema Leefbaarheid kleine kernen gecontinueerd en is aandacht voor het thema vrijwilligers. Zie hiervoor programma 9: Jeugd, onderwijs en zorg.

Sport is van grote maatschappelijke waarde. De provincie wil een belangrijke bijdrage leveren aan de noodzakelijke verbetering van de sportinfrastructuur.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Cultuur

Het cultuurbeleid is vormgegeven rondom de vier verbindende onderdelen Vrede van Utrecht / Culturele Hoofdstad van Europa, Utrechtse Schatkamer, Cultuur en Economie en Cultuur en Ruimte. De eerste drie programma's zijn al in uitvoering. Hiervoor zijn meetbare resultaten vastgelegd. Voor het programma Cultuur en Ruimte wordt in 2009 een uitvoeringsprogramma opgesteld. De programma's zijn nauw verweven met het reguliere cultuurbeleid dat per beleidsdiscipline is beschreven in de nota. Een kort overzicht van de provinciale inzet per beleidsterrein:

- *Cultuurparticipatie*: amateurkunst (via Zimihc), cultuureducatie (via Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht) en het programma cultuurparticipatie (als opvolger van het Actieprogramma cultuurbereik en via matching met het Rijk);
- *Kunsten*: ondersteuning van de culturele infrastructuur via het cultuurconvenant Midden-Nederland en de regeling multiculturele festivals in samenwerking met het programma Vrede van Utrecht / Culturele Hoofdstad. Voortzetting beeldende kunstbeleid en de ondersteuning van het Centrum Beeldende Kunst (CBK) passend binnen de mogelijkheden na het wegvallen van de rijksbijdrage voor beeldende kunst (van provincies naar steden);
- *Erfgoed*: ontwikkelen nieuw integraal programma Cultuur en Ruimte en vergroten toegankelijkheid en beleefbaarheid van het cultureel erfgoed via het programma Utrechtse Schatkamer; via het programma Vrede van Utrecht beter benutten van het cultureel erfgoed als inspiratie en podium voor culturele activiteiten en projecten; in 2009 en 2010 verlenen van restauratiesubsidies aan kerken en industrieel erfgoed via het Parelfonds; voortzetten visieontwikkeling in de museumwereld via het programma Van Collectie naar Collectie; ondersteunen vorming van regionale historische centra, historische informatiecentra en cultuurhuizen; voortzetten van het in 2007 vastgestelde beleid op het gebied van archeologie (ondersteuning van gemeenten via het steunpunt, zorg voor het provinciaal depot, toetsing van ruimtelijke ingrepen volgens het hiertoe ontwikkelde kader in de verordening Wro evenals nieuwe taken met betrekking tot archeologische attentiegebieden en gemeentelijke depots);
- *Media*: in samenspraak met Rijk en gemeenten vervolg geven aan onze regierol in het proces van bibliotheekvernieuwing met specifieke aandacht voor samenwerking in het provinciale netwerk, inhoudelijke verbreding en gemeentelijk opdrachtgeverschap; in 2009 willen we ons uitspreken over het provinciale bibliotheekbeleid op de lange termijn; waarborgen van een onafhankelijke en financieel gezonde regionale omroep met aandacht voor het bereik (via programma's en andere media); een succesvolle samenwerking van de omroep en de bibliotheeksector in de realisatie van de doelstellingen van de verbindende programma's als de Vrede van Utrecht / Culturele Hoofdstad.

Sport

Voor het programma Sport is in 2008 een uitvoeringsprogramma opgesteld. Het Sportbeleid is vormgegeven rondom 5 speerpunten. Een kort overzicht van de provinciale inzet per speerpunt:

- *Versterking van de sportinfrastructuur*: beleidsondersteuning sport en bewegen, sportvrijwilligers, innovatieve ontwikkelingen en het opstellen van een analyse sportbeleid gemeenten en provincie;

- *Versterking Buurt, onderwijs en sport*: sport en bewegen jeugd, nieuwe sportarrangementen, werkgeverschap combinatiefuncties en jeugdportfonds;
- *Sport en Ruimte*: onderzoek naar huidig en toekomstig gebruik van sportaccommodaties, ontwikkelen van bovenlokaal sportgebruik en creëren van randvoorwaarden voor sport en bewegen in multifunctionele voorzieningen;
- *Sportstimulering specifieke doelgroepen*: sporten met een beperking, 55+-ers, jeugd en jongeren, allochtonen (in het bijzonder meisjes) en kansrijke interventies inzetten bij sportstimuleringsprojecten;
- *Aanstormend talent in relatie tot breedtesport*: oprichten sporttalentfonds, samenwerkingsverbanden voor de ontwikkeling van talentencentra en side-events breedtesport in relatie met topsport.

Puntsgewijs komt de uitvoering van het beleid neer op:

- Uitvoering van een grote verscheidenheid aan activiteiten voor een breed publiek en op voor de provincie interessante plekken via het programma Vrede van Utrecht.
- Uitvoering van activiteiten amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur binnen het programma Cultuurparticipatie.
- Ondersteunen van culturele instellingen via het cultuurconvenant Midden-Nederland en een extra impuls voor festivals met een multiculturele invulling.
- Voeren van de regie op de inhoudelijke vernieuwing en samenwerking binnen het provinciaal netwerk van regiobibliotheken, het ondersteunen van de brede functie van de regionale omroep en de realisatie van cultuurhuizen.
- In het kader van programma Utrechtse Schatkamer herinrichten van musea, digitalisering van archieven via Regionale Historische Centra (RHC), en innovatieve projecten die erfgoed beleefbaar maken.
- Subsidie aan grootschalige restauratieprojecten in het kader van het Parelfonds.
- Realisatie van projecten binnen de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS).
- Subsidiering van de provinciale uitvoeringsorganisaties op het gebied van cultuur op basis van prestatieafspraken.
- Uitvoering van de Tijdelijke Regeling Sportstimulering 2008-2011.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Vrede van Utrecht	Uitvoering van het meerjarenprogramma Vrede van Utrecht inclusief rapportage over activiteiten en bereik	0	0	1	1	1	1	
Utrechtse Schatkamer	Aantal uitvoeringsprojecten op gebied van digitalisering, visualisatie, samenwerking, vernieuwing en verbreding van erfgoed	0	4	8	8	8	4	
Sport: subsidiering duurzame samenwerkingsverbanden	Op basis van tenminste 20 subsidieverstrekkingen voor projecten werken provincie en samenwerkingspartners aan meer duurzame samenwerkingsverbanden tussen sport, onderwijs en buurt en zijn meer Utrechters sportief actief geworden	-	10	10				

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch en beleidskader

- Provinciaal kader
- Cultuurnota 2009-2012 op grond van de provinciale verordening cultuurbeleid. De nota bevat het beleid op hoofdlijnen voor alle onderdelen van het programma Cultuur
- Beleidskader Utrechtse schatkamer
- Projectplan Vrede van Utrecht

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma						
	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier beleid	29.199	24.681	25.782	24.052	23.102	20.502
Lasten uitvoeringsprogramma	115	4.761	9.870	8.370	6.870	
Lasten projecten						
Totaal lasten	29.314	29.442	35.652	32.422	29.972	20.502
Baten regulier beleid	3.686	1.073	500	500	500	
Baten uitvoeringsprogramma						
Baten projecten						
Totaal baten	3.686	1.073	500	500	500	
Centrale overhead	764	863	991	991	991	991
Saldo incl. overhead	26.392	29.232	36.143	32.913	30.463	21.493
Storting in reserves	1.120					
Onttrekking aan reserves	5.075	9.459	12.320	9.320	6.870	
Beslag op de algemene middelen	22.437	19.773	23.823	23.593	23.593	21.493

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren:	19.363	19.363	19.363	19.363	19.363
Mutaties in structurele lasten:					
- Wegvallen bijdrage OCW inzake Beeldende Kunst		-473	-473	-473	-473
- Bibliotheekwerk		1.000	1.000	1.000	1.000
- Loon- en prijscompensatie 2009		710	710	710	710
- Mutatie in apparaatlasten ten gevolge van OinO		-98	-98	-98	-98
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	19.363	20.502	20.502	20.502	20.502
Incidentele lasten:					
Uitvoeringsprogramma:					
- Cultuurprogramma 2009-2012		3.020	3.020	3.020	
- Versterking basisinfrastructuur cultuur	1.000	3.500	3.000	2.500	
- Realisatie cultuurhuizen	1.000	1.000			
- Podiumkunsten	113				
- Multiculturele festivals	100	100	100	100	
- Utrechtse Schatkamer	750	1.250	1.250	1.250	
- Gratis rondje musea	100				
- Digitaliseren Kadastrale Atlas	100				
- Sport	1.000	1.000	1.000		
- Museum Spakenburg	500				
- Voorbereidingskosten Cultuurprogramma	98				
Voorjaarsnota 2008					
- Europacantat		730			
- Plan van aanpak stichting VvU 2015-2018		2.100	2.100	2.100	
- Erfgoedparels		1.000			
Erfgoedparels		500	500	500	
Agenda 2010	950	950	950		
Middelen Cultuurnota 2005-2008	2.520				
Rijksbijdrage Actieprogramma Cultuurbereik	600				
Bibliotheekwerk: onttrekking reserve	1.248				
Subtotaal: incidentele lasten (b)	10.079	15.150	11.920	9.470	
Subtotaal lasten (a+b)	29.442	35.652	32.422	29.972	20.502

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele baten voorgaande jaren:	473	473	473	473	473
Mutaties in structurele baten:					
- Bijdrage OCW inzake Beeldende Kunst		-473	-473	-473	-473
Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	473	0	0	0	0
Incidentele baten:					
- Terugvordering voorfinanciering monumenten		500	500	500	
- Rijksbijdrage Actieprogramma Cultuurbereik	600				
-					
Subtotaal: incidentele baten (d)	600	500	500	500	0
Totaal baten (c+d)	1.073	500	500	500	0

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen	1.120					
Totaal onttrekkingen	5.075	9.459	12.320	7.320	6.870	
Totaal saldo reserves bij dit programma	3.955	9.459	12.320	9.320	6.870	
Reserve Coalitieakkoord						
Stortingen						
Onttrekkingen	115	4.761	9.870	8.370	6.870	
Saldo	115	4.761	9.870	8.370	6.870	
Investeringsfonds Provinciaal erfgoed						
Stortingen	438					
Onttrekkingen	477	2.500	1.500			
Saldo	41	2.500	1.500			
Reserve Bibliotheekvernieuwing						
Stortingen						
Onttrekkingen	539	1.248				
Saldo	539	1.248				
Structuurfonds (i.v.m. Vrede van Utrecht)						
Stortingen						
Onttrekkingen	2.335	950	950	950		
Saldo	2.335	950	950	950		
Overige reserves						
Stortingen	682					
Onttrekkingen	1.609					
Saldo	927					

Toelichting

De verschillen tussen de realisatie van 2007 en de Begroting 2008 enerzijds en de Begroting 2009 anderzijds zitten voor het grootste deel in de wegvallende middelen uit het vorige coalitieakkoord (€ 3,52 miljoen) en de nieuwe middelen uit het huidige coalitieakkoord (€ 8,87 miljoen) en in de wegvallende rijksbijdragen Beeldende Kunst (€ 4,73 miljoen) en Actieprogramma Cultuurbereik (ACB - € 600.000) op grond van het cultuurbeleid tot en

met 2008. Dat er in 2009 een opvolger voor het ACB komt is al wel duidelijk, maar nog niet duidelijk is hoe hoog de rijksbijdrage zal zijn. Vooralsnog is geen bijdrage opgenomen.

Aan dit programma zijn geen concernprojecten verbonden.

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
9	Jeugd, onderwijs en zorg	Mw. M. Haak-Griffioen

Wat willen we bereiken?

Samen Bouwen, iedereen doet mee: de doelstelling van het programma Jeugd, Onderwijs en Zorg is het bevorderen van sociale cohesie en maatschappelijke participatie, en het toezien op zorg en welzijn voor jeugd en kwetsbare groepen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

De provincie zorgt voor de uitvoering van de reguliere taken wat betreft jeugdzorg, zorg, welzijn, onderwijs en van de programma's Sociale Agenda, Utrechtse Jeugd Centraal, Wel Thuis! 2 en stimuleringsregeling maatschappelijke ontwikkeling (MO). Met deze uitvoering van taken en programma's worden de doelstellingen uit het Coalitieakkoord 2007-2011 bereikt.

De uitvoering vindt plaats in nauwe samenwerking met alle Utrechtse gemeenten. Vele projecten uit de samenwerkingsagenda Samenleven met Hart voor de Toekomst, gemeenten – provincie Utrecht, zijn opgenomen in de programma's Utrechtse Jeugd Centraal, Sociale Agenda en Wel Thuis! 2.

Jeugdzorg

Verbetering van de toegang tot de geïndiceerde jeugdzorg

Voor 2007 en 2008 heeft de provincie middelen beschikbaar gesteld voor een verbeterplan om de bij Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU) geconstateerde knelpunten op te lossen. Een zeer belangrijk onderdeel van het verbeterplan is het terugdringen van de wachttijden bij de toegang. De provincie maakt op dit punt voor 2009 verdergaande prestatieafspraken met BJU.

Meer efficiënte en effectieve uitvoering van de provinciaal gefinancierde jeugdzorg

Bij het inkopen van jeugdzorg staan voor de provincie Utrecht drie begrippen centraal: vraagsturing (cliënt centraal), voldoende en effectief aanbod en een optimale prijs-kwaliteitverhouding. Sinds 2004 zijn alle extra middelen via offertetrajecten besteed. Daarnaast zijn in de afgelopen jaren met de zorgaanbieders concrete afspraken gemaakt over doelrealisatie, cliënttevredenheid/participatie en bezettingsgraad. Voor 2009 zullen verdergaande prestatieafspraken met de jeugdzorgaanbieders worden gemaakt.

Utrechtse Jeugd Centraal

Een gezamenlijke vernieuwings- en ontwikkelagenda met als doelen:

- aan de voorkant meer nadruk op preventie en vroegtijdig ingrijpen bij problemen, aan de achterkant meer aandacht voor uitstroom en nazorg;
- een betere aansluiting van het onderwijs op de jeugdzorgketen;
- een omslag in de hulpverlening naar het stimuleren en versterken van de eigen kracht van (het systeem van) het kind en zijn omgeving (empowerment);
- het verbeteren van diversiteit in toegankelijkheid en bereik;
- meer hulp op tijd (geen lange doorlooptijden of wachtlijsten) en dichtbij (hulp naar het kind in plaats van andersom);
- een omslag naar vraaggerichte zorg;
- meer kwaliteit en effectiviteit van zorg.

Om dit mogelijk te maken wordt ingezet op een gezamenlijke aanpak en een sluitende keten van preventief, lokaal jeugdbeleid en geïndiceerde, intersectorale jeugdzorg ("samenwerken als ware het 1 organisatie").

Zorg/Welzijn/Onderwijs en Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling

De provincie Utrecht is opdrachtgever voor CliëntenBelang Utrecht en Alleato en ondersteunt de Telefonische Hulpdienst Eemland – 't Gooi. Daarnaast is de provincie toezichthouder op de aanrijtijden van ambulances in de provincie en draagt mede zorg voor het spreidingsplan ambulanceposten. De rijksregeling antidiscriminatievoorzieningen wordt uitgevoerd en voor het domein onderwijs blijft de provincie het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap adviseren over de spreiding van scholen voor voortgezet onderwijs in de regio.

De Stimuleringsregeling MO beoogt projecten te stimuleren en te ondersteunen op het beleidsterrein maatschappelijke ontwikkeling. Voor 2008-2009 zijn er drie inhoudelijke thema's vastgesteld: vrijwilligers en mantelzorg, gezonde leefstijl en *good practices* maatschappelijke ontwikkeling.

Sociale Agenda

Met het programma Sociale Agenda wil de provincie Utrecht de sociale pijler van haar beleid versterken. In het uitvoeringsprogramma 2008-2011 staan twee thema's centraal: integratie en participatie enerzijds en onderwijs

en arbeidsmarkt anderzijds. Binnen het thema integratie en participatie richt de provincie zich op integratie in het onderwijs en op het bevorderen van sociale cohesie, ontmoeting en actief burgerschap. Binnen het thema onderwijs en arbeidsmarkt staan de volgende onderwerpen centraal: aanpak voortijdig schoolverlaten, aanpak jeugdwerkloosheid, arbeidsmarkt en verminderen laaggeletterdheid. Er is een subsidieregeling opengesteld waar gemeenten en maatschappelijke organisaties door kunnen worden ondersteund.

Wel Thuis 2

Met het programma Wel Thuis! 2 wil de provincie een bijdrage leveren aan de maatschappelijke ambitie om mensen met een (al dan niet tijdelijke) beperking in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen in hun eigen omgeving met behoud van de regie over het eigen leven, met de diensten die ze wensen en nodig hebben en met voorzieningen onder handbereik. De volgende programmadoelstellingen zijn geformuleerd:

1. vergroten van het aantal en de variatie aan toegankelijke woningen met welzijn en zorg, met de mogelijkheid van 24-uurszorg;
2. versterken van het samenspel tussen partijen op lokaal niveau.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Utrechtse Jeugd Centraal, realisatie programma	% dat in uitvoering is van het programma Utrechtse Jeugd Centraal	n.v.t.	10%	45%	85%	100%	n.v.t.	
Bureau Jeugdzorg Utrecht, termijnen	Afspraken met BJU: a. geen wachtlijst bij het AMK; b. Vijftig procent van de onderzoeken bij het AMK wordt binnen zes weken afgesloten, de overige vijftig procent binnen de wettelijke termijn van 13 weken; c. In kwartaal 1, 2 en 3 wordt tachtig procent van de indicatiebesluiten wordt binnen tien weken na datum aanmelding afgegeven, de overige twintig procent binnen 13 weken (landelijke norm); d. Tachtig procent van de indicatiebesluiten wordt binnen zes weken na datum aanmelding afgegeven en twintig procent binnen 13 weken (landelijke norm).	a. 100%	a. 100%	a. 100%	a. 100%	a. 100%	a. 100%	
		b. 71% bin- nen 13 wkn	b. 75% bin- nen 13 wkn	b. 75% bin- nen 13 wkn	b. p.m.	b. p.m.	b. p.m.	
		c. 68%	c. n.v.t.	c. n.v.t.	c. n.v.t.	c. n.v.t.	c. n.v.t.	
		d. n.v.t. in 2007	d. 75%	d. 75%	d. p.m.	d. p.m.	d. p.m.	
Sociale Agenda, zorg / welzijn / onderwijs, stimuleringsregeling MO	Op basis van honderd subsidieverstrekingen en/of -beschikkingen wordt door samenwerkingspartners en provincie thematisch gewerkt aan het verhelpen van maatschappelijke problemen op bijvoorbeeld de terreinen onderwijs en arbeidsmarkt, participatie en integratie en vrijwilligers		45	25	15	15		

Toegankelijke woningen met welzijn en zorg	In 2012 is het aantal toegankelijke woningen met welzijn en zorg ten opzichte van 2003 toegenomen met 24.000; 9.500 daarvan zijn zorgwoningen. De provincie draagt hieraan bij door te stimuleren, aan te jagen en te ondersteunen. Woningen dienen in ieder geval de fase van onomkeerbare besluitvorming bereikt te hebben.	33%	40%	55%	70%	85%	100%
--	---	-----	-----	-----	-----	-----	------

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch en beleidskader

Juridisch kader

- Wet op de jeugdzorg
- Wet ambulancevervoer
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Welzijnswet
- Wet toelating zorginstellingen

Beleidskader

- Coalitieakkoord 2007-2011
- Landelijk en Provinciaal beleidskader jeugdzorg 2009-2012
- Programma Utrechtse Jeugd Centraal
- Uitvoeringsprogramma Sociale Agenda 2008-2011
- Stimuleringsregeling maatschappelijke ontwikkeling
- Programma Wel Thuis! 2

Wat mag het kosten?

	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier beleid	109.747	98.215	96.091	96.068	95.918	96.168
Lasten uitvoeringsprogramma	1.245	7.971	14.665	11.859	7.250	
Lasten projecten		1.440	1.150	1.050	550	
Totaal lasten	110.992	107.626	111.906	108.977	103.718	96.168
Baten regulier beleid	91.594	88.063	87.182	87.182	87.182	87.182
Baten uitvoeringsprogramma						
Baten projecten						
Totaal baten	91.594	88.063	87.182	87.182	87.182	87.182
Centrale overhead	958	1.081	1.241	1.241	1.241	1.241
Saldo incl. overhead	20.356	20.644	25.965	23.036	17.777	10.227
Storting in reserves	5.258					
Onttrekking aan reserves	1.013	9.757	15.565	12.659	7.550	
Beslag op de algemene middelen	24.601	10.887	10.400	10.377	10.227	10.227

	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren:	94.675	94.675	94.675	94.675	94.675
Mutaties in structurele lasten:					
- Cliëntenbelang	83	83	83	83	83
- Jeugdzorg, amendement en structurele verhoging	1.121	1.121	1.121	1.121	1.121
- Loon- en prijscompensatie		265	265	265	265
- Mutatie in apparaatlasten ten gevolge van OinO		-123	-123	-123	-123

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	95.879	96.021	96.021	96.021	96.021
Incidentele lasten:					
<i>Uitvoeringsprogramma</i>					
- Sociale Agenda	2.005	3.465	2.710	1.420	
- Uitvoering Wel Thuis! 2	835	2.645	1.075	445	
- Vervolg Toekomst Thuis	400	-			
- Cliënteninitiatieven Wonen, zorg en welzijn	300	-			
- Stimuleren kleinschalig wonen dementerenden	625	625	625	625	
- Progr. Management en communicatie Wel Thuis!2	300	-			
- Continueren extra cap. Bestrijden wachtlijsten jeugdzorg	-	1.295	1.295	1.295	
- Verbetering bedrijfsvoering BJU	630	270			
- Ondersteunen cliëntenplatform jeugdzorg	90	90	90	90	
- Uitvoeringsprogramma Utrechtse jeugd centraal	2.786	6.275	6.064	3.375	
<i>Voorjaarsnota</i>					
- Bouwkundig adviseur toegankelijkheid		70	47	47	47
- Subsidie Klaverblad structureel		100	100	100	100
<i>Overig</i>					
Zorgeloos Wonen (Stimuleringsfonds)	700	900	800	300	
Cliëntenbelang	250				
Jeugdzorg, uit voorziening	881				
Jeugdzorg, wachtlijsten	1.295				
Welzijn, intensivering	150	150	150		
Samen op Scherp (Stimuleringsfonds)	500				
Subtotaal: incidentele lasten (b)	11.747	15.885	12.956	7.697	147
Subtotaal lasten (a+b)	107.626	111.906	108.977	103.718	96.168
Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	72.182	87.182	87.182	87.182	87.182
Incidentele baten:					
- Onttrekking wettelijke voorz. Jeugdzorg	881				
Subtotaal: incidentele baten (d)					
Totaal baten (c+d)	88.063	87.182	87.182	87.182	87.182

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma	<i>Bedragen</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen	5.258					
Totaal onttrekkingen	1.013	9.757	15.565	12.659	7.550	
Totaal saldo reserves bij dit programma	4.245	9.757	15.565	12.659	7.550	
Reserve Coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen						
Onttrekkingen		7.971	14.665	11.859	7.250	
Saldo		- 7.971	- 14.665	- 11.859	- 7.250	

Stimuleringsfond t.b.v. Samen op Scherp.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Storting						
Onttrekkingen	595	500				
Saldo	- 595	- 500				

Stimuleringsfonds t.b.v. Zorgeloos Wonen	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Storting						
Onttrekkingen		700	900	800	300	
Saldo		- 700	- 900	- 800	- 300	

Projectreserve Wel Thuis	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Storting	3.622					
Onttrekkingen						
Saldo	3.622					

Projectreserve Sociale Agenda	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Storting	1.050					
Onttrekkingen						
Saldo	1.050					

Reserve Jeugdhulpverlening	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Storting						
Onttrekkingen	64					
Saldo	- 64					

Nog te verrichten activiteiten	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Storting	586					
Onttrekkingen	354	586				
Saldo	232	- 586				

Toelichting

Er zijn meer gelden uit het nieuwe coalitieakkoord verkregen in de Begroting 2009, maar in 2007 was de rijksbijdrage voor de jeugdhulpverlening hoger dan wat in de begroting is opgenomen.

De gelden uit het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 zijn beschikbaar gekomen lopende het jaar 2008. Daarom dat de Begroting 2008 ook minder gelden zijn begroot dan in 2009 hiervoor.

Programmanr:	Programma:	Portefeuillehouder:
10	Bestuur en middelen	Dhr. R.C. Robbertsen, dhr. J. Binnekamp, Dhr. Drs. W.M. de Jong, Mw. M. Haak-Griffioen, mw. A.H. Raven BA

Wat willen we bereiken?

Onder het programma Bestuur en Middelen vallen een aantal verschillende beleidsterreinen. Hieronder volgt een overzicht van de doelstellingen per beleidsterrein.

Provinciale Staten

In meerdere jaarcyclusedocumenten is beschreven dat de invoering van het dualisme tijd vraagt en gewenning aan de gewijzigde gescheiden verantwoordelijkheden tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Veel positieve stappen zijn inmiddels gezet in de gewijzigde rolopvatting. In 2009 blijft sprake van doorontwikkeling in een continu proces.

Naast de overige majeure politieke issues voeren wij in de huidige collegeperiode de kaderstellende en controlerende toets uit over de projecten, zoals die zijn opgenomen in de samenwerkingsagenda's met de gemeenten.

Strategie en bestuurlijke zaken

BJZ: Europese zaken

De ambitie voor 2008-2011 is: Europa draagt maximaal bij aan de realisatie van de provinciale doelen. Concreet willen we, mede in randstadverband, het volgende bereiken:

1. volgen van, inspelen op, implementeren en handhaven van Europees beleid en regelgeving;
2. subsidiemogelijkheden benutten;
3. de provinciale organisatie Europaproof maken en houden.

BJZ: Bestuurlijke zaken

Wat betreft bestuurlijke zaken willen wij in 2009 de volgende doelen realiseren:

1. behoud en versterking van lokale bestuurskracht;
2. bevorderen van samenwerking en partnerschap tussen en met gemeenten.

BJZ: Juridische zaken

Het doel van juridische zaken is het creëren van optimale voorwaarden voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken van bestuur en provinciale organisatie, ten behoeve van de samenleving.

Directie en Concerncontrol

Concerncontrol heeft een actieve rol en verantwoordelijkheid bij het verder ontwikkelen en professionaliseren van de provinciale organisatie. Gevolg is dat de kaderstellende en adviserende rollen van Concerncontrol minstens zo belangrijk zijn als de controlerende of toetsende rol.

SDC: Strategie

SDC richt zich op strategische advisering over integrale en organisatiebrede bestuurlijke en maatschappelijke vraagstukken, en strategische kaderstelling en advisering over integrale beleidsprestaties. Dit betreft o.a. de uitwerking van het Bestuursakkoord, interbestuurlijk toezicht en de (kern)takendiscussie.

Gedeputeerde Staten

Het doel van GS is het naar behoren functioneren van het dagelijkse bestuur van de provincie.

Communicatie

Door communicatie willen wij aan de inwoners van de provincie Utrecht en aan hun samenwerkingspartners duidelijk maken dat zij kiezen voor een toekomstgerichte aanpak met oog voor duurzaamheid en kwaliteit. Daarnaast willen wij benadrukken dat de provincie dit beleid alleen samen met haar partners kan uitvoeren, want: *Samen maken wij Utrecht mooier*. De provincie wil hierbij zichtbaar en herkenbaar zijn. Communicatie is één van de instrumenten waarmee het bestuur deze doelen realiseert.

Kabinetzaken

Het kabinet van de commissaris van de Koningin (cvdK) ondersteunt de commissaris in de uitoefening van diens taken als rijksorgaan, zoals burgemeestersaangelegenheden, openbare orde en veiligheid, aangelegenheden Koninklijk Huis, gemeentebezoeken en een aantal representatieve taken. Het kabinet cvdK streeft hierbij naar een hoog niveau van beleid, serviceverlening en ondersteuning. Voor het onderdeel openbare orde en veiligheid

levert het kabinet cvdK een bijdrage aan de verdere verbetering van de crisisbeheersingsorganisatie in de provincie Utrecht.

Bedrijfsvoering

Financiën

Wij willen een betrouwbare, transparante en rechtmatige financiële besturing van de provincie en van de Utrechtse gemeenten bereiken. Dit moet een bijdrage leveren aan de kaderstellende- en controlerende rol en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid mogelijk maken.

FTO

Het financieel toezicht op de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen gaat zich steeds meer richten op de langere termijn en de duurzaamheid van het financieel beleid. Hierbij wordt in het kader van het duurzaam financieel evenwicht nadrukkelijk gekeken naar de meerjarenraming en de risico's in relatie tot de financiële positie.

Facilitaire dienstverlening

In 2008 is een verandertraject gestart voor het ontwerp van de nieuwe afdeling Facilitaire Service (FSE), waarin het verbeteren van de dienstverlening en de interne bedrijfsvoering centraal staat. Dit verandertraject zal naar verwachting tot 2011 duren. Voor 2009 wordt de focus gelegd op de volgende 3 doelstellingen:

- De huidige basisdienstverlening is op orde;
- Interne bedrijfsvoering van de afdeling is op orde;
- Communicatie met de klant is verbeterd.

Personeel en Organisatie

Speerpunt voor 2009 is de focus op mens én organisatie, met de beleidskaders voortkomend uit de OinO-doelen als richtinggevers. De komende jaren zal daarom het accent liggen op flexibiliteit, loopbaanontwikkeling en arbeidsmarkt.

Informatievoorziening

Informatievoorziening ontwikkelt strategie en beleid op het gebied van informatievoorziening en automatisering. Wij bieden ICT-faciliteiten op de werkplek met daarbij inbegrepen ondersteuning en begeleiding, zodat een optimale bijdrage wordt geleverd aan de uitvoering van processen door de provinciale medewerkers. Informatievoorziening richt zich voorts op het beheer van (digitale) documenten en documentstromen ter ondersteuning van de werkprocessen in de organisatie, het kunnen afleggen van verantwoording over genomen besluiten, het kunnen verstrekken van inlichtingen aan instanties en burgers en de vastlegging van informatie voor cultuurhistorisch onderzoek. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering en het eenduidig en transparant functioneren van de provincie. Informatievoorziening bevordert de communicatie met en effectiviteit van provinciaal beleid voor de provinciale partners (bijvoorbeeld gemeenten) door ruimtelijke informatie digitaal uitwisselbaar te maken.

Projectmanagement en Flexwerk

Het jaar 2008 heeft voor de afdeling Projectmanagement en Flexwerk (PMF) vooral in het teken gestaan van het ontwikkelen van een nieuwe manier van werken. Onze rol in werving en selectie is geprofessionaliseerd. We hebben een nieuwe manier gevonden om te investeren in de kwaliteit van onze eigen mensen en om van elkaar te leren. Ook hebben we een nieuwe aanpak ontwikkeld om de provinciebrede professionalisering van projectmatig werken te realiseren. Het jaar 2009 zal vooral in het teken staan van consolideren en uitbouwen. PMF zal niet verder groeien in omvang, maar wel in kwaliteit en klantgerichtheid.

Inkoop

In 2009 concentreren we ons op toetsing en naleving van contracten in het licht van het leveranciersmanagement. Daarnaast voeren we de aanbestedingskalender 2009 uit en richten we de administratieve organisatie inkoop en het beheer opnieuw in. Activiteiten worden middels automatisering ondersteund, namelijk door het nieuwe bestel- en contractensysteem.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die worden ondernomen per beleidsterrein.

Provinciale Staten

Ook in 2009 zullen wij initiatieven nemen om de Staten optimaal te ondersteunen. Primair is dit de taak van de griffie, die een en ander in goed samenspel met de ambtelijke organisatie en Gedeputeerde Staten realiseert.

Communicatie

Wij zorgen voor een eenduidige en herkenbare communicatiestijl. Voor adequate informatievoorziening via diverse media luisteren wij goed naar wat er in de maatschappij leeft. Alle communicatie is erop gericht om de zichtbaarheid, de samenhang en de herkenbaarheid van het werk van de provincie Utrecht te vergroten.

Kabinetszaken

De commissaris van de Koningin houdt zich als rijksorgaan bezig met burgemeestersaangelegenheden, aangelegenheden Koninklijk Huis, gemeentebesoeke en een aantal representatieve taken.

We bevorderen een integrale doeltreffende rampenbestrijdingsorganisatie en een effectieve crisisbeheersing, het verlenen van brandweerbijstand, het toetsen van rampenbestrijdingsplannen, het opleiden van personeel en het houden van oefeningen. In 2009 willen we de bluswatervoorziening op de Heuvelrug verbeterd hebben. Daarnaast willen wij de toegankelijkheid en bereikbaarheid van archieven van gemeenten, waterschappen, het regionale politiekorps en gemeenschappelijke regelingen vergroten. Dit doen we door het stimuleren van samenwerking ten aanzien van deskundig archiefbeheer.

Bedrijfsvoering

Financiën

Om onze doelstelling te bereiken realiseren wij de planning- en controlcyclus. Deze bestuursperiode schenken wij in het bijzonder aandacht aan de herziening van deze cyclus. Wij willen zorgen dat de cyclus een actueler beeld schetst ten aanzien van de voortgang en dat planning- en controldocumenten beter leesbaar en toegankelijker zijn.

Beoordeling van de meerjarenbegroting van de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zal mede plaatsvinden aan de hand van het GTK 'Zichtbaar Toezicht'.

Facilitaire dienstverlening

Om onze doelstellingen te bereiken worden diverse projecten uitgevoerd, zoals:

- Catering: bepalen wensen/eisen op cateringgebied (toekomstig beleid) en op basis hiervan de aanbesteding van de catering;
- Paushuize: ingrijpend onderhoud aan Paushuize en verbeteren van de exploitatie (bijvoorbeeld door het terugbrengen van de beheerderfunctie);
- Grafisch centrum: verhoging van de kwaliteit van producten en verbetering efficiëntie van de productie;
- Beheer & onderhoud: in samenhang met de nieuwbouwplannen realiseren van een totaal correctief- en preventief onderhoudsplan, organisatie en implementatie.

Informatievoorziening

Wij zorgen voor adequaat beheer en ondersteuning van bestaande (werkplek)systemen, documentverzamelingen en geografische informatie. Daarnaast zien wij erop toe dat er actuele softwareversies beschikbaar zijn en verzorgen wij begeleiding bij nieuwe werkplekken en verhuizing.

Geografische informatievoorziening

In 2009 wordt een open gestandaardiseerde kaartviewer, een beheeromgeving en een digitale catalogus gerealiseerd. De provinciale basiskaarten voor provinciale wegen zullen objectgericht opgezet worden, zodat de koppeling met administratieve gegevens en basisregistraties beter kan. Om de veiligheid van de landmeters te verbeteren en om sneller te werken zal meer gebruik gemaakt gaan worden van luchtfoto's.

Digitalisering documentstroom en anders werken

In 2009 gaat de gecontroleerde uitrol van het documentmanagementsysteem (ECM) door middel van het project DIVA (voorheen Digidiv) plaatsvinden. De technische infrastructuur passen we aan op het documentmanagement en we zullen het beheer van het ECM vormgeven.

Nieuwe huisvesting en de ICT-werkplek

In 2009 zullen we de eisen aan de nieuwe werkplek in beeld brengen. Afhankelijk van de keuzes op het gebied van nieuwe huisvesting, kan wellicht in 2009 begonnen worden met de invoering van de nieuwe ICT-werkplek. Op het gebied van telefonie onderzoeken we wat de consequenties zijn van de overgang op internettelefonie (VOIP). In het kader van de renovatie zullen wij delen van de ICT-voorziening opwaarderen en zullen tijdelijke oplossingen nodig zijn. In 2009 zal de overstap van Lotus Notes op Microsoft Outlook voor e-mail en agenda gereed komen.

Strategie, beleid en architectuur

Op basis van de visie van de directie komt er een nieuwe informatiestrategie voor de Provincie. Het beleid ten aanzien van gebruik van Open Source wordt herijkt. In 2009 moet ook duidelijk worden welke gevolgen het programma Duurzaamheid heeft voor de ICT-omgeving. Het beleid ten aanzien van informatiebeveiliging staat voor 2009 op de agenda. Het werken onder architectuur zal verder ontwikkeld worden.

E-Provincie – zie hiervoor projectblad

Beleidskader Personeel en Organisatie

In 2008 heeft de afdeling Personeel en Organisatie het meerjarenbeleidskader 2008-2012 ontwikkeld. De essentie van het dit beleidskader is dat de provincie organisatorische flexibiliteit realiseert. Dit doen we door onze organisatie, processen en systemen zo in te richten dat we snel, adequaat en doelmatig kunnen reageren op veranderingen en vragen van onze externe partners. Concreet betekent dit dat de provincie een systematiek gaat

ontwikkelen om een vierjaarlijkse formatiescan te maken op basis van het collegeprogramma. Een eenduidig systeem voor formatiebeheer moet gerealiseerd worden, evenals een flexibele budgetsystematiek voor formatiebeheer. Naast deze systemen zal ook een visie op de flexibele organisatie ontwikkeld moeten worden. De visie vertalen we naar werkafspraken en organisatievormen. Om medewerkers mee te laten groeien is aandacht voor loopbaanontwikkeling onontbeerlijk. Alle noodzakelijke acties zijn vertaald in een uitvoeringsprogramma voor de komende periode. Het uitvoeringsprogramma wordt in 2009 geïmplementeerd.

Management developmenttraject

In 2008 zijn in opdracht van de directie voorstellen uitgewerkt voor een management-developmenttraject. Het betreft een meerjarentraject voor de ontwikkeling van het leidinggevend kader dat in 2009 zal starten. De doelgroep bestaat uit leidinggevenden (afdelingsmanagers en teamleiders), projectmanagers en/of adviseurs. Voor de implementatie van dit traject is in 2009 €200.000 beschikbaar.

Vervanging personeelsinformatiesysteem

In 2011 loopt het contract van het huidige personeelsadministratiesysteem af en moet dit (via Europese aanbesteding) vervangen worden. Dat is tevens een natuurlijk moment om een stap verder te zetten in de richting van *Electronic Human Resource Management* (E-HRM). De invoering van E-HRM is noodzakelijk om het management te ondersteunen en ontlasten bij de personele taken. E-HRM zorgt ervoor dat processen gestroomlijnd worden, informatie aan de bron ingevoerd kan worden en direct beschikbaar is. Het betekent niet alleen een behoorlijke efficiëntieslag maar zorgt ook voor noodzakelijke kwaliteitsverbetering in de HRM-dienstverlening.

Project Management en Flexwerk (PMF)

- In nauwe samenwerking met de afdelingen Personeel en Organisatie (PEO) en Subsidies en Inkoop zorgen wij voor een goede invulling van de vraag naar gekwalificeerd tijdelijk personeel;
- Doorstart van de provinciebrede professionalisering met behulp van externe deskundigheid;
- De verankering van projectmatig werken binnen de organisatie wordt verbeterd;
- Er is een PMF kwaliteitsgarantie op concernprojecten ingevoerd. Deze garantie bestaat uit drie elementen:
 - Bij concernprojecten wordt scherp gekeken naar de kwaliteit van opdrachtgever en projectleider;
 - Elk concernproject start met een degelijk project start up en een goed plan van aanpak; wordt tussentijds getoetst met behulp van een APK, en wordt afgerond met een grondige evaluatie. PMF ziet er op toe dat dit ook gebeurt.
 - PMF rapporteert regelmatig over de voortgang van de concernprojecten.

Het expertisebureau projectmatig werken heeft een belangrijke rol in het bewaken van de kwaliteitsgarantie.

Inkoop

In 2009 concentreren we ons op toetsing en naleving van contracten in het licht van het leveranciersmanagement. Daarnaast voeren we de aanbestedingskalender 2009 uit en richten we zowel de administratieve organisatie inkoop als het beheer opnieuw in. Activiteiten worden door middel van automatisering ondersteund, namelijk door het nieuwe bestel- en contractensysteem.

Strategie en bestuurlijke zaken

Europese zaken

- Uitvoeren Europastrategie 2008-2011, waaronder het benutten van middelen van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Plattelands Ontwikkelingsprogramma 2 (POP2).
- Participatie in partnerschappen.
- Lobby op drie prioritaire dossiers en verbeteren interne verankering.

Bestuurlijke zaken

- Versterking bestuurskracht Vecht- en Plassengebied (waaronder ondersteunen fusieproces).
- Versterking bestuurskracht Vallei.
- Ondersteunen verbetertrajecten in vervolg op kwaliteitsmetingen in diverse gemeenten in Utrecht-West.
- Monitoren samenwerking gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren.
- Ondersteuning gemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Juridische zaken

- Deregulering: verbeteren slagvaardigheid en rechtmatigheid van het provinciale subsidiesysteem en invulling geven aan wensen van het bestuur en de organisatie met betrekking tot het subsidiesysteem.
- Verdere professionalisering kaderstellende en adviestaken afdeling.
- Afhandelen bezwaarschriften en klachten conform wettelijke en provinciale voorschriften.

Directie en control

Om de managementcontrol te waarborgen zijn de volgende producten benoemd:

- Kaderstelling en advisering ten behoeve van de auditfunctie en het uitvoeren van audits, quick scans en evaluaties betreffende alle bedrijfsfuncties en beleidsgebieden naar rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid, evenals de audits in het kader van artikel 217a van de Provinciewet;
- Kaderstelling en advisering van risicomangement; functioneel beheer van de risicoapplicatie NARIS;
- Stimuleren en borgen van de kwaliteit van de organisatie, met name:
 - het stimuleren en adviseren op het terrein van kwaliteitsverbetering in de organisatie volgens het INK-model door de doelen van de directie te ondersteunen, vooral op het gebied van klantgerichtheid en een efficiënte bedrijfsvoering;
 - het meten en stimuleren van prestaties op het gebied van het kwaliteitshandvest;
 - coördinatie van de uitvoering en monitoring van de aanbevelingen op kwaliteitsgebied in brede zin door het team strategische kaderstelling en control.

Strategie

- Uitvoeringsprogramma Bestuursakkoord rijk-provincies;
- Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk toezicht;
- Takendiscussie op basis van o.a. Bestuursakkoord, advies Commissie D'Hondt en Commissie Lodders.
- Verdere uitwerking Strategie Utrecht 2040.

Gedeputeerde Staten

Administratieve ondersteuning en advisering Gedeputeerde Staten.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Indicator	Omschrijving	2007 werk.	2008	2009	2010	2011	2012	streef wrde.
Workshops Europa	Aantal workshops dat jaarlijks wordt georganiseerd over het Europaproof maken van de organisatie en het actualiseren van de Europa-kennis in de provinciale organisatie		4	4	4	4	4	4
Gegronde bezwaren	Percentage op basis van gegronde bezwaren herroepen besluiten van Gedeputeerde Staten (op een jaarlijks totaal van circa honderd ontvangen bezwaarschriften)	6%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Tijdige afhandeling bezwaarschriften	Percentage tijdig afgehandelde Awb-bezwaren (op een jaarlijks totaal van circa 100 ontvangen bezwaarschriften)	76%	85%	90%	90%	90%	90%	
Betrouwbaarheid prognose financiële bestedingen	De mate waarin bestedingen in de laatste begrotingswijziging juist zijn voorspeld	92%	93%	93%	94%	94%	95%	
Dienstverlening via internet	Realiseren publieke dienstverlening via internet	65%	65%	65%	65%	65%	65%	65%
Meldingsfrequentie ziekteverzuim	De meldingsfrequentie ziekteverzuim zal worden teruggedrongen van 1,8 tot 1,4 (gem. provincies 2006: 1,5)	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.4	1.4
Afhandel termijn subsidie aanvragen	Wordt opgenomen zodra een zinvolle waarde kan worden ingevuld	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Telefonische bereikbaarheid	Opname van buitenlijnen bij het Klanten Contact Centrum binnen 30 seconden (in procenten)	81%	90%	90%	90%	90%	90%	90%

Indicatoren op het terrein van Provinciale Staten laten zich moeilijk benoemen. Essentie is de toets van de uitvoering van het beleid, met als referentie de door de Staten aan GS in algemene zin gestelde kaders.

Aan dit programma zijn de volgende projecten verbonden:

- DIVA;
- E-Provincie;
- NOVA;
- Organisatie in Ontwikkeling.

Zie voor een beschrijving de projectformulieren in de bijlage.

Rechtmatigheid van het gevoerde beleid: juridisch en beleidskader

Provinciale Staten

- De Provinciewet en daarvan afgeleide regelgeving

Communicatie

- Wet Openbaarheid van Bestuur
- Regeringsstandpunt over het advies van de Toekomst overheidscommunicatie (commissie Wallage);
- Communicatiekader 2008 – 2011

Kabinetszaken

- Ambtsinstructie voor de commissaris van de Koning
- Provinciewet
- Wet rampen en zware ongevallen
- Convenant Regionaal Coördinerend Beleidsteam

Bedrijfsvoering

Financiën; het wettelijke kader op basis waarvan de afdeling Financiën werkt:

- Provinciewet
- Wet Arhi
- BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)
- Wet FIDO van het IFLO
- BTW wetgeving
- BTW Compensatiefonds
- Fiscale wetgeving
- Sociaal-fiscale wetgeving
- Wet op de loonbelasting
- Interne Financiële verordening
- Regels t.a.v. de Budget- en Afrekenregels
- Leveringsvoorwaarden van leveranciers om binnen termijnen te betalen
- Gemeentewet (i.v.m. toezicht op de lokale overheden)
- Regels t.a.v. rechtmatigheid.
- Regelgeving t.a.v. financiële verslaglegging
- Sisa (Single Information Single Audit)
- Uitvoering van de legesverordening
- Eisen van financiële t.a.v. geldleningen en borgstellingen
- Verslagleggingregels van Ministeries t.a.v. Doeluitkeringen
- Verslagleggingregels ministerie van BZK en FIN als onze toezichthouder
- Verslagleggingregels t.a.v. het Centraal Bureau voor de Statistiek (IV-3 rapportage)
- CAO (CAP) + Rechtspositiebesluit + decentrale afspraken arbeidsvoorwaarden
- Uitvoeren van specifieke- en decentraal afgesproken arbeidsvoorwaarden
- NIP sollicitatiecode
- Afspraken met bonden en Arbo-dienst t.a.v. verzuimbeïnvloeding.
- Afsgesproken kaders met pensioenverzekeraar en ziektekostenverzekeraar

Facilitaire dienstverlening

- Beheer en onderhoud gebouwen: Bouwbesluit 2003, voor het laatst aangepast per 2006. Voor Paushuize gelden daarnaast richtlijnen van de provinciale monumentenwacht
- Schoonmaakbeheer: Kwaliteits- en capaciteitsafspraken volgens schoonmaakbestek op basis Europese aanbesteding van april 2004
- Exploitatie Wapen van Utrecht: sinds 2006 is de catering opgedragen aan huidige marktpartij voor catering. Voor gebruik van het Wapen van Utrecht zijn huisregels opgesteld.
- Grafische dienstverlening: prijs- en kwaliteitsniveau marktconform op grond van vergelijkingen met externe marktpartijen en eigen waardering
- Huisvesting en inrichting: Provinciale huisvestingsnormen zoals in 2000 door de directieraad vastgesteld
- Diverse bouwbesluiten en voorschriften op het gebied van veiligheid

- Arbeidsomstandighedenwet (Arbo-wet)
- Voorschriften voor milieuzorg in bedrijfsvoering

Geografische informatievoorziening

- Afgeleide wettelijke taken zoals het opstellen van digitale ruimtelijke plannen en uitwisselbaar maken
- Het DURP- convenant 2003 (Digitale uitwisseling ruimtelijke plannen), nWRO en INSPIRE

Informatievoorziening en automatisering

- Wet bescherming persoonsgegevens, beveiligen gegevensbestanden
- Strategische plannen vertalen naar standaarden en het ondersteunen van de doelstellingen op het gebied van digitale overheid en E-government
- Implementeren basisregistraties en andere wettelijke verplichtingen op het gebied van E-overheid
- Rijksprogramma Andere Overheid, Kabinetsvisie E-Overheid, IPO Programma E-Provincie, Intentieverklaring verstrekking van geo-informatie, Verklaring E-Overheid Rijk, gemeenten en provincies en Wabo

Postregistratie en archief

- Uitvoering geven aan de wettelijke taken vastgelegd in de Archiefwet 1995 en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten, de Archiefverordening provincie Utrecht 1997 en het Besluit informatiebeheer provincie Utrecht 2004

Personeel en Organisatie

- Wet stimulering arbeidsdeelname minderheden (Samen)
- Wet poortwachter (tegengaan ziekteverzuim en WAO-instroom)
- Arbo-wet
- Verplichting tot uitvoering van maatregelen voor bedrijfshulpverlening
- Wet op de ondernemingsraden
- Wet arbeid en zorg: uitvoering zorgverlof en wettelijk onbetaald ouderschapsverlof
- Artikel 125 Ambtenarenwet: voorschriften tot het treffen van voorzieningen ten aanzien van de rechtspositie voor medewerkers van overheidsinstellingen, inclusief het uitvoeren van CAO-onderdelen

Strategie en bestuurlijke zaken

Europese zaken

- Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap
- 'Europa in het hart van Utrecht'; Europastrategie provincie Utrecht 2008 – 2011
- Strategische EU-Randstadagenda
- Werkplan P4-Europa
- Europese verordeningen en richtlijnen
- Operationeel programma Landsdeel West EFRO 2007-2013

Bestuurlijke zaken

- Wet algemene regels herindeling (Arhi);
- Gemeenschappelijke regeling samenwerkingsverband Randstad
- Provinciewet, Gemeentewet, Wet gemeenschappelijke regelingen

Juridische zaken

- Algemene wet bestuursrecht
- Handboek juridische kwaliteitszorg

Wat mag het kosten?

Tabel 2: Totalen van de baten en lasten van dit programma						
	Bedragen					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier beleid	19.713	14.330	16.873	16.471	19.142	19.286
Lasten uitvoeringsprogramma	7	4.495	4.192	4.337	4.257	200
Lasten projecten	4.652	17.051	7.792	5.536	1.049	
Totaal lasten	24.372	35.876	28.857	26.344	24.448	19.486
Baten regulier beleid	82.216	413	313	313	313	313
Baten uitvoeringsprogramma						
Baten projecten	317	220				
Totaal baten	82.532	633	313	313	313	313
Centrale overhead	3.971	4.652	7.207	7.207	7.207	7.207
Saldo incl. overhead	-54.189	39.895	35.751	33.238	31.342	26.380
Storting in reserves	6.084	3.600	2.800	2.800		
Onttrekking aan reserves	7.828	17.046	8.984	8.373	5.306	
Beslag op de algemene middelen	-55.933	26.449	29.567	27.665	26.036	26.380

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
Structurele lasten voorgaande jaren:	17.301	17.297	17.294	20.091	20.091
Mutaties in structurele lasten:					
- OiO herverdeling		-2.342	-2.342	-2.342	-2.342
- Loonprijs compensatie		448	448	448	448
- Instellingsbesluit Prov. Commissie Leefomgeving		124	124	124	124
- Overdracht steunpunten naar BEM bedrijfsvoering		723	723	723	723
- Personeelsfeest					68
- Gepensioneerden dag					10
Mutaties kapitaallasten					
- Kapitaallasten Rijnsweerd		2	2	2	-1
- Kapitaallasten Steunpunt Huis ter Heide		-6	-16	-25	-25
- Kapitaallasten Bedrijfsgebouw Veenweide (Molenstein)		-5	-15	-24	-24
Totaal mutaties kapitaallasten		-9	-29	-47	-50
Voorjaarsnota 2008					
- Aansprakelijkheidsverzekering		70	70	70	70
- Werkgeversaandeel IZR niet actieven		-540	-540	-540	-540
- Provinciale toneelvereniging		-3	-3	-3	-3
- Risicokaart		50	50	50	50
- Dag van de Provincie vervalt		-51	-51	-51	-51
- Bedrijfs hulpverlening		18	18	18	18
- Compensatie gedeerde huuropbrengsten		410	410	410	410
- Organisatie Medewerkertevredenheidsonderzoek			53		53
- UPC-dag			45		45
- Europastrategie		90	90	90	90
- Management development		200			
- Utrecht en Randstad Urgent		73	73	73	73
Totaal Voorjaarsnota 2008		317	215	117	215
Uitvoeringsprogramma 2007-2011					
- Loopbaanbeleiding burgemeesters		50	50	50	50
- Verhoging onderhoudsbudget Paushuize		150	150	150	150
Totaal Uitvoeringsprogramma 2007-2011		200	200	200	200
Subtotaal: structurele lasten inclusief mutaties (a)	17.501	16.757	16.632	19.313	19.486
Incidentele lasten:					

Tabel 3: Samenstelling van baten en lasten meerjarig (structureel / incidenteel, inclusief overhead)	2008	2009	2010	2011	2012
<i>Mutaties uit begroting 2008</i>					
- Coördinatie NV Utrecht	150				
- Strategische gebiedsperspectieven	50				
- Agenda 2010-project Hart van de Heuvelrug	4.570	750	750		
- Kwaliteitsverbetering organisatie/OiO	4.500	3.000	1.500		
- Gepensioneerdendag	10		10		
- NOVA (Huisvesting Provinciale organisatie)	2.800	2.800	2.800		
- NOVA verandering kasritme	2.681	-258	-108	1.057	
- Project Diva (voorheen DigiDiv)	2.000	1.000	947		
- Project Diva (kasritmewijziging 2009 en 2010)	500	500	-353		
- Personeelsfeest		68			
Totaal Mutaties uit begroting 2008	17.261	7.860	5.546	1.049	
<i>Voorjaarsnota 2008</i>					
- Personeelsbemiddelaar		30			
- Traineeprogramma		139			
- Informatievoorziening t.b.v. E-provincies		29	29	29	
- Extra inzet herindeling Vecht en Plassen		50			
Totaal Voorjaarsnota 2008		248	29	29	
<i>Uitvoeringsprogramma 2007-2011</i>					
- WgR Milieudienst Zuid-Oost Utrecht en Eemland	250				
- Strateg. communicatiebeleid en modernisering huisstijl	210	100	20	10	
- Stroomlijnen en versterken relatiecommunicatie	75	85	75	75	
- Zichtbaarheid en herkenbaarheid vergroten	390	380	365	715	
- E-provincies	1.030	1.330	1.580	1.160	
- Huisvesting niet NOVA	847	847	847	847	
- Profiel van Utrecht	1.243	1.000	1.000	1.000	
- Professional. Crisisbeheersing	250	250	250	250	
Totaal Uitvoeringsprogramma 2007-2011	4.295	3.992	4.137	4.057	
Subtotaal: incidentele lasten (b)	21.556	12.100	9.712	5.135	0
Subtotaal lasten (a+b)	39.057	28.857	26.344	24.448	19.486
Structurele baten voorgaande jaren:	313	313	313	313	313
Mutaties in structurele baten:					
Subtotaal: structurele baten inclusief mutaties (c)	313	313	313	313	313
Incidentele baten:					
- Agenda 2010-project Hart van de Heuvelrug	220	0			
- Coördinatie NV Utrecht	100				
Subtotaal: incidentele baten (d)	320	0	0	0	0
Totaal baten (c+d)	633	313	313	313	313

Tabel 4: Verloop van de reserves bij dit programma

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal reserves						
Totaal stortingen	3.622	3.600	2.800	2.800	0	0
Totaal onttrekkingen	5.307	21.326	8.984	8.373	5.306	0
Totaal saldo reserves bij dit programma	-1.685	-17.726	-6.184	-5.573	-5.306	0

Reserve Digidiv (DIVA)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	406	2.500	1.500	594	0	0
Saldo	-406	-2.500	-1.500	-594	0	0

Reserve structuurfonds (Agenda 2010 Hart van de Heuvelrug)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	744	4.350	750	750	0	0
Saldo	-744	-4.570	-750	-750	0	0

Reserve coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	7	4.495	4.192	4.337	4.257	0
Saldo	-7	-4.495	-4.192	-4.337	-4.257	0

Reserve Projecten (NOVA)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	3.622	3.600	2.800	2.800	0	0
Onttrekkingen	1.058	5.481	2.542	2.692	1.049	0
Saldo	2.564	-1.881	258	108	-1.049	0

Reserve OinO	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	3.092	4.500	0	0	0	0
Saldo	-.3092	-4.500	0	0	0	0

Toelichting

Het verschil tussen de lasten van de Begroting 2009 en de Begroting 2008 ad € -10 miljoen kan voornamelijk worden verklaard door een verhoging van de reguliere budgetten (€ 2,5 miljoen), veroorzaakt door een aantal kleine mutaties op verschillende budgetten en verlaging van de budgetten van de projecten (Hart van de Heuvelrug, Diva, NOVA en E-provincie) inclusief kasritmewijziging (€ 9,2 miljoen).

Het verschil tussen de lasten van Begroting 2009 en Jaarrekening 2007 ad € 4,5 miljoen wordt veroorzaakt door het beschikbaar komen van budget voor het uitvoeringsprogramma (€ 4,1 miljoen), een verhoging van de budgetten van de projecten Hart van de Heuvelrug, Diva en NOVA (€ 4,3 miljoen) een verlaging van diverse reguliere budgetten (€ 3,9 miljoen).

Het verschil in de baten van Begroting 2009 en Jaarrekening 2007 ad € 82 miljoen wordt veroorzaakt door de dividenduitkering nutsbedrijven.

In de baten zit een bedrag voor opbrengsten parkeergelden voor de provincie Utrecht van respectievelijk € 58.000 en € 156.000 in 2007 en 2008.

Hoofdstuk 3 DE PARAGRAFEN

In dit hoofdstuk treft u de volgende paragrafen aan:

- Weerstandsvermogen
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering (incl. handhaving, subsidies en vergunningen)
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Provinciale belastingen en heffingen
- Samenwerkingsagenda

3.1 Paragraaf weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen en financiële risico's ofwel tegenvallers te dekken. Van belang is de mate waarin de provincie risico's wil nemen en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het risicoprofiel is uitgewerkt in paragraaf 1, de weerstandscapaciteit in paragraaf 2.

3.1.1 Risicoprofiel

De ondernemende provincie en risico's

Als provincie gaan we risico's niet altijd uit de weg. Wel gaan we zo zorgvuldig mogelijk om met risico's. Het openbaar bestuur speelt zich meer en meer af in een open markt, waarin het aankomt op interactief besturen en actieve participatie. Exponenten hiervan zijn garantstellingen, voorfinancieringen en grondaankopen. Hierdoor kunnen grote projecten van maatschappelijk belang worden uitgevoerd of versneld.

Risicomanagement neemt daardoor een steeds belangrijker plaats in binnen onze beleidsuitvoering.

Risicoprofiel

Er zijn zeven soorten risico's, te weten:

- juridische risico's (aansprakelijkheid en claims);
- beleidsrisico's (financiële onzekerheden, onder meer bij projecten);
- bedrijfsvoeringsrisico's (risico's verbonden aan de bedrijfsvoering);
- financiële risico's (risico's die gepaard gaan met financiering);
- grondexploitatie- en grondrisico's;
- risico's Verbonden Partijen;
- vervallen risico's.

De kans van voorkomen en de bedragen met betrekking tot juridische risico's zijn niet allen openbaar, maar op verzoek beschikbaar voor leden van Provinciale Staten.

Uitsluitend risico's van € 250.000 en hoger worden opgenomen in het risicoprofiel. Het volgende overzicht is derhalve niet limitatief. De spreiding van deze risico's is als volgt:

Tabel 1 Verdeling van de risico's met kans van voorkomen en gevolg						
GEVOLG	> € 5 mln.	4				
	>€ 2,5 tot = 5 mln.	4			1	
	> € 1 tot = 2,5 mln.	5		1		
	> € 0,25 tot = € 1 mln.	5	2			
	= € 0,25 mln.	4	3	2	1	
	KANS:	10%	30%	50%	70%	90%

Het cijfer 3 geeft bijvoorbeeld aan dat er drie risico's zijn in de categorie = € 0,25 miljoen met een kans (dit is een inschatting) van dertig procent.

De verwachtingswaarde van de financiële potentiële schade is dan $0,3 * 25 \text{ € miljoen} = 7,5 \text{ ton}$.

Dit is het te verwachten bedrag dat de provincie zal moeten betalen als het risico zich voordoet.

Dit zegt nog niets over de spreiding in de tijd van de betaling. Het kasritme is hierbij van belang.

De verwachting dat een risico zich voordoet is niet altijd te kwantificeren. Een andere optie is een marge aan te geven bij de kansen die zich voor kunnen doen, zodat bij de kansen een bovengrens en een ondergrens wordt aangegeven. Automatisch resulteert dit dan ook in een boven- en ondergrens bij de te verwachten te betalen bedragen.

a. Juridische risico's (aansprakelijkheid en claims)

Claim garantstelling

Garantstelling jegens de gemeente Amersfoort bij een tekort op de ontsluiting van Vathorst (maximum € 4,5 miljoen)

Claim Ritmeester over hoogspanningsleidingen te Veenendaal

Ritmeester BV is een rechtzaak begonnen tegen de provincie en de Staat en claimt een aanzienlijk bedrag voor schade door ons beleid inzake hoogspanningsverbindingen. Door Ritmeester is beroep aangetekend tegen de voor de provincie Utrecht gunstige rechtelijke uitspraak in 2007. Naar verwachting wordt de zaak in de loop van 2008 afgerond.

Claim Nedereindse Plas

Een drietal partijen heeft de provincie aansprakelijk gesteld voor geleden schade, kosten en inkomstenderving als gevolg van provinciale besluitvorming over de openstelling en sluiting van de Nedereindse Plas. Alle claims tot nog toe zijn afgewezen. Verwacht wordt dat door de oplevering van de Nedereindse Plas en het met de gemeente Utrecht ontwikkelen van een plan om de (water)bodem te saneren, deze claim zal worden ingetrokken.

Claim voor beheer en onderhoud Merwedekanaal

Sinds de grenswijziging Vianen in 2002 ligt een deel van het Merwedekanaal op Utrechts grondgebied.

Op praktische gronden hebben de provincies Zuid-Holland en Utrecht begin 2003 afgesproken dat Zuid-Holland met rijksgeld beheer en onderhoud blijft doen voor het gehele kanaal. Eind 2005 heeft het Rijk zijn toekomstige verplichtingen aan de provincie Zuid-Holland afgekocht. De provincie Utrecht is nagegaan wat dit betekent voor het beheer en onderhoud van het Utrechtse deel van het Merwedekanaal. Hierover is nog geen consensus bereikt. Mogelijk zijn hier financiële consequenties aan verbonden. Eind 2008 worden hier nog gesprekken over gevoerd met de betrokken overheidsinstanties.

Claims in verband met recht op jeugdzorg (kans: 10 procent, risicobedrag € 0,25 miljoen)

Het recht op jeugdzorg is in de nieuwe wet afdwingbaar bij de rechter. Het risico bestaat dat de gevraagde zorg niet altijd leverbaar is. Dit geeft naast imagorisico een financieel risico (juridische kosten, inkopen van extra zorg).

b. Beleidsrisico's (financiële onzekerheden, onder meer bij projecten, gesorteerd naar bedrag)

Borgstellingen (kans 10 procent, risicobedragen: zie hieronder)

De provincie kan op haar borgstellingen worden aangesproken. De belangrijkste zijn:

- Tien in de zorgsector, in totaal € 15,7 miljoen;
- Nationaal Groenfonds € 6,1 miljoen;
- PBCU: € 1,7 miljoen;
- RTV Utrecht: € 4,5 miljoen;
- Hypotheken van 40 medewerkers: € 7,6 miljoen.

Vervuiling bodem voormalige stortplaats (kans: 10 procent, risicobedrag: € 2,5 miljoen)

Er zijn circa tweehonderd voormalige stortplaatsen in de provincie Utrecht. Het risico bestaat dat bijvoorbeeld door uitloging de voormalige stortplaats zich anders gedraagt dan voorzien. In 2007 zijn de monitorgegevens bekendgemaakt aan de eigenaren/gebruikers van de stortplaatsen. Voor een 25-tal locaties is er reden voor nader onderzoek waardoor beter inzicht kan worden verkregen. Dit onderzoek wordt in 2009 afgerond.

Herstructurering van de welzijnsinstellingen Multicultureel Instituut Utrecht en Schakels (kans: 10 procent, risicobedrag: € 2,5 miljoen)

De provincie loopt het risico aangesproken te worden voor (een deel van de) frictiekosten.

Oplossen knelpunten woonschepen (kans: 10 procent, risicobedrag: € 1,6 miljoen)

Onzekerheid over bijdragen van derden. Ook in 2009 zullen woonschepen worden aangekocht en soms weer verkocht. Voor zover dat binnen de ramingen en budgetten blijft zal geen beroep worden gedaan op extra middelen.

Eindafwerking en nazorg afvalberging leidt tot extra kosten (kans: 10 procent, risicobedrag: € 1 miljoen)

Door onvoldoende voorzieningen wordt een extra beroep gedaan op nazorg. De provincie heeft de financiële verantwoordelijkheid voor de nazorg van de (voormalige) stortplaatsen Omega, Tammer en Smink.

Onvoorziene omstandigheden kunnen leiden tot extra kosten. Voor nazorg van de stortplaats Smink zijn er tot en met 2007 nog nauwelijks onvoorziene kosten geweest. Smink is tot 2032 zelf verantwoordelijk. Voor Omega en Tammer geldt eveneens dat er geen onvoorziene kosten zijn geweest. Aan de beheerders wordt rente betaald.

Beëindiging financieringsregeling rijksmonumenten (kans: 30 procent, risicobedrag: € 0,26 miljoen)

Het Rijk beëindigde met ingang van 2006 haar financieringsregeling voor de restauratie aan rijksmonumenten (BRRM) en verving deze door een instandhoudingsregeling (BRIM). De provincie heeft een deel van de kosten van de restauratie van rijksmonumenten voorgefinancierd (soms zonder een definitieve subsidiebeschikking van het Rijk). Wij zijn in overleg met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg over de voorfinanciering en de wijziging van het rijkssubsidiebeleid en hebben in principe alle voorgefinancierde bedragen teruggevorderd. Eind 2007 is besloten een categorie 'bijzondere gevallen' te benoemen (criteria: restschuld, kerk of industrieel erfgoed, geen overheidseigendom) en de terugvordering van de hiermee gemoeide voorfinancieringen stop te zetten. Hierdoor zal (na 2011) een bedrag van €360.000 niet terugvloeden in het Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed (het zogenaamde Parelfonds). Het risico wordt door dit besluit verlaagd naar €260.000. Dit is het bedrag aan uitstaande voorfinancieringen waarvoor geen BRRM-bijdrage en geen afbetalingsovereenkomst beschikbaar is. In 2012 zal blijken of genoemd bedrag terugbetaald wordt.

Verontreinigde grond bij aanleg en beheer wegen (kans: 30 procent, risicobedrag: € 0,25 miljoen)

Vervuilde grond en vervuild slib leiden tot extra kosten voor de provincie. In projectbegrotingen wordt uitgegaan van een gemiddelde vervuiling. De grond kan meer dan gemiddeld zijn vervuild. Dit risico is kwalitatief benoemd. Bij de voorbereiding van de projecten wordt in het kader van de te doorlopen procedures (ruimtelijke ordening, m.e.r.-onderzoeken) in veel gevallen een onderzoek verricht naar de kwaliteit van de bodem en waterbodem in het gebied waarop het project betrekking heeft.

Overschrijding grens minimissteun/ongeoorloofde staatssteun (kans: 20 procent, risicobedrag: € 0,55 miljoen)

Utrecht Toerisme en Recreatie (UTR) ontvangt jaarlijks een subsidie voor de promotie van de regio Utrecht. De hoogte van deze subsidie overstijgt de grens voor de minimissteun. Omdat UTR mogelijk ook commerciële activiteiten verricht is er risico op ongeoorloofde staatssteun. Er is zowel imagorisico als financieel risico. (juridische kosten en kosten om de verstoorde markt weer te herstellen).

In interprovinciaal verband doen we onderzoek naar mogelijke staatssteunaspecten (artikel 87 EG-verdrag) bij het verstrekken van financiële bijdragen aan VVV's. Het onderzoek wordt getrokken door een vertegenwoordiger van de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Friesland, aangevuld met een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum Europa Decentraal en van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (coördinatiepunt staatssteun). Er is onduidelijkheid over het verlenen van steun aan (gedeeltelijk) verzelfstandigde VVV's omdat zij allerlei activiteiten verrichten. Een deel daarvan zou in dienst van het algemeen economisch belang kunnen worden beschouwd, hetgeen op basis van jurisprudentie van het Altmark arrest onder voorwaarden is toegestaan. Er kunnen activiteiten zijn in concurrentie met andere marktpartijen. Ook activiteiten die strikt lokaal van aard zijn of geen invloed hebben op de tussenstaatse handel. Activiteiten kunnen onder een vrijstellingsverordening voor staatssteun vallen. Er is geen duidelijke leidraad over hoe - en op welke gronden - steun kan worden toegekend. Ook aanbesteden kan een rol spelen bij het voorkomen van staatssteun. Verwacht wordt dat de Universiteit Utrecht een bijdrage levert aan het onderzoek. Het onderzoek zal in de loop van 2008 worden afgerond.

Extra kosten voor financiering jeugdhulpverleningsinstellingen (kans: 50 procent, risicobedrag: € 0,25 miljoen)

De provincie financiert de (huisvesting van) jeugdhulpverleningsinstellingen. Het risico is dat zich onvoorziene omstandigheden voordoen of wijzigingen in wet- en regelgeving waardoor instellingen voor grote kosten komen te staan en de provincie wordt benaderd om financieel bij te springen.

Nadeelcompensatie kabels en leidingen (kans: 30 procent, risicobedrag: € 0,25 miljoen)

Er bestaat een verschil van mening tussen wegbeheerders en leidingbeheerders over rechten en plichten gebonden van het hebben van kabels en leidingen in en langs provinciale wegen. Er is een interim-regeling van kracht waarbij is uitgegaan van een termijn van vijf à tien jaar ongestoorde liggingduur. Worden deze termijnen opgerekt door eisen van de leidingbeheerders, dan zou de provincie meer nadeelcompensatie moeten betalen.

Fietsbrug Mijdrecht

De Fietsbrug in Mijdrecht is in beheer bij de provincie Utrecht. Schade als gevolg van vandalisme of technische mankementen komt daarom voor rekening van de provincie. In 2008 vinden er onderhandelingen plaats tussen de provincie en de gemeente De Ronde Venen om de brug over te dragen.

Huisvesting statushouders (kans: 10 procent, risicobedrag: € 0,25 miljoen)

Bij nalatigheid van de gemeente moet de provincie de huisvestingstaak van statushouders (asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen en daarom recht hebben op huisvesting) overnemen. De kosten kunnen worden verhaald op de gemeente. Bestrijdt de gemeente de nalatigheid met succes, dan kan de provincie de

kosten niet verhalen op de gemeente. Er worden met de gemeenten frequent gesprekken gevoerd waarin zij worden gewezen op hun verantwoordelijkheid.

Rentederving voorfinanciering Randstadspoor

De voorfinanciering is contractueel geregeld met het Rijk en met ProRail. ProRail kan, mits voor juli van het betreffende jaar aangegeven, aanspraak maken op budgetten wanneer zij in het kader van Randstadspoor versneld maatregelen wil uitvoeren. Tot op heden is hier geen gebruik van gemaakt. De constructie bestaat al jaren.

Toename reizigers Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) (kans: 10 procent, risicobedrag: € 0,25 miljoen)

Het CVV is een onderdeel van de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer die de provincie jaarlijks van het Rijk ontvangt. De betalingen van de provincie aan de vervoerder CVV zijn afhankelijk van het aantal reizigers. Door deze open einderegeling kan er een tekort ontstaan. Het gebruik van de regiotaxi wordt maandelijks gemonitord.

Risico's bij projecten gefinancierd uit het eigen vermogen (€ 5 miljoen in risicoprofiel)

In het in 2007 opgestelde collegeakkoord zal een deel van het eigen vermogen worden aangewend voor nieuwe projecten. Er zijn meer dan 200 projecten benoemd. Voor alle projecten geldt dat ze duurder of goedkoper kunnen uitvallen, door hogere/lagere grondprijzen, wel of niet meebetalen door derden, hogere/lagere projectkosten en meer/minder vervuiling van water of bodem. Per project kan een maximum beschikbaar bedrag worden vastgesteld. Als er meer zekerheid is over de potentiële risico's zal het risicoprofiel worden aangepast. Voorlopig is € 5 miljoen opgenomen voor risico's.

Nieuwe risico's

Wegenonderhoud

Voor wegenonderhoud is er een aantal risico's bijgekomen met beperkte financiële gevolgen, dat wil zeggen minder dan € 250.000.

OV-Chipkaart

De introductie van de ov-chipkaart valt samen met de start van de nieuwe concessie op 14-12-2008. Deze afspraak is vastgelegd in de concessievoorwaarden aan Connexxion. Aanvullend hierop zal samen met Connexxion en Bestuur Regio Utrecht een uitrolplan worden voorbereid waarbij een soepele introductie voor reizigers centraal staat. Of de invoeringsdatum voor de ov-chipkaart wordt gehaald, is afhankelijk van een groot aantal factoren waarvan een aantal extern worden bepaald. Risico's voor vertraging van het project zijn daarom niet uit te sluiten. Vertraging zal echter alleen van invloed zijn op het moment dat de beschikbare middelen worden besteed.

Revolverend fonds (kans: 10 procent, risicobedrag € 2 miljoen)

In het coalitieakkoord is afgesproken dat via een revolverend fonds initiatieven voor duurzame energie zullen worden gestimuleerd. Het is de intentie om uiteindelijk circa 20 miljoen aan garantstellingen te verstrekken om dergelijke initiatieven mogelijk te maken of te stimuleren. Het idee is om bij deze garantstellingen een maximaal risico van tien procent (€ 2 miljoen) te accepteren. Om dit risico af te dekken is € 2 miljoen beschikbaar gesteld in het uitvoeringsprogramma 2007-2011. Het werkelijke risico kan echter afwijken van het gestelde percentage.

c. Bedrijfsvoeringrisico's (€10 miljoen in risicoprofiel voor bedrijfsvoering)

Bedrijfsvoeringrisico's zijn de risico's door reguliere bedrijfsvoering. Hierbij moet gedacht worden aan:

- calamiteiten met de ICT-voorzieningen;
- claims naar aanleiding van uitvoering van reguliere processen. De overheid wordt steeds vaker aansprakelijk gesteld voor onzorgvuldig handelen bij aanbesteden, vergunningverlening en subsidieverlening. De provincie Utrecht is verzekerd tegen deze risico's (aansprakelijkheidsverzekering). Door een toenemend aantal claims en een gelijktijdige toename van het bedrag per claim, kan de dekking worden overschreden. De reeds bestaande claims zijn vermeld bij de juridische risico's.
- verlaging van de uitkering uit het Provinciefonds, gevolgen van loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen en lagere opbrengsten van deelnemingen.

Jaarlijks reserveren we drie procent van de omzet voor het opvangen van dit type risico's. Binnen de Programmabegroting 2009 is dit circa € 10 miljoen.

Door de belastingdienst wordt er in 2008 bij de provincie Utrecht een controle uitgevoerd naar de teruggevorderde en afgedragen BTW over de periode 2003-2007. Naar aanleiding van deze controle kunnen er eventuele correcties plaats vinden ten nadele van de provincie. Het maximale risico dat uit de controle voor de Provincie Utrecht kan komen is circa € 9,7 miljoen per jaar. De kans dat dit risico zich voordoet is niet verder kwantificeerbaar.

d. Financiële risico's (in Paragraaf Treasury)

Het treasurybeleid van de provincie Utrecht en de daarmee gepaard gaande risico's zijn beschreven in de paragraaf Treasury. Deze risico's worden niet meegenomen bij de weerstandscapaciteit.

e. Grondexploitatie-risico's (in Paragraaf Grondbeleid)

Bij het voeren van haar grondbeleid loopt de provincie risico's. De risico's die zijn verbonden aan de grondexploitatie scheiden we van de overige risico's en worden besproken in de paragraaf Grondbeleid van deze jaarrekening. Deze tellen dus niet mee bij het risicoprofiel van de provincie.

f. Risico's gemeenschappelijke regelingen (kans: 10 procent, risicobedrag €0,4 miljoen)

De provincie neemt deel in een aantal gemeenschappelijke regelingen. Kenmerk is, dat de provincie gehouden is op basis van een afgesproken verdeelsleutel bij te dragen in de financiële gevolgen van besluiten van de besturen van die gemeenschappelijke regelingen. In de ramingen is rekening gehouden met bekende besluiten. Uiteraard kunnen zich op dit gebied bijzondere - niet voorziene - ontwikkelingen voordoen. De provincie is dan verplicht daarin naar evenredigheid bij te dragen. De provincie draagt in het totaal voor circa € 4 miljoen bij aan de gemeenschappelijke regelingen. Hierover wordt verantwoord in de paragraaf Verbonden Partijen. De kans dat een gemeenschappelijke regeling extra budget nodig heeft, is gering en wordt geschat op tien procent van het totaal. Het risico bij het Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding (OLM) is apart genomen, omdat hier de afgelopen jaren extra claims bij zijn geweest.

Kosten delegatie muskusrattenbestrijding

In de afgelopen jaren moesten financiële tekorten van het OLM door de provincie aangezuiverd worden (50%). Dit risico is vervallen nu de muskusrattenbestrijding per 1 januari 2008 is ondergebracht bij hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De kosten als gevolg van de delegatie van de muskusrattenbestrijding zijn als onvermijdelijke kosten te betrekken bij de Voorjaarsnota. In de overdracht is echter nog de mogelijkheid opgenomen dat de provincie Utrecht financieel bijdraagt.

g. Herziening verdeelmodel provinciefonds

Herziening van het verdeelmodel van het provinciefonds kan ertoe leiden dat de provincie Utrecht in de toekomst minder middelen vanuit het provinciefonds krijgt.

Gedacht wordt om voor e kortere termijn oplossing in ieder geval de "bestuurlijke correctiebedragen" af te schaffen, dat betekent voor utrecht structureel €2 mln. minder inkomsten.

Utrecht heeft, vanwege haar gunstige vermogenspositie, meer opbrengsten uit eigen middelen dan waar het verdeelmodel van uit gaat. Herziening van het model kan ertoe leiden dat wij in de toekomst minder middelen ontvangen vanuit het provinciefonds vanwege onze vermogenspositie.

Het debat rond het verdeelmodel van het provinciefonds kan ertoe leiden dat de fondsbeheerder (ministerie van Financiën) de totale omvang van het provinciefonds ter discussie stelt. Dit zou kunnen leiden tot een nieuwe afromactie.

h. Vervallen risico's

Er zijn ten opzichte van de Rekening 2007 geen risico's vervallen.

Totaal risicoprofiel

Het totaalbedrag aan meegenomen risico's bedraagt bijna € 80 miljoen, inclusief de bedrijfsvoeringrisico's (€ 10 miljoen) en de risico's op projecten in de komende jaren gefinancierd uit het eigen vermogen (€ 5 miljoen). Het is niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich zullen voordoen. Met behulp van een statistische (Monte Carlo) analyse is berekend dat met een zekerheid van 90 procent (landelijke norm) een weerstandsvermogen van € 25 miljoen voldoende is.

3.1.2 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen die de provincie heeft om de risico's die zich voordoen te kunnen dragen. We maken onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie eenmalig beschikbaar heeft voor het opvangen van risico's, zonder dat hiervoor beleid hoeft te worden gewijzigd. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen die de provincie jaarlijks kan inzetten voor het opvangen van risico's, zonder inhoudelijke beleidswijzigingen. In onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven zoals geprognosticeerd per 31 december 2009.

Bedragen in miljoenen euro

Categorie (per 31-12-2009)	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Algemene reserve*	36,7	
Reserve bedrijfsvoering	4,6	
Risicoreserve	4,5	
Vrij besteedbaar deel van de bestemmingsreserve Dekking Provinciaal Structuurfonds**	40,9	
Opcenten motorrijtuigenbelasting ***		55
Totaal incidenteel	86,7	

* De Algemene Reserve is bij de Herijking Reserves en Voorzieningen in 2008 bijgesteld tot het minimumniveau van 25 miljoen. In 2008 is hier het vrij besteedbaar deel van het rekeningresultaat 2007 aan toegevoegd.

** De Reserve Dekking Provinciaal Structuurfonds bedraagt ultimo 2009 € 86,9 miljoen. Hieruit moet in de jaren 2010 en 2011 nog tweemaal € 23 miljoen aan het Rijk betaald worden. Het restant van de reserve ad € 40,9 miljoen heeft geen bestemming. De overige bestemmingsreserves zijn niet beschikbaar zonder beleidswijziging.

*** Jaarlijks kunnen we de opcenten op de motorrijtuigenbelasting verhogen. Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten, jaarlijks vastgesteld door het Rijk, bedraagt per 1 april 2009 111,9 opcenten. De provincie handhaaft de heffing van opcenten voor de komende vier jaren op het huidige niveau ad 72,6 opcenten. Eén opcent correspondeert met een jaarlijkse opbrengst van ongeveer € 1,42 miljoen. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt 39,3 opcenten, wat gelijk is aan ruim € 55 miljoen. Voor het aanpassen van de motorrijtuigenbelasting is een beleidswijziging nodig.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die (te) laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar verkoopbaar zijn. We kunnen daarbij denken aan kapitaalgoederen die in het economisch verkeer een hogere waarde vertegenwoordigen dan de balanswaarde. Hiertoe behoren ook aandelen met een lagere verkrijgingsprijs dan de marktwaarde. Zijn deze stille reserves gelieerd aan maatschappelijke doelen of is het om andere reden moeilijk een private partij te vinden, dan worden deze niet tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's geëffectueerd worden of de provincie succesvol aansprakelijk wordt gesteld, kan de financiële positie van de provincie ernstig worden aangetast. Dit kan reden zijn voor maatregelen om de gewenste situatie weer te bereiken. Het volgende is van toepassing met betrekking tot risicobeheer:

1. Eerst worden beheersmaatregelen genomen, zoals het op orde krijgen van processen, de inzet van gekwalificeerd personeel en het verzekeren van bepaalde risico's.
2. Werken beheersmaatregelen niet, dan wordt gekeken of betreffende programmabudgetten dekking bieden. Is dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst, dan zal de algemene reserve of de bestemmingsreserve voor bedrijfsvoeringrisico's worden aangesproken. De algemene reserve moet tenminste € 25 miljoen bedragen ter dekking van het berekende risico (90% zekerheid). Dit beperkt de aanwendingsmogelijkheden.
3. Is de algemene reserve (gemiddeld € 25 miljoen) niet toereikend, dan zal een beroep moeten worden gedaan op de bestemmingsreserves. De consequenties voor het voorgenomen beleid moeten dan duidelijk zijn.
4. Geven de algemene reserve en de bestemmingsreserves onvoldoende mogelijkheden, dan zal worden voorgesteld de opcenten op de motorrijtuigenbelasting te verhogen of te bezuinigen op bestaand beleid.

3.1.3 Conclusie: weerstandsvermogen ruim voldoende

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van de risico's kan worden uitgedrukt in weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de omvang van de risico's ofwel het risicoprofiel. Bedraagt het weerstandsvermogen 1, dan gaan we er vanuit dat de risico's voldoende zijn afgedekt. Het weerstandsvermogen bij de provincie bedraagt € 87 miljoen / 25 miljoen = 3,48.

Op grond van bovenstaande gegevens kan worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van de begroting van de provincie Utrecht ruim voldoende is.

3.2 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Wat zijn kapitaalgoederen?

"Kapitaalgoederen" zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat om zaken die daarna regelmatig onderhoud vergen. Het BBV noemt gebouwen, wegen, water, groen en riolering.

De belangrijkste kapitaalgoederen van de provincie Utrecht zijn:

1. provinciale wegen en kunstwerken;
2. provinciale vaarwegen;
3. provinciale gebouwen;
4. grond (zie paragraaf grondbeleid)

Hierna wordt met betrekking tot deze kapitaalgoederen ingegaan op de volgende aspecten:

- a. ambitie en gehanteerde normen voor beheer en onderhoud;
- b. uitwerking in beheerplan;
- c. uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorziening;
- d. majeure ontwikkeling;
- e. eventuele achterstanden in onderhoud.

1. Provinciale wegen en kunstwerken

Tot het onderhoud van wegen en kunstwerken behoort ook het onderhoud van ecoducten, faunapassages, bermen en bomen.

Wegen

a. Ambitie

Algemeen uitgangspunt is dat de wegen duurzaam veilig zijn en dat de doorstroming bevorderd wordt. Naast bereikbaarheid draagt de provincie ook zorg voor een leefbare omgeving.

Voor de vaststelling van de normen voor onderhoud wordt de zogenoemde CROW-methode toegepast (CROW is de stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek). Dit is de landelijke systematiek van rationeel wegbeheer.

b. Beheerplan

Vanaf 2006 wordt de meerjarenplanning opgesteld op basis van de ambitie om in 2010 het percentage wegdek met onvoldoende kwaliteit terug te dringen tot 5% (ten opzichte van 11% in 2005). De kwaliteit moet in de jaren daarna op dit niveau gehandhaafd worden. Jaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. Op basis van de inspectie van het gehele wegennet wordt een overzicht gemaakt van het kwaliteitsniveau en de daaraan verbonden kosten voor onderhoud. Op basis hiervan is het gewenste kwaliteitsniveau vastgesteld. Door jaarlijks de wegen te inspecteren zal het kwaliteitsniveau in de gaten gehouden worden en zal de meerjarenplanning worden bijgesteld indien nodig.

Kunstwerken

a. Ambitie

De kunstwerken die de provincie Utrecht in beheer heeft zijn beweegbare bruggen en dergelijke. Deze worden adequaat onderhouden zodat hun functionaliteit behouden blijft.

b. Beheerplan

Op 18 november 2004 hebben de Provinciale Staten het meerjarenprogramma Kunstwerken vastgesteld (PS2004IME80). Dit programma garandeert dat de kunstwerken adequaat worden onderhouden, zodat hun functionaliteit behouden blijft.

Ecoducten en faunapassages

Met de aanleg van ecoducten en faunapassages wil de provincie de versnippering van natuurgebieden door provinciale wegen verminderen. Het onderhoud van deze kunstwerken wordt uitgevoerd in het kader van het totale wegenbeheer.

Onderhoud groen: bermbeheer

a. Ambitie

De provincie Utrecht past ecologisch wegbermbeheer toe langs een groot deel van haar wegen. Dat is geformuleerd in het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004-2015 (SMPU), paragraaf 12.6 Aanleg en beheer, kwaliteit van de leefomgeving. In 2008 vindt een onderzoek plaats naar de effecten van het ecologische wegbermbeheer op basis van de Flora en Faunawet.

b. Beheerplan

Voor het groenonderhoud langs provinciale wegen wordt gewerkt met een vast jaarplan. Dit jaarplan omvat onder andere het maaien van bermen, het schoonhouden van watergangen en het snoeien van bomen. De bermen worden zoveel mogelijk op ecologische wijze beheerd. Op basis van een in 2007 uitgevoerd onderzoek wordt het bermbeheer geëvalueerd. Bij het groenonderhoud mag de verkeersveiligheid niet in het geding komen. Daarom is er sprake van een bijkomende kostenpost in de vorm van dynamische verkeersafzettingen.

Onderhoud groen: bomen

a. Ambitie

De provincie streeft naar een duurzaam bomenbestand langs de provinciale wegen, waarbij rekening wordt gehouden met het belang van de verkeersveiligheid, de ecologie en het landschap. Het bomenbestand langs de provinciale wegen wordt driejaarlijks geïnspecteerd volgens de methode Tree Assessment. Dit gebeurt door gecertificeerde bedrijven. Voor de laanbomen langs de provinciale wegen in Utrecht wordt in 2009 beleid geformuleerd voor het handhaven van een duurzaam bomenbestand, waarbij rekening is gehouden met het belang van zowel verkeersveiligheid als het belang van ecologie en landschap. Deze beleidsnotitie wordt in 2009 vastgesteld.

b. Beheerplan

Op basis van de uitkomsten van de eerdergenoemde scan worden beheersmaatregelen uitgevoerd. Aan de hand van een vast stramien worden de bomen op basis van een visuele inspectie beoordeeld op hun gezondheid. Waar nodig vindt aanvullend boommechanisch onderzoek plaats. Aan de hand van de daaruit voortkomende adviezen worden bomen die een gevaar voor de omgeving betekenen gesnoeid en indien nodig verwijderd. De opgevallende plaatsen worden zoveel mogelijk opnieuw ingeplant.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorzieningen

De onderhoudsbegroting laat het volgende beeld zien voor de jaren 2009 tot en met 2012, onderverdeeld naar categorie.

Categorie	2009	2010	2011	2012
1. Onderhoud verhardingen	5.203	7.185	5.831	5.912
2. Onderhoud beweegbare bruggen	675	143	111	276
3. Vervanging verkeersregelininstallaties	546	389	93	151
4. Groot onderhoud wegverlichting	677	659	659	662
5. Vervanging rollend materieel	125	60	140	60
6. Onderhoud groenvoorziening	1.481	1.500	1.606	1.596
Totaal uitgaven	8.707	9.936	8.440	8.658

In 2007 zijn nieuwe gedetailleerde inspecties van de beweegbare kunstwerken verricht om de meerjarenraming up-to-date te brengen.

Ter dekking van de kosten bij de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan is in 2002 de voorziening Beheer en onderhoud wegen ingesteld. De voorziening wordt gevoed uit de jaarlijkse exploitatie van het programma Doelmatig verkeer- en vervoersysteem. Voor het groot onderhoud van de kunstwerken is in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan een speciaal budget bestemd voor Herinvestering civieltechnische kunstwerken.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen 2008-2011

	2009	2010	2011	2012
Beginsaldo	2.605	2.212	615	514
Storting	8.314	8.339	8.339	8.339
Onttrekking	8.707	9.936	8.440	8.658
Eindsaldo	2.212	615	514	195

d. Majeure ontwikkeling

Geen bijzonderheden.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud

Op basis van uitgevoerde inspecties van de wegen is duidelijk geworden dat er sprake is van achterstallig onderhoud. In 2010 moet de achterstand zijn weggewerkt en is het percentage van het wegdek met de kwalificatie onvoldoende teruggebracht tot 5%. In de meerjarenplanningen is hiermee rekening gehouden.

2. Provinciale vaarwegen

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer van de Eem, het westelijke gedeelte van de Oude Rijn en voor het Utrechtse deel van het Merwedekanaal. Voor de Eem zijn de belangrijkste vaarwegbeheerstaken, het baggeren van de Eem en de Eemmond en het vervangen van de damwand, vastgelegd in de Eemvisie. In het verleden had de provincie meerdere boezemwateren in beheer, deze zijn de afgelopen jaren overgedragen aan de waterschappen.

Het reguliere onderhoud aan de rivier De Eem geschiedt door eigen personeel van de provincie (2 kantonniers) ten laste van de jaarlijkse begrotingspost.

a. Ambitie

Uitgangspunt is dat de vaarwegen bij de provincie in beheer in 2015 voldoen aan de normen voor vaardiepten mede gebaseerd op klassenindeling Conferentie van Europese Ministers van Transport (CEMT), de richtlijnen van de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland (BRTN) en de Commissie Vaarwegbeheerders (CVB Richtlijnen Vaarwegen 2005).

Het kwaliteitsniveau voor de Eem is uitgewerkt in de Eemvisie. In de Eemvisie is het profiel van de Eem gebaseerd op CEMT-klasse III.

b. Beheerplan

In 2006 is de gehele Eem opnieuw gepeild. Rekening houdend met een gemiddelde aanwas van 2% per jaar, is een nieuw 10-jaren onderhoudschema opgesteld en goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten. De Eem wordt vaksgewijs, stroomafwaarts gebaggerd. Voor de Eemmond geldt een driejaarlijkse baggercyclus in verband met de snellere aanwas vanuit het Eemmeer.

De gehele houten damwand langs de Eem (in het gedeelte Amersfoort-Rijksweg A1) wordt in de periode tot 2015 vervangen door een stalen damwand, met een levensduur langer dan 30 jaar. Voor het vervangen daarvan is een 10-jaren plan opgesteld. In de Eemvisie zijn deze beschoeiingen nader omschreven. De visie is in 2004 door de Provinciale Staten vastgesteld en de meerjarenraming aangepast. Kleine reparaties worden uit het onderhoudsbudget bekostigd.

Over beide meerjarenplannen is overeenstemming met de beide andere beheerders, de gemeente Amersfoort en het waterschap Vallei & Eem.

Beide meerjaren-onderhoudsplannen worden jaarlijks bijgewerkt aan de hand van peilingen en opmerkingen van de gebruikers.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening.

Aan de hand van de actualisatie van het meerjarenbeheerplan zijn de stortingen in de voorziening opnieuw bepaald. In 2008 is een eenmalige storting noodzakelijk geweest en is de voorziening weer op peil gebracht. Vanaf 2009 wordt jaarlijks structureel een bedrag van € 735.000 gestort. In 2009 zijn in het beheerplan een hoeveelheid van 32.000 m³ en het vervangen van 1.200 meter beschoeiing voorzien.

De gemeente Amersfoort draagt bij in de onderhoudskosten van het gehele vaarwegbeheer voor 10/39e deel. Het waterschap Vallei en Eem draagt bij in de kosten van het boezembeheer voor 1/3e deel uitgezonderd het baggeren van de Eemmond.

Aan de hand van de meerjarenplanning is een raming opgesteld van de benodigde middelen tot en met 2014. De tabel hierna bevat een deel hiervan, te weten voor de jaren 2009 tot en met 2012.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen 2009 – 2012

Bedragen x €1.000

	2009	2010	2011	2012
Beginsaldo	782	1.369	743	605
Stortingen	735	735	735	735
Onttrekkingen	148	1.361	873	878
Eindsaldo	1.369	743	605	462

d. Majeure ontwikkelingen

Het is de bedoeling dat uiterlijk in 2009 het westelijke gedeelte van de Oude Rijn aan het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is overgedragen.

In 2009 wordt verwacht dat de nieuwe Scheepvaartwegenverordening provincie Utrecht 2008 in werking treedt. Het beheer van het Merwedekanaal wordt ook in 2009 door de provincie Zuid-Holland uitgevoerd.

3. Provinciale gebouwen

De provincie beheert en onderhoudt het provinciehuis Rijnsweerd, het monumentale pand Paushuize als representatieve ruimte voor de provincie, een steunpunt in Veenweide en één in Huis ter Heide en drie dienst/huurwoningen (Achter Sint Pieter 27, Kromme Nieuwegracht 49 en 49a in Utrecht).

Provinciehuis Rijnsweerd

Het provinciehuis Rijnsweerd bestaat uit een gedeelte genaamd De Sterren en een gedeelte nieuwbouw, genaamd De Toren. Na een uitvoerige voorstudie hebben provinciale staten eind 2005 besloten vervangende nieuwbouw voor De Sterren te realiseren. In september 2006 werd een plan van aanpak vastgesteld, waarna in 2007 een programma van eisen en een begroting werd uitgewerkt. Op basis van de definitieve keuzes wordt uiteindelijk aan de Provinciale Staten om definitief budget gevraagd. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het betrekken van tijdelijke huisvesting in 2008. De oplevering van de nieuwbouw staat, op basis van de huidige inzichten, gepland voor eind 2010/begin 2011.

Eind januari 2008 is er een time out ingelast om te bekijken of rondom de nieuwbouw de juiste keuzes zijn gemaakt. Medio 2008 wordt besloten hoe verder te gaan.

Paushuize

Ten behoeve van het onderhoud van het provinciehuis en Paushuize is een voorziening aanwezig. Het saldo van genoemde voorziening bedroeg per 1-1-2008 €5,3 miljoen. Voor Paushuize wordt een vooronderzoek gedaan, inclusief een bouwhistorisch onderzoek. Hierbij wordt gekeken naar de onderhouds- en bouwkundige staat van het complex (zowel binnen- als buitenzijde) en het interieur. Medio 2008 gaat het onderzoek van start. In 2009 zal met de uitvoering beginnen.

Steunpunten

Het steunpunt Veenweide is in 2004 aangeschaft en geheel ingericht naar de huidige behoeften. Het steunpunt Huis ter Heide is in 2006 aangeschaft en in 2007 geheel ingericht. Op beide panden wordt afgeschreven. Beide steunpunten zijn per 1 januari 2008 in beheer van Facilitaire Service (FSE). Een deel van het steunpunt Huis ter Heide wordt in 2008 verkocht aan Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN), daarna zal er uitbreiding plaatsvinden aan het bestaande gebouw, dat in beheer van de provincie blijft.

Dienstwoningen

Het onderhoudsniveau voor de dienstwoningen (Achter Sint Pieter 27, Kromme Nieuwegracht 49 en 49a) beantwoordt aan de eisen die een huurder van een goede verhuurder mag verwachten. Daarbij is uitgangspunt dat er geen nadelige effecten op de marktwaarde mogen ontstaan. Het reguliere onderhoud wordt betaald uit de normale exploitatie. Momenteel wordt onderzocht of de woning aan Achter Sint Pieter 27 op korte termijn kan worden verkocht.

4. Grond

Zie paragraaf grondbeleid.

3.3 Paragraaf Financiering

1 Provinciale ontwikkelingen

Naar verwachting zal begin 2009 € 670 miljoen zijn uitgezet in geld- en kapitaalmarkt. Deze gelden worden uitgezet conform de wet Fido en de bepalingen in de Verordening interne zaken provincie Utrecht 2004.

Verwachte stand per 1 januari 2009	Bedrag x €1.000
Kapitaalmarkt	
Obligaties	196.000
Obligatiefondsen	7.000
Garantieproducten	275.000
Onderhandse leningen	0
Waterschapsleningen	15.000
Deposito's > 1 jaar	107.000
Totaal kapitaalmarkt	600.000
Geldmarkt	
Deposito's < 1 jaar	55.000
Rekening-courant	15.000
Totaal geldmarkt	70.000
Totaal kapitaal- en geldmarkt	670.000

2 Treasurybeleid

Het treasurybeleid wordt vormgegeven en uitgevoerd binnen de afdeling Financiën.

Kasgeldlimiet

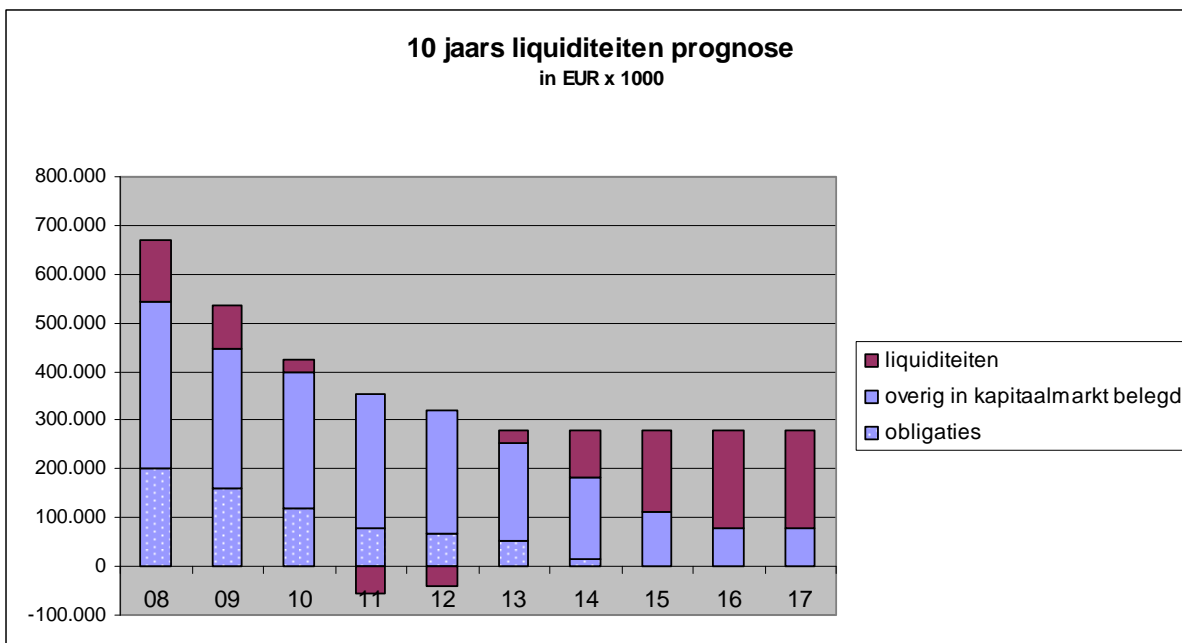
De vlottende middelen overtreffen de vlottende schulden ruimschoots. De provincie blijft daarmee royaal binnen de gestelde norm ten aanzien van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De opgenomen langlopende geldleningen dateren uit het verleden. Ze dragen een vaste rente welke tussentijds niet kan worden herzien. Vervroegde terugbetaling is niet mogelijk. Gezien de financiële positie, zal bij afloop geen herfinanciering plaatsvinden en is er dus geen sprake van een renterisico. Derhalve wordt voldaan aan de renterisiconorm.

Instrumentaria

Bij het aantrekken en uitzetten van voor de publieke taak van de provincie benodigde of overtollige middelen wordt een aantal instrumenten gehanteerd. Het betreft de 1-jaars en de 10-jaars liquiditeitenprognose en de rentevisie. De grafiek hierna toont de 10-jaars liquiditeitenprognose waarin de kolommen de verwachte stand per de ultimo van het aangegeven jaar representeren.

3 Treasuryresultaat

Het resultaat van de treasury wordt geboekt bij de algemene middelen. In onderstaande tabel wordt het verwachte resultaat voor het begrotingsjaar 2009 uitgewerkt.

Bedragen berekend per 31 december 2009	Bedrag x €1.000
Renteopbrengsten	
Obligaties	7.300
Garantieproducten	7.500
Waterschapsleningen	950
Deposito's > 1 jaar	4.800
Deposito's < 1 jaar	1.900
Rekening courant	550
Totaal renteopbrengsten	23.000
Kosten	
Rentevergoeding BOR	1.600
Rente leningen	900
Adviseringskosten	100
Administratiekosten	400
Totaal kosten	3.000
Resultaat treasury	20.000

3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

1 Ontwikkelingen en visie met betrekking tot bedrijfsvoering

In 2007 is de eerste fase van Organisatie in Ontwikkeling (OinO) uitgevoerd met de kanteling van een dienstenstructuur naar een organisatie met een concerndirectie en 21 afdelingen. De tweede fase richt zich op het herinrichten van de afdelingen, waarmee verder invulling wordt gegeven aan de doelstellingen van Organisatie in Ontwikkeling. De focus ligt daarbij enerzijds op processen, werkwijze en cultuur, anderzijds op het terugdringen van de overhead. Effecten van deze tweede fase van Organisatie in Ontwikkeling zijn een flexibeler organisatie, een meer afgewogen inzet op taken, een goede balans tussen primaire taken en overhead en een organisatiecultuur die omgevingsgericht is en waarin externe en interne samenwerking vanzelfsprekend is.

In 2008 wordt de basis voor de tweede fase gelegd met de formatiescan en het personeelsontwikkelingsplan. De formatiescan geeft inzicht in de huidige taken, formatie en functies van alle afdelingen. Bovendien wordt inzicht gegeven in de ontwikkelingen die de provincie de komende jaren direct of indirect raken en wordt aangegeven wat dat betekent voor de inrichting van de afdelingen in termen van formatie, functies en schaalniveaus. In het personeelsontwikkelingsplan wordt aangegeven welke personele ontwikkelingen nodig zijn om de transformatie van de bestaande naar de gewenste toekomstige situatie te kunnen realiseren.

Op basis van de formatiescan en het personeelsontwikkelingsplan wordt in 2008 voor iedere afdeling een implementatieplan vastgesteld. In 2009 wordt gestart met de uitvoering van de deze plannen. De implementatieplannen bevatten een investeringsplan en een dekkingsplan (het inverdieneffect), die gezamenlijk op concernniveau budgetneutraal zijn, voor zover het de huidige taken betreft. De omvang van de investeringen en de benodigde dekking zijn pas eind 2008 vast te stellen, na afronding van de formatiescan en het personeelsontwikkelingsplan en na vaststelling van de implementatieplannen. De middelen die nodig zijn voor de dekking van de implementatieplannen, worden gefinancierd uit het geld dat verdiend wordt, onder meer door verlaging van de formatie voor overheadtaken.

Als gevolg van de kanteling is het noodzakelijk om de bedrijfsvoering, die eerst grotendeels binnen de Provinciale Servicedienst was gebundeld, met elkaar verbonden te houden. Er is derhalve een start gemaakt om te komen tot het definiëren van een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten en ambities voor de bedrijfsvoering. Dit zal leiden tot het opstellen van een bedrijfsvoeringsplan 2009-2011 waaruit een aantal verbeteractiviteiten zullen worden in gang gezet die, aansluitend op de uitgangspunten van het programma 'Anders werken', in 2011 dienen te zijn gerealiseerd.

Van belang is verder dat de verschillende beleids- en bestuurscycli, planning- en controlcyclus, maar ook de strategische cyclus beter op elkaar aansluiten. De planning- en controlcyclus dient verder te evolueren van een financiële cyclus, bedoeld om mandaat aan PS te vragen voor de plannen en verantwoording af te leggen over de resultaten, naar een business control cyclus waar ook de aansluiting wordt gevonden met bijvoorbeeld de interne afdelingsplannen en dienstverleningsovereenkomsten.

2 Anders werken

De Provincie Utrecht heeft in haar missie verwoord een excellente provincie te willen zijn. Dit betekent dat de provincie slagvaardig is, opereert vanuit maatschappelijke betrokkenheid en sensitief is voor invloeden uit de omgeving. Het programma "Anders Werken" is erop gericht om deze missie te realiseren.

In het begrotingsjaar zal een aantal van de ambities uit dit programma worden gerealiseerd:

- In een aantal **cultuurprojecten** wordt de organisatie begeleid in de transitie naar Anders Werken; ondernemerschap, creativiteit, klantgerichtheid, externe oriëntatie, flexibiliteit, interne samenwerking, commitment en toewijding van management en medewerkers worden hierin ontwikkeld en gestimuleerd.
- De **klanten** van de provincie krijgen organisatorisch een eigen plaats in het Klanten Contact Centrum. Processen worden (her)ingericht vanuit de logica van de klant.
- In het kader van de **bedrijfsvoering** worden Planning en Control zodanig ingericht dat op resultaten wordt gestuurd; management en medewerkers worden gestimuleerd om zoveel mogelijk verantwoordelijkheid te nemen voor te leveren output. Overheadfuncties worden efficiënt ingericht.
- In het kader van het **programma e-Provincie** wordt een aantal projecten gerealiseerd waarmee de provincie haar rol als partner van de "e-Overheid" waarmaakt
- Het **portaal** zal worden opgeleverd, waarmee de provincie internationale, nationale, regionale actualiteit ontsluit, informatienetwerken met partnerorganisaties ontwikkelt en faciliteert, producten op klantgerichte wijze kan aanbieden en klantinformatie optimaliseert.
- Het **project DIVA** levert een omgeving op met behulp waarvan op digitale wijze met documenten wordt omgegaan; hiermee wordt de interne informatie-uitwisseling gefaciliteerd, flexibele inzet van medewerkers

ondersteund, worden werkprocessen efficiënt ingericht en gedigitaliseerd en transparant gemaakt, mobiel werken ondersteund, flexibele inrichting van werkplekken mogelijk gemaakt.

- Het **programma huisvesting** zorgt voor een verbetering van de tijdelijke huisvesting in de Sterren, werkt toe naar een nieuw onderkomen van de provinciale organisatie en regelt het vervreemden van het huidige onderkomen.

De directie stuurt deze onderwerpen in samenhang aan.

3 Beschikbare faciliteiten en ontwikkelingen 2009

De belangrijkste faciliteiten voor de bedrijfsvoering zijn gepositioneerd binnen de afdelingen Financiën, Personeel en Organisatie, Informatievoorziening en Subsidies & Inkoop.

Hierna worden kort de verschillende taken van deze afdelingen beschreven en de belangrijkste ontwikkelingen voor het jaar 2009 weergegeven.

Financiën

De verantwoordelijkheden van de afdeling Financiën.

Wat willen we bereiken: De afdeling Financiën levert een bijdrage aan een betrouwbare, transparante en rechtmatige financiële besturing van de provincie en de utrechtse gemeenten.

Wat gaan we daar voor doen: De afdeling Financiën realiseert hiertoe de Planning en Controlcyclus: financiële kaderstelling, beheer van de algemene middelen, financiële beleidsontwikkeling- en uitvoering, advisering aan bestuur (PS en GS) t.a.v. financiën, financieel managementadvies, financiële administratie (debiteuren en crediteuren), regie en redactie P&C producten, fiscale vraagstukken, borgstellingen, inspecteur en ontvanger provinciale heffingen, ondersteuning en advisering management in P&C-cyclus, applicatiebeheer financiële systemen, personeelsadministratie, salarisadministratie, financiële informatievoorziening, financieel toezicht lokale overheden, BTW-compensatiefonds, treasury, financiële control en assurantiën. De afdeling Financiën draagt zorg voor de jaarlijkse planning, administratie en verantwoording van ca. 500 miljoen inkomende én uitgaande geldstroom (exploitatie) en het beheer van ca. 700 miljoen aan financiële activa (vermogen) binnen het daarvoor geldende wettelijk kader.

Personeel en Organisatie

De afdeling Personeel en Organisatie is verantwoordelijk voor alle beleidsmatige en ondersteunende taken op het gebied van personeel en organisatie. In hoofdlijnen betreft dit:

- beleidsontwikkeling, advisering, regie en uitvoering van alle P&O-taken;
- personeelsmanagementadvies;
- organisatieadvies;
- ondersteuning en advisering van de bestuurder in aangelegenheden betreffende medezeggenschap.

Beleidskader P&O

In 2008 heeft de afdeling P&O het meerjarenbeleidskader 2008 – 2012 ontwikkeld. De essentie van het meerjarenbeleidskader is dat de provincie organisatorische flexibiliteit realiseert. Dit doen we door onze organisatie, processen en systemen zo in te richten dat we snel, adequaat en doelmatig kunnen reageren op veranderingen en vragen van onze externe partners. Concreet betekent dit dat de provincie een systematiek gaat ontwikkelen om een vierjaarlijkse formatiescan te maken op basis van het collegeprogramma. Een eenduidig systeem voor formatiebeheer moet gerealiseerd worden evenals een flexibele budgetsystematiek voor formatiebeheer. Naast deze systemen zal ook een visie op de flexibele organisatie ontwikkeld moeten worden. De visie vertalen we naar werkafspraken en organisatievormen. Om medewerkers mee te laten groeien is aandacht voor loopbaanontwikkeling onontbeerlijk. Alle noodzakelijke acties zijn vertaald in een uitvoeringsprogramma voor de komende periode. Het uitvoeringsprogramma wordt in 2009 geïmplementeerd.

Management developmenttraject

In 2008 zijn in opdracht van de directie voorstellen uitgewerkt voor een management-developmenttraject. Het betreft een meerjarentraject voor de ontwikkeling van het leidinggevend kader dat in 2009 zal starten. De doelgroep bestaat uit leidinggevend (afdelingsmanagers en teamleiders), projectmanagers en adviseurs.

Vervanging personeelsinformatiesysteem

In 2011 loopt het contract van het huidige personeelsadministratiesysteem af en moet dit (via Europese aanbesteding) vervangen worden. Dat is tevens een natuurlijk moment om een stap verder te zetten in de richting van Electronic Human Resource Management (E-HRM). De invoering van E-HRM is noodzakelijk om het management te ondersteunen en ontlasten bij de personele taken. E-HRM zorgt ervoor dat processen gestroomlijnd worden, informatie aan de bron ingevoerd kan worden en direct beschikbaar is. Het betekent niet alleen een behoorlijke doelmatigheidsslag maar zorgt ook voor noodzakelijke kwaliteitsverbetering in de HRM dienstverlening. In 2009 wordt het ontwerp en de selectie gedaan en in 2010 volgt de implementatie.

Informatievoorziening

De afdeling informatievoorziening draagt zorg voor de informatisering en automatisering (ICT) bij de provincie. Naast de reguliere ICT staan documentaire en geografische informatievoorziening centraal. Beheer en ondersteuning van bestaande systemen, documentverzamelingen en geografische informatie vormt het leeuwendeel van de werkzaamheden. Daarnaast spelen onderstaande ontwikkelingen.

Programma Utrecht E-Provincie

De provincie is voornemens in 2011 een transparante en dienstverlenende organisatie te zijn, een organisatie waar een burger, bedrijf of partner alle relevante informatie eenvoudig kan inzien via het internet en ook zijn diensten elektronisch kan betrekken. In samenwerking met de afdelingen realiseert het programma Utrecht E-Provincie deze doelen op het gebied van de elektronische overheid.

Digitalisering documentstroom

In dit jaar zal de een gecontroleerde uitrol van het documentmanagementsysteem ('ECM') plaatsvinden door middel van het project DIVA (voorheen DigiDiv). Alle provinciale medewerkers zullen hiervoor opgeleid worden, de technische infrastructuur moet op het documentmanagement aangepast worden en het beheer van het ECM wordt vormgegeven. Digitale documenten leggen een belangrijke basis voor het flexwerken. Afdelingen zullen digitale documenten als vertrekpunt gebruiken om hun werkprocessen beter in te richten en beter aan te laten sluiten op het provinciaal portaal.

Nieuwe huisvesting en de ICT-werkplek

Om invulling te geven aan de directievisie 'Anders Werken' brengen we in 2009 de eisen aan de nieuwe werkplek in beeld. Afhankelijk van de keuzes op het gebied van nieuwe huisvesting, kan wellicht in 2009 begonnen worden met de invoering van de nieuwe ICT-werkplek. De overgang naar meer flexibel werk zal nieuwe eisen stellen aan de ICT infrastructuur.

Strategie, beleid en architectuur

Toenemende dynamiek door hogere eisen aan de ICT-werkplek en nieuwe vormen van interactie met de buitenwereld vergen veel van ICT-infrastructuur en ondersteuning. Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe ICT-werkplekken voor de samenwerkingsagenda, mobiele ICT-werkplekken voor handhavers en aan beschikbaarheidseisen voor het Portaal. Op basis van de visie van de directie komt er een nieuwe informatiestrategie voor de provincie. Het beleid op het gebied van gebruik van Open Source wordt herijkt. In 2009 moet ook duidelijk zijn welke gevolgtrekkingen programma Duurzaamheid heeft voor de ICT-omgeving. Het beleid ten aanzien van informatiebeveiliging staat voor 2009 op de agenda. Het werken onder architectuur zal verder ontwikkeld worden.

Subsidies en Inkoop

De afdeling Subsidies en Inkoop (SEI) staat voor een professionele uitvoering van het subsidieverlening- en inkoopproces. SEI heeft de ambitie om hét loket te zijn voor alle overdrachten en acquisities binnen de Provincie Utrecht. SEI positioneert zich als een flexibele afdeling die kan inspringen op veranderingen en wensen van hun klanten, binnen de kaders van wet- en regelgeving.

Op het gebied van subsidies zal de prioriteit van verbetering van de doelmatigheid en de rechtmatigheid worden gecontinueerd. Een belangrijke voorwaarde voor verbetering is het standaardiseren en het optimaliseren van subsidieprocessen. De in 2008 met de beleidsafdelingen gesloten DienstVerleningsOvereenkomsten (DVO's) worden onderhouden op basis van prestatie management. SEI wil haar ambitie realiseren door beleidsafdelingen te adviseren over de keuze tussen inkoop of subsidie.

Bij inkoop ligt de focus op toetsing en naleving van contracten in het licht van het leveranciersmanagement. De aanbestedingskalender 2009 wordt uitgevoerd en het thema "Duurzaam inkopen" krijgt verder gestalte. SEI als afdeling concentreert zich op het opnieuw inrichten van haar administratieve organisatie en het beheer daarvan.

Een groot deel van deze activiteiten wordt door (vernieuwde) automatisering ondersteund door onder andere een contractmanagementsysteem, een bestelsysteem voor ICT, telefonie en kantoor- en inventarisartikelen, een subsidieadministratie en een rapportagedesk ten behoeve van de informatievoorziening voor Bestuur, Burgers en Organisatie.

Diverse onderdelen kunnen in het kader van E-Provincie elektronisch worden aangeboden en afgehandeld door middel van een digitaal loket.

4 Planning en control

Staf Directie en Control

Om brede managementcontrol van de directie te kunnen ondersteunen is in 2008 de Staf Directie en Control opgericht (SDC). SDC heeft in 2009 de volgende producten:

- kaderstelling en advisering ten behoeve van de auditfunctie en het uitvoeren van audits, quick scans en evaluaties betreffende alle bedrijfsfuncties en beleidsgebieden naar rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid, evenals de audits in het kader van artikel 217a van de Provinciewet. Daarnaast fungeert de auditfunctie als het aanspreekpunt voor de Randstedelijke Rekenkamer;
- kaderstelling en advisering van risicomanagement en functioneel beheer van de risicoapplicatie NARIS;

- stimuleren en borgen van de kwaliteit van de organisatie, met name:
 - het stimuleren en adviseren op het terrein van kwaliteitsverbetering in de organisatie volgens het model van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK-model) door de doelen van de directie te ondersteunen, met name op het gebied van klantgerichtheid en een efficiënte bedrijfsvoering;
 - het meten en stimuleren van meten van prestaties op het gebied van het kwaliteitshandvest.
 - coördinatie van de uitvoering en monitoring van de aanbevelingen op kwaliteitsgebied in brede zin, door het team strategische kaderstelling en control.

Herijking planning- en controlcyclus

In 2009 zal de planning-en controlcyclus verder geprofessionaliseerd worden. De grondslagen hiervoor zijn reeds gelegd in het Masterplan P&C-cyclus en de Notitie Herziening van de P&C-cyclus en –documenten. Aandachtspunten zijn het terugdringen van de doorlooptijden van de totstandkoming van de documenten en de leesbaarheid en de toegankelijkheid van de documenten.

Administratieve Organisatie (AO)

De afgelopen jaren heeft de administratieve organisatie, mede door de toegenomen aandacht voor rechtmatigheid, veel aandacht gekregen. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- de inrichting en de opzet van de AO moet meer gericht zijn op sturing en beheersing van processen vanuit het perspectief van het management;
- naleving van de rechtmatigheid moet zijn geborgd in de opzet en werking van de AO en interne controlemaatregelen moeten zichtbaar gemaakt worden;
- risicomanagement maakt in toenemende mate een integrerend bestanddeel van de bedrijfsvoering uit. De hieruit voortvloeiende beheersmaatregelen dienen in de AO te worden opgenomen.

In 2007 heeft het OinO-traject ingrijpende gevolgen gehad voor de organisatie. Ook de interne controlestructuur is aanzienlijk veranderd. In 2007 en 2008 zijn zoveel mogelijk maatregelen getroffen om de kwaliteit van de interne beheersing te waarborgen. In de komende jaren zal bij de ontwikkeling van de nieuwe organisatie extra aandacht besteed worden aan een goede en verdere inbedding van de procedures van de administratieve organisatie en interne controle. Ook het (opnieuw) beschrijven van kritische processen zal de komende jaren hoge prioriteit krijgen.

Rechtmatigheid

Met ingang van het verslagjaar 2004 moeten provincies voldoen aan nieuwe rechtmatigheidseisen. Hiermee wordt bedoeld het rechtmatig tot stand komen van financiële beheershandelingen (baten, lasten, balansmutaties). Dit wordt aangeduid met het begrip 'financiële rechtmatigheid'. Anderzijds omvat het begrip rechtmatigheid ook niet-financiële beheershandelingen, waarbij sprake is van een financieel belang of risico.

De afgelopen jaren is veel tijd en aandacht gestoken in het 'rechtmatigheidsproof' maken van de organisatie. Zo zijn normenkader en toetsingskader opgesteld, is er een scan naar maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik uitgevoerd en zijn er aanvullende interne controlewerkzaamheden verricht, zoals de maandelijkse steekproef op crediteurenfacturen.

Zoals ook bij het vorige punt aangegeven heeft het OinO-traject in 2007 en 2008 een aanzienlijk effect gehad op de administratieve organisatie en interne controlestructuur en daarmee ook op het rechtmatigheidsbeheer. Voor 2009 zal de uitdaging ten aanzien van rechtmatigheid bestaan uit het op orde brengen, borgen en verder uitbouwen van het rechtmatigheidsbeheer in de nieuwe organisatiestructuur.

5 Kwaliteitsprogramma

De Provincie Utrecht hecht veel belang aan kwaliteit en kwaliteitsverbetering. Daarom is de afgelopen jaren veel energie gestoken in het gebruik van het kwaliteitsmodel van het Instituut voor Nederlandse Kwaliteit, beter bekend als het INK-model. Het INK-model is binnen de provincie Utrecht nadrukkelijk gepositioneerd als verbeterinstrument. Inmiddels is het gebruik van het INK-model als verbeterinstrument helemaal geïncorporeerd in de organisatie. Iedere twee jaar vinden er metingen plaats, waarbij de uitkomsten van het medewerkertevredenheidsonderzoek, het klanttevredenheidsonderzoek, allerlei audits en de INK-positiebepaling (die meet of de provincie volgens het INK-model ook daadwerkelijk vooruitgang boekt) de basis vormen voor verbeteractiviteiten. Verbeterplannen op basis van INK-uitgangspunten en de plan-do-check-act-cyclus zijn een vast onderdeel geworden van de jaarplannen van de afdelingen.

De uitdaging van 2009 zal zijn om het kwaliteitsdenken te blijven verankeren. Van belang is dat er aanjagers zijn die de afdelingen helpen om het INK-model praktisch te blijven gebruiken toegespitst op hun specifieke situatie. Klantgerichtheid en een efficiënte bedrijfsvoering zullen hierbij belangrijke uitgangspunten zijn.

In 2009 staan twee waarderingsmetingen op de planning: het klanttevredenheidsonderzoek en een meting van de telefonische bereikbaarheid.

6 Auditfunctie

De auditfunctie gaat binnen de provincie Utrecht zijn vijfde jaar in. De uitgangspunten bij de opzet waren: begin klein en ontwikkel bij succes de auditfunctie door. De auditfunctie is daarom destijds gedefinieerd als een instrument voor de concerncontroller ten behoeve van zijn toezichhoudende functie, waarbij hij controleert of het beheersinstrumentarium binnen de organisatie wordt toegepast (bedrijfsvoering). De auditfunctie is succesvol. De auditrapporten blijken een goed hulpmiddel te zijn om het bewustzijn van de organisatie van de kwaliteit te verhogen en om verbeteracties in gang te zetten. Inmiddels richt de auditfunctie zich meer op de doeltreffendheid en effectiviteit van het gevoerde beleid. Dit past bij de gekozen uitgangspunten van de organisatie, waarbij de control op de bedrijfsvoering binnen de afdelingen is belegd.

3.5 Paragraaf verbonden partijen

De provincie Utrecht heeft bestuurlijke en financiële belangen in gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. Daarnaast wordt deelgenomen in onder andere het maatschappelijk kapitaal van de NV Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank NV. In deze paragraaf worden alle deelnemingen toegelicht.

De verbonden partijen voeren beleid dat de provincie ook (gedeeltelijk) zelf had kunnen uitvoeren, waarbij de provincie de verantwoordelijkheid draagt voor het bereiken van de doelstellingen die worden beoogd door het aangaan van de samenwerking met verbonden partijen. Verbonden partijen zijn samenwerkingsverbanden van de provincie en externe partijen waarin de provincie zowel bestuurlijk als een financieel belang heeft, en die de status van publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon hebben. Er is sprake van bestuurlijk belang indien namens de provincie iemand zitting heeft in het bestuur, dan wel de provincie stemrecht heeft. Financieel belang is er zodra de provincie middelen ter beschikking stelt waarover ze risico loopt in geval van financiële problemen bij de verbonden partij.

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen:

Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	8. Buijs Ballotfonds BV
2. Randstedelijke Rekenkamer	9. Vitens NV
3. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	10. NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)
4. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	11. Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)
5. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	12. NV Remu Houdstermaatschappij
6. Facilitaire dienst Recreatieschap (FDUR)	13. Vereniging Interprovinciaal overleg (IPO)
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	14. Vereniging Huis van de Nederlandse provincies (HNP)

Naast deze partijen heeft de provincie in de afvalverwijdering Utrecht (AVU) en de Vereniging Deltametropool enkel een bestuurlijk belang, zodat deze niet onder de definitie van verbonden partijen vallen. Dit geldt ook voor de stichting Vrede van Utrecht, waarin de provincie enkel een financieel belang kent. Verder is het Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding (OLM) per 1 januari 2008 overgedragen aan het waterschap Rivierenland en daarmee verdwijnt het bestuurlijke belang van de provincie. Het totaal van vijftien verbonden partijen is zeer beperkt in vergelijking met ander provincies, zo kent de provincie Zuid-Holland 35 verbonden partijen in 2008.

De bestuursdeelname en de financiële participatie van de provincie in de verbonden partijen is als volgt:

Verbonden partij	Bestuursdeelname	Belang of bijdrage	Overige deelnemers
Publiekrechtelijk			
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	GS is het bestuur	pm	Er worden bedragen geïnd t.g.v. het fonds. PU beheert het fonds.
2. Randstedelijke Rekenkamer	PS (ab) GS (ab, db), amb	€ 286.604 (j)	4 provincies (ZH, FI, NH, U) (v)
3. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	GS	€ 441.660 (38%) (j)	11 gemeenten uit de provincie Utrecht
4. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	PS (bv) GS (ab, db), amb	€ 719.896 (32%) (j)	Totaal € 2.234.800
5. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	PS (bv) GS (ab, db), amb	€ 461.000 (38%) (j)	Totaal € 1.214.100
6. Facilitaire dienst Recreatieschap (FDUR)	PS (bv) GS (ab, db), amb	Nihil (indirect)	Zie de deelnemers bij de recreatieschappen en het plassenschap.
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	PS (bv) GS (ab, db), amb	€ 157.200 (11%) (j)	Totaal € 1.377.800
Privaatrechtelijk			
8. Buijs Ballotfonds BV	GS	€ 680.760 (45%) (boekwaarde is nihil)	Fortis (45%) en UvU (10%)
9. Vereniging Interprovinciaal overleg (IPO)	PS (alv) GS (db)	€ 804.735	Alle provincies
10. NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)	Ava	€ 4,4 mln. (< 1%) (boekwaarde is € 25.000)	Provincies en gemeenten
11. Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)	Ava	€ 2,8 mln. (< 1%) (boekwaarde is € 7.000)	Provincies en gemeenten
12. NV Remu Houdstermij	Ava	pm	Provincies en gemeenten
13. Vitens NV	Ava	€ 15,5 mln. (4,9%)	Provincies en gemeenten

		(boekwaarde is € 47.750)	
14. Vereniging Huis van de Nederlandse provincies (HNP)	Alv	€ 40.385 (j), (15,146%)	Alle provincies en het IPO. Totaal € 266.637

Verklaring afkortingen:

Alv: algemene ledenvergadering

Ab: algemeen bestuur

Amb: ambtenaren bestuurlijk verbonden

Ava: algemene vergaderingen van aandeelhouders

Db: dagelijks bestuur

V: verdeelsleutel

J: jaarlijkse bijdrage

Pr: programmaraad (adviesfunctie)

De investeringen in de verschillende organisaties lopen sterk uiteen. Met name bij de privaatrechtelijke organisaties en dan specifiek de NV's en BV's, zijn de bedragen groot, maar wel exact bekend. Wat betreft omvang zijn de mogelijke financiële gevolgen hier het grootst. De kans op een financiële strop is echter betrekkelijk klein, gelet op de aard van deze organisaties. Daarnaast heeft de provincie zich verder ingedekt, door de boekwaarde van haar participaties in deze gevallen zeer voorzichtig op te nemen.

Ten slotte volgt hier de beschrijving van elk van de verbonden partijen en de aard van de relatie met de provincie.

1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht (Nazorgfonds) beheert de middelen voor de nazorg van stortplaats Smink. Het fonds, dat conform de Leemtetwet is ingesteld, is gevormd om de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaats na sluiting te kunnen bekostigen. De heffingen die de provincie int bij de stortplaatsbeheerder op basis van een daarvoor geldende verordening, worden overgedragen aan het nazorgfonds, dat op zijn beurt zorgt voor de belegging van de ontvangen middelen. Het thans opgebouwde vermogen is toereikend om het doelvermogen (voor het laatst vastgesteld in 2006 op circa € 7,2 miljoen) in 2032 te bereiken bij de sluiting van de stortplaats.

De provincie kent zowel een bestuurlijk als een financieel belang in het nazorgfonds. Ons college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Leemtetwet en vormt het bestuur van het nazorgfonds. Volgens de huidige regels neemt de provincie de nazorg van de stortplaats Smink over in 2032. Om een eventueel financieel risico, dat het doelvermogen niet toereikend is, te voorkomen moet de firma Smink elke 3 jaar een nieuw nazorgplan opstellen. Op basis van dit plan wordt het doelvermogen opnieuw vastgesteld en kan de provincie een aangepaste heffing opleggen. Hierdoor wordt een eventueel financieel risico voor de provincie voorkomen. Verder verzorgt de provincie het financieel beheer ten behoeve van het nazorgfonds.

Per 31 december 2006 was in het fonds een vermogen van € 2.031.975 aanwezig in de voorziening Stortplaats. Daarnaast kent het fonds een egaliseringsreserve met daarin een bedrag van € 1.319.312. Deze egaliseringsreserve dient enerzijds ter dekking van toekomstige lager dan begrote beleggingsresultaten, anderzijds ter dekking van mogelijke extra kosten als gevolg van hernieuwde technologische en/of milieugerelateerde inzichten.

2. Randstedelijke Rekenkamer

Dit betreft een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het doel is de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de betreffende provincies te verbeteren. De rekenkamer informeert de Provinciale Staten primair over zijn onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen.

Vestigingsplaats: Amsterdam.

3. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Bunnik, Zeist, Wijk bij Duurstede, Rhenen, Veenendaal, Leusden, Woudenberg, Amersfoort en Renswoude.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: in programma 2 (Landelijk gebied) wordt gesteld dat de provincie de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen wil bewerkstelligen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur in stand en ontwikkelt dit verder waar nodig. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2008: geen

4. Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik, Woerden, Maarssen en De Bilt.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: in programma 2 wordt gesteld dat de provincie de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen wil bewerkstelligen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur in stand en ontwikkelt dit verder waar nodig. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2008: geen.

5. Recreatieschap Vinkeveense Plassen

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten De Ronde Venen, Abcoude en Amsterdam.

De provincie draagt bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens een vastgesteld percentage.

Vestigingsplaats: Vinkeveen (De Ronde Venen)

Openbaar belang: in programma 2 wordt gesteld dat de provincie de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen wil bewerkstelligen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur in stand en ontwikkelt dit verder waar nodig. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2008: geen.

6. Recreatie Midden Nederland (voorheen FDUR)

Gemeenschappelijke regeling tussen de recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied, Stichtse Groenlanden, Vinkeveense Plassen, Plassenschap Loosdrecht en Omstreken en de provincie Utrecht.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: in programma 2 wordt gesteld dat de provincie de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen wil bewerkstelligen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur in stand en ontwikkelt dit verder waar nodig. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2008: geen.

7. Plassenschap Loosdrecht en Omstreken

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Wijdmeren, Breukelen en Loenen.

De provincies Utrecht en Noord-Holland dragen bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens vastgestelde percentages.

Vestigingsplaats: Loosdrecht (Wijdmeren)

Openbaar belang: in programma 2 wordt gesteld dat de provincie de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen wil bewerkstelligen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur in stand en ontwikkelt dit verder waar nodig. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2007: gedeputeerde staten hebben met instemming van provinciale staten besloten toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling van het Plassenschap Loosdrecht en Omstreken.

8. Buijs Ballotfonds

Het Buijs Ballotfonds stimuleert nieuwe bedrijven. De aandelen zijn op pro memoria gewaardeerd op grond van de lage intrinsieke waarde.

Visie: in programma 6 (Economische zaken en recreatie) is voor de productgroep Bedrijfsontwikkeling en Kenniseconomie als hoofddoelstelling geformuleerd: 'vernieuwing van de economische structuur van de provincie door versterking van de kennisinfrastructuur en het bevorderen van kennisintensieve sectoren'. De stimulering van innovatieve startende ondernemingen draagt bij tot het realiseren van deze doelstelling. De provincie Utrecht is sinds 1995 aandeelhouder in het Buijs Ballotfonds. Het fonds heeft tot doel te voorzien in de (risicodragende) financieringsbehoefte van startende bedrijven (technostarters) die niet voor reguliere financiering in aanmerking komen. Naast de provincie Utrecht en de ABN AMRO bank is de stichting Kennis en Innovatiekring Regio Utrecht (KIRU, voorheen Kenniscentrum Utrecht) in het bezit van een bescheiden pakket aandelen in het Buijs Ballotfonds (circa 10%). De provincie en de ABN AMRO bank hebben ieder 45% van de aandelen. De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en in de Raad van Commissarissen.

9. IPO

Het Interprovinciaal Overleg (IPO) is gevestigd in Den Haag. De twaalf provincies werken samen in het IPO. Met die samenwerking willen zij de condities waaronder provincies werken optimaliseren en provinciale vernieuwingsprocessen stimuleren. Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies, zoals milieu, landelijk gebied, sociaal beleid, ruimtelijke ordening, wonen, economie en mobiliteit.

Het IPO is een vereniging, waarvan alleen de Nederlandse provincies lid kunnen worden. Deze zijn vertegenwoordigd in het verenigingsbestuur en de algemene vergadering. Het bestuur bestaat uit dertien leden (gedeputeerde of commissaris van de Koningin) en de algemene vergadering uit zestig Statenleden; uit elke provincie vijf.

De kernfuncties van het IPO zijn belangenbehartiging en platform. De belangenbehartiging geeft het IPO vorm door regelmatig te overleggen met onder andere de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. De platformfunctie wordt ingevuld door gelegenheden te creëren om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijke standpunten te bepalen en initiatieven te ontplooiën. Daarnaast ondersteunt het IPO de provincies bij het uitvoeren van verschillende taken. De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

10. NV Bank Nederlandse Gemeenten

De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft in haar jaarrekening van 2007 aangegeven dat:

- de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 18% bedraagt (was 24%). De BIS-ratio geeft de verhouding weer tussen het risicodragend vermogen en de naar risico gewogen activa.
- het eigen vermogen van de bank per aandeel € 35,00 (was € 42,31) bedraagt. Als dit bedrag wordt afgezet tegen het aandelenbelang van de provincie (87.750 aandelen) kan worden geconcludeerd dat de waarde daarvan € 3,07 (was 3,71) bedraagt. De provincie heeft hiermee een belang van 0,16% in de BNG.
- Het is niet zondermeer mogelijk een marktwaarde voor deze aandelen te bepalen, omdat deze niet vrij verhandelbaar zijn.

11. Nederlandse Waterschapsbank NV

Ook de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) kennen geen marktwaarde. De NWB heeft in haar jaarrekening 2007 aangegeven dat:

- de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 96% bedraagt (was 115%).
- zij een eigen vermogen heeft van € 1.051 miljoen per 31 december 2007 (was € 1.270 miljoen). De nominale waarde van de 50.478 aandelen A (volgestort) en de 8.511 aandelen B (voor 26% volgestort) bedraagt slechts € 6,82 miljoen. Rekeninghoudend met ons aandeel in de nominale waarde (ad 0,178%), bedraagt de intrinsieke waarde van het aandelenpakket van de provincie € 2,18 miljoen.

12. NV REMU Houdstermaatschappij

De aandelen in de NV REMU Houdstermaatschappij zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU NV. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 47.500. De afboeking is verrekend met de opbrengst van de verkoop van de deelneming van NV REMU Houdstermaatschappij in REMU NV

De waardering van de aandelen is voorlopig pro memorie opgenomen. De REMU Houdstermaatschappij is nog contractpartner bij de afhandeling van de zogenaamde garanties ten opzichte van de koper ENECO en moet blijven daarom voorlopig nog blijven bestaan. Hierover is in 2007 overeenstemming bereikt. Er is voor alle mogelijke aanspraken een bedrag betaald door de houdstermaatschappij aan ENECO.

Het restant is in 2007 als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders van de houdstermaatschappij. De provincie Utrecht heeft hierdoor in 2007 een bedrag van € 73,6 miljoen ontvangen.

De waardering van de houdstermaatschappij blijft wel pro memorie opgenomen op de balans en wordt alleen nog aangehouden om aanspraken te kunnen maken bij een eventuele verkoop van REMU NV binnen de vastgestelde periode. Er staat nog een klein bedrag open, dat mogelijk op termijn zal worden uitgekeerd. Na afloop van de vastgestelde periode zal de maatschappij worden geliquideerd.

13. Vitens NV

Vitens NV is ontstaan uit NV Hydron Midden-Nederland. De provincie Utrecht nam met 1.158 aandelen deel in het aandelenkapitaal van NV Hydron Midden-Nederland. Op 30 augustus 2006 hebben de aandeelhouders ingestemd met een fusie van drie waterbedrijven om te komen tot één waterbedrijf. Om de fusie door te kunnen laten gaan zijn de afzonderlijke bedrijven gewaardeerd. Uit deze waardering is gebleken dat Hydron Midden-Nederland een relatieve grote overwaarde had ten opzichte van het minst gewaardeerde waterbedrijf. Besloten is om deze overwaarde ten gunste van de aandeelhouders te laten komen in de vorm van een dividenduitkering. Het betreft een dividendbedrag van € 3,9 miljoen voor de provincie Utrecht. De uitkering is echter niet verstrekt in contanten, maar in de vorm van een achtergestelde 15-jarige lening. Later is alsnog besloten de lening vervroegd af te lossen, wat is gedaan in het eerste kwartaal van 2007.

14. Vereniging (zonder winstoogmerk) Huis van de Nederlandse provincies (HNP)

De 12 provincies en het IPO werken vanuit het HNP in Brussel en fungeren als liaison tussen de Randstad en de Europese netwerken. Zij werken intensief samen met vertegenwoordigers van de G4 (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht), Europese regio's en overige Europese instellingen. De taken bestaan uit signalering en beleidsvoorbereiding en het aansturen, organiseren en uitvoeren van public affairs- en lobbyactiviteiten.

De algemene doelstellingen van het HNP zijn: het verbeteren van de contacten van de Nederlandse provincies met de Europese instellingen, Nederlandse permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie en andere regionale bureaus in Brussel, alsmede het tot stand brengen van synergie tussen de regionale kantoren, met als doel een efficiënte vertegenwoordiging van de gezamenlijke Nederlandse regionale belangen. In het HNP werken de provincies samen in thematische werkgroepen. Om de effectiviteit van het HNP in Brussel te vergroten wordt gewerkt met een beperkte lijst van prioritaire lobbydossiers. De basis is het werkprogramma van de Europese Commissie, dat jaarlijks wordt vastgesteld. Daarnaast worden monitoringdossiers bijgehouden en gevolgd. Deze kunnen uitgroeien tot lobbydossiers.

3.6 Paragraaf Grondbeleid

De provincie Utrecht is in toenemende mate, direct of indirect, een belangrijke speler op de markt voor onroerend goed ofwel grond, met name aan de aankoopzijde. Hierna volgt een kort overzicht van de doeleinden waarvoor de provincie grond nodig heeft.

1. Taakgebonden grondbeleid

Grondverwerving in het kader van aanleg of verbetering van infrastructuur

Voor de aanleg van nieuwe of verbreding van bestaande wegen, de realisering van kunstwerken et cetera, worden indien nodig gronden verworven waarop deze voorzieningen moeten worden gerealiseerd.

Aankopen voor landinrichting, bufferzones, ecologische hoofdstructuur en recreatief groen

De Dienst Landelijk Gebied (DLG) verwerft gronden in opdracht van de provincie. Het Rijk stelt hiervoor, afhankelijk van de aankoop, vijftig procent of meer van het benodigde bedrag ter beschikking. De provincie subsidieert aanvullend en heeft invloed en zeggenschap over het toekomstig gebruik. Uiteindelijk worden deze gronden doorgeleverd aan de eindbeheerders. Dit zijn doorgaans terreinbeheerders, zoals Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. In 2007 is 205 hectare aangekocht.

Naar verwachting zal de provincie in 2009 circa 614 hectare nieuwe natuur (EHS) verwerven, met geraamde kosten van circa € 34,8 miljoen. Daarnaast zal de provincie circa 69,5 hectare recreatief groen (Recreatie om de Stad, RodS) verwerven, met geraamde kosten van circa € 11,08 miljoen. Ten behoeve van de ontwikkeling van dagrecreatieterreinen zal in 2009 naar verwachting 44 hectare verworven worden voor € 1,55 miljoen.

De bovenstaande cijfers behoeven een nuancering. Deze cijfers geven de behoefte van de provincie aan nieuwe gronden weer. Gelet op de lage grondmobiliteit van de afgelopen jaren en nieuwe trends die extra claims op gronden leggen (zoals een toenemend gebruik ten behoeve van biobrandstof), is het de vraag of de provincie de aangegeven hoeveelheid grond daadwerkelijk kan verwerven.

Grondverwerving in het landelijke gebied ten behoeve van landbouw

De provincie verwerft ook gronden die worden ingezet voor ruil ten behoeve van de structuurversterking van de landbouw. DLG doet de feitelijke verwerving in opdracht van de provincie, op basis van voorfinanciering. De transacties die plaatsvinden zijn voor rekening en risico van de provincie. Deze gronden worden toegevoegd aan de totale grondvoorraad van DLG. Eind 2007 besloeg deze voorraad circa € 5,5 miljoen.

Ander ondersteunend provinciaal beleid op de grondmarkt

Ander provinciaal beleid op dit terrein betreft veelal stimuleringsmaatregelen, als het verlenen van geldelijke steun aan een gemeente, instelling of organisatie.

2. Actief grondbeleid

De provincie heeft besloten om, in aanvulling op het (wettelijk) taakgebonden grondbeleid, actief grondbeleid te hanteren als mogelijk instrument bij regionale gebiedsontwikkeling. Actief grondbeleid kan in dit kader als volgt worden omschreven: het verwerven van grondposities ten behoeve van regionale gebiedsontwikkeling, waarbij wel het doel van de gebiedsontwikkeling is geformuleerd, maar de toekomstige bestemming van de verworven grond niet altijd in detail vaststaat. De inzet van dit instrument zal worden beperkt tot die programma's en projecten die passen binnen de inhoudelijke beleidskaders, die Provinciale Staten eerder hebben vastgesteld. In situaties waarin nog geen inhoudelijk beleidskader van Provinciale Staten beschikbaar is, zullen de mogelijke grondaankopen vooraf ter vertrouwelijke bespreking aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

Ten behoeve van projecten uit het Meerjarenactieprogramma (MAP) Streekplan en het project Hart van de Heuvelrug is besloten om het instrument actief grondbeleid toe te passen. In dit kader vinden er ook onderhandelingen plaats over grondaankoop. In 2007 zijn twee aankopen gedaan: Fort aan de Buursteeg (5 hectare) en landgoed De Paltz (77 hectare).

Financiële spelregels van het grondbeleid

Uitgaven voor grondaankopen en bewerkingen aan of bebouwing van de grond worden primair als een investering met economisch nut beschouwd. Dit houdt in dat deze investeringen een financiële opbrengst voor de provincie moeten kunnen genereren, die ten minste gelijk is aan de kosten van de investeringen. Dit vormt voor investeringen uiteindelijk hét centrale financiële beoordelingscriterium: is redelijkerwijs te verwachten dat de investeringen direct of via verevening (op termijn), dan wel na subsidieverstreking, weer volledig zullen worden terugverdiend? Ook rentekosten, materiële kosten en apparaatskosten behoren (deels) tot de investeringen. Dit houdt onder meer in dat naast de verwervingskosten ten minste de rentekosten en de materiële kosten (ook van verwerving en fysiek beheer) tot de investeringen worden gerekend en dat deze derhalve uit de opbrengst van de gronden moeten worden gedekt. Dit geldt zo veel mogelijk ook voor de apparaatskosten.

Financiële risico's bij grondverwerving

In de praktijk zal het niet altijd voldoende duidelijk zijn of een aankoop past binnen het eerder omschreven financiële beoordelingscriterium dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de investeringen direct of via verevening (op termijn), dan wel subsidieverstrekking, weer volledig zullen worden terugverdiend. Dit heeft onder meer te maken met onvoorspelbare marktomstandigheden, evenals met onzekerheden omtrent de uiteindelijke planinrichting, de hiermee samenhangende geldstromen en de invulling van de financiële verevening.

Bij elke grondaankoop wordt een risico op waardeverlies getaxeerd. Dit risico kan naar nihil tenderen indien de aankoop zonder meer voldoet aan het genoemde financiële beoordelingscriterium. Wanneer dit niet het geval is, wordt een voorzichtige *next best*-opbrengst bepaald. Hiermee wordt de waarde bedoeld, die met grote mate van waarschijnlijkheid wél gerealiseerd kan worden, hetzij door verkoop in de markt (in de huidige bestemming), hetzij door dekking vanuit een (gemeenschappelijke) grondexploitatie. Het verschil met de werkelijke aankoopkosten (plus renteverlies, beheerskosten en apparaatskosten) vormt dan het risico.

Het aldus bepaalde risico is, gecumuleerd voor alle grondprojecten, te maximeren op een bedrag van €5 miljoen. Vanuit het Stimuleringsfonds is een bedrag van €5 miljoen voor de Grondbank geormerkt voor het dekken van de berekende risico's. De financiering van de aankoop zelf valt hier buiten. Dit betekent dat de provincie geen aanvullende aankopen meer kan doen, indien door deze aankopen het totale risicoprofiel van alle, bij de provincie in eigendom of beheer zijnde gronden, het bedrag van €5 miljoen zou overschrijden.

Een essentiële voorwaarde voor zowel de bovenbedoelde beheersing van de risico's als de jaarlijkse waardering van de gronden in de balans, is een stringente monitoring van de waardeontwikkeling van de provinciale gronden. Over de monitoring zal periodiek (ten minste jaarlijks) gerapporteerd worden.

In 2007 is aanspraak gemaakt op het geormerkte Stimuleringsfonds voor een bedrag van €700.000 (risico reservering project Fort aan de Buurtsteeg) van de totale beschikbare €5 miljoen. Daarnaast is 6,5 ton gereserveerd voor De Palz. Voor 2009 resteert er dus €3,65 miljoen ten behoeve van risico-afdekking van aankopen in het kader van actief grondbeleid.

3.7 Paragraaf Provinciale belastingen en heffingen

Een deel van onze inkomsten bestaat uit provinciale belastingen en lokale heffingen. Daarvan is de belangrijkste inkomstenbron de opcenten op de motorrijtuigenbelasting: in 2009 bedraagt deze circa € 103 miljoen.

De provinciale heffingen die wij in de loop der jaren hebben ingesteld moeten in principe kostendekkend zijn. Wij kennen de volgende heffingen:

- precariorechten en leges: circa € 250.000 per jaar
- ontgrondingenheffing: circa € 160.000 per jaar
- grondwaterheffing: circa € 1.260.000 per jaar

Opcenten motorrijtuigenbelasting

In het coalitieakkoord 2007-2011 was afgesproken dat de jaarlijkse verhoging van de opcenten de inflatie volgt met als maatstaf de consumentenprijsindex voor alle huishoudens volgens het Centraal Economisch Plan. Voor 2009 is deze index 3½ %.

In het kader van deze begroting achten wij het gewenst de heffing op het huidige niveau van 72,6 opcenten te handhaven voor de komende vier jaren .

Eén opcent meer of minder komt overeen met een verschil in opbrengst van circa € 1,42 mln. Het wettelijke maximum per 1 april 2009 is 111,9 opcenten. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt per 1 april 2009 dus 39,3 opcenten of ruim € 55 mln.

Systeem om het aantal opcenten te bepalen

Op grond van artikel 222 van de Provinciewet heffen wij provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting van in de provincie wonende of gevestigde houders van personenauto's en motorrijwielen. De opcenten worden als onderdeel van de motorrijtuigenbelasting geïnd door de Rijksbelastingdienst.

Provinciale Staten bepalen jaarlijks bij de begroting het aantal te innen opcenten voor het komende jaar (april tot en met maart) met inachtneming van het wettelijke maximum. Het tarief is van april 2004 tot en met maart 2007 constant geweest en vanaf 2008 licht aan het stijgen. Tussen 2004 en 2008 is onze positie ten opzichte van de andere provincies verschoven. In 2004 waren er nog zes provincies met een *lager* tarief dan Utrecht en in 2008 waren dat er nog maar vier. De relatieve belastingdruk van Utrecht is dus gedaald tot ruim onder het gemiddelde. De opbrengst in 2009 is geraamd op circa € 103 miljoen.

Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten wordt jaarlijks trendmatig aangepast op grond van artikel 222 van de Provinciewet. Daarin wordt de minister van Financiën – in overleg met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties – gemachtigd jaarlijks vóór 1 juli het per 1 april van het daarop volgende jaar maximaal te heffen aantal opcenten vast te stellen. Aanpassing van het maximum vindt plaats aan de hand van het vierjaarlijks voortschrijdend gemiddelde van de gerealiseerde nominale ontwikkeling van het nationale inkomen (tegen marktprijzen).

Naast het aantal opcenten zijn er nog een drietal andere factoren die bepalend zijn voor de hoogte van de begrote ontvangsten motorrijtuigenbelasting:

- een gestage groei van het aantal voertuigen in de provincie Utrecht met circa 1,5 % per jaar;
- een trendmatige toename van het aandeel zwaardere auto's (gewichtsklasse) met circa 1,0 % per jaar;
- het stabiel blijven van het percentage oninbaar op circa 0,5%.

Met deze factoren is rekening gehouden in onderstaande berekening van de totale opbrengst motorrijtuigenbelasting.

Opcenten motorrijtuigenbelasting						
Jaar	Begrote ontvangsten (x €1.000)	Inflatie-correctie	Tarief opcenten in	Wettelijk maximum ¹	Tarief wettelijk maximum	t.o.v.
2008	100.671	1,25 %	72,6	107,9	67,3 %	
2009	103.776	0 %	72,6	111,9	64,8 %	
2010	106.386	0 %	72,6	116,7	62,2 %	
2011	109.062	0 %	72,6	122,4	59,3 %	
2012	111.805	0 %	72,6	127,7	56,8 %	

Stand van zaken kilometerheffing

Er is momenteel onzekerheid over de toekomst van de opcenten. Nieuwe ontwikkelingen een rol. Zo gaat het Rijk bijvoorbeeld het rijden met (en de aanschaf van) energiezuinige auto's stimuleren door voor deze categorie

N.B. De cursieve cijfers in de tabel zijn ramingen op basis van eigen berekening.

minder motorrijtuigenbelasting te heffen met doorwerking naar de opcenten. Daarnaast is het kabinet voornemens om vanaf eind 2011 de kilometerheffing in te voeren voor vrachtauto's en vanaf 2012 gefaseerd voor personenauto's. Motorrijders worden voorlopig vrijgesteld. De kilometerheffing is bedoeld ter vervanging van de motorrijtuigenbelasting. In het Bestuursakkoord is afgesproken dat de provincies een eigen belastinggebied behouden. De ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken werken aan een compensatieplan

Precariorechten en leges

De precariorechten en leges vinden hun grondslag in de Algemene belastingverordening provincie Utrecht 1997.

Artikel 1 van de verordening zegt over precariorechten:

1. Precariobelasting wordt geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde grond van de provincie.
2. Belastingplichtige is de gebruiker van het voorwerp, dan wel degene die het recht tot dat gebruik heeft verleend, dan wel de eigenaar van het voorwerp.

Artikel 2 van de verordening zegt over de leges:

1. Rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het provinciaal bestuur ter uitvoering van een publiekrechtelijke taak verstrekte diensten. Zij kunnen worden aangeduid als: leges.
2. Belastingplichtige is de aanvrager of verzoeker van de dienst, dan wel degene te wiens behoeve de dienst wordt verstrekt.
3. Het belastbaar feit is het in behandeling nemen van de aanvraag of het verzoek om de dienst te verstrekken. Indien geen aanvraag of verzoek is ingediend en ambtshalve verstrekking noodzakelijk is, is het belastbaar feit die verstrekking.

Het uitgangspunt van de tarieven is kostendekking. De toe te passen tarieven staan in de tarieventabel bij de verordening. Deze tarieven worden jaarlijks aangepast voor de loon- en prijsstijging en aan de actualiteit. De verordening zelf wordt periodiek aangepast aan de actuele ontwikkelingen.

De precariorechten en leges zijn in de Begroting 2009 geraamd voor een totaalbedrag van ruim € 258.000.

Ontgrondingenheffing

De ontgrondingenheffing is een directe belasting waaruit ten hoogste de helft van de provinciale kosten gedekt worden. Het betreft kosten van werkzaamheden voor onderzoek en planning in verband met ontgrondingen en van werkzaamheden, voortvloeiende uit de toepassing van artikel 7b van de Ontgrondingenwet (artikel 2 van de heffingsverordening).

De heffing vindt haar grondslag in de Heffingsverordening ontgrondingen provincie Utrecht 2002, die met ingang van 1 mei 2002 in is werking getreden. Het tarief bedraagt altijd 50 procent van de kosten. De verordening wordt periodiek aangepast aan de hand van actuele ontwikkelingen.

De opbrengst is jaarlijks sterk wisselend afhankelijk van de omvang van de ontgrondingen in het betreffende jaar. In de begroting wordt daarom de gemiddelde opbrengst over een aantal jaren aangehouden. Deze wordt geraamd op € 168.000.

Grondwaterheffing

Onder de naam grondwaterheffing is een heffing ingesteld als bedoeld in artikel 48 van de Grondwaterwet (artikel 2 van de heffingsverordening). De heffing vindt haar grondslag in de Verordening grondwaterheffing provincie Utrecht 1999, die met ingang van 1 januari 1999 in werking is getreden. De verordening wordt periodiek aangepast aan de hand van actuele ontwikkelingen.

De opbrengst van de grondwaterheffing is in 2009 geraamd op € 1.261.000

Kwijtscheldingsbeleid

Ten aanzien van de provinciale heffingen is geen kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld.

Bedragen x € 1.000

Belastingen en heffingen	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Motorrijtuigenbelasting	96.720	100.671	103.776	106.386	109.062	111.805
Precariorechten en leges	396	258	258	258	258	258
Ontgrondingenheffing	18	168	168	168	168	168
Grondwaterheffing	1.192	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
TOTAAL	98.326	102.358	105.463	108.073	110.749	113.492

Hoofdstuk 4 FINANCIËLE BEGROTING: FINANCIËEL PERSPECTIEF 2009- 2012

4.1 Financieel meerjarenperspectief

In dit hoofdstuk staan de financiële vooruitzichten van de provincie Utrecht voor de komende vier jaren. Het prijspeil is 2009. Dit houdt in dat de cijfers worden gepresenteerd inclusief loon- en prijsindex 2009, voor zover van toepassing.

Bedragen x € 1.000

A. BATEN	2009	2010	2011	2012
4.2. Algemene dekkingsmiddelen				
4.2.1 Opcenten motorrijtuigenbelasting (72,6)	103.776	106.386	109.062	111.805
4.2.2 Algemene uitkering provinciefonds (sept.-circ.)	68.094	66.126	66.908	68.896
4.2.3 Resultaat treasury	20.000	16.000	14.000	13.000
4.2.4 Overige opbrengsten	1.555	1.473	1.393	1.322
Totaal baten (A)	<u>193.425</u>	<u>189.985</u>	<u>191.363</u>	<u>195.023</u>
B. LASTEN				
4.3 Saldi van de huidige programma's (B1)	294.566	251.387	254.590	147.707
- waaronder Uitvoeringsprogramma	121.977	99.516	110.127	2.700
4.4 Stelposten (= reserveringen)				
4.4.1 Stelpost: Beschikbaar voor nieuw beleid	1.660	1.998	1.937	8.400
4.4.2 Te realiseren inverdieneffect OiO	-770	-770	-770	-770
4.4.3 Loon- en prijscompensatie	0	2.500	5.000	7.500
4.4.4 Bestuursakkoord rijk – provincies (te betalen)	23.000	23.000	23.000	0
4.4.5 Vervangingsinvesteringen / kapitaaldienst	0	0	0	0
4.4.6 Dekking renteverliezen voorfinanciering	0	0	0	0
4.4.7 Onvoorzien	1.600	1.600	1.600	1.600
Totaal stelposten (B2)	25.490	28.328	30.767	16.730
Totaal lasten (B = B1 + B2)	<u>320.056</u>	<u>279.715</u>	<u>285.357</u>	<u>164.437</u>
C. SALDO				
Saldo begroting excl. mutaties reserves (C = A-B)	-126.631	-89.730	-93.994	30.586
4.5 MUTATIES IN RESERVES				
Onttrekkingen uit reserves				
Reserve coalitieakkoord	121.977	99.516	110.127	0
Grote wegenwerken	27.814	15.191	14.330	18.295
Dekking provinciaal structuurfonds	23.000	23.000	23.000	0
Structuurfonds/Agenda 2010	3.950	5.562	1.329	1.329
Overig	15.455	12.110	4.996	3.612
Totaal onttrekkingen uit reserves (D)	192.196	155.379	153.782	23.236
Stortingen in reserves				
Reserve coalitieakkoord	27.608	30.100	39.000	0
Grote wegenwerken	15.048	15.048	15.048	15.048
Structuurfonds/Agenda 2010	11.550	9.343	0	0
Overig	11.359	11.158	5.740	5.820
Totaal stortingen in reserves (E)	65.565	65.649	59.788	20.868
F. Saldo begroting (incl. mutaties reserves) = C+D-E	0	0	0	32.954

4.1.1 Totstandkoming

Voor de begroting 2009 zijn we gestart met de oorspronkelijke ramingen van ongewijzigd beleid uit de begroting 2008. Deze zijn aangevuld met de projecten van het uitvoeringsprogramma voor de jaren 2009 t/m 2011. Tevens zijn opgenomen: de doorwerking van besluiten tot en met 23 juni 2008. De claims uit de voorjaarsnota 2008 zijn opgenomen in de programma's. Om deze te dekken zou extra beslag op de algemene middelen nodig zijn. Echter door een onvoorziene positieve bijstelling van de uitkering provinciefonds 2009 (septembercirculaire) kan het extra beslag achterwege blijven.

De provinciale meerjarenbegroting wordt jaarlijks bijgesteld voor de nominale ontwikkelingen. Daarbij wordt uitgegaan van de cijfers van het Centraal Planbureau (CPB) zoals gepubliceerd in de Macro Economische Verkenning en het Centraal Economisch Plan.

4.1.2 Technische uitgangspunten

In de begroting 2009 worden de volgende technische uitgangspunten gehanteerd:

- de wettelijke rente bedraagt 6%;
- aan een aantal reserves en voorzieningen is rente toegerekend: deze bedraagt doorgaans wettelijke rente +/- 2,5%. In 2009 is dat 3,5%.
- de omslagrente is 4,5% en wordt gebruikt voor rentetoerekening aan investeringen;
- de totale kapitaallasten (rente en afschrijving) veranderen van jaar tot jaar als gevolg van nieuwe investeringen en doordat oude investeringen volledig afgeschreven geraken;
- inflatieverwachting overheidsconsumptie voor lonen is 3,5 % (2008: 2,0%);
- inflatieverwachting overheidsconsumptie voor prijzen is 4,0% (2008: 2,75%);
- de inflatieverwachting is gebruikt voor toevoeging van de loon- en prijsindexatie.

4.1.3 Samenvattende uitkomsten (saldo) begroting 2009

Het saldo van de begroting bestaat uit de volgende componenten:

- a. *Algemene dekkingsmiddelen* bedragen in totaal circa € 193,4 mln. per jaar. Deze posten zijn verder toegelicht in paragraaf 4.2.
- b. *De saldi van de huidige programma's* bedragen € 294,6 mln. over 2009. Zie voor een verdere toelichting paragraaf 4.3.
- c. *De kosten van stelposten en overige 'reserveringen' voor bijzondere doeleinden* behelzen feitelijk financiële ruimte voor ontwikkelingen en beleidsinitiatieven die op dit moment in financiële zin nog niet voldoende kunnen worden gekwantificeerd en onderbouwd. Vandaar dat deze posten ook als (voorlopige) kosten moeten worden beschouwd. Het totaal van de overige reserveringen bedraagt over 2009 € 25,5 mln. De belangrijkste daarvan zijn toegelicht in de paragraaf 4.4.

Uit het voorgaande resteert een *saldo van de begroting over 2009* van +/- € 126,6 mln. Dit bedrag is negatief omdat de mutaties in de reserves nog niet zijn meegerekend. Zo wordt bijvoorbeeld het hele uitvoeringsprogramma betaald uit de reserve coalitieakkoord. Ingevolge het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), moeten mutaties in reserves afzonderlijk worden gepresenteerd.

Na verrekening van de daarvoor in aanmerking komende posten met de reserves is de begroting 2009 precies sluitend. De begroting voor de jaren 2010 en 2011 is eveneens sluitend. In het jaar 2012 voorzien wij met de huidige uitgangspunten een overschot van € 33,0 mln.

4.1.4 Incidentele lasten en baten

In de begroting 2009 worden naast structurele baten en lasten ook incidentele baten en lasten opgenomen. Onder incidentele baten en lasten worden die baten en lasten verstaan die zich maximaal vier jaar in de begroting voordoen. De incidentele lasten komen in de regel via de besluitvorming over nieuw beleid tot stand. In bijlage 5.16 is hiervan een overzicht opgenomen. Incidentele baten betreffen met name eenmalige onttrekkingen uit de reserves, niet-structurele specifieke uitkeringen en bijdragen van derden.

4.2. Algemene dekkingsmiddelen

Als provincie hebben wij jaarlijks de beschikking over algemene financiële middelen om de beleidsplannen van provinciale staten uit te voeren. Dat zijn de algemene dekkingsmiddelen en deze staan los van de doeluitkeringen met een specifieke bestemming. De algemene dekkingsmiddelen hebben een viertal bronnen:

1. opcenten motorrijtuigenbelasting € 103 mln.
2. uitkering uit het provinciefonds van het Rijk € 68 mln.
3. rente-inkomsten op uitgezette middelen (treasuryresultaat) € 20 mln.
4. overige opbrengsten: ontvangen dividenden en renteopbrengst van de investeringen € 1 mln.

Wij willen de beschikbare middelen zo doeltreffend mogelijk inzetten voor de uitvoering van het provinciale beleid. Hierdoor kan de lastendruk voor de burgers in overeenstemming blijven met het voorzieningenniveau.

4.2.1. Opcenten motorrijtuigenbelasting: €103.776.000

Circa 53% van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit opcenten motorrijtuigenbelasting. De opbrengst in 2009 is geraamd op circa €103,7 miljoen. Dit is dus de belangrijkste eigen inkomstenbron.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.7 over provinciale belastingen en heffingen.

4.2.2 Algemene uitkering provinciefonds (stand septembercirculaire) : €68.094.000

Circulaires

Het ministerie van Binnenlandse zaken informeert ons over de ontwikkeling van de algemene uitkering provinciefonds door middel van de zogenaamde circulaires. In deze begroting is de recente september-circulaire 2008 verwerkt met daarin de effecten van de nieuwe Rijksbegroting op het provinciefonds. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van de algemene uitkering voor de jaren 2009 tot en met 2012. De ramingen in de voorjaarsnota waren nog gebaseerd op de circulaires van september 2007 en maart 2008.

Tevens is rekening gehouden met het feit dat er geen uitkering uit de behoedzaamheidsreserve 2007 komt. Oorzaak is dat het definitieve accres aanzienlijk lager blijkt uit te vallen dan het bedrag waarop het Rijk de bevoorschotting had gebaseerd. Wij houden in de begroting voorzichtigheidshalve geen rekening met een uitkering uit de behoedzaamheidsreserve.

	Bedragen x € 1.000				
Provinciefonds	2008	2009	2010	2011	2012
Stand Begroting 2008 - 2011	58.627	60.315	61.618	62.776	-
Stand voorjaarsnota 2008	60.469	39.986	41.186	42.034	66.068
Begroting 2009 - 2012	62.422	68.094	66.126	66.908	68.896
Vershil met voorjaarsnota	1.953	28.108	24.940	24.874	2.828

Bestuursakkoord

Bij de voorjaarsnota 2008 hebben wij rekening gehouden met een substantiële daling van de uitkering uit het Provinciefonds van € 69 mln. over de jaren 2009-2011 (€ 23 mln. per jaar). Dit als verwachte uitkomst van de onderhandelingen over het bestuursakkoord 2008-2011 tussen Rijk en provincies. Op 4 juni 2008 is het bestuursakkoord gesloten. Daarin is bepaald dat de provincie Utrecht een bijdrage levert van € 69 mln. te betalen uit eigen (gereserveerde) middelen.

De verwachte uitname uit het Provinciefonds is daarmee van de baan. De betalingen zijn opgenomen als stelpost (zie ook punt 4.4.4). De ramingen voor te ontvangen uitkeringen uit het Provinciefonds aan de provincie Utrecht zien er nu als volgt uit:

4.2.3. Resultaat treasury: €20.000.000

Eind 2007 is in totaal € 751 mln. aan beschikbare middelen uitgezet. Dit is inclusief € 45 mln. middelen in het BOR (Bereikbaarheidsoffensief Regio Utrecht). De rente daarover wordt als last in het treasuryresultaat meegenomen.

Tegenover het saldo van € 706 mln. staan in belangrijke mate beleidsverplichtingen en voorzieningen. Zolang deze middelen niet zijn aangewend (er rusten uiteraard wel claims op), worden deze belegd.

De gelden worden uitgezet conform de wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO) en de verordening interne zaken provincie Utrecht.

In de navolgende tabel zijn de ramingen geactualiseerd. In de loop der jaren nemen de inkomsten af als gevolg van een daling van het voor beleggingen beschikbare vermogen, door uitgaven ondermeer op grond van het coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma. Tevens wordt rekening gehouden met de verplichtingen op grond van het bestuursakkoord (te voldoen in de jaren 2009 t/m 2011) en de nieuwbouw.

Bedragen x € 1.000

Treasuryresultaat	2008	2009	2010	2011	2012
Stand Begroting 2008 - 2011	22.000	19.000	17.000	16.000	-
Stand voorjaarsnota 2008	24.000	20.000	16.000	14.000	13.000
Stand Begroting 2009 - 2012	24.000	20.000	16.000	14.000	13.000
Vershil met voorjaarsnota	0	0	0	0	0

4.2.4. Overige opbrengsten: €1.555.000

Ontvangen dividenden

Ook de te ontvangen winstuitkeringen (dividenden) van de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank vormen onderdeel van de algemene middelen. Ten opzichte van de Begroting 2008 doen zich geen wijzigingen voor. De begrote totaalopbrengst blijft daarom voor de jaren 2008 tot en met 2012 gehandhaafd op €200.000 voor dividenden.

Renteopbrengst van de investeringen

Aan de boekwaarde van onze investeringen rekenen we jaarlijks een omslagrente toe die als last drukt op de programma's. Maar omdat tegenover de rentetoerekening geen feitelijke uitgaven staan, blijft het totaalbedrag aan rentetoerekening beschikbaar als een algemeen dekkingsmiddel. Voor de jaren 2009 t/m 2012 bedroeg het rentepercentage 4,50% (begroting 2008: 3,96%). Doordat op de investeringen ieder jaar verder afgeschreven wordt, daalt de boekwaarde en dus ook het bedrag aan omslagrente. Nieuwe investeringen verhogen dit weer, maar wegen momenteel niet op tegen de afschrijvingen.

Bedragen x € 1.000

Overige opbrengsten	2008	2009	2010	2011	2012
Stand Begroting 2008 - 2011	1.600	1.600	1.600	1.600	-
Stand voorjaarsnota 2008	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Begroting 2009 - 2012	1.600	1.555	1.473	1.393	1.322
Vershil met voorjaarsnota	0	-45	-127	-207	-278

4.3. Saldi van de huidige programma's: €294.566.000

Het totaal van begrote lasten en baten van alle programma's gezamenlijk vormt het beslag op de algemene middelen. Dit is nog exclusief mutaties in reserves.

Bedragen x € 1.000

Saldi van de huidige programma's	2009	2010	2011	2012
Regulier beleid inclusief concernprojecten	172.589	151.871	144.463	144.977
Uitvoeringsprogramma	121.977	99.516	110.127	2.700
Totaal saldi	294.566	251.387	254.590	147.707

Daarbij onderscheiden we een aantal categorieën:

Regulier beleid

Dit is beleid waarvoor de jaarbudgetten in het verleden meestal structureel zijn toegekend. Dat wil zeggen dat ze van jaar op jaar met eenzelfde bedrag terugkomen in de begroting tenzij Provinciale Staten anders besluiten.

Concernprojecten

Projecten zijn afzonderlijke eenheden binnen de programma's met een eigen dynamiek en een aparte cyclus. Budgetten voor concernprojecten worden apart geormerkt en blijven beschikbaar gedurende de gehele looptijd van het project. Zie bijlage 5.5 voor een nadere toelichting op de concernprojecten.

Uitvoeringsprogramma

Dit is beleid van de huidige coalitie voor de jaren 2008 t/m 2011. Het uitvoeringsprogramma is vastgesteld op 17 december 2007. De bedragen liggen vast en bedragen voor de hele looptijd in totaal € 418,2 mln. Een drietal projecten uit het uitvoeringsprogramma betreffen structurele budgetten die doorlopen na 2011, waaronder *Structureel maken van milieutaken* ad € 2,5 mln. per jaar. Voor deze structurele budgetten is na 2012 geen dekking aangewezen, zodat deze ten laste van de algemene middelen komen. Het betreft een bedrag van € 2,7 mln.

Provinciale staten hebben in juni 2008 besloten tot enkele kasritmewijzigingen. Het totaalbedrag over de gehele looptijd verandert niet. Voor een specificatie van de kasritmewijzigingen wordt verwezen naar punt 4.5.3 van dit hoofdstuk over de reserve Coalitieakkoord.

4.4. Stelposten

Tot de begrote kosten worden diverse reserveringen gerekend, die in latere fasen eventueel nog aan de programma's worden toegevoegd. Een aantal reserveringen betreft reeds genoemde onvermijdbare uitgaven. De belangrijkste daarvan is een reservering van drie keer € 23,0 mln. in het kader van het bestuursakkoord rijk – provincies 2009-2011 (zie paragraaf 4.4.5).

Een negatieve stelpost is opgenomen voor het inverdieneffect van Organisatie in Ontwikkeling (OinO) omdat dit nog niet is doorberekend in de beleidsprogramma's. Hierna worden de belangrijkste stelposten toegelicht.

4.4.1. Stelpost Beschikbaar voor nieuw beleid

Uitgangspunten nieuw beleid

Een belangrijk uitgangspunt bij de begroting is dat telkens ruimte aanwezig moet zijn, dan wel moet worden gecreëerd, voor nieuw beleid of intensivering van bestaand beleid. Deze discussie vindt algemeen plaats onder de noemer oud-voor-nieuw.

In algemene zin wordt hieraan invulling gegeven door middelen maximaal voor een termijn van vier jaar toe te kennen. Structurele gelden worden alleen toegekend waar dit technisch noodzakelijk is, bijvoorbeeld voor huisvesting of voor langlopende contracten, en daar waar reeds eerder middelen zijn toegekend en inmiddels beoordeling heeft plaatsgevonden. In alle andere gevallen zal er eerst een evaluatie plaatsvinden. Op grond hiervan kan te zijner tijd worden besloten dit beleid en deze middelen voor de jaren daarna opnieuw af te wegen. Dat is ook het uitgangspunt geweest voor het uitvoeringsprogramma van het Coalitieakkoord. In principe zijn de middelen voor vier jaar.

Samenvoeging twee stelposten

Bij de voorjaarsnota 2004 is de stelpost *Nog toe te wijzen middelen* in het leven geroepen om een bedrag ad € 400.000 in depot te houden in afwachting van de ontwikkelingen gedurende het begrotingsjaar.

De stelposten *Nieuw beleid* respectievelijk *Nog toe te wijzen middelen* worden in de praktijk echter door elkaar gebruikt. Daarom wordt voorgesteld om ze met ingang van 2009 samen te voegen tot één nieuwe stelpost *Beschikbaar voor nieuw beleid*.

Beschikbaar de komende jaren

Zoals aangegeven in paragraaf 4.2.1 zijn meer dan de helft van onze algemene inkomsten te danken aan de heffing van opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Jaarlijkse indexering van de opcenten schept ruimte voor structureel nieuw beleid maar betekent tegelijk een reële lastenverzwaring voor de burgers. Wij zien voor de komende jaren af van verdere verhoging van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Dit heeft gevolgen voor de beschikbaarheid van middelen voor nieuw beleid.

Echter door een onvoorziene *positieve* bijstelling van de uitkering provinciefonds 2009 (septembercirculaire), is het toch nog mogelijk om structureel circa € 2 mln. te reserveren voor nieuw beleid.

Voor het overige zal de ruimte voor nieuw beleid voornamelijk gevonden moeten worden onder de noemer oud-voor-nieuw. In 2012 loopt het huidige uitvoeringsprogramma af waardoor er weer ruimte komt voor nieuw beleid en de stelpost op het normale peil gebracht kan worden.

Bedragen x € 1.000

Beschikbaar voor nieuw beleid	2009	2010	2011	2012
voorm. stelpost Nieuw beleid	2.000	4.000	6.000	6.000
voorm. stelpost Nog toe te wijzen middelen	400	400	400	400
Nieuwe stelpost Beschikbaar voor nieuw beleid	2.400	4.400	6.400	6.400
Af: minder inkomsten dan oorspronkelijk geraamd door bevrozing opcenten MRB op niveau 2008	- 2.725	- 4.756	- 6.300	
Bij: uit positieve bijstelling uitkering provinciefonds:	+ 1.985	+ 2.354	+ 1.837	
Bij: Toevoeging 2012				+ 2.000
Stand begroting 2009	1.660	1.998	1.937	8.400

4.4.2. Stelpost Inverdieneffect OinO

Voor Organisatie in Ontwikkeling is met ingang van 2007 een bestemmingsreserve ingesteld van € 16 miljoen. Uit de reserve worden de maatregelen in het kader van organisatieontwikkeling betaald. Tegenover de uitgaven staan inverdieneffecten die worden gerealiseerd voor vermindering van het aantal fte in de organisatie.

In 2008 is, als onderdeel van de Herziening Reserves en Voorzieningen, besloten de reserve weer vrij te laten vallen en de kosten voor OinO rechtstreeks uit de inverdieneffecten te dekken. Het verloop van beide reeksen wordt weergegeven in de volgende tabel:

Bedragen x € 1.000

Uitgaven en inverdieneffect OinO		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stand per 1 januari	A		2.214	2.944	2.174	1.404	634
Uitgaven	B	3.164	1.500	PM	PM	PM	PM
Inverdieneffect gerealiseerd	c1	-950	-770	-770	-770	-770	-770
Nog te realiseren inverdieneffect	c2		PM	PM	PM	PM	PM
Stand per 31 december	D= A+B+ C	2.214	2.944	2.174	1.404	634	-136

In fase 1 van OinO zijn de leidinggevende functies teruggebracht, dit heeft in 2007 tot een inverdieneffect van € 950.000 geleid.

Over de periode van 2008 tot en met 2012 levert dit jaarlijks een inverdieneffect op van tenminste € 770.000. Het daadwerkelijke inverdieneffect kan groter worden door aanvullende maatregelen. In 2008 wordt hiervoor een formatiescan uitgevoerd en wordt een personeelsontwikkelingsplan opgesteld. Deze geven samen inzicht in de te nemen maatregelen en het inverdieneffect dat daarmee wordt gerealiseerd, op basis waarvan een investeringsplan en een dekkingsplan worden vastgesteld. Resultaat van het gehele traject is budgetneutraal.

4.4.3. Stelpost voor loon- en prijscompensatie

Bedragen x € 1.000

Loon- en prijscompensatie		2009	2010	2011	2012
Stand begroting 2008	A	2.705	5.205	7.705	7.705
Af: Ingezet voor: 3,5% Loon-compensatie 2009 over € 70.445.000	b1	-2.465	-2.465	-2.465	-2.465
Af: Ingezet voor: 4,0% Prijs-compensatie 2009 over € 30.741.000	b2	-1.230	-1.230	-1.230	-1.230
Totaal indexatie 2009 (structureel)	B=b1+b2	-3.695	-3.695	-3.695	-3.695
Bij: Toevoeging 2012	c				2.500
Bij: Aanzuivering stelpost met extra toevoeging	d	990	990	990	990
Stand begroting 2009	A+B+c+d	0	2.500	5.000	7.500

Loon- en prijscompensatie wordt vooraf in de begroting toegevoegd aan het netto-budgettaire beslag op de algemene middelen van het reguliere beleid. Met andere woorden:

- bij uitgaven waarvan de inkomsten van derden worden verkregen (doeluitkeringen, leges, huren) worden zowel de baten als de lasten geïndexeerd, zodat per saldo het beslag op de algemene middelen gelijk blijft;
- tijdelijke c.q. projectbudgetten worden niet geïndexeerd. De ramingen van projectbudgetten zijn alles-inclusief.
- hetzelfde geldt voor de projecten van het uitvoeringsprogramma. Zij zijn dus niet geïndexeerd.

Op de loon- en prijscompensatie vinden achteraf geen correcties plaats voor nacalculatie.

Voor de uitgavenontwikkeling baseren wij ons op twee indexcijfers uit de overzichten van de Macro-Economische Verkenningen (MEV) van het Centraal Plan Bureau (CPB):

voor de *lonen*: de prijsmutatie voor lonen van consumptieve bestedingen van de overheid

voor de *prijzen*: de prijsmutatie voor overige consumptieve bestedingen van de overheid

Loonindex 2009: 3,5%

Prijsindex 2009: 4,0%

Bron: MEV 2008 (sept. 2007)

Deze stelpost is nodig om gemiddeld een indexatie van 2,5% op te kunnen vangen, wat een kostenverhoging van circa € 2,5 mln. betekent. De indexpercentages voor 2009 zijn echter relatief hoog en leiden tot een stijging met bijna € 3,7 mln. zodat er te weinig gereserveerd blijft voor de komende jaren.

Voorgesteld wordt om de stelpost nu aan te zuiveren met een extra toevoeging van € 990.000 om hiermee de extra stijging van de loon- en prijsindex op te vangen.

4.4.4. Bestuursakkoord Rijk-Provincies

Op 4 juni 2008 hebben het Rijk en de provincie het Bestuursakkoord 2008-2011 gesloten. De financiële basis van dit bestuursakkoord is gelegen in het Financieel akkoord 2008. In het Financieel akkoord 2008 hebben de provincies te kennen gegeven bereid te zijn om € 600 mln. in te zetten voor een besparing op de rijksbegroting in de jaren 2009-2011. De provincies zien hun bijdrage mede in het perspectief van realisatie van rijksprojecten in de regio. Door dit bestuursakkoord ziet het kabinet af van het voornemen om de vermogens van de provincies af te romen door uitname uit het Provinciefonds.

Voor de provincie Utrecht betekent het Bestuursakkoord een financiële bijdrage van € 69 mln. over de jaren 2009-2011 (€ 23 mln. per jaar) ten behoeve van het project Hollandse Waterlinie. Deze bijdrage is in de begroting 2009 op de stelpost Bestuursakkoord Rijk-Provincies gezet.

4.4.5. Vervangingsinvesteringen / kapitaaldienst

Volgens het BBV zijn provincies verplicht om investeringen in economisch nut zoals huisvesting, ICT-investeringen etc. te activeren. Dit zijn investeringen die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Dit is staand beleid. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden op dit moment niet geactiveerd, terwijl het BBV hiervoor wel de mogelijkheid geeft. Wij hebben besloten om af te zien van de invoering van de kapitaaldienst. De hiervoor geraamde investeringskosten kunnen vervallen.

Duidelijk is dat per saldo de kapitaaldienst budgettair neutraal is. Wij achten het niet noodzakelijk om in dit kader een reservering te maken.

Bedragen x € 1.000

Vervangingsinvesteringen / kapitaaldienst	2009	2010	2011	2012
Stand begroting 2008	0	0	3.500	3.500
Vrijval ten gunste van algemene middelen			-3.500	-3.500
Stand begroting 2009	0	0	0	0

4.4.6 Dekking renteverliezen voorfinanciering

De stelpost rentederving voorfinanciering is ingesteld naar aanleiding van het Coalitieakkoord 2004-2007. Op basis van de verwachte bestedingen uit het Coalitieakkoord (zoals het Randstadspoor) werd geschat dat structureel € 2,5 mln. nodig zou zijn als dekking voor de voorfinancierings-rentekosten. Inmiddels is gebleken dat - op basis van werkelijk uitgavepatroon en financieringsvoorwaarden - rentederving nauwelijks zal voorkomen. Voorgesteld wordt om de stelpost voor renteverliezen door voorfinanciering vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen.

Bedragen x € 1.000

Dekking renteverliezen voorfinanciering	2009	2010	2011	2012
Stand begroting 2008	2.500	2.500	2.500	2.500
Vrijval ten gunste van algemene middelen	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Stand begroting 2009	0	0	0	0

4.4.7. Stelpost onvoorzien

In de begroting 2008 zit een bedrag van € 100.000 voor onvoorziene uitgaven. Dat is een relatief laag bedrag en is niet gerelateerd aan de omzet ofwel de weerstandscapaciteit. Dat laatste dient wel het geval te zijn volgens het BBV artikel 8. Het BBV geeft echter *geen algemene norm* voor onvoorzien. Voorgesteld wordt om 1,0% van de jaarlijkse (verwachte) inkomsten¹ uit motorrijtuigenbelasting en provinciefonds te reserveren voor onvoorzien. Dit is circa € 1,6 mln.

Bedragen x € 1.000

Stelpost onvoorzien	2009	2010	2011	2012
Stand begroting 2008	100	100	100	100
Aanvulling ten laste van de algemene middelen	1.500	1.500	1.500	1.500
Stand begroting 2009	1.600	1.600	1.600	1.600

4.5 Reserves

4.5.1 Mutaties in reserves

In 2009 wordt circa € 192,2 mln. aan de reserves onttrokken. Dit bedrag heeft voor € 121,9 mln. betrekking op de reserve coalitieakkoord en voor € 27,8 mln. op de reserve voor grote wegenwerken.

In 2009 wordt circa € 65,5 mln. in de reserves gestort. Dit bedrag heeft voor € 27,6 mln. betrekking op de reserve coalitieakkoord en voor € 15,0 mln. betrekking op de reserve grote wegenwerken. Daarnaast wordt ruim € 11,5 mln. gestort in het Structuurfonds.

4.5.2 Herijking reserves en voorzieningen

¹ Ter indicatie: de IFLO (Inspectie Financiën Lokale Overheden) van het Min BZK hanteert bij artikel-12 gemeenten voor onvoorzien 0,6% van de som van de algemene uitkering en de ozb-capaciteit aangehouden.

Op 23 juni 2008 hebben Provinciale Staten besloten tot het financieren van de extra impuls van het Coalitieakkoord 2007-2011 van € 65 mln. door middel van een herziening van de bestaande reserves en voorzieningen. Samengevat zijn hierin de volgende keuzes gemaakt:

Bedragen x € 1.000

Gemaakte keuze	Totaal	Korte toelichting
Vrijvallende middelen	42,9	Algemene reserve (28,4); Rentetoerekening stimuleringsfonds (3,9); BTW compensatiefonds (3,7) Dekking toekomstige tekorten (1,7); Concessieverlening EEV (1,6); Overige < 1 mln. (3,6)
Andere wijze van financieren	17,1	OinO uitgaven financieren uit inverdieneffect in exploitatie en reserve laten vrijvallen (16); Vervanging inventaris en apparatuur uit exploitatie (0,9) overig (0,2)
Naar toekomst schuiven	3,2	Reserve grote wegenwerken nu inzetten en in de toekomst herevalueren (3,2)
Dekken in risicoreserve	0,5	Reserves < 1 mln. storten in risicoreserve en 10% laten vrijvallen
Ambities bijstellen	1,4	Afoming vervangingsreserve ICT (1,0), minder ambities waarmaken uit het MAP streekplan (0,3), lagere bewonersstimulans invoering OV-chipkaart (0,1)
Eindtotaal	65,0	

De effecten van deze herijking zijn in deze begroting 2009 verwerkt. De € 65 mln. is teruggestort in de reserve Dekking Structuurfonds, ter compensatie van de onttrokken bedragen voor het Coalitieakkoord 2007-2011. Zie ook de Staat van Reserves (bijlage 5.11).

4.5.3 Reserve Coalitieakkoord

De reserve Coalitieakkoord is in 2007 in het leven geroepen om er de noodzakelijke middelen voor de jaren 2008 t/m 2011 van het Coalitieakkoord uit te kunnen bekostigen.

Vanuit de Reserve Dekking Structuurfonds zijn in 2008 de middelen voor het Coalitieakkoord overgeboekt naar de Reserve Coalitieakkoord. Ook de positieve begrotingssaldi van de jaren 2008 t/m 2011, zoals becijferd bij de primitieve begroting 2008, worden aan de Reserve Coalitieakkoord toegevoegd (2009: € 27,6 mln., 2010: € 30,1 mln. en 2011: € 39,0 mln.).

Op grond van de geplande uitgaven (jaarschijven) worden de benodigde bedragen onttrokken aan de reserve Coalitieakkoord.

Bij de nadere uitwerking van de onderwerpen uit het Coalitieakkoord is inmiddels een geactualiseerd kasritme bepaald. Het totale benodigde bedrag van € 418 mln. blijft gehandhaafd, alleen de verdeling over de jaren is gewijzigd. De geactualiseerde jaarbedragen voor het Coalitieakkoord zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Reserve coalitieakkoord	2007	2008	2009	2010	2011	Totaal
Oorspronkelijk kasritme	5.658	83.502	117.867	98.242	112.962	418.231
Wijzigingen:						
- Wel thuis 2	0	-415	1.395	-175	-805	0
- Sociale agenda	0	505	765	10	-1.280	0
- Utrechtse jeugd centraal	0	-1.839	1.650	1.439	-1.250	0
- Stimuleringsprogramma waterketen	0	-1.000	500	0	500	0
- Uitdiepen havens	0	200	-200	0	0	0
Subtotaal: wijzigingen kasritme	0	-2.549	4.110	1.274	-2.835	0
Nieuw kasritme:	5.658	80.953	121.977	99.516	110.127	418.231

4.6 Financiële positie (zie ook bijlagen)

In deze paragraaf zal voornamelijk worden ingegaan op de balanspositie en de financieringsverhouding binnen de provincie. Achtereenvolgens wordt een nadere uiteenzetting gegeven over de investeringen en de reserves en voorzieningen. Voor een totaaloverzicht wordt verwezen naar de *Investerings- en financieringsstaat 2009*.

4.6.1 Investerings

De investeringen met een economisch nut worden in principe geactiveerd, hoewel deze in afgelopen jaren uit voorzichtigheidsoverwegingen ook veelal ineens zijn afgeschreven. Eén en ander heeft tot gevolg dat de provincie Utrecht een relatief lage boekwaarde aan investeringen heeft.

De geprognosticeerde boekwaarde van de investeringen bedraagt ultimo 2009 circa € 473,5 mln. Zie hiervoor staat van activa in bijlage 5.7.

4.6.2 Reserves en voorzieningen

De geprognosticeerde stand van de reserves is eind 2009 € 405,7 miljoen. Voor een samenvattend overzicht van de samenstelling en het verloop van de reserves wordt verwezen naar bijlage 5.11. Hieronder volgt een nadere toelichting op de reserves.

Algemene Reserve

De Algemene Reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene mee- en tegenvallers en rekeningsaldi. Op basis van inschattingen van het risicoprofiel van de provincie Utrecht is de minimumpositie van de Algemene Reserve bij de Voorjaarsnota 2006 vastgesteld op € 25 miljoen. Zie de paragraaf Weerstandsvermogen voor een nadere onderbouwing. Bij de herijking van de Reserves en Voorzieningen in 2008 is het surplus van de Algemene Reserve volledig ingezet. In 2008 is het vrij besteedbare rekeningresultaat 2007 van € 13 mln. minus de claims van de voorjaarsnota 2008 ad € 1,3 mln., toegevoegd aan de Algemene Reserve. De hoogte van de Algemene Reserve bedraagt ultimo 2009 dan ook € 36,7 mln. (€ 25 mln. + € 11,7 mln.), wat als een minimumpositie moet worden beschouwd.

Bestemmingsreserves ten behoeve van egalisatie

De belangrijkste bestemmingsreserve is t.b.v. de egalisatie van rente en afschrijving (saldo ultimo 2009 € 25,0 miljoen). Deze reserve dient ter dekking van de kapitaallasten van de vaste activa. Bij de actie balanssanering is op de boekwaarde van de activa zoveel mogelijk extra afgeschreven. Deze reserve is gevormd voor de activa waar dit formeel niet mogelijk was.

Overige bestemmingsreserves

De post overige bestemmingsreserves heeft voor het overgrote deel betrekking op de reserve Coalitieakkoord (stand eind 2009: € 141,8 mln.). Andere grote reserves zijn: de reserve dekking provinciaal structuurfonds (saldo ultimo 2009: € 86,9 mln.) en het Stimuleringsfonds ad € 26,0 mln. (stand eind 2009). De reserve Dekking provinciaal structuurfonds blijft (vooralsnog) nominaal in stand.

4.6.3 Voorzieningen

De geprognosticeerde stand van de voorzieningen is ultimo 2009 € 96,3 mln.. Dit is inclusief een bedrag van € 71,5 mln. aan reserveringen met betrekking tot ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Conform de wet BBV artikel 49 punt b. vallen deze niet meer onder voorzieningen maar onder de overlopende passiva. Met ingang van de rekening 2008 zullen we deze verplichtingen in verband met overheids gelden afzonderen van de voorzieningen.

Voor een samenvattend overzicht van de samenstelling en het verloop van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 5.12.

Hoofdstuk 5 Uitvoeringsprogramma

ONDERWERPEN UITVOERINGSPROGRAMMA PER PROGRAMMA							
Programma en onderwerp	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Totaal meerjarig
01. Ruimtelijke ontwikkeling	0	2.700	9.000	9.500	10.000	0	31.200
RAP streekplan		500	2.000	2.500	3.000		8.000
Ruimtelijke verdiepingsslagen NV. Ontwikkelingsvisie en voorloper ruimtelijke structuurvisie Groene Hart		200					200
Groot Mijdrecht Noord		2.000	7.000	7.000	7.000		23.000
02. Landelijk gebied	0	6.500	13.000	19.500	26.000	0	65.000
Uitv.AVP (incl. cofinanciering NHW, prog. Groene Hart)		6.500	13.000	19.500	26.000		65.000
03. Wonen en stedelijke vernieuwing	0	29.100	34.300	1.400	1.400	0	66.200
Een provinciale startersregeling			400	400	400		1.200
Opstarten voorbeeldproj."Collect. part. opdrachtgeversch".		200					200
Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen		27.500	32.500				60.000
Experimentenregeling wonen		400	400				800
Woningbouwproductie		1.000	1.000	1.000	1.000		4.000
04. Duurzaamheid en milieu	0	8.942	12.025	12.525	13.525	2.500	49.517
Duurzaamheid		517	3.500	3.500	3.500		11.017
Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven		1.000	4.000	4.500	5.500		15.000
Programma Klimaat		4.000					4.000
Revolving fund KWO		2.000					2.000
Subsidieregeling energiebesparing/duurzame energie		500	1.500	1.500	1.500		5.000
Continuering milieutaken		925	525	525	525		2.500
Structureel maken milieutaken			2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
05. Water	0	1.600	3.050	4.950	2.900	0	12.500
Europese kaderrichtlijn water		180	200	40	40		460
Opstellen nieuw WHP		310	310	460	60		1.140
Ruimte voor de Lek				2.000	2.000		4.000
Stedelijk waterbeheer en waterketen		90	90	90	90		360
Waterveiligheid		360	360	310	160		1.190
Waterketen stimuleringsbudget/inrichtingsmaatr. KRW		500	2.000	2.000	500		5.000
Wateroverlast en verdrogingsbestrijding		160	90	50	50		350
06. Economische zaken en recreatie	0	5.625	8.125	10.825	9.175	0	33.750
Bevorderen bundeling vraag breedband infrastructuur		0	500	500	500		1.500
Economisch beleidsplan		1.500	1.500	1.500	1.000		5.500
Nieuw innovatiebeleid (incl. MKB)		0	500	500	500		1.500
Internationale acquisitie (EBP)		250	250	250	250		1.000
Evenementenbeleid + extra middelen Tour de France		500	1.000	500	500		2.500
Versterking zakelijk toerisme		200	200	200	200		800
Toeristische promotie		300	300	300	300		1.200
Voortzetting NORT		400					400
Creative broedplaatsen/Cultuur en economie		500	500	500	500		2.000
Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS		1.200	2.800	6.000	5.000		15.000
Stimulering toeristisch-recreatieve locaties		500	500	500	350		1.850
Utrecht Kinderuitje pas		275	75	75	75		500
07. Mobiliteit	4.000	9.550	13.750	16.250	28.750	0	72.300
Bereikbaarheid binnensteden en transferia		2.500	2.500	2.500	2.500		10.000
Gerichte tariefsacties OV		500	1.500	1.500	1.500		5.000
Mobiliteitsmanagement	4.000	4.000					8.000
Onderzoek realisatie blue ports		300					300
Pakketstudies		1.000	8.500	8.500	16.000		34.000
Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijsweerd (is onderdeel Pakketstudies)				2.500	7.500		10.000
Stationsgebied Driebergen-Zeist (openbaar vervoer)		1.250	1.250	1.250	1.250		5.000
08. Samenleving, cultuur en sport	163	4.713	9.870	8.370	6.870	0	29.986
Cultuurprogramma 2009-2012 (incl. Podiumkunst)			3.020	3.020	3.020		9.060
Basisinfrastructuur cultuur		1.000	3.500	3.000	2.500		10.000
Realisatie cultuurhuizen nieuwe stijl		1.000	1.000				2.000
Extra subsidiebudget podiumkunst	113	113					226
Subsidiering interculturele festivals		100	100	100	100		400
Programma "Utrechtse schatkamer"		750	1.250	1.250	1.250		4.500
Gratis rondje Musea		100					100
Digitaliseren kadastrale Atlas		100					100

Programma en onderwerp	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Totaal meerjarig
Sport		1.000	1.000	1.000			3.000
Uitbreiding/herinrichting Museum Spakenburg		500					500
Vorbereidingskosten cultuurprogramma	50	50					100
			14.665	11.859	7.250		
09. Jeugd, onderwijs en zorg	1.245	7.971	14.665	11.859	7.250	0	42.990
Sociale Agenda		2.005	3.465	2.710	1.420		9.600
Uitvoering Wel Thuis 2		835	2.645	1.075	445		5.000
Vervolg toekomst Thuis		400					400
WMO	50						50
Cliëntinitiatieven Wonen, zorg en welzijn		300					300
Continueren extra capaciteit bestrijding wachtlist. jeugdzorg			1.295	1.295	1.295		3.885
Verbetering bedrijfsv. Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJZ)	1.195	630	270				2.095
Ondersteunen van cliëntenplatform jeugdzorg		90	90	90	90		360
Uitvoering programma Utrechtse Jeugd Centraal		2.786	6.275	6.064	3.375		18.500
Stimuleren Kleinschalig wonen dementerenden		625	625	625	625		2.500
Programmamanagement en communicatie Wel Thuis 2		300					300
10. Bestuur en middelen	7	4.495	4.192	4.337	4.257	200	17.488
Huisvesting		847	847	847	847		3.388
Wgr Milieudienst Zuid-Oost Utrecht en Eemland		250					250
E-provincies		5	205	705	685		1.600
Strategisch communicatiebeleid en moderniseren huisstijl		210	100	20	10		340
Stroomlijnen en versterken relatiecommunicatie		75	85	75	75		310
Vergroten zichtbaar-, herkenbaarheid bij algemeen publiek		390	380	365	715		1.850
E-provincie		1.025	1.125	875	475		3.500
Professionaliseren Crisisbeheersing		250	250	250	250		1.000
Profiel, strategie en staat van Utrecht	7	1.243	1.000	1.000	1.000		4.250
Structurele verhoging onderhoudsbudget Paushuize		150	150	150	150	150	750
Loopbaanbegeleiding burgemeesters (structureel)		50	50	50	50	50	250
Totaal	5.415	81.196	121.977	99.516	110.127	2.700	420.931

Onderwerp uitvoeringsprogramma	RAP 2008-2011	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	01. Ruimtelijke Ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Verantwoordelijk ambtenaar:	H. Jungen	Totaalbudget: € 8.000.000

Omschrijving en toelichting

Het Ruimtelijk Actieprogramma voor de periode 2008-2011 (RAP 2008-2011) is de opvolger van het MAP Streekplan 2005-2007. Met het RAP gaan we nieuwe ruimtelijke uitdagingen aan die uitvoering geven aan de doelstellingen die voortkomen uit het Streekplan 2005-2015. Het RAP richt zich op ruimtelijke projecten die niet of lastig van de grond komen, projecten die vanwege het multidisciplinaire en/of bovenlokale karakter niet elders geprogrammeerd worden en projecten die bijdrage aan de inhoudelijke prioriteiten van het college. De projecten zijn zodanig gekozen dat zij "het gat" overbruggen tussen beleid en uitvoering. Ze sluiten dan ook naadloos aan op de uitvoering in andere provinciale programma's en (gebiedsgerichte) projecten en bij andere overheden. Projecten van de gemeentelijke samenwerkingsagenda die passen in een ruimtelijk actieprogramma zijn in het RAP opgenomen.

Doelstelling van het RAP is het pro-actief projecten (6) en thematische acties (7) te realiseren binnen de prioriteiten van het college waarmee de uitvoering van het in het streekplan vastgestelde beleid geoperationaliseerd wordt op plaatsen waar de uitvoering nu stopt.

Het RAP kent de volgende projecten:

Thema Binnenstedelijke woon- en werklocaties

- Project 1: Offensief Binnenstedelijke woningbouwlocaties
- Project 2: Kwaliteitsimpuls werklocaties
- Project 3: Gemeentelijke agenda voor transformatie en her-ontwikkeling

Thema Stad-Land

- Project 4: Stad-Land fietsverbindingen

Thema De Utrechtse Landschappen

- Project 5: Kwaliteiten nationale en provinciale landschappen
- Project 6: Natuur compensatielocaties

De projecten samen vormen de kern van het RAP. Daarnaast zijn er zeven thematische acties op het vlak van windenergie, bodemkaart, grondbeleid, verstedelijking, ruimtelijke kwaliteit, regionale woningbouw en de nieuwe Wro.

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Vaststellen RAP		2				
Vaststellen Projectplannen 6 projecten		2				
Voortgangsrapportage RAP projecten			3	3	3	
Voortgangsrapportage RAP programma			1	1	1	
Tussentijdse evaluatie RAP			4			
Eindevaluatie RAP						1

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				500	2.000	2.500	3.000	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	8.000	Jaarsaldi:		500	2.000	2.500	3.000	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Groot Mijdrecht Noord	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	01. Ruimtelijke Ontwikkeling / 05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	E. Versloot	Totaalbudget: € 23.000.000

Omschrijving en toelichting

Waterproblemen, onzekere toekomst van de landbouw, dreigende versnippering van het landschap en natuuropgaven zijn aanleiding om een transformatie van polder Groot Mijdrecht Noord (GMN) te overwegen. De centrale doelstelling is het realiseren van een duurzame, toekomstgerichte inrichting van de polder, met als belangrijke elementen:

- waterproblematiek in en om de polder op duurzame wijze op te lossen;
- versterking en behoud van ruimtelijke kwaliteit, met name in gebieden waar deze onder druk staat als gevolg van slechte economische vooruitzichten voor de agrarische sector;
- realiseren schakel in EHS en Natte As;
- kansen benutten voor recreatie, toerisme en economische ontwikkeling in het landelijk gebied.

In 2005 en 2006 is een verkenning uitgevoerd naar uiteenlopende strategieën voor de toekomst van de polder, gericht op een duurzame inrichting. Per strategie is haalbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid beoordeeld. In februari 2007 hebben provinciale staten aangegeven dat er duurzame en betaalbare oplossingen nodig zijn voor de waterproblematiek en er een feitenrelaas voor bodem en water nodig is. Hiertoe is in augustus 2007 de Onderzoekscommissie water en bodemdaling GMN ('Commissie Remkes') ingesteld). Deze commissie heeft in januari 2008 haar bevindingen gepresenteerd. Op basis hiervan heeft gedeputeerde staten geconstateerd dat de situatie in GMN niet duurzaam is en maatregelen noodzakelijk zijn. Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek, een integrale afweging van belangen en de bekostiging nemen provinciale staten naar verwachting in november 2008 een besluit over de ruimtelijke strategie voor GMN.

Mijlpalen

Naar verwachting nemen PS in november 2008 een besluit over de ruimtelijke strategie. Omdat deze keuze nu nog niet is gemaakt en verschillen tussen de zes ontwikkelde strategieën groot zijn, is het op dit moment niet goed mogelijk het vervolgtraject en mijlpalen te benoemen. Bij een ingrijpend besluit zal waarschijnlijk in het tweede kwartaal van 2009 een Plan van Aanpak voor de verdere uitvoering en planvorming worden vastgesteld.

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Besluitvorming PS over ruimtelijke strategie		4				

Financieel overzicht

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten							Bedragen		
		2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten			2.000	7.000	7.000	7.000			
Baten									
Totaalsaldo meerjarig:	23.000	Jaarsaldi:	2.000	7.000	7.000	7.000			

Thema uitvoeringsprogramma: Landelijk gebied	Uitvoering AVP	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	02. Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J. Bos	Totaalbudget: € 65.000.000

Omschrijving en toelichting

Het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) heeft een looptijd van zeven jaar (2007-2013). De totale omvang bedraagt € 620 mln. Hierin zit een bedrag van € 65 mln. uit het coalitie akkoord. Deze middelen zijn toegevoegd aan de uitvoering van het AVP en maken integraal onderdeel uit van de financiering van het programma. Een duidelijke labeling aan bepaalde prestaties ligt niet op voorhand in de rede. Voor 2009 is een bedrag van € 13 mln. begroot voor de realisatie van de middelen uit het coalitie akkoord. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het programma landelijk gebied.

Het AVP wil een effectieve realisatie van beleid in het landelijk gebied bereiken. De middelen uit het AVP worden ingezet op de zeven thema's: de reconstructie, natuur, recreatie, landbouw, landschap, bodem en water. Bij de uitvoering worden onderstaande doelen gerealiseerd:

1. In het reconstructie gebied Gelderse Vallei Utrecht-Oost een versterking van de structuur voor landbouw en bedrijvigheid en verbetering beleving voorzieningenniveau in de plattelandsgemeente;
2. Het versterken biodiversiteit natuur t.a.v. soorten, kwaliteit en kwantiteit Een kwalitatief goede natuur in Utrecht;
3. Een duurzame landbouw (economisch, sociaal en milieutechnisch) door het creëren van een vitaal platteland;
4. Een recreatief aantrekkelijk Utrecht door het ontwikkelen van grootschalig groen in en om de stad, het verbeteren van de belevingswaarde van dagrecreatie en het verbeteren van de structuur van toeristisch ondernemen;
5. Behoud en versterking van het Utrechts landschap t.a.v. van de kernkwaliteiten (natuur, cultuur en belevingswaarde).

Mijlpalen

Het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) heeft een looptijd van zeven jaar (2007-2013). De totale omvang bedraagt € 620 mln. Hierin zit een bedrag van € 65 mln. uit het coalitie akkoord. Deze middelen zijn toegevoegd aan de uitvoering van de AVP en maken integraal onderdeel uit van de financiering van het programma. Een duidelijke labeling aan bepaalde prestaties ligt niet op voorhand in de rede, er zijn daarom geen aparte mijlpalen geformuleerd.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		Bedragen					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			6.500	13.000	19.500	26.000	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	65.000	Jaarsaldi:	6.500	13.000	19.500	26.000	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Woningbouwproductie	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	03. Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	B. Spelt	Totaalbudget: € 4.000.000

Omschrijving en toelichting

De woningbouwproductie is nog lang niet op het noodzakelijke niveau. Volgens het streekplan moet de woningproductie gemiddeld 7.350 bedragen. De gerealiseerde woningproductie blijft daar ver onder. De achterstand is zodanig dat deze zeker niet in enkele jaren is ingelopen. Daarom wordt het vanaf 2006 ingezette beleid, gericht op verhoging en versnelling van de woningbouw en stedelijke vernieuwing, onverminderd voortgezet. Daarvoor is een aanjaagteam woningbouw en een deskundigenpool geformeerd.

Naar aanleiding van de besluitvorming in het najaar van 2008 van Provinciale Staten over de 'follow-up' van de resultaten van de uitvoering van de conclusies en aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Bouwstagnatie wordt blijvend ingezet op intensivering van aanjaagteam en ondersteuning van gemeenten vanuit de provinciale deskundigenpool.

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten			Bedragen					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				1.000	1.000	1.000	1.000	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	4.000	Jaarsaldi:		1.000	1.000	1.000	1.000	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Experimentenregeling wonen	Looptijd: 2008 - 2009
Verbonden aan beleidsprogramma:	03. Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	B. Spelt	Totaalbudget: € 800.000

Omschrijving en toelichting

In het programma van het college van Gedeputeerde Staten, 2007-2011 "Besturen met hart voor de toekomst" staat dat vernieuwende vormen van bouwen, bijvoorbeeld gecombineerd met water of groen, actief moeten worden bevorderd.

Door middel van de Tijdelijke stimuleringsregeling vernieuwend bouwen en wonen moeten partijen (bijvoorbeeld gemeenten, corporaties, stichtingen, projectontwikkelaars en bewonersgroepen) gestimuleerd worden om te experimenteren met bouwen en wonen. Thema's waarbinnen subsidieaanvragen kunnen worden ingediend zijn; Klimaatbestendig bouwen, Transformatie en Flexibel bouwen. Belangrijk is dat een substantieel deel van de projecten gericht moet zijn op starters en lage inkomens of op duurzaamheid.

Vervolgens kan door middel van kennisoverdracht de toepasbaarheid van vernieuwende woonconcepten verder gestimuleerd worden. Dit wordt gedaan door de projecten aandacht te geven op de provinciale website en via het aanjaagteam woningbouw.

De inschatting is dat er ca. 10 projecten kunnen worden ondersteund met deze regeling.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Vaststelling tijdelijke stimuleringsregeling vernieuwend bouwen en wonen		3			
Er is geen verdeelmoment; de regeling treedt na vaststelling onmiddellijk in werking en er geldt een op=op regeling					

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			400	400			
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	800	Jaarsaldi:	400	400			

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Een provinciale startersregeling	Looptijd: 2009 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	03. Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	B. Spelt	Totaalbudget: € 1.200.000

Omschrijving en toelichting

Door de krappe woningmarktsituatie is het voor starters steeds moeilijker om een stap naar een koopwoning te maken. Een inmiddels beproefd middel om starters een financieel steuntje in de rug te geven is de starterslening. De starterslening, verstrekt door gemeenten en Rijk, overbrugt met een renteloze lening het verschil tussen de totale verwervingskosten van de woning en het maximaal te lenen bedrag volgens de Nationale Hypotheek garantie.

Door ook als provincie deel te nemen aan deze leningen kunnen meer starters geholpen worden. Hiervoor wordt een provinciaal startersfonds opgezet waarmee ca. 333 extra startersleningen kunnen worden verstrekt. Gemeenten en het Stimuleringsfonds volkshuisvesting Nederland gaan e.e.a. uitvoeren.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Vaststelling provinciaal startersfonds		3			
Uitvoeringsovereenkomst c.q. afspraken met Stimuleringsfonds volkshuisvesting en gemeenten		4			

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				400	400	400	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	1.200	Jaarsaldi:		400	400	400	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen	Looptijd: 2008 - 2009
Verbonden aan beleidsprogramma:	03. Wonen en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong en dhr. Drs. R.W. Krol	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. B. Spelt	Totaalbudget: € 60.000.000

Omschrijving en toelichting

De provincie wil gemeenten financieel ondersteunen bij het realiseren van hun binnenstedelijke woningbouwopgave. Het doel is een efficiënte benutting van het binnenstedelijk gebied - binnen de rode contouren - om daarmee de druk op het buitengebied te doen afnemen. Een ander doel is tegelijkertijd een kwaliteitsimpuls aan het stedelijk gebied te geven, mede om binnenstedelijk een aantrekkelijk woon- en leefmilieu te kunnen (blijven) bieden voor de verschillende doelgroepen. Ook het behouden of weer herstellen van een evenwichtige sociale mix is daarbij van belang. Het fonds bestaat uit vier deelbudgetten om hiermee zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de bovengenoemde aspecten.

Op dit moment is er binnen het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen € 27,5 miljoen beschikbaar. Bij de provinciale begrotingsbehandeling voor 2009 in november 2008 wordt besloten of het budget voor het fonds wordt verhoogd naar € 60 miljoen.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Vaststelling verordening		2			
Verdeelbesluit 1 ^e tranche		4			
Verdeelbesluit 2 ^e tranche			1		

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			27.500	32.500			
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	60.000	Jaarsaldi:	27.500	32.500			

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Duurzaamheid	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	04. Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	R. Oonk	Totaalbudget: € 11.017.000

Omschrijving en toelichting

Bij al ons handelen willen wij een integrale afweging maken tussen de belangen van *people*, *planet* en *profit*, en willen wij afwenteling van negatieve effecten naar toekomstige generaties en naar plekken elders op de wereld voorkomen. Duurzaamheid moet dan ook een vast aandachtspunt worden bij het vormgeven van ons beleid op diverse beleidsterreinen, maar ook bij de uitvoering van beleid en binnen onze eigen bedrijfsvoering.

In 2008 zijn hiertoe een Afwegingskader en een Actieprogramma duurzaamheid vastgesteld. In 2009 voeren we het Actieprogramma uit en passen we het Afwegingskader toe. In 2008 wordt reeds een start gemaakt met het duurzamer maken van een aantal provinciale projecten (selectie nog te maken). In 2009 worden deze projecten verder uitgevoerd, en worden nieuwe projecten toegevoegd.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Afwegingskader gebruiksklaar		3			
Eerste selectie projecten		3 / 4			
Uitvoering projecten			1 – 4	1 – 4	1 – 4
Start nieuwe projecten (intern en extern)			1 / 2		

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			517	3.500	3.500	3.500	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	11.017	Jaarsaldi:	517	3.500	3.500	3.500	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Structureel maken milieutaken & continuering	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	04. Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong / Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	R. Oonk	Totaalbudget: € 10.000.000

Omschrijving en toelichting

Continuering en structureel maken milieutaken: Met het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma 2008-2011 worden de middelen die voor het PMP 2004-2008 beschikbaar waren, voortgezet tot en met 2011 en vanaf 2012 structureel. In het nieuw op te stellen PMP (in 2008) zal het provinciaal milieubeleid voor de 2009-2011 op hoofdlijnen worden vastgelegd. In de periode 2008-2011, worden deze middelen als incidentele middelen verwerkt, waarna ze structureel zullen worden opgenomen in de begroting.

Enkele belangrijke onderwerpen hierbinnen zijn het opstellen van een bodemvisie, het koppelen van provinciale en gemeentelijke informatiesystemen, Implementatie kaderrichtlijn grondwater beschikbaar maken bodem- en grondwaterinformatie veenweidegebied.

Opstellen bodemvisie

Binnen het kader van het ILG is tussen Rijk en provincies een bestuursovereenkomst gesloten waarin is afgesproken dat de provincies voor eind 2009 met een provinciale bodemvisie zullen komen. De bodemvisie geeft het kader om te komen tot een duurzame ruimtelijke inrichting die gebaseerd is op de kwaliteiten van het bodemsysteem.

Een bodemvisie beschrijft hoe het bodemsysteem in elkaar zit, welke processen zich voltrekken en welke bodemkwaliteiten waar in het gebied aanwezig zullen zijn en hoe deze zich hebben ontwikkeld. Op basis hiervan kunnen bodemambities worden geformuleerd: deze geven aan wat wij willen met het gebruik en beheer van het bodemsysteem in geval van ruimtelijke ontwikkelingen.

Met de bodemvisie willen we bereiken dat er bij de ruimtelijke inrichting meer rekening wordt gehouden met de natuurlijke eigenschappen van de bodem.

Momenteel zitten we in de oriëntatiefase. De reikwijdte van de bodemvisie moet nog worden afgestemd met andere afdelingen. Op het moment dat de reikwijdte is vastgesteld kunnen concrete doelstellingen worden geformuleerd.

Koppelen provinciale en gemeentelijke informatiesystemen

Bij Provincie en gemeenten is veel bekend over bodeminformatie (bijv. bodemonderzoeken). Dit project zorgt er voor dat de gegevens uit de bodeminformatiesystemen van gemeenten en de Provincie uit te wisselen zijn en dat wij over en weer inzage hebben in elkaars informatie. Deze informatie wordt uiteindelijk ook beschikbaar gesteld aan derden (burgers, bedrijven enz.).

Implementatie kaderrichtlijn Water

Voor grondwaterbescherming voeren we de acties uit van het Grondwaterplan 2008-2013. De acties zijn verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Grondwaterplan 2008-2013. In dit programma staan ook de maatregelen, zoals die vanaf 2010 verplicht moeten worden getroffen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Europese Grondwaterrichtlijn. Het gaat hier om de maatregelen die nodig zijn om de risico's van verontreiniging van het grondwater tegen te gaan of terug te dringen middels maatregelen of voorzieningen, met bijzondere aandacht voor de kwetsbare functies (drinkwaterwinningen, Natura 2000) en gebieden (Utrechtse Heuvelrug). Voor 2009 betekent dit uitvoering van dit uitvoeringsprogramma, actualisatie van dit programma en de voorbereiding van de maatregelen voor de KRW en Grondwaterrichtlijn (die vanaf 2010 moeten worden uitgevoerd). Om maatregelen uit te kunnen voeren zullen deze in plannen en/of besluiten moeten zijn vastgelegd, en worden afspraken met andere partijen zoals gemeenten, waterleidingbedrijven en waterschappen hierover gemaakt. Speerpunten daarbij zijn reductie van bestrijdingsmiddelengebruik, aanpak van puntverontreinigingen, vastlegging van het provinciaal belang in een verordening, vernieuwing van de provinciale milieuverordening en goede handhaving met partners.

Beschikbaar maken bodem- en grondwaterinformatie veenweidegebied.

In het veenweidegebied is sprake van een sterke bodemdaling. De provincie wil de bodemdaling in het veenweide-gebied zoveel mogelijk beperken (lange termijn doelstelling streekplan). Er is al een gedetailleerde bodemkaart opgesteld als hulpmiddel om duurzaam gebruik van de bodem te bewerkstelligen. Uit deze kaart moet de kwetsbaarheid van de bodem voor bodemdaling blijken. In 2009 wordt de uitgebreide

grondwatertrappenkaart opgeleverd die inzicht geeft in het verloop van het bovenste grondwater. De bodemkaart en de (uitgebreide) grondwatertrappenkaart zullen toegepast worden voor het instellen van beperkende maatregelen ten aanzien van grondbewerking en voor de ruimtelijke planvorming (de uitvoering van gebiedsgerichte projecten in het veenweidegebied (peilbeheer), inzicht in mogelijke functieveranderingen, inzicht in mogelijke landbouweconomische schade ten gevolge van vernatting, inzicht in (on)mogelijkheden voor natuurontwikkeling en natuurbeheer, etc.

De nieuwe informatie die bodemkaart en grondwatertrappenkaart leveren, worden voor derden beschikbaar gesteld door middel van een nog te realiseren internettoepassing.

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
PMP: Inwerkingtreding nieuw PMP			1		
<i>Bodemvisie</i>					
- Oriëntatienotitie		2			
- Plan van aanpak		3			
- Concept bodemvisie			2		
- Definitieve bodemvisie			4		
<i>Implementatie kaderrichtlijn Water</i>					
- Vaststelling Provinciale Milieuverordening (grondwaterbescherming)			4		
- Rapportage en actualisatie Uitvoeringsprogramma grondwaterplan 2008-2013			4		
- Vastleggen provinciaal belang (grondwater) in verordening Wro			4		
<i>Bodem en grondwaterinfo veenweidegebied</i>					
- Oplevering Grondwatertrappenkaart			1		
- Bestuurlijke implementatie resultaten			3		

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							Bedragen	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten:								
- Opstellen bodemvisie		50	50					
- Koppelen provinciale en gemeentel. Infosyst.		58	58	58	58			
- Implementatie kaderrichtlijn grondwater		145	145	145				
- Bodem & grondwaterinfo Veenweidegebied		140	140	140	140			
- Overig		532	2.632	2.682	2.827			
Totaal lasten		925	3.025	3.025	3.025			
Baten								
Totaalsaldo meerjarig: 10.000	Jaarsaldi:	925	3.025	3.025	3.025			

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	04. Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	R. Oonk	Totaalbudget: € 15.000.000

Omschrijving en toelichting

In het streven naar een gezonde en veilige leefomgeving is in de collegeperiode het uitplaatsen van hinderlijke bedrijven een belangrijk speerpunt. Hiervoor is het Fonds Uitplaatsing hinderlijke bedrijven beschikbaar. Het fonds moet er toe bijdragen dat bedrijven worden verplaatst die hinder veroorzaken in het stedelijk gebied, teneinde gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Het fonds is bedoeld om de onrendabele top van dergelijke bedrijfsverplaatsingen mee te financieren. Gemeenten hebben hierbij veelal het voortouw. Het gaat bij deze verplaatsingen om langlopende processen. Planning, en dus tempo van besteding, zal afhangen van onderhandelingen met bedrijven, gemeentelijke ruimtelijke procedures, het vinden van alternatieve locaties etc.

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Beleidskader vastgesteld in PS		2			
Inventarisatie en prioritering bedrijven vastgesteld		4			
Besluiten over steun aan uitplaatsing (aantal locaties)				1x	2x

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							Bedragen	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten		1.000	4.000	4.500	5.500			
Baten								
Totaalsaldo meerjarig: 15.000	Jaarsaldi:	1.000	4.000	4.500	5.500			

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Duurzame energie, energiebesparing en revolving fund KWO	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	04. Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	R.Oonk	Totaalbudget: € 7.000.000

Omschrijving en toelichting

Het gebruik van fossiele brandstoffen leidt lokaal tot luchtverontreiniging en draagt mondiaal bij tot verandering van het klimaat. Wij willen daarom een impuls geven aan het terugdringen van het verbruik van fossiele brandstoffen. Daartoe zetten wij in op vermindering van het energieverbruik, en op toepassing van schone en duurzame energiebronnen. Op het gebied van energie ondernemen wij de volgende acties:

- Programma energiebesparing in de gebouwde omgeving: een subsidieregeling voor energiebesparende maatregelen en duurzame energie-opwekking, gericht op particuliere woningeigenaren en op het MKB;
- Een "revolving fund" voor de realisering van (gemeenschappelijke) installaties voor de opwekking van duurzame energie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om installaties voor koude-warmte opslag (KWO) met een zekere schaalgrootte, die veelal door meerdere partijen gemeenschappelijk zullen worden toegepast.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Eerste toekenning steun Revolving Fund			1		
Toekenning subsidie projecten energiebesparing			2		

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten duurzame energie en energiebesparing		500	1.500	1.500	1.500			
Lasten revolving fund		2.000						
Baten								
Totaalsaldo meerjarig: 7.000	Jaarsaldi:	2.500	1.500	1.500	1.500			

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Programma klimaat op orde	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	04. Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijk ambtenaar:	M. van der Sluis	Totaalbudget: € 4.000.000

Omschrijving en toelichting

Het programma Klimaat op Orde bestaat uit een aantal concrete projecten en processen die moeten leiden tot een *klimaatbestendige* en *klimaatneutrale* en daarmee toekomstbestendige provincie Utrecht. Dit programma richt zich op zowel de ruimtelijke vraagstukken en het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering, als het versterken van samenwerking en innovatie om de uitstoot van broeikasgas te reduceren. Omdat klimaatverandering vraagt om snelle actie, maar er (zeker op het ruimtelijk terrein) nog veel kennis moet worden opgebouwd werkt het programma, dat bestaat uit meerdere deelprojecten onder het motto Leren door Doen. Het programma wordt uitgebreider beschreven in het **aparte projectblad**.

Het programma klimaat staat niet op zichzelf, maar maakt onderdeel uit van onze brede ambitie om bij te dragen aan een duurzame provincie Utrecht. Zo zijn er raakvlakken met ons energiebeleid, gebiedsgerichte aanpak van milieu-advisering, en natuurlijk het actieplan duurzaamheid.

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten		Bedragen					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			4.000				
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	4.000	Jaarsaldi:	4.000				

Thema uitvoeringsprogramma:	Ruimte voor de Lek	Looptijd: 2010-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Drs. P. P.W.F.M. Favié	Totaalbudget: €4.000.000

Omschrijving en toelichting

In het collegeprogramma is voor het project Ruimte voor de Lek € 4 mln. opgenomen voor de jaren 2010-2011. Dit bedrag is specifiek bestemd voor het realiseren van de ruimtelijke kwaliteit in het projectgebied. Voor verdere specificaties, zie projectblad Ruimte voor de Lek.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten						2.000	2.000	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	4.000	Jaarsaldi:				2.000	2.000	

Thema uitvoeringsprogramma:	Waterketen/ Stimuleringsbudget	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Wilma Timmers	Totaalbudget: € 5.000.000

Omschrijving en toelichting

De waterketen bestaat uit de drinkwaterproductie en –distributie door drinkwaterbedrijven, de inzameling en afvoer van afvalwater (samen met het overtollige hemelwater) via de riolering door gemeenten en de zuivering van het afvalwater door waterschappen.

Meer samenwerking tussen de partijen in de waterketen (drinkwaterbedrijf, waterschap en gemeente) kan leiden tot kostenbesparing en tot meer doelmatigheid, transparantie en service aan de burger en tot een betere waterkwaliteit. Dit is extra van belang omdat de komende jaren door klimaatverandering, vervanging van rioleringen en hogere eisen aan de waterkwaliteit (KRW) de komende tijd forse investeringen nodig zijn. De besparing aan schoon water en afvalwater heeft tevens duurzaamheideffecten en levert een bijdrage aan de bestrijding van wateroverlast. Als provincie nemen we het initiatief om die samenwerking te stimuleren en faciliteren en zodoende invulling geven aan de uitvoering van het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen. We zijn daarom gestart met het Stimuleringsprogramma Waterketen. We willen hiermee bereiken dat de partijen in de waterketen duurzaam gaan samenwerken om een optimale kwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten te leveren. De efficiëntie, effectiviteit en transparantie in de waterketen wordt vergroot. We gaan daarvoor samenwerkingsprojecten in de waterketen ondersteunen die de doelmatigheid vergroten, innovatief zijn en een voorbeeldfunctie hebben. We kiezen daarbij voor een bottom-up benadering: we stimuleren de partijen in de waterketen om elkaar te inspireren om vernieuwing en ontwikkeling in de waterketen op gang te krijgen.

Mijlpalen

2009 staat in het teken van uitvoering van de wat simpelere samenwerkingsprojecten (het 'laaghangend fruit'), het verder concreet krijgen van, qua organisatie en belangen, complexere projecten en het continu initiëren van nieuwe kansen en ideeën.

In 2009 zullen de in 2008 gestarte regionale samenwerkingsverbanden leiden tot concrete uitvoeringsprojecten. In 2008 zijn we gestart met het bijeen brengen van partijen (waterschap en gemeenten) op regionaal niveau om vergaande samenwerking in de waterketen tot stand te brengen. De gemeenten en waterschap verkennen zelf de mogelijkheden en kansen, hierbij gefaciliteerd door de provincie. De aanpak van de regionale samenwerking sluit steeds zoveel mogelijk aan op bestaande initiatieven en netwerken binnen het beheersgebied van een waterschap. Dit betekent dus maatwerk per regio en ook een variatie aan uitkomsten, eigen aan de bottom-up benadering waarvoor we in het Stimuleringsprogramma Waterketen gekozen hebben.

Begin 2009 wordt het koepelrapport van de Benchmark rioleringszorg opgeleverd. Dit koepelrapport geeft gerichte voorstellen aan gemeenten om kwaliteit en doelmatigheid in de rioleringszorg te verbeteren. Door deelname aan deze benchmark zijn gemeenten zich bewust van de verbeterpunten in hun rioleringszorg. Het koepelrapport vormt een belangrijke input voor uitvoeringsprojecten in het kader van het Stimuleringsprogramma Waterketen.

In 2009 wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten met gemeenten en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) waarmee een start gemaakt wordt met de concrete uitvoering van optimale organisatievormen van de rioleringszorg en zuivering.

Gedurende het gehele jaar 2009 worden samenwerkingsprojecten in de waterketen geïnitieerd, gefaciliteerd en gesubsidieerd vanuit het Stimuleringsbudget Waterketen.

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Koepelrapport Benchmark rioleringszorg			1		
Samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en HDSR over optimalisatie waterketen			1		
Uitvoering samenwerkingsprojecten waterketen			1-4		

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				500	2.000	2.000	500	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	5.000	Jaarsaldi:		500	2.000	2.000	500	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Opstellen nieuw WHP	Looptijd: t/m 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	L. van Hulten	Totaalbudget: € 1.140.000

Omschrijving en toelichting

In 2009 wordt het Provinciale Waterplan in procedure gebracht. Het Provinciale Waterplan vormt het kader voor de uitvoering en het beheer door de waterschappen.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Vaststellen Provinciaal Waterplan door PS			X		
Uitvoering Provinciaal Waterplan				X	X

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			310	310	460	60	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	1.140		310	310	460	60	
	Jaarsaldi:						

Thema uitvoeringsprogramma:	Waterveiligheid	Looptijd: 2007-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	M. Braam	Totaalbudget: € 1.190.000

Omschrijving en toelichting

De provincie Utrecht wordt beschermd tegen overstromingen door een systeem van primaire waterkeringen (mede langs Lek, Nederrijn en Eemmeer) en regionale keringen, zoals boezemkades. De basisdoelstelling van ons beleid met betrekking tot de veiligheid op basis van het Waterhuishoudingsplan is dat de kans op overstromingen aanvaardbaar is. Mede naar aanleiding van de kadebreuk in Wilnis in 2003 zet de provincie zwaar in op de veiligheid van de regionale keringen via het regelmatig toetsen daarvan aan de normen uit de provinciale Verordeningen waterkering. Als niet aan de normen wordt voldaan moet door het waterschap een dijkversterking plaatsvinden.

- 2009 – 2011 Begeleiden proces totstandkoming jaarlijkse verslaglegging over regionale waterkeringen door waterschappen;
- 2009 en 2010 Uitvoering geven aan amendement van provinciale staten 'Beperken overstromingsrisico's regionale waterkeringen'.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Begeleiden van de waterschappen bij het opstellen van toetsrapporten veiligheidssituaties regionale waterkeringen	1-4	1-4			
Uitvoering geven aan amendement van provinciale staten 'beperken overstromingsrisico's regionale waterkeringen'	4	4	4	4	
Begeleiden proces totstandkoming jaarlijkse verslaglegging over regionale waterkeringen door waterschappen			1-4	1-4	1-4

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten			360	360	310	160		
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	1.190	Jaarsaldi:	360	360	310	160		

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Europese Kaderrichtlijn Water	Looptijd: tot met 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw mr. J.M.C.B. Huesmann	Totaalbudget: €460.000

Omschrijving en toelichting

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) schrijft regels voor waaraan de waterkwaliteit in de Europese landen moet voldoen. Het gaat hierbij om de chemische en ecologische kwaliteitseisen voor zowel grond- als oppervlaktewater. De KRW moet eind 2009 verwerkt zijn in het Waterhuishoudingplan. Dat wil zeggen dat er maatregelenpakketten zijn geformuleerd om de gestelde kwaliteitseisen te halen.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Vaststelling programma uitvoering KRW maatregelen			1		
Uitvoering programma uitvoering KRW maatregelen			4		
Implementatie Grondwaterplan (KRW maatregelen)			4		

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten		180	200	40	40		
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	460	Jaarsaldi:	180	200	40	40	

Thema uitvoeringsprogramma:	Stedelijk Waterbeheer en keten	Looptijd: 2007-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Wilma Timmers	Totaalbudget: € 360.000

Omschrijving en toelichting

Stedelijk Waterbeheer richt zich op het integraal en duurzaam beheer van de waterstromen in het stedelijk gebied. Deze waterstromen kunnen zijn het oppervlaktewater, grondwater, regenwater en afvalwater. Binnen het stedelijk waterbeheer spelen vele onderwerpen, zoals afkoppeling van riolering en grondwatersysteem, grondwateroverlast (of –onderlast), meervoudig ruimtegebruik, het beheersbaar houden van lasten voor de burgers en de stedelijke waterkwaliteit. Gemeenten geven in hun waterplannen (niet wettelijk verplicht) en/of verbrede Gemeentelijke Rioleringsplannen (GRP) aan, hoe zij omgaan met die waterstromen. Gemeenten zijn wettelijk verplicht een actueel GRP te hebben.

In het in 2009 op te stellen provinciale Waterplan leggen we de visie vast op beleidsdoelen en beleidsaanpak in het stedelijk waterbeheer en vullen concreet de provinciale taken en verantwoordelijkheden in.

Het onderdeel 'keten' in dit uitvoeringsprogramma is identiek aan het uitvoeringsprogramma Waterketen / Stimuleringsbudget. **Voor omschrijving, toelichting en mijlpalen van het onderdeel keten wordt daarom verwezen naar: 'Uitvoeringsprogramma Waterketen / Stimuleringsbudget'.**

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				90	90	90	90	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	360	Jaarsaldi:		90	90	90	90	

Thema uitvoeringsprogramma:	Wateroverlast en verdrogingsbestrijding	Looptijd: t/m 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	05. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp (en vanwege verwevenheid met N2000 dhr. Drs. R.W. Krol)	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Geert-Jan Nijsten	Totaalbudget: € 350.000

Omschrijving en toelichting

Verdrogingsbestrijding: Het grondwaterpeil wordt kunstmatig lager gehouden voor landbouw en wonen. Dit heeft negatieve gevolgen op de ontwikkeling van waardevolle grondwaterafhankelijke natuur. Voor de aanpak van de verdroging heeft de Provincie de regie genomen met name voor de zogenaamde 12 'TOP- gebieden'. Samen met partners en belanghebbenden wordt, op basis van het in 2008 te ondertekenen convenant, in 2009 gewerkt aan het opstellen van maatregelenpakketten om de verdroging in deze gebieden aan te pakken. Deze maatregelen zullen over het algemeen in een later stadium worden uitgevoerd (periode 2010 – 2014), maar daar waar mogelijk worden ook in 2009 al "geen-spijt" maatregelen genomen.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Ondertekening convenant verdrogingsbestrijding		3			
Opstellen maatregelenpakketten om verdroging aan te pakken			X		
Uitvoering maatregelenpakketten				X	X

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten		160	90	50	50			
Baten								
Totaalsaldo meerjarig: 350	Jaarsaldi:	160	90	50	50			

Thema uitvoeringsprogramma:	Bevorderen bundeling vraag breedbandinfrastructuur	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 1.500.000

Omschrijving en toelichting

Als vervolg op het programma "Wij gaan breed 2007-2008" wordt voor de periode 2009-2010 een loketfunctie gerealiseerd die vraagbundelingstrajecten begeleidt. Daarnaast wordt in 2009 extra ingezet op het realiseren van vraagbundelingstrajecten in het onderwijs.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			500	500	500		
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	1.500	Jaarsaldi:			500	500	500

Thema uitvoeringsprogramma:	Economisch beleidsplan	Looptijd: 2007-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 5.500.000

Omschrijving en toelichting

Science Park Utrecht (SPU)

In 2006 hebben provincie Utrecht, gemeente Utrecht, Universiteit Utrecht, UMC en Hogeschool Utrecht een convenant getekend voor het realiseren van een science park op de Uithof dat ruimte en ondersteuning biedt voor (startende) kennisintensieve bedrijven. De doelstelling is om 60.000m² bedrijfsruimte te realiseren in 2015. In 2009 worden voorbereidingen getroffen m.b.t. de vastgoedontwikkeling, zoals het opstellen van een programma van eisen, het zoeken van partners en het creëren van tijdelijk aanbod. Verder wordt een marketing & promotieplan ontwikkeld.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Het programma Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) heeft als doel dat het Utrechts MKB op meer mens – en milieuvriendelijke manier gaat ondernemen. De implementatie van MVO in de bedrijfsvoering kan tevens bijdragen aan een verhoogde veerkracht en goede concurrentiepositie van het Utrechts bedrijfsleven. In 2009 wordt ingezet op informeren en stimuleren van het MKB aan de hand van cursussen, een MVO evenement en het instellen van een MVO stimuleringsprijs.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			1.500	1.500	1.500	1.000	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	5.500	Jaarsaldi:		1.500	1.500	1.500	1.000

Thema uitvoeringsprogramma:	Nieuw Innovatiebeleid (inclusief MKB)	Looptijd: 2009-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 1.500.000

Omschrijving en toelichting

De Taskforce Innovatie (TFI) is in 2005 opgericht door overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven in de provincie Utrecht om het innovatievermogen van het MKB te versterken. In 2008 hebben PS besloten de TFI vanaf april 2009 in aangepaste vorm voort te zetten. De belangrijkste taak van de TFI wordt het ontwikkelen van projecten gericht op het MKB binnen de focusgebieden innovatief ondernemerschap, creatieve industrie, ICT & zakelijke dienstverlening en duurzaamheid & milieutechnologie.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>				
			2007	2008	2009	2010	2011
Lasten			500	500	500		
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	1.500	Jaarsaldi:			500	500	500

Thema uitvoeringsprogramma:	Internationale acquisitie	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 1.000.000

Omschrijving en toelichting

In 2008 hebben PS het Actieplan Acquisitie Buitenlandse Bedrijven 2008-2011 vastgesteld. De doestelling is om in deze periode minimaal 50 investeringsprojecten aan te trekken. We kiezen daarbij voor een beperkt aantal marktsegmenten die we pro-actief gaan bewerken. In 2009 richten we ons op het aantrekken van gaming bedrijven en hoofdkantoren van bedrijven in de IT en zakelijke/financiële dienstverlening. Daarnaast richten we ons op het aantrekken van uitbreidingsinvesteringen bij buitenlandse bedrijven die reeds in de provincie Utrecht zijn gevestigd.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				250	250	250	250	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	1.000	Jaarsaldi:		250	250	250	250	

Thema uitvoeringsprogramma:	Evenementenbeleid	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 2.500.000

Omschrijving en toelichting

In 2008 hebben PS het Evenementenkader 2008-2011 vastgesteld. De provincie wil met het evenementenbeleid een bijdrage leveren aan versterking aan het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en verhoging van het aantal bezoekers aan de provincie. Zo wordt de economie van Utrecht gestimuleerd en kunnen inwoners en bezoekers profiteren van een levendig cultureel en sportief klimaat. De doelstelling is om in 2009 ten minste twee beeldbepalende evenementen te subsidiëren en daarnaast acht potentiële beeldbepalers. Hiertoe zal een Uitvoeringsplan 2009 worden opgesteld.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				500	1.000	500	500	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	2.500	Jaarsaldi:		500	1.000	500	500	

Thema uitvoeringsprogramma:	Versterking zakelijk toerisme	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 800.000

Omschrijving en toelichting

We zetten in 2009 in op het leveren van een bijdrage aan de versterking van de congres- en vergadermarkt in de provincie Utrecht door de realisatie van een meerjarenactieplan zakelijk toerisme via het Platform Zakelijk Toerisme, een regionale samenwerking tussen provincie, gemeenten en bedrijfsleven. Het gaat hier om de uitvoering van een meerjarenplan met stimuleringsacties op het gebied van marketing, promotie en productontwikkeling. De doelstelling is enerzijds om op sectorniveau meer bestedingen te stimuleren binnen de congres- en vergadermarkt. Anderzijds moet het profiel van de provincie Utrecht als zakelijke bestemming voor congressen, trainingen, vergaderingen en bedrijfsevents hiermee worden versterkt. In 2009 zal het Platform Zakelijk Toerisme hiertoe een uitvoeringsplan realiseren. In de jaren 2010 en 2011 zal dit kunnen worden gecontinueerd.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			200	200	200	200	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	800	Jaarsaldi:	200	200	200	200	

Thema uitvoeringsprogramma:	Toeristische promotie	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 1.200.000

Omschrijving en toelichting

Marketing en promotie zullen via allerlei instrumenten voor bezoekers en inwoners aandacht krijgen. De activiteiten van Utrecht Toerisme & Recreatie (UTR) worden geïntensiveerd. Een belangrijk traject is de uitvoering van een regionaal toeristisch marketingplan voor en door de regio Utrechtse Heuvelrug. Het jaar 2009 wordt het eerste volledige uitvoeringsjaar voor deze regionale samenwerking van acht gemeenten, provincie, bedrijfsleven en UTR voor de periode 2009-2012. Het doel is in 2009 marketing- en promotieactiviteiten uit te voeren die bijdragen aan verhoging van het aantal toeristische bestedingen (dagtoerisme en verblijfstoerisme) en versterking van het toeristisch profiel van Utrecht als aantrekkelijke dag- en vakantiebestemming. In 2009 zal voor het Vecht- en Plassengebied een vergelijkbare samenwerking worden opgezet.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>				
			2007	2008	2009	2010	2011
Lasten			300	300	300	300	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	1.200	Jaarsaldi:	300	300	300	300	

Thema uitvoeringsprogramma:	Creatieve broedplaatsen / Cultuur en Economie	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische Zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 2.000.000

Omschrijving en toelichting

In 2008 hebben PS het programma Cultuur en Economie 'Smaakmakers, spraakmakers 2008-2011' vastgesteld. Het programma is gericht op ontwikkeling, vernieuwing en professionalisering van de creatieve bedrijvigheid in de provincie Utrecht. Binnen het programma worden projecten ontwikkeld waarbij het aanwezige creatieve vermogen wordt gebruikt om in andere bedrijfstakken innovatie te stimuleren en waarbij creatieve bedrijvigheid wordt ingezet voor de ontwikkeling van typisch Utrechtse thema's en locaties als erfgoed en linies (Nieuwe Hollandse Waterlinie, Grebbelinie, Limes). De doelstelling is om in 2009 minimaal 5 nieuwe projecten te starten. Verder zal in 2009 een tussenevaluatie uitgevoerd worden en zal het uitvoeringsprogramma voor 2010 vastgesteld worden.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Vaststellen programmatisch kader Cultuur en Economie		4			
Vaststellen uitvoeringsplan 2008		4			
Vaststellen uitvoeringsplan 2009			1		
Tussenevaluatie en vaststellen uitvoeringsprogramma 2010			4		
Vaststellen uitvoeringsplan 2011				4	
Evaluatie programma Cultuur en Economie					4

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten		500	500	500	500			
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	2.000	Jaarsaldi:	500	500	500	500		

Thema uitvoeringsprogramma:	Programma herstructurering bedrijventerrein PLUS	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06 Economische Zaken en Recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 15.000.000

Omschrijving en toelichting

In 2008 wordt een nieuw programma Herstructurering PLUS opgesteld. Hierin zal aandacht worden besteed aan de problematiek van herstructurering, de opgave en de nieuwe aanpak ten opzichte van het verleden. Tevens wordt hierin het economische deel van het voormalige programma Duurzame bedrijventerreinen geïntegreerd. Doel is een duurzame kwaliteitsverbetering van bestaande bedrijventerreinen. In dit kader zijn in 2008 twee pilots opgestart, dit betreft de terreinen De Hagen en De Biezen in Vianen en Mijdrecht in de gemeente De Ronde Venen. In 2009 zullen deze twee pilots verder uitgevoerd worden. Streven is om eind 2009 samenwerkingsovereenkomsten te hebben met gemeenten en private partijen. Daarnaast zullen in 2009 twee nieuwe, nader te bepalen, pilots worden opgestart.

Prestatie-indicatoren onderwerp Uitvoeringsprogramma

Prestatie-indicator	Meetwaarden bij de indicatoren				
	2007	2008	2009	2010	2011
Aantal gestarte pilots voor uitvoering van herstructureringsprojecten op verouderde bedrijventerreinen	n.v.t.	2	2	2	pm

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten		1.000	3.000	6.000	5.000			
Aanpassing kasritme lasten		200	-200					
Baten								
Totaalsaldo meerjarig: 15.000	Jaarsaldi:	1.200	2.800	6.000	5.000			

Toelichting

Het programma is momenteel nog in ontwikkeling. Afhankelijk van de vaststelling daarvan door PS kan het kasritme verder wijzigen.

Thema uitvoeringsprogramma:	Stimulering toeristisch-recreatieve locaties	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 1.850.000

Omschrijving en toelichting

Om de belevingskwaliteit van toeristisch-recreatieve locaties te verhogen wordt gefocust op beeldbepalende projecten zoals bijvoorbeeld Vliegbasis Soesterberg en paleis Soestdijk. In afstemming met de betrokken maatschappelijke instanties en actoren zullen stimulerende uitvoeringsacties worden voorbereid. Hiervoor zullen met andere beleidsafdelingen nadere acties worden afgestemd en ontwikkeld.

Prestatie-indicatoren onderwerp Uitvoeringsprogramma

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>				
			2007	2008	2009	2010	2011
Lasten			500	500	500	350	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	1.850	Jaarsaldi:	500	500	500	350	

Thema uitvoeringsprogramma:	Kinderuitje pas	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	06. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder:	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: €500.000

Omschrijving en toelichting

Eind 2008 heeft de provincie Utrecht een Kinderontdekpaspoort gelanceerd voor basisscholieren in de provincie Utrecht. Dit paspoort laat kinderen op educatieve wijze het rijke culturele en vrijetijdsaanbod van de provincie Utrecht ontdekken en biedt toegang (of geeft korting) aan ca. 60 culturele en andere attractiepunten. Uitvoering van het project leidt tot versterking van het toeristisch profiel van de provincie Utrecht als aantrekkelijke dagbestemming. Het levert bovendien naar verwachting direct een economische bestedingsimpuls. De doelstelling van het project is om het ontdekpaspoort in 2009 in een actuele versie opnieuw te verspreiden onder 60.000 basisscholieren.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			275	75	75	75	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	500	Jaarsaldi:	275	75	75	75	

Thema uitvoeringsprogramma:	Gerichte tariefacties OV	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	C. Bontje	Totaalbudget: €5.000.000

Omschrijving en toelichting

De provincie Utrecht wil het gebruik van het openbaar vervoer aantrekkelijker maken door middel van tariefacties. De mogelijkheid van tariefacties is opgenomen in de nieuwe openbaar vervoerconcessie. Tevens wordt er van 1 januari tot 1 juli 2008 een proef gehouden met openbaar vervoer tussen Amersfoort en De Uithof. De resultaten van deze proef zullen worden betrokken bij nieuwe voorstellen voor acties. Hiertoe is in de nieuwe concessie aan vervoerder gevraagd met voorstellen te komen. De nieuwe concessie is gegund en zal op 14/12/2008 in werking treden. Deze besluitvorming over te voeren acties zal plaatsvinden in het 4^e kwartaal van 2008, zodat in 2009, 2010 en 2011 tariefacties uitgevoerd kunnen worden.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Proef Amersfoort – Uithof		1 + 2			
Voorstellen nieuwe acties		4			
Uitvoering acties			1 t/m 4	1 t/m 4	1 t/m 4

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				500	1.500	1.500	1.500	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	5.000	Jaarsaldi:		500	1.500	1.500	1.500	

Thema uitvoeringsprogramma:	Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijsweerd (is onderdeel pakketstudies:	Looptijd: 2010-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	C. Bontje	Totaalbudget: € 10.000.000

Omschrijving en toelichting

De knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijsweerd maken onderdeel uit van de Pakketstudies waarbij voor de knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijsweerd herinrichtingsvoorstellen worden uitgewerkt. Deze worden vervolgens beoordeeld op kosten en probleemoplossend vermogen. Besluitvorming over de verdere uitwerking en uitvoering vindt plaats in het kader van de besluitvorming over de Pakketstudies zodat de daadwerkelijke realisering eerst vanaf 2010 mogelijk is.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Startnotitie Hoevelaken vaststellen			1 ^e		

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten						2.500	7.500	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	10.000	Jaarsaldi:				2.500	7.500	

Thema uitvoeringsprogramma:	Bereikbaarheid binnensteden en transferia:	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	C. Bontje	Totaalbudget: € 10.000.000

Omschrijving en toelichting

De bereikbaarheid van binnensteden dient verbeterd te worden door meer gebruik van het openbaar vervoer en vermindering van het autogebruik binnen de steden. De betreffende gemeenten (bijvoorbeeld Utrecht en Amersfoort) zijn trekker. De provincie stimuleert de realisering van gemeentelijke transferia door middel van een financiële bijdrage.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Realisatie OV-knooppunt Breukelen		4			

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				2.500	2.500	2.500	2.500	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	10.000	Jaarsaldi:		2.500	2.500	2.500	2.500	

Thema uitvoeringsprogramma:	Onderzoek realisatie blue ports	Looptijd: 2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	C. Bontje	Totaalbudget: € 300.000

Omschrijving en toelichting

Om vervoer over water te bevorderen wil de provincie samen met het bedrijfsleven en gemeente Utrecht de mogelijkheden voor vervoer over water en overslag op het land onderzoeken en bevorderen. De huidige binnenhavens en overslaglocaties (blue Ports) worden op hun mogelijkheden onderzocht. De aan geschikt vaarwater gelegen bedrijventerreinen Lage Weide (gemeente Utrecht) en 't Klooster (gemeente Nieuwegein) spelen hierbij nadrukkelijk een rol. In 2009 wordt het onderzoek afgerond naar de plaatsen van potentiële Blue Ports.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Lijst met huidige Utrechtse binnenhavens/overslaglocaties en 1 ^e schatting van potenties		2/3			
Overzicht van kansen en bedreigingen per locatie		3			
Visie op kansrijke Utrechtse Blue Ports en de hiervoor benodigde maatregelen (incl. kosten)			1		

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							
						Bedragen	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			300				
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	300	Jaarsaldi:	300				

Toelichting

De verwachting is dat het project nog niet helemaal afgerond wordt in 2008 maar gedeeltelijk doorloopt in 2009.

Thema uitvoeringsprogramma:	Pakketstudies	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	C. Bontje	Totaalbudget: € 34.000.000

Omschrijving en toelichting

In 2008 worden er in samenwerking met het rijk en de regionale partijen twee Pakketstudies afgerond, waarin twee integrale samenhangende pakketten aan verkeers- en vervoermaatregelen worden ontwikkeld. Eén voor het gebied binnen en rondom de Ring Utrecht en één voor het gebied binnen en rondom de driehoek Amersfoort/Hilversum/Utrecht. Het betreffen maatregelen voor zowel de verbetering van het fietsverkeer, autoverkeer als voor het openbaar vervoer. Na afstemming met regionale partijen en met het rijk (in het UVVB) volgt besluitvorming over de samenhangende pakketten. Over een aantal no-regretmaatregelen is reeds afstemming in het UVVB geweest en deze worden mogelijk al vanaf 2008 uitgevoerd. Besluitvorming over uitgewerkte projecten uit de maatregelpakketten wordt begin 2010 voorzien. Dit conform het plan van aanpak Pakketstudies dat 17 september 2007 aan de statencommissie MME is aangeboden.

Mijlpalen

Mijlpalen markeren de verschillende fasen.

Mijlpalen	Kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Besluitvorming over maatregelpakketten			1		
Besluitvorming uitgewerkte projecten uit maatregelpakketten				1	

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			Bedragen					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				1.000	8.500	8.500	16.000	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	34.000	Jaarsaldi:		1.000	8.500	8.500	16.000	

Thema uitvoeringsprogramma:	Mobiliteitsmanagement	Looptijd: 2007-2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	C. Bontje	Totaalbudget: € 8.000.000

Omschrijving en toelichting

Mobiliteitsmanagement (groene golf) gaat om het inzetten van ICT mogelijkheden om het verkeer actief te reguleren (o.a. met verkeerslichten) en om actuele informatie aan de reiziger te verstrekken. Het project ICT-onderweg wordt uitgevoerd in samenwerking met rijk en regionale partijen en gaat uit van een Regionale Verkeersmanagement Centrale (RVMC) die kan sturen op het optimaal benutten van het hele regionale wegennetwerk, dus van de belangrijkste rijks-, provinciale en gemeentelijke wegen. Uiteraard kan dit alleen op basis van actuele gegevens van het gebruik van het hele wegennetwerk, waar ook een deelproject voor opgezet is.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
RVMC operationeel in deelregio Utrecht West en op de corridor Utrecht-Amersfoort			4		
RVMC operationeel op het hele wegennetwerk van de regio				4	

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten		4.000	4.000				
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	8.000	Jaarsaldi:	4.000	4.000			

Thema uitvoeringsprogramma:	Stationsgebied Driebergen-Zeist	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Verantwoordelijke ambtenaar:	C. Bontje	Totaalbudget: €5.000.000

Omschrijving en toelichting

Zie projectblad Herinrichting Stationsgebied Driebergen-Zeist.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				1.250	1.250	1.250	1.250	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	5.000	Jaarsaldi:		1.250	1.250	1.250	1.250	

Thema uitvoeringsprogramma:	Cultuurnota	Looptijd: 2009-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	08. Samenleving, Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder:	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 9.060.000

Omschrijving en toelichting

Op grond van de provinciale Verordening cultuur wordt eens per vier jaar een provinciale cultuurnota opgesteld. In de cultuurnota *Cultuur is Kracht* is het provinciale beleid op het gebied van cultuur voor de periode 2009-2012 vastgelegd. De hoofddoelen van het cultuurbeleid in deze periode zijn:

- vergroten toegankelijkheid van en deelname aan cultuur,
- ondersteunen artistieke vernieuwing en ruimte bieden aan talent,
- inzetten van cultuur als schakel in de samenleving,
- behoud en ontwikkeling van het cultureel erfgoed en
- het stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit.

Het beleid is vormgegeven rondom de vier verbindende programma's: Vrede van Utrecht / Culturele Hoofdstad van Europa, Utrechtse Schatkamer, Cultuur en Economie en Cultuur en Ruimte. De eerste drie programma's zijn al in ontwikkeling. Hiervoor zijn meetbare resultaten vastgelegd. Voor het programma Cultuur en Ruimte wordt in 2009 een uitvoeringsprogramma opgesteld.

De programma's zijn nauw verweven met het reguliere cultuurbeleid dat per beleidsdiscipline is beschreven in de nota.

Mijlpalen

Hieronder zijn de mijlpalen opgenomen voorzover ze nog niet bij de afzonderlijke programma's (Vrede van Utrecht, Utrechtse Schatkamer etc) zijn benoemd.

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Ingevuld uitvoeringsprogramma Cultuur en Ruimte			1	1	1
Vastgelegde samenwerkingsafspraken met gemeenten belegd en jaarlijks afstemmingsoverleg.			1	1	1
Heldere prestatieafspraken met culturele instellingen			1	1	1
Uitgevoerd onderzoek regeling amateurkunst			1		
Uitgevoerde evaluatie toekomst CBK				1	

Prestatie-indicatoren onderwerp Uitvoeringsprogramma

Hieronder zijn alleen de indicatoren opgenomen die nog niet bij de andere programmaonderdelen van het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen.

Prestatie-indicator	Meetwaarden bij de indicatoren				
	2007	2008	2009	2010	2011
Aantal gemeenten waar Zimihc actief is			29	29	29
Aantal scholen dat deelneemt aan programma cultuureducatie		85%	85%	85%	85%

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten	Bedragen
---------------------------------------	-----------------

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				3.020	3.020	3.020	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	9.060	Jaarsaldi:		3.020	3.020	3.020	

Toelichting

Bij de vaststelling van de Cultuurnota 2009-2012 zal een voorstel voor het doortrekken van de extra middelen naar 2012 opgenomen worden.

Thema uitvoeringsprogramma:	Basisvoorziening infrastructuur cultuur	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	08. Samenleving, Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder:	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 10.000.000

Omschrijving en toelichting

Wat willen we bereiken?

Met het Programma Vrede van Utrecht / Culturele Hoofdstad zetten we in op het versterken van de programmering van (internationale) culturele programma's en projecten, op tijden en plekken die voor de provincie interessant zijn én op het versterken van de (fysieke) culturele infrastructuur. Het programma moet leiden tot een internationaal en innovatief cultureel imago voor Utrecht.

In 2008 is het plan van aanpak Vrede van Utrecht / Culturele Hoofdstad vastgesteld. Het plan bestaat uit de volgende inhoudelijke programmaliijnen:

- cultural memory: het benutten van erfgoed als podium en bron van inspiratie voor culturele projecten alsmede het investeren in behoud en ontwikkeling van monumentaal erfgoed;
- vernieuwing en ruimte voor talent: het opleiden en binden van jong talent;
- kunst en cultuur als motor van de samenleving: het bevorderen van sociale cohesie door het realiseren van culturele projecten met bewoners in wijken en dorpen (community-art)
- internationalisering: het bevorderen van internationale samenwerking als verrijking van het artistieke klimaat, vergroting van de markt en versterking van het toeristisch profiel.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met de gemeente Utrecht financieren wij de stichting Vrede van Utrecht die uitvoering geeft aan het programma. Daarnaast doen we investeringen in de infrastructuur.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Zomerprogrammering (Soesterberg e.a.)			1	1	1
Nominatie Culturele Hoofdstad					1

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten			1.000	3.500	3.000	2.500		
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	10.000	Jaarsaldi:	1.000	3.500	3.000	2.500		

Thema uitvoeringsprogramma:	Cultuurhuizen	Looptijd: 2008-2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	08. Samenleving, cultuur en sport	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 2.000.000

Omschrijving en toelichting

Met de regeling Cultuurhuizen ondersteunen wij gemeenten in het ontwikkelen van multifunctionele, laagdrempelige, lokale trefpunten. De cultuurhuizen hebben als doel het faciliteren van ontmoeting, sociale cohesie en het toegankelijk maken van kennis. De provincie verleent subsidie voor procesbegeleiding en investeringen.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Beschikken subsidies cultuurhuizen		4	4		

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			1.000	1.000			
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	2.000	Jaarsaldi:	1.000	1.000			

Thema uitvoeringsprogramma:	Multiculturele festivals	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	08. Samenleving, Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder:	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 400.000

Omschrijving en toelichting

Wat willen we bereiken?

De provincie wil de multiculturele uitwisseling bevorderen. Wij doen dit door het ondersteunen van interculturele festivals.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij geven uitvoering aan de regeling multiculturele festivals.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Beschikken subsidies interculturele festivals		4	3	3	3

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten		100	100	100	100			
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	400	Jaarsaldi:		100	100	100	100	

Thema uitvoeringsprogramma:	Sport	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	08.Samenleving, Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder:	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Mw. L de Maat	Totaalbudget: € 3.000.000

Omschrijving en toelichting

Sport is zinvolle vrijetijdsbesteding en heeft veel raakvlakken met ruimtelijke ordening, welzijn, zorg, vrijwilligerswerk, integratie, ouderen en onderwijs. Het grote maatschappelijke belang van sport rechtvaardigt een provinciale bijdrage aan het verbeteren van de (breedte)sportinfrastructuur in de provincie.

Doelstelling is om optimale voorwaarden te creëren om zoveel mogelijk mensen, die nu nog niet sportief actief zijn, te bereiken en sportief actief te laten worden. Daarvoor gaan we vernieuwende sportprojecten en nieuwe samenwerkingsverbanden financieel ondersteunen. Ook wordt een sporttalentfonds in het leven geroepen voor jonge Utrechtse sporttalenten.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Uitvoeringsnotitie, verordening en offertebrief gereed		2			
Projectsubsidies verstrekt		3 en 4	1 t/m 4	1 t/m 4	1 t/m 4
Opdrachten verstrekt		3 en 4	1 t/m 4	1 t/m 4	1 t/m 4

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							
						Bedragen	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			1.000	1.000	1.000		
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	3.000	Jaarsaldi:	1.000	1.000	1.000		

Thema uitvoeringsprogramma:	Utrechtse Schatkamer	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	08. Samenleving, Cultuur en Sport	
Portefeuillehouder:	Mw. A.H. Raven BA	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. J.G. Jorritsma	Totaalbudget: € 4.500.000

Omschrijving en toelichting

Wat willen we bereiken?

Met het programma Utrechtse Schatkamer wil de provincie de cultuurhistorische schatten van de provincie beter **toegankelijk** en **beleefbaar** maken voor een **breed** publiek. Met nieuwe activiteiten en verbindingen beoogt de provincie dat bewoners en bezoekers nog beter toegang krijgen tot de Schatkamer Utrecht. Op deze wijze wil de provincie het publieksbereik vergroten en de binding tussen inwoners dan wel recreanten/toeristen en de Utrechtse cultuur en geschiedenis versterken.

Wat gaan we daarvoor doen?

PS hebben in 2008 het beleidskader voor de Utrechtse schatkamer vastgesteld. Dit programma wordt onder leiding van de provinciaal programmamanager uitgevoerd en kent 3 lijnen.

1 We geven subsidie aan digitaliseringprojecten van het roerende erfgoed

2 We ondersteunen innovatieve en samenhangende presentaties aan het publiek

3 We stellen een ateliermeester aan die partijen en initiatieven aanjaagt en verbindt en netwerkbijeenkomsten organiseert

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Vaststelling beleidskader en subsidieregeling,		2			
Vernieuwing museum Spakenburg		4			
Vaststelling jaarprogramma met projecten		4	4	4	4
Aanstelling ateliermeester		4			

Prestatie-indicatoren onderwerp Uitvoeringsprogramma

Prestatie-indicator	Meetwaarden bij de indicatoren				
	2007	2008	2009	2010	2011
Digitaliseringprojecten RHC		2	2	2	
Vernieuwingsprojecten erfgoedbereik		2	6	6	8
Digitale Cultuurhistorische atlas			1		
Netwerkbijeenkomsten		1	2	2	2

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							
						Bedragen	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			750	1.250	1.250	1.250	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	4.500	Jaarsaldi:	750	1.250	1.250	1.250	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Sociale Agenda	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	09. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. M. van Deelen	Totaalbudget: € 9.600.000

Omschrijving en toelichting

Dit onderdeel is opgenomen bij het projectformulier Sociale Agenda

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten			2.005	3.465	2.710	1.420		
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	9.600	Jaarsaldi:	2.005	3.465	2.710	1.420		

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Ondersteunen van cliëntenplatform jeugdzorg	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	09. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. L. de Maat	Totaalbudget: € 360.000

Omschrijving en toelichting

De Wet op de jeugdzorg verplicht provincies om cliënten te betrekken bij de totstandkoming van het provinciale jeugdzorgbeleid. In dit kader ondersteunt de provincie met deze middelen de totstandkoming van een onafhankelijk provinciaal cliëntenplatform en 8 cliëntenraden (bij elke jeugdzorginstelling). Deze middelen worden toegevoegd aan het totale budget dat voor jeugdzorg beschikbaar is.

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				90	90	90	90	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	360	Jaarsaldi:		90	90	90	90	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Uitvoering Wel Thuis 2	Looptijd: 2008 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	09. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mevr. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. C. Gischler	Totaalbudget: € 5.000.000

Omschrijving en toelichting

Dit onderdeel is opgenomen bij het projectformulier Wel Thuis 2.

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			835	2.645	1.075	445	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	5.000	Jaarsaldi:	835	2.645	1.075	445	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Stimuleren Kleinschalig wonen dementerenden	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	09. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mevr. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. C. Gischler	Totaalbudget: € 2.500.000

Omschrijving en toelichting

Dit onderdeel is opgenomen bij het projectformulier Wel Thuis 2.

Mijlpalen

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten			625	625	625	625		
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	2.500	Jaarsaldi:		625	625	625	625	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Continueren extra capaciteit bestrijding wachtlijsten jeugdzorg	Looptijd: 2009 - 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	09. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. L. de Maat	Totaalbudget: € 3.885.000

Omschrijving en toelichting

Dit betreft het voortzetten van de middelen die in de vorige collegeperiode zijn ingezet voor het terugdringen van de wachtlijsten in de jeugdzorg. Met deze middelen zijn extra capaciteitsplaatsen gerealiseerd bij de Utrechtse jeugdzorgaanbieders. Deze middelen worden toegevoegd aan het totale budget dat voor jeugdzorgaanbod beschikbaar is.

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Lasten				1.295	1.295	1.295		
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	3.885	Jaarsaldi:		1.295	1.295	1.295		

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Verbetering bedrijfsvoering Bureau Jeugdzorg Utrecht	Looptijd: 2007 - 2009
Verbonden aan beleidsprogramma:	09. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mw. L. de Maat	Totaalbudget: € 2.095.000

Omschrijving en toelichting

In 2007 heeft de provincie voor 2007 en 2008 middelen beschikbaar gesteld voor een verbeterplan om de bij Bureau Jeugdzorg geconstateerde knelpunten op te lossen. De uitvoering van dit verbeterplan moet ertoe leiden dat in 2009 Bureau Jeugdzorg een robuuste organisatie is, met een excellente uitvoeringsorganisatie, die aan alle wettelijke eisen voldoet. Een zeer belangrijk onderdeel van het verbeterplan is het terugdringen van de wachttijden bij de toegang. De provincie maakt op dit punt voor zover mogelijk voor 2009 verdergaande prestatieafspraken met Bureau Jeugdzorg. Dit moet ertoe leiden dat de doorlooptijden bij de toegang nog verder worden teruggebracht.

Bureau Jeugdzorg is de toegang tot de geïndiceerde zorg. Niet het huidige jeugdzorgaanbod, maar de hulpvraag van de cliënt moet leidend zijn bij zowel het bepalen van welke hulp een cliënt nodig heeft, als bij het inrichten en inkopen van jeugdzorgaanbod. Om dit te bereiken is inzicht nodig in de werkelijke vraag van alle cliënten die zich melden bij Bureau Jeugdzorg én van de nog niet bereikte doelgroepen. De provincie heeft afgesproken dat Bureau Jeugdzorg in 2009 een gedegen vraag-aanbodanalyse opstelt, die als basis kan dienen voor het inkopen van zorg door de provincie.

Tot slot wordt binnen het programma Utrechtse Jeugd Centraal (programmaliijn 4 Vraaggestuurd aanbod) een extra impuls gegeven aan de verbetering van de toegang van de jeugdzorg.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Verbeterplan bureau jeugdzorg is uitgevoerd		4			

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten		1.195	630	270			
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	2.095	Jaarsaldi:	1.195	6305	270		

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Uitvoering programma Utrechtse Jeugd Centraal:	Looptijd: 2008 – 2011
Verbonden aan beleidsprogramma:	09. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Verantwoordelijk ambtenaar:	M. Hofstee	Totaalbudget: € 20.476.000, waarvan € 18.500.000 Uitvoeringsprogramma

Omschrijving en toelichting

Vernieuwingsagenda van samenwerkende partners in de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en de jeugdbescherming. In de agenda staan een dertig- tal projecten en activiteiten voor het eerder signaleren en sneller handelen en het realiseren van kwalitatief betere en snellere hulp.

Deze vernieuwingsagenda is opgesteld op basis van de 24-uursconferentie in oktober 2007. Het programma Utrechtse Jeugd Centraal is opgebouwd uit 6 centrale thema's (programmaliijnen), die integraal worden uitgevoerd. De programmaliijnen zijn:

1. *Preventie* (versterken van het vroegtijdig signaleren en handelen, onder meer door invoering van centra voor Jeugd en Gezin, implementatie Verwijsindex en Elektronisch Kinddossier en het uitvoeren van twee vernieuwende pilots);
2. *Onderwijs* (verankeren van het onderwijs in de jeugdzorg, om vroegtijdig te kunnen signaleren en gezamenlijk te kunnen handelen onder meer door het instellen van een platform en het uitvoeren van een pilot);
3. *Diversiteit* (het verbeteren van het bereik en de toegankelijkheid van de jeugdzorg; ook voor groepen die nu onvoldoende worden bereikt, zoals kinderen met ouders van buitenlandse komaf door voorlichting en maatregelen bij de instellingen);
4. *Vraagsturing* (niet het huidige aanbod, maar de vraag van het kind centraal stellen door een vraag-aanbodanalyse, vraaggerichte indicatie en samenhangende werkprocessen van bureau Jeugdzorg en Raad voor de Kinderbescherming/Zorgaanbieders);
5. *Samenhang in de keten* (samenwerken als ware het één organisatie door integrale indicatie en integrale zorgprogramma's voor kinderen met meerdere problemen; het beter organiseren van continuïteit van zorg (nazorg));
6. *Kwaliteit van zorg en zorgvernieuwing* (invoeren van bewezen effectieve methoden; prestatie-indicatoren en uitvoeren van pilots zorgvernieuwing).

De programmaliijnen worden aangestuurd door bestuurlijke trekkers uit het veld. Een auditgroep van deskundigen uit het veld licht het programma jaarlijks door (horizontale verantwoording). Per jaar wordt een voortgangsrapportage opgesteld voor de statencommissie WMC waarin de voortgang op hoofdlijnen en de ontwikkelingen binnen het programma worden verantwoord.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Voortgangsrapportage UJC			april		

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			2.786	6.275	6.064	3.375	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	18.500	Jaarsaldi:	2.786	6.275	6.064	3.375	

Toelichting

In bovenstaande tabel is het kasritme opgenomen van het budget uit het Uitvoeringsprogramma. Onderstaande tabel geeft de detailplanning aan zoals deze is opgenomen in PS besluit van 19 mei 2008. De overheveling SOS betreft een onttrekking uit de reserve Stimuleringsfonds.

	2008	2009	2010	2011	totaal
Lasten					
1. Preventie en vroegsignalering	823.000	1.408.000	1.165.000	515.000	3.911.000
2. Onderwijs	155.000	355.000	335.000	255.000	1.100.000
3. Diversiteit in bereik en toegankelijkheid	483.000	561.000	431.000	175.000	1.650.000
4. Vraaggestuurd aanbod	486.000	826.000	902.000	726.000	2.940.000
5. Samenhang in de jeugdzorgketen	128.000	374.000	409.000	284.000	1.195.000
6. Zorgvernieuwing en kwaliteit van de zorg	1.238.000	2.392.000	2.462.000	1.308.000	7.400.000
7. Auditgroep	-	96.000	97.000	97.000	290.000
8. Communicatie	25.000	55.000	55.000	55.000	190.000
9. Ambtelijke projectleiders	217.000	377.000	377.000	179.000	1.150.000
10. Onderzoek	50.000	150.000	150.000	50.000	400.000
11. Onvoorzien	50.000	50.000	50.000	100.000	250.000
Totaal lasten	3.655.000	6.644.000	6.433.000	3.744.000	20.476.000
Baten					
1. Budget UJC	4.625.000	4.436.000	6.064.000	3.375.000	18.500.000
2. Overheveling SOS	500.000	-	-	-	500.000
3. Flexibel projectenbudget welzijn	369.000	369.000	369.000	369.000	1.476.000
4. Mutatie reserve coalitieakkoord	1.839.000-	1.839.000	-	-	-
Totaal baten	3.655.000	6.644.000	6.433.000	3.744.000	20.476.000
Totaal	-	-	-	-	-

Thema uitvoeringsprogramma:	Strategie, Staat van Utrecht en Profiel van Utrecht:	Looptijd: 4 jaar
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en Middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Verantwoordelijke ambtenaar:	M. van Duren	Totaalbudget: € 4.250.000

Omschrijving en toelichting

In september 2008 verschijnt de Staat van Utrecht, een beschrijving van de belangrijke kwaliteiten van onze provincie in de drie pijlers people, planet en profit. Rondom de uitkomsten van deze monitor wordt op 30 en 31 oktober de conferentie Samen op weg naar 2040 gehouden. De Staat van Utrecht en de uitkomsten van de conferentie dienen als input voor het op te stellen strategiedocument.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Staat van Utrecht / congrespaper		3			
Conferentie Utrecht 2040		4			
Aangescherpte versie Staat van Utrecht		4			
Ontwerp kwaliteitsatlas		4			

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		Bedragen					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten		7	1.243	1.000	1.000	1.000	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	4.250	Jaarsaldi:	7	1.243	1.000	1.000	1.000

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Structurele verhoging onderhoudsbudget Paushuize	Looptijd: 2007 – 2011 Structureel
Verbonden aan beleidsprogramma:	10. Bestuur en Middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Mevr. E. Maas	Totaalbudget: € 600.000

Omschrijving en toelichting

Het uitvoeringsprogramma 'Paushuize' heeft tot doel een integrale, structurele verbetering te bewerkstelligen van zowel de fysieke staat van het complex, als de representatieve en gebruikstechnische functie van de verschillende bouwdelen.

Binnen een periode van vier jaar (2008-2011) dient een invulling en uitvoering te worden gegeven aan een intensief beheer-, onderhouds- en renovatieprogramma. Hiermee worden de voorwaarden geschepd voor een langdurig behoud van het complex. Daarnaast wil de afdeling FSE hiermee de dienstverlening aan haar gebruikers op een hoger niveau brengen.

De renovatie zal gefaseerd worden uitgevoerd (zie mijlpalen), waarbij een begin zal worden gemaakt met de benedenverdieping (afronding eind 2009). In het integrale plan van aanpak voor Paushuize is ook voorzien in een beheerder die in dienst komt van de provincie.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Afronding plan van aanpak / meerjarenonderhoudsplanning		4			
Aanvraag bouwvergunningen / technische voorbereiding van de renovatie			2		
Uitvoering fase 1 van de renovatie (benedenverdieping)			4		
Uitvoering fase 2 van de renovatie				3	
Uitvoering fase 3 van de renovatie					2

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten		150	150	150	150	150		
Baten								
Totaalsaldo meerjarig: 600 + 150	Jaarsaldi:		150	150	150	150	150	150

Toelichting

Deze middelen zijn structureel en lopen dus door na de huidige collegeperiode 2007-2011.

Thema uitvoeringsprogramma: Bestuur en middelen	Loopbaanbegeleiding Burgemeesters	Looptijd: 2008-2011 en daarna structureel
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. R.C. Robbertsen	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. Drs. W.M. Hack	Totaalbudget: € 250.000

Omschrijving en toelichting

Uit het coalitieakkoord vloeit voort, dat in de periode 2008 – 2011 werk wordt gemaakt van het aanbieden van assessments aan personen die naar het oordeel van de cvdK in potentie een goede burgemeesterskandidaat zouden kunnen zijn. Naar schatting zullen per jaar 5 assessments worden aangeboden en doorlopen. Het gaat om een structureel budget, dat ook na 2011 beschikbaar is.

Mijlpalen

Mijlpalen markeren de verschillende fasen.

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
20 assessments voor potentiële burgemeesterskandidaten					4

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							<i>Bedragen</i>	
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				50	50	50	50	50
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	250 + 50	Jaarsaldi:		50	50	50	50	50

Toelichting

Deze middelen zijn structureel en lopen dus door na de huidige collegeperiode 2007-2011.

Thema uitvoeringsprogramma: Bestuur en middelen	Professionaliseren crisisbeheersing	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. R.C. Robbertsen	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Dhr. Drs. W.M. Hack	Totaalbudget: € 1.000.000

Omschrijving en toelichting

Er worden initiatieven ontplooid ter verbetering van de provinciebrede crisisbeheersing en de verbetering van de voorbereiding van het provinciaal apparaat op crisissituaties. Daarnaast wordt, in het kader van de samenwerkingsagenda, met een subsidie en personele inzet in de sfeer van projectbegeleiding, meegewerkt aan het project verbetering bluswatervoorziening Heuvelrug (het slaan van 50 waterputten t.b.v. bosbrandbestrijding).

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers				
	2007	2008	2009	2010	2011
Trainen, opleiden en oefenen van het provinciaal apparaat voor crisissituaties	4	4	4	4	4
Ondersteuning van gemeenten bij invoer gegevens provinciale risicokaart		4			
Risicocommunicatie in het kader Taskforce Management Overstromingen		4			
Verbetering bluswatervoorziening Heuvelrug)		4			

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten						
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten		250	250	250	250	
Baten						
Totaalsaldo meerjarig: 1.000	Jaarsaldi:	250	250	250	250	

Onderwerp uitvoeringsprogramma	Huisvesting	Looptijd: 2008 - 2012
Verbonden aan beleidsprogramma:	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijk ambtenaar:	Dhr. H. Janssen	Totaalbudget: € 3.388.000

Omschrijving en toelichting

De voorliggende NOVA plannen zijn gestopt en er is besloten tot een nieuwe huisvestingsstrategie voor een nieuw provinciekantoor. Het totaalbudget van € 3.388.000 was oorspronkelijk bedoeld voor aan huisvesting gerelateerde kosten als sloop, verhuizingen, extra financiële advisering, uitwerken kantoorconcepten en aan huisvesting gerelateerde projecten zoals het opstarten van een omgevingsplan en grootonderhoud van de Toren. In 2008 en de daaropvolgende jaren vindt verdere uitwerking en implementatie van de huisvestingsstrategie plaats. De aan NOVA gerelateerd uitgaven zijn binnen het project geboekt. Het totaalbudget van € 3.388.000 blijft voor aan huisvesting gerelateerde vraagstukken beschikbaar. Momenteel zijn hiervoor nog geen kaders vastgesteld.

Financieel overzicht

Totalen van de baten en lasten			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten				847	847	847	847	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	3.388	Jaarsaldi:		847	847	847	847	

Thema uitvoeringsprogramma:	Stroomlijnen en versterken relatiecommunicatie	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Mw. K. Wisotzky	Totaalbudget: € 310.000

Omschrijving en toelichting

We willen de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de provincie bij het algemeen publiek vergroten door samenhang in onze boodschappen en communicatiestijl en door aan te sluiten bij de informatiebehoefte van inwoners. We kiezen hierbij niet voor grote campagnes over de provincie in het algemeen ('de provincie; dichterbij dan je denkt'), maar voor communicatie over concrete, zichtbare resultaten, die de burger raken. Dit betekent de volgende aanpak:

- tweewekelijkse pagina "In de provincie" in de huis-aan-huisbladen met daarin concrete, zichtbare informatie die aansluit bij de interesse van burgers;
- formats en richtlijnen (toolkit) voor projectborden, coproducties, vermeldingen bij subsidies en samenwerkingsprojecten;
- versterken redactionele aandacht in regionale media (o.a. door middel van kant en klare artikelen en uitgebreide persberichten ten behoeve van huis-aan-huisbladen, maar ook door regelmatige samenwerking met RTV Utrecht en UN/AD rond specifieke onderwerpen);
- speciale editie van "In de Provincie" vindt plaats bij bijzondere gelegenheden (bijv. presentatie uitvoeringsprogramma, samenwerkingsagenda, verkiezingen e.d.);
- Extra aandacht in de vorm van een campagne bij de verkiezingen van 2011.

De eerste drie punten van aanpak vinden specifiek in 2009 plaats. Communicatie toetst regelmatig het bereik en de waardering en past waar nodig aan, in overleg met de Statenklankbordgroep Communicatie.

Communicatie draagt zorg samen met het klantencontactcentrum voor adequate informatievoorziening over (het werk van) de provincie. De meest gestelde vragen komen op de website. Communicatie wil in lijn met het programma E-provincie de mogelijkheden om via de site vragen te stellen, verzoeken in te dienen en diensten af te nemen optimaliseren. Ook onderzoeken wij de mogelijkheid om bijvoorbeeld Statenvergaderingen uit te zenden via de website.

Daarnaast spelen we in op verzoeken voor rondleidingen, lezingen en voorlichtingsbijeenkomsten. Hierin zien we ook een actieve rol voor statenleden weggelegd. In samenwerking met de statengriffie is een plan ontwikkeld om bestuurseducatie (voorlichting over de democratische werking van de provincie) verder vorm en inhoud te geven. De jaarlijkse deelname aan de voorrondes van het VARA Lagerhuisdebat en een update van het Statenspel maken hier onderdeel van uit.

Met enige regelmaat onderzoekt communicatie wat er leeft in de maatschappij. Hiervoor zoeken we aansluiting met het onderzoeksteam uit de Staf Directie en Control. Communicatie onderzoekt het bereik en de waardering van de publiekscommunicatie in 2009 en 2011 (na de verkiezingen).

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		Bedragen					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			75	85	75	75	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	310	Jaarsaldi:		75	85	75	75

Thema uitvoeringsprogramma:	Strategisch communicatiebeleid en moderniseren huisstijl	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Mw. K. Wisotzky	Totaalbudget: € 340.000

Omschrijving en toelichting

Mensen waarderen het werk en de professionaliteit van de provincie en de prettige manier van omgang met provincie medewerkers, maar men mist heldere keuzes en continuïteit. De hieronder genoemde activiteiten moeten leiden tot het vergroten van de communicatiekwaliteit van de provincie. Eind 2010 volgt een zelfde communicatie kwaliteitsonderzoek als in 2008.

Een moderne en digitaal toepasbare huisstijl draagt bij aan de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de provincie Utrecht. De bestaande huisstijl zal worden herijkt naar aanleiding van het gekozen profiel. De nieuwe huisstijl zal makkelijk digitaal toepasbaar zijn. Communicatie ontwikkelt ook een bijbehorende beeldstijl voor foto- en videogebruik. Ter voorbereiding op de fase van herontwikkeling is de bestaande huisstijl vereenvoudigd en strakker toegepast. De nauwe samenwerking tussen de afdeling Communicatie en het Grafisch Centrum staat hiervoor garant.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		Bedragen					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			210	100	20	10	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	340	Jaarsaldi:		210	100	20	10

Thema uitvoeringsprogramma:	Vergroten zichtbaarheid en herkenbaarheid bij het algemeen publiek	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	Mw. K. Wisotzky	Totaalbudget: € 1.850.000

Omschrijving en toelichting

Goede communicatie met relaties en samenwerkingspartners vormt de basis voor het boeken van maatschappelijke resultaten. Modern en efficiënt relatiebeheer bevordert een helder en herkenbaar beeld van onze organisatie en vormt de basis voor vruchtbare inhoudelijke samenwerking. Een overkoepelend relatiebeheer en beleid op omgang en communicatie met onze partners ontbreekt op dit moment. Contacten lopen vooral langs inhoudelijke lijnen en samenwerkingsrelaties. Het relatiebeheer is hoog nodig aan actualisatie en modernisering toe, zoveel mogelijk met gebruik van bestaande systemen. In 2008 was er met name aandacht voor de borging van het informatiebeheer en het bekijken van bestaande netwerken en relaties. In 2009 gaat het over het organiseren van ontmoeting en dialoog en over het maken van overkoepelend relatiebeleid. Als dat nodig is ontwikkeld communicatie nieuwe evenementen of past bestaande evenementen aan.

In 2009 gaan we van start met één relatieblad met algemene achtergrondinformatie voor al onze relaties, dat alle bestaande algemene nieuwsbrieven en periodieken vervangt. Daarnaast bestaan alleen specifieke informatiebladen en –brieven voor heel gerichte doeleinden binnen specifieke projecten. Deze zijn bij voorkeur digitaal en altijd op naam gesteld. Vanzelfsprekend komen deze nieuwsbrieven onder de huisstijl, als waarborg voor eenheid in beeld en uitstraling. De afdeling communicatie is altijd afzender van de nieuwsbrieven, zorgt voor eindredactie en heeft het overzicht van alle publicaties.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			390	380	365	715	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	1.850	Jaarsaldi:	390	380	365	715	

Thema uitvoeringsprogramma:	E-provincie	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Verantwoordelijke ambtenaar:	E. Wagener	Totaalbudget: € 5.100.000 waarvan € 3.500.000 Uitvoeringsprogramma

Omschrijving en toelichting

Kwaliteit van dienstverlening verbeteren: Een transparante en dienstverlenende provincie

Het doel is een transparante en dienstverlenende provincie die haar dienstverlening op alle manieren aanbiedt: bezoek, post, telefoon én digitaal. Burgers en bedrijven kunnen digitaal informatie vinden en inzien (transparantie) elektronisch zaken doen (dienstverlening) en hebben mogelijkheden om digitaal interactief te zijn met de provincie. Om dit te bereiken is het programma 'Utrecht E-Provincie' gestart. Wij ontwikkelen in dit kader ICT-basisvoorzieningen en concrete toepassingen. Daarbij zoeken wij aansluiting bij landelijke ontwikkelingen rond e-overheid. Het internetportaal is een belangrijk voorbeeld van zo een basisvoorziening. Het nieuw te ontwikkelen portaal (2009) is gebaseerd op een modern concept voor het aanbieden van informatie (content). Met dit portaal is de provincie klaar zijn om op een adequate manier contact te onderhouden met de verschillende doelgroepen. Andere voorbeelden van basisvoorzieningen zijn de aansluiting op de landelijke basisregistraties, aansluiting op E-overheid sites en oplossingen, geo-informatievoorzieningen en goede beschikbaarheid van het internetportaal. Het project DIVA werkt aan de basisvoorziening op het gebied van documentbeheer (digitale documentstromen)

Het hierboven aangegeven totaalbudget is een samenvoeging van de budgetten 3,5 en 1,6 miljoen euro. Aangezien uit de beide budgetten projecten worden gefinancierd die in onderlinge samenhang en ten behoeve van dezelfde doelen worden uitgevoerd, zijn deze budgetten samengevoegd.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Een nieuwe Internetportaal dat informatie thematisch aanbiedt en dat de bezoeker aan kan passen aan zijn behoefte (doelgroepgericht)(**)			3			
Een nieuw e-Loket als toegangspoort op onze elektronische diensten (***)			3			
De vergunningen in het kader van WABO zijn digitaal aan te vragen en te volgen (*)			1			
Afgegeven vergunningen gepubliceerd op internet (beschikkingen openbaar) (incl. WABO) (*)			4			
Eenieder kan onze WRO producten digitaal inzien (ruimtelijke ordening kaarten e.d.) (*)			3			
Overheidspartners kunnen plannen in kader WRO digitaal aan ons aanbieden (*)			3			
Wegonderhoud 'beter in beeld' op internet (*)			4			
Mobiel ICT voor handhavers (*)			4			
Verbeteren van de beschikbaarheid van ons portaal (continuïteit) (***)			4			
Plaatsgebonden informatie beschikbaar op internet ('geo-informatie') (***)			4			
Een ingevoerd DigID (burgers kunnen zich aanmelden waarna het systeem ze kent) (***)			3			

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Aangesloten op basisregistratie en identificatie Burgers (GBA en BSN) (***)			2			
Identificatie van bedrijven middels BIN (***)			4			
Provincie werkt met basisregistratie van het Kadaster (geo-informatie) (***)			1			

(*) Projectfinanciering niet uit programma (programma verzorgt basisvoorziening e.d.)

(**) Project deels gefinancierd uit programma

(***) Project volledig uit programma gefinancierd.

Financieel overzicht bij het onderwerp van het Uitvoeringsprogramma

Totalen van de baten en lasten		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			1.030	1.330	1.580	1.160	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	5.100	Jaarsaldi:	1.030	1.330	1.580	1.160	

Hoofdstuk 6 Projecten

OVERZICHT PROJECTEN		
Naam project	Verbonden aan Programma	Portefeuillehouder
Fort bij Vechten	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Mw. A.H.Raven
Hart v.d. Heuvelrug – Programmabureau	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Dhr. Drs. R.W.Krol
Linschoterwaard	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Dhr. Drs. R.W.Krol
Binnenstedelijke Woningbouw Utr.-Amersfoort	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Dhr. Drs. R.W.Krol
Groot Mijdrecht Noord	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Dhr. J. Binnekamp
MAP: Ontwikkeling-vaststelling MAP Thematische acties	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Dhr. Drs. R.W.Krol
Stichtse Lustwarande	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Dhr. J. Binnekamp
Versterking Grebbelinie	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Mw. A. Raven BA
Grebbelinie boven water	1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Mw. A. Raven BA
De Schammer	2 Landelijk Gebied	Dhr. J. Binnekamp
Ecoducten N227	2 Landelijk Gebied	Dhr. Drs. R.W. Krol
Groene Hart	2 Landelijk Gebied	Dhr. Drs. R.W. Krol
Reconstructie	2 Landelijk Gebied	Dhr. Drs. R.W. Krol
Agenda Westelijke Veenweiden	2 Landelijk Gebied	Dhr. Drs. R.W. Krol
Nieuwe Hollandse Waterlinie	2 Landelijk Gebied	Mw. A. Raven BA
Platteland in ontwikkeling	2 Landelijk Gebied	Dhr. Drs. R.W. Krol
Uitvoering plan van aanpak 'Utrecht warmt zich op'	4 Duurzaamheid en milieu	Dhr. W. M. de Jong
Klimaat op orde	4 Duurzaamheid en milieu	Dhr. W. M. de Jong
Op de Fiets	4 Duurzaamheid en milieu	Dhr. Mr. J.H. Ekkers
Wabo	4 Duurzaamheid en milieu	Dhr. W. M. de Jong
Ruimte voor de Lek	5 Water	Dhr. J. Binnekamp
Breedband	6 Econom. zaken, recreatie	Dhr. Mr. J.H. Ekkers
Wandelen	6 Econom. zaken, recreatie	Dhr. Mr. J.H. Ekkers
Stationsgebied Driebergen-Zeist	7 Mobiliteit	Dhr. Mr. J.H. Ekkers en Dhr. Drs. R.W. Krol
UPR (Urgentieprogramma Randstad)	7 Mobiliteit	Dhr. Mr. J.H. Ekkers, Dhr. Drs. R.W. Krol en Dhr. J. Binnekamp
Sociale agenda	9 Jeugd, onderwijs, zorg	Mw. M. Haak-Griffioen
Wel Thuis!	9 Jeugd, onderwijs, zorg	Mw. M. Haak-Griffioen
Coördinatie Samenwerkingsagenda	10 Bestuur en middelen	Mw. M. Haak-Griffioen
E-provincie incl. DIVA+Portaal	10 Bestuur en middelen	Dhr. J. Binnekamp
Hart van de Heuvelrug Uitvoeringsproject	10 Bestuur en middelen	Dhr. Drs. R.W. Krol
NOVA	10 Bestuur en middelen	Dhr. J. Binnekamp
Organisatie in Ontwikkeling	10 Bestuur en middelen	Dhr. J. Binnekamp

Project:	Fort bij Vechten	Looptijd: 2003-2013
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: €7.242.000

Omschrijving en toelichting

Het doel van dit project is het ontwikkelen van Fort bij Vechten tot een cultureel en recreatief centrum met centraal daarin een nationaal liniecentrum. Fort bij Vechten moet een open, bereikbaar recreatiegebied zijn, waar zowel oude als nieuwe cultuur een plaats kunnen vinden. Het liniecentrum is gericht op een breed publiek en vraagt aandacht voor de cultuurhistorie, maar heeft ook oog voor de linietoekomst, de natuur en de architectuur.

In 2007 is op het Fort bij Vechten een intentieovereenkomst tussen de samenwerkende partijen getekend (Staatsbosbeheer, Liniecommissie, gemeente Bunnik en provincie Utrecht). Naar verwachting is uiterlijk begin 2009 een substantiële rijksbijdrage gerealiseerd en kan een bestuursovereenkomst worden getekend. Daarna kan de definitieve Europese aanbesteding worden voorbereid en gestart. De plannen worden geoptimaliseerd, procedures voorbereid en aanvullend onderzoek afgerond. Vooruitlopend op de integrale herontwikkeling van het fort zullen er (restauratie)werkzaamheden plaatsvinden, met name aan het reduit.

Mijlpalen

Indien er voldoende zekerheid is over de financiering en de samenwerkende partijen een bestuursovereenkomst hebben getekend, kan in de loop van 2009 gestart worden met de Europese aanbesteding van de herontwikkeling van het fort. Dit moet leiden tot de selectie van een marktpartij die naar verwachting eind 2010 kan starten met de uitvoering. Daarnaast zullen in 2009 de eerste resultaten van de restauratiewerkzaamheden zichtbaar worden.

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Start Europese aanbesteding herontwikkeling Fort bij Vechten			2-3			
Start uitvoering herontwikkeling Fort bij Vechten				4		

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project								
<i>Bedragen x € 1.000</i>								
	2007*	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten	1.373	655	530	1.609	1.609	1.608		
Baten	65	280	280	280	280	280		
Totaalsaldo meerjarig:	5.919	Jaarsaldi:	1.308	375	250	1.329	1.329	1.328

Toelichting

De kolom 2007 betreft cumulatieve bedragen, dus *gerealiseerde* uitgaven en opbrengsten tot en met 2007.

Het project loopt tot en met 2013. Het totale saldo meerjarig bevat de budgetten 2007 tot en met 2012. Inclusief 2013 komt het meerjarige saldo op € 7.242.000.

Project:	Hart van de Heuvelrug	Looptijd: 2004 - 2015
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA	Totaalbudget: verevening

Omschrijving en toelichting

In het kader van het programma Hart van de Heuvelrug is de provincie ook trekker van enkele uitvoeringsprojecten. Het gaat om de volgende groene projecten

- Herinrichting oostelijke corridor: aanleg van een ecoduct Boele Staal over de N237, het inrichten van het gebied Oude Kamp tussen de ecoducten over de A28 en de N237 als aantrekkelijke verbinding voor bos- en heidesoorten.
- Jessurunkamp: sloop van het militaire kampement en herinrichting als natuurgebied
- Kodakterrein: sloop van het bedrijventerrein en herinrichting als natuurgebied met recreatief medegebruik.

Mijlpalen

Onderhandelingen met grond- en huiseigenaren locatie ecoduct is in gang gezet en kan in 2008 leiden tot het verwerven van drie percelen. Vervolg onderhandelingen moet in 2009 en 2010 leiden tot verwerving van het totale complex. In hoeverre het onteigeningsinstrumentarium ingezet moet worden, is afhankelijk van de mogelijkheden van verwerving op vrijwillige basis. In 2010 moet hierover uitsluitel zijn. Uitgangspunt is dat in 2011 gestart kan worden met de bouw van het ecoduct en dat het ecoduct in 2012 gerealiseerd is. In het gebied de Oude Kamp is de motorcrossbaan van SALZ verplaatst en er is een herinrichtingsplan dat in 2008 gerealiseerd kan worden.

Het eigendom van het Jessurunkamp is verworven, er is een sloopbestek gemaakt, aanbesteding heeft plaatsgevonden en sloop zal in juni starten. De eindinrichting is eind 2009 gereed.

De gebouwen op het Kodakterrein zijn gesloopt en bodemsanering is in uitvoering. Voorjaar 2009 zal de eindinrichting gereed zijn.

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Grondverwerving ecoduct		1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4		
Voorbereiding onteigening (onder voorbehoud)				1		
Aanbesteding bouw ecoduct					2	
Start bouw ecoduct					4	
Ecoduct gereed						4
Inrichting Oude Kamp gereed			1			
Inrichting Jessurunkamp gereed			4			
Inrichting Kodakterrein gereed			1			

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project						
	2007*	2008*	2009	2010	2011	2012
Lasten	683	11.083	2.009	7.774	4.175	219
Baten	683	11.083	2.009	7.774	4.175	219
Totaalsaldo meerjarig:	-	Jaarsaldi:	-	-	-	-

- Betreft cumulatieve bedragen tot en met 2007, respectievelijk 2008

Toelichting

Tot en met 2006 is € 7,9 miljoen uitgegeven. Het bedrag betreft voorfinanciering. Deze kosten kunnen binnen de afspraken van Hart van de Heuvelrug worden verevend. Verevening vindt plaats zodra een project is afgerond.

De rentekosten maken onderdeel uit van de verevening, maar zijn in bovenstaande bedragen niet meegenomen. De totale berekende rentekosten zijn € 642.000 (€ 235.000 en € 407.000, respectievelijk in 2006 en 2007).

Het bedrag voor 2008 is exclusief de voorfinancieringskosten voor inrichting bedrijventerrein Richelleweg. De provincie voert de onderhandelingen over de grondaankoop, maar het is nog niet duidelijk of de provincie de trekker en daarmee de voorfinancier wordt van dit project. In de tweede helft van 2008 zal hier meer duidelijkheid over komen.

Project:	MAP-Streekplan 2005-2007: Linschoterwaard	Looptijd: 2005-2010
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: € 579.000

Omschrijving en toelichting

Met het project Linschoterwaard levert de provincie een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied Linschoterwaard, door met name de landbouwkundige structuur te versterken. Daarnaast willen wij ook de recreatieve, ecologische en landschappelijke structuren versterken, de cultuurhistorische waarde van het gebied behouden en de waterknelpunten in de regio oplossen.

Het project Linschoterwaard loopt van 2005 tot 2010. Het MAP-Streekplan draagt bij aan de algemene doelstelling van het project door een financiële bijdrage te leveren, in de vorm van een startkapitaal. Het project Linschoterwaard bestaat uit 12 deelprojecten. Uitgangspunt is dat de uitvoering van de deelprojecten in 2010 afgerond wordt en dat de doelstellingen gerealiseerd zijn. De deelprojecten worden elk afzonderlijk getrokken door een van de deelnemende partijen. Het project Linschoterwaard maakt onderdeel uit van de Utrechtse Waarden, een gebied van de Agenda Vitaal Platteland (AVP).

Voor het realiseren van diverse projectonderdelen is onder andere inzet van grondbeleid nodig. Om snel en efficiënt aan de slag te kunnen is het noodzakelijk om, met name in de beginfase van het project, gronden aan te kopen. Hiermee kan de agrarische structuur worden verbeterd, maar kunnen ook andere doelstellingen (natuur, landschappelijke inpassing) worden gerealiseerd. Er is in 2006 een kavelruilcoördinator aangesteld, die de wensen en mogelijkheden inzake kavelruil heeft geïnventariseerd.

Recent zijn intensieve onderhandelingen over bedrijfsverplaatsing en grondverwerving gevoerd, wat nog niet heeft geleid tot concrete resultaten. Concrete resultaten zijn sterk afhankelijk van de ontwikkelingen in de grondmarkt, maar naar verwachting komen er op termijn mogelijkheden.

Het grootste deel van de financiële bijdrage uit het MAP-Streekplan wordt gebruikt ten behoeve van de dekking van de exploitatiekosten van de grondverwerving.

Andere deelprojecten op het gebied van landschap en recreatie zijn in uitvoering.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Grondverwerving en kavelruil		1,2,3,4	1,2,3,4	1,2,3,4	1,2,3,4	
Uitvoering deelprojecten		1,2,3,4	1,2,3,4	1,2,3,4	1,2,3,4	

Prestatie-indicatoren projecten

Prestatie-indicatoren projecten	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Versterken grondgebonden landbouw		10 ha	50 ha	50 ha		
Verbeteren landschappelijke kwaliteit			10 ha	10 ha		
Versterken identiteit						
Realiseren EHS			5 ha	5 ha		
Vasthouden water			PM	PM		
Versterken recreatieve structuur				1 km		

Financieel overzicht

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			2	20	200	223		
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	445	Jaarsaldi:	2	20	200	223		

Toelichting

Dit project gaat naar AVP (A-stuk in 2008), de begrotingsafhandeling loopt daarna via die lijn.

De uitgaven 2008-2010 zijn op dit moment een schatting, omdat deze mede afhankelijk zijn van onderhandelingen bij de verwerving van gronden.

Het totaalbedrag van € 579.000 komt tot stand door € 629.000 - € 50.000 als gevolg van de stofkamkorting van € 300.000.

Project:	MAP-project Binnenstedelijke woningbouw Utrecht-Amersfoort	Looptijd: -
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: -

De werkzaamheden zijn afgerond in 2008. In 2008 is het nieuwe Ruimtelijke Actieprogramma door PS vastgesteld. Zie hiervoor uitvoeringsprogrammablad.

Project:	MAP-Streekplan 2005-2007 Groot Mijdrecht Noord	Looptijd: 2005-2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke Ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Mw. Mr. Drs. C. de Boer MBA	Totaalbudget: €593.000 <i>(793.000 - 200.000: a.g.v. stofkam- korting van 3 ton)</i>

Omschrijving en toelichting

Waterproblemen, onzekere toekomst van de landbouw, dreigende versnippering van het landschap en natuuropgaven zijn aanleiding om een transformatie van polder Groot Mijdrecht Noord (GMN) te overwegen. De centrale doelstelling is het realiseren van een duurzame, toekomstgerichte inrichting van de polder, met als belangrijke elementen:

- waterproblematiek in en om de polder op duurzame wijze op te lossen;
- versterking en behoud van ruimtelijke kwaliteit, met name in gebieden waar deze onder druk staat als gevolg van slechte economische vooruitzichten voor de agrarische sector;
- realiseren schakel in EHS en Natte As;
- kansen benutten voor recreatie, toerisme en economische ontwikkeling in het landelijk gebied.

In 2005 en 2006 is een verkenning uitgevoerd naar uiteenlopende strategieën voor de toekomst van de polder, gericht op een duurzame inrichting. Per strategie is haalbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid beoordeeld. In februari 2007 hebben provinciale staten aangegeven dat er duurzame en betaalbare oplossingen nodig zijn voor de waterproblematiek en er een feitenrelaas voor bodem en water nodig is. Hiertoe is in augustus 2007 de Onderzoekscommissie water en bodemdaling GMN ('Commissie Remkes') ingesteld. Deze commissie heeft in januari 2008 haar bevindingen gepresenteerd. Op basis hiervan heeft gedeputeerde staten geconstateerd dat de situatie in GMN niet duurzaam is en maatregelen noodzakelijk zijn. Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek, een integrale afweging van belangen en de bekostiging nemen provinciale staten naar verwachting in november 2008 een besluit over de ruimtelijke strategie voor GMN.

Mijlpalen

Naar verwachting nemen PS in november 2008 een besluit over de ruimtelijke strategie. Omdat deze keuze nu nog niet is gemaakt en verschillen tussen de zes ontwikkelde strategieën groot zijn, is het op dit moment niet goed mogelijk het vervolgtraject en mijlpalen te benoemen. Bij een ingrijpend besluit zal waarschijnlijk in het tweede kwartaal van 2009 een Plan van Aanpak voor de verdere uitvoering en planvorming worden vastgesteld.

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Besluitvorming PS over ruimtelijke strategie		4				

Financieel overzicht

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten							
		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			2.000	7.000	7.000	7.000	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	23.000	Jaarsaldi:	2.000	7.000	7.000	7.000	

Project:	MAP-Streekplan 2005-2007: Ontwikkelen/Vaststellen MAP	Looptijd: 2005-2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke Ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. H. Jungen	Totaalbudget: €418.000 <i>(468.000 - 50.000 a.g.v. stofkam- korting van 3 ton)</i>

De werkzaamheden zijn afgerond in 2008. In 2008 is het nieuwe Ruimtelijke Actieprogramma door PS vastgesteld. Zie hiervoor uitvoeringsprogrammablad.

Project:	Stichtse Lustwarande	Looptijd: 2002 tot en met 2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: €6.992.000

Omschrijving en toelichting

Dit project wordt in 2008 afgerond. Het hoeft dus niet opgenomen te worden in de programmabegroting 2009.

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
		<i>Bedragen</i>					
		2007*	2008*	2009	2010	2011	2012
Lasten		2.825	4.167	0			
Baten		0	0	0			
Totaalsaldo meerjarig:	6.992	Jaarsaldi:	2.825	4.167	0		

* Betreft cumulatieve bedragen tot en met 2007, respectievelijk 2008.

Project:	MAP-project Versterken Grebbelinie	Looptijd: 2005-2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke Ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A. Raven BA	
Opdrachtgever:	Dhr. H. Jungen	Totaalbudget: 1.500.000

Omschrijving en toelichting

Dit project is in 2008 geheel afgewikkeld. Hiervoor is in de plaats gekomen het nieuwe project Grebbelinie boven water!

Project:	De Grebbelinie boven water!	Looptijd: 2007-2017
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	1. Ruimtelijke ontwikkeling	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A.H. Raven BA	
Opdrachtgever:	Dhr. H. Jungen	Totaalbudget: € 20 miljoen (exclusief cofinanciering)

Omschrijving en toelichting

Historie

In het Meerjaren Actieprogramma (MAP) van het Streekplan (2005-2007) is het project versterking Grebbelinie als strategisch project opgenomen. Met het versterken van de Grebbelinie wordt een integrale ontwikkeling van de linie en haar directe omgeving beoogd, zodat de Grebbelinie een ruggengraat voor de ontwikkelingen in de Gelderse Vallei kan worden.

Sinds 1 januari 2007 is het programma Grebbelinie onderdeel van één van de vijf gebiedsprogramma's van het Agenda Vitaal Platteland (AVP), namelijk van het gebiedsprogramma Gelderse Vallei – Eemland. Het Reconstructieplan wordt binnen het gebiedsprogramma gezien als de overkoepelende visie voor Eemland en de Gelderse Vallei, de andere gebiedsplannen als een nader invulling of uitwerking daarvan. De Grebbelinie, valt echter voor een belangrijk gedeelte niet onder het Reconstructieplan. In het Reconstructieplan zijn namelijk beperkte (financiële) ambities opgenomen voor de Grebbelinie. De ambities, zoals neergelegd in de gebiedsvisie en het uitvoeringsprogramma "de Grebbelinie boven water!", gaan veel verder. De Grebbelinie laat vooral aanvullende (financiële) ambities zien op het thema cultuurhistorie van het gebiedsprogramma Gelderse Vallei – Eemland.

Richtinggevende doelen: De strategische doelen uit het MAP Streekplan en de gebiedsvisie Grebbelinie zijn voor het programma Grebbelinie vertaald naar de volgende richtinggevende doelen:

Hoofddoel

- Een betere herkenbaarheid en toegankelijkheid van de gehele Grebbelinie in zowel landschappelijke als cultuurhistorische zin

Nevendoelen

- Betere en meer recreatief toeristische mogelijkheden ten behoeve van de plattelandseconomie
- Meer en betere kwaliteit natuur en meer waterberging.

De richtinggevende doelen zijn niet gewijzigd door het van toepassing worden van het AVP, omdat op concreet en strategisch niveau het MAP streekplan leidend is. De thema's van het AVP en hun prioritering is overigens wel duidelijk in de richtinggevende doelen te herkennen:

1. landschap en cultuur
2. sociaal economische vitaliteit
3. natuur

Mijlpalen

Het geheel aan projecten binnen het uitvoeringsprogramma "de Grebbelinie boven water!" kan worden onderverdeeld in sleutelprojecten en losse projecten. In het uitvoeringsprogramma zijn elf sleutelprojecten beschreven, dit zijn de grote strategische projecten die cruciaal zijn voor de uitvoering van de visie, omdat daar de uitvoering van vele andere projecten van afhangt. Met de uitvoering van de elf sleutelprojecten wordt een stevige aanzet voor realisatie van het programma gegeven, maar leidt niet tot een integrale en volledige uitvoering ervan. Daarvoor zijn meer inspanningen van alle betrokken partijen en uitvoering van verschillende projecten nodig.

Mijlpalen	Kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Fort aan de Buursteeg						4
2. Herinrichting voet van de Grebbeberg						4
3. Subsidieregeling voor kleine projecten van belangen organisaties	4					
4. Reconstructie Spuisluis (Sluisplein) Spakenburg					4	
5. Fietsroutenetwerk en wandelroutes (2014)						
6. Opstellen van een marketingstrategie voor de Grebbelinie		4				
7. Coupures (o.a. A12, Liniedijk, Spoorlijn Utrecht-Arnhem en Groeperkade) (2013)						
8. Recreatieve ontsluiting van het gebied ten noorden van Amersfoort (2014)						
9. Herstel en toegankelijkheid Asschatterkeerkade						4
10. Herstel grachten en werken Daatselaar		3				
11. Lambalgen: herstel kade, schotbalk en veldschans				4		

In 2009 zullen van diverse sleutelprojecten de planvormingfase worden afgerond o.a. Fort aan de Buursteeg, Recreatieve ontsluiting Amersfoort (versterking Eemdijk en Maatweg Amersfoort). Daarnaast zullen in 2009 diverse coupures worden aangescherpt en zullen Lambalgen en Spuisluis in uitvoering worden genomen.

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
						Bedragen	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten		0	3.322	1.500	2.500	2.000	2.000
Baten		0	0	0	0	0	0
Totaalsaldo meerjarig:	20.000	Jaarsaldi:	0	3.322	1.500	2.500	2.000

Toelichting

- Diverse projecten uit het uitvoeringsprogramma zullen door externe partijen in uitvoering worden genomen. De provincie zal door middel van een subsidietoekenning vanuit de AVP een financiële bijdrage leveren. De cofinanciering door de externe partij wordt in de tabel **niet** als baten opgevoerd. Het totale uitvoeringsprogramma kent echter een verwachte cofinanciering van € 20 miljoen
- In 2007 waren de lasten afkomstig uit het budget van het MAP Streekplan
- Het restbedrag uit het MAP Streekplan dat is overgeboekt van 2007 naar 2008 (niet opgenomen in de lasten van 2008) zal in 2008 volledig worden uitgegeven.

Project:	De Schammer	Looptijd: tot en met 2010
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2. Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: € 5.702.000

Omschrijving en toelichting

Recreatie- en natuurgebied De Schammer

In het Agenda 2010-project De Schammer wordt 40 hectare landbouwgrond omgevormd tot een recreatie- en natuurgebied, dat gedeeltelijk ook, de functie heeft van waterbergingsgebied. Het gebied grenst aan de A28 direct ten noorden van het Valleikanaal tussen de bebouwde kommen van Amersfoort en Leusden. Het project wordt getrokken door de Stuurgroep De Schammer, bestaande uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de provincie Utrecht, de gemeenten Leusden en Amersfoort, waterschap Vallei en Eem en Het Utrechts Landschap. Eind 2006 heeft de gemeente Leusden het bestemmingsplan en het onteigeningsplan voor De Schammer vastgesteld. De provincie heeft in januari 2007 het bestemmingsplan goedgekeurd en de ontgrondingsvergunning verleend. Tegen zowel de goedkeuring van het bestemmingsplan als de verlening van de ontgrondingsvergunning zijn beroepen ingesteld. De beroepen met betrekking tot het bestemmingsplan en de ontgrondingsvergunning zijn in februari 2008 door de Raad van State in één zitting behandeld. De uitspraak van de Raad van State wordt uiterlijk in juni 2008 verwacht. Het onteigeningsplan is, met uitzondering van twee percelen, in augustus door de Kroon goedgekeurd. Voor de twee percelen is een nieuw onteigeningsplan door de gemeente opgesteld.

Tot nu toe is zonder succes geprobeerd de benodigde 40 hectare grond minnelijk te verwerven. Zodra het bestemmingsplan onherroepelijk is, zal gestart worden met de gerechtelijke procedure voor onteigening, tenzij voor die tijd alsnog tot minnelijke verwerving kan worden gekomen. Naar verwachting kunnen de gronden eind 2008 of begin 2009 worden verworven en kan in 2009 of 2010 het gebied worden ingericht.

Fietstunnel A28

Onder de A28 komt een fietstunnel, die de bebouwde kom van Amersfoort verbindt met het recreatie- en natuurgebied De Schammer en gemeente Leusden. De provincie trekt dit project. In september 2007 heeft de aanbesteding van het project plaatsgevonden. Verder hebben in 2007 de voorbereiding van de bouwvergunning en de kapvergunning plaatsgevonden. Medio 2007 zijn de bouwvergunning eerste fase en kapvergunning verleend en in januari 2008 is de tweede bouwvergunning verleend. Tegen de bouwvergunning eerste fase en de kapvergunning wordt de uitspraak in beroep eerdaags verwacht. De verwachting is dat tegen deze vergunningen hoger beroep wordt ingesteld. Tegen de bouwvergunning 2e fase loopt nog bezwaar. Ook tegen deze vergunning is het mogelijk beroep en hoger beroep in te stellen. Gevolg hiervan kan zijn dat de verleende D2-subsidie van € 560.000 in gevaar komt. Het project dient voor 1 oktober 2008 te zijn uitgevoerd, anders vervalt de subsidie. Indien hoger beroep zal worden ingesteld, is het voornemen de Raad van State te verzoeken voorrang te verlenen aan de afhandeling van de beroepen. De provincie heeft een gedeeltelijke risicovoorziening getroffen voor het geval de uitvoering niet op tijd kan plaatsvinden. De gemeenten Amersfoort en Leusden is gevraagd ook een risicovoorziening te treffen.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitspraak RvS inzake bestemmingsplan		2				
Gerechtelijke procedure onteigening		3/4				
Verwerving van benodigde 40 ha grond		4	1			
Inrichten gebied			3/4	1/2		

Financieel overzicht

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			15	1.785	2.000	1.533		
Baten			-	-	-	-		
Totaalsaldo meerjarig:	5.702	Jaarsaldi:	15	1.785	2.000	1.533		

Toelichting

Tot 2007 is € 279.000 besteed, in 2007 is er € 15.000 besteed.

Project:	Ecoduct N227 Leusderheide-Den Treek	Looptijd: 2007-2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2. Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: € 5.000.000

Omschrijving en toelichting

In het Uitvoeringsprogramma Ecopassages bij provinciale wegen heeft het ecoduct N227 Leusderheide – Den Treek een hoge prioriteit gekregen. Deze hoge prioriteit is mede gebaseerd op de ligging in twee ecologische hoofdassen: de ecologische verbindingzone tussen de noordelijke en de zuidelijke Heuvelrug en de robuuste verbindingzone Veluwe – Utrechtse Heuvelrug. Voor deze beide hoofdassen is een gevarieerde groep doelsoorten aangegeven, waarbij het ambitieniveau “alle planten en dieren van bos en heide” geldt. Dit ambitieniveau maakt de migratie van een groot aantal soorten mogelijk.

De Utrechtse Heuvelrug is een van de belangrijkste kerngebieden in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het provinciale beleid richt zich op realisatie van de EHS in 2018. De ontsnipperingsmaatregelen voor dit deel van de Utrechtse Heuvelrug zijn uitgewerkt in de gebiedsvisie Hart van de Heuvelrug (2003) met het ontwerp van 3 groene corridors: de Corridor Leusderheide, de Corridor Huis ter Heide en de Corridor Bosch en Duin. Het Ecoduct N227 is onderdeel van de Corridor Leusderheide. Deze corridor vormt met de corridor Huis ter Heide de verbinding tussen het noordelijke en het zuidelijke deel van De Heuvelrug.

De provincie Utrecht heeft in samenwerking met Ministerie van Defensie en landgoed Den Treek-Henschoten een Voorontwerp van het ecoduct gerealiseerd, een half verdiepte (weg) – half verhoogd (ecoduct). Op basis van dit Voorontwerp zijn de vergunningen, beschikkingen en toestemmingen aangevraagd (en verkregen). Er is een geïntegreerde overeenkomst opgesteld voor het ontwerpen, uitvoeren en onderhouden van het ecoduct (design, construct & maintain). Na preselectie is een niet-openbare aanbesteding gehouden met drie aannemers. Aannemersbedrijf Heijmans heeft de economisch meest voordelige aanbesteding gedaan en heeft het werk gegund gekregen. De aannemer is in maart 2008 gestart met de uitvoering van het ecoduct. De oplevering van het ecoduct met bijbehorend grondwerk staat gepland voor december 2008.

In samenwerking met het Ministerie van Defensie en landgoed Den Treek-Henschoten wordt de groene inrichting van het ecoduct en omgeving uitgewerkt. Langs de provinciale weg N227 komen rasters en het grondwerk op en nabij het ecoduct wordt voorzien van bomen en dergelijke. In het 3^e kwartaal van 2008 zal dit werk aanbesteed worden, waarna de uitvoering vanaf 2009 uitgevoerd kan worden, zodat oplevering hiervan in het 1^e kwartaal van 2009 kan plaatsvinden.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kunstontwerp Amerpoort	1					
Nieuwsbericht februari 2007	1					
Vormgevingsvisie	2					
Design & construct-contract	2					
Nieuwsbericht augustus 2007	3					
Aanbesteding ecoduct aannemer	3, 4					
Nieuwsbericht februari 2008		1				
Uitvoering ecoduct en grondwerk		2, 3, 4				
Nieuwsbericht naamgeving en stand van zaken		3				
Aanbesteding groene inrichting		4				
Uitvoering groene inrichting			1			
Nieuwsbericht over de opening			1			
Feestelijke opening van het ecoduct			1			

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			133	3.062	1.662			
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	5.000	Jaarsaldi:	133	3.062	1.662			

Toelichting

Voor het totale project is €5 miljoen beschikbaar. Dekking geschiedt ten laste van de reserve Ecoducten.

Project:	Het Groene Hart	Looptijd: 2007-2013
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2. Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: €2.140.000

Omschrijving en toelichting

De doelstelling van het programma Het Groene Hart is te komen tot een landschappelijk mooi, ecologisch waardevol, economisch vitaal Groene Hart, waarin het voor inwoners en recreanten goed toeven is. Concreet zijn daarvoor zes strategische opgaven benoemd:

- bevorderen ruimtelijke kwaliteit;
- transitie Veenweidegebieden;
- nieuwe toekomst droogmakerijen;
- aanpak waterproblematiek;
- structuurversterking landbouw;
- wonen en werken met Groene Hart-kwaliteit.

Om deze opgaven te realiseren zijn elf projecten voorzien van de icoonstatus, waardoor extra bestuurlijke aandacht voor deze projecten bestaat. De projecten passen in de beleidskaders van de betrokken provincies en in de Nota Ruimte van het Rijk. Het betreft de projecten Krimpenerwaard, Groene Ruggengraat, Oude Rijnzone, Venster Bodegraven-Woerden, Schelluinen-West, De Venen, Groot Mijdrecht Noord, Groene Uitweg, Horstermeerpolder, Recreatief Routenetwerk en Merk & Marketing.

Om de doelstellingen van Het Groene Hart te realiseren is in 2007 een uitvoeringsprogramma Groene Hart vastgesteld door de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht. De Stuurgroep Groene Hart is opdrachtgever voor dit programma en bestaat uit drie gedeputeerden uit de betrokken provincies, onder voorzitterschap van een vierde gedeputeerde. Het ambtelijke opdrachtgeverschap wordt vervuld door het Management Team (MT) Groene Hart, bestaande uit de directeurs uit de drie provincies. Het MT heeft een programmadirecteur aangesteld, die een uitvoeringsgericht programmabureau Groene Hart heeft ingericht ter ondersteuning van de Stuurgroep.

Het programmabureau Groene Hart streeft ernaar om samen met het MT, de Stuurgroep Groene Hart én het Rijk icoonprojecten tot uitvoering te brengen en deze uitvoering te versnellen. Daartoe zullen alle betrokken partijen (Rijk, provincies, gebiedspartijen) hun verantwoordelijkheid moeten nemen om zowel financiering als draagvlak in de gebieden te realiseren. Tevens wordt in het eerste kwartaal van 2009 de voortgangsrapportage 2008 voor de bestuurlijke bespreking met het Rijk opgeleverd. Tot slot is het doel om eind 2009 de Kwaliteitsatlas op zowel Groene Hart-niveau, als regionaal en lokaal niveau, volledig beschikbaar te hebben voor gebruikers.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Realisering Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013: in uitvoering brengen van icoonprojecten en de uitvoering versnellen			1-4			
Kwaliteitsatlas ingevoerd door gemeenten			4			
Voortgangsrapportage 2008 afgerond			1			

Financieel overzicht

			<i>Bedragen</i>					
			2007	2008*	2009	2010	2011	2012
Lasten			846	750	750	750	750	750
Baten			851	750	750	750	750	750
Totaalsaldo meerjarig:	2.140	Jaarsaldi:	-5	0	0	0	0	0

* Begroting 2008 wordt met de halfjaarrapportage 2008 aangepast.

Toelichting

De hierboven genoemde kosten voor het programma Het Groene Hart betreffen alleen de kosten voor het programmabureau en haar activiteiten en hebben dus geen betrekking op de kosten van de uitvoering van projecten binnen de drie provincies.

De interprovinciale Stuurgroep Groene Hart heeft in 2007 besloten om jaarlijks maximaal € 750.000 aan materiële kosten te financieren. De drie betrokken provincies dragen deze kosten in de verhouding veertig procent voor provincie Zuid-Holland, twintig procent voor provincie Noord-Holland en veertig procent voor provincie Utrecht. De provincies dragen tevens conform dezelfde verdeelsleutel zorg voor de personele inzet voor het programmabureau Groene Hart en interprovinciale projecten. De bijdrage vanuit de provincie Utrecht aan het programmabureau Groene Hart en de Utrechtse inbreng daarin, vindt plaats vanuit de jaarlijks beschikbare proceskosten Groene Hart van € 615.000. Provinciale Staten hebben hiertoe besloten bij de vaststelling van de gebiedsprogramma's Agenda Vitaal Platteland (AVP). Deze proceskosten worden jaarlijks vastgelegd in het provinciebrede Uitvoeringsprogramma AVP.

Het project loopt tot en met 2013. Het totale saldo meerjarig bevat de budgetten 2007 tot en met 2012. Inclusief 2013 komt het meerjarige saldo op € 2.140.000.

Project:	Reconstructie	Looptijd: 2005-2013
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2. Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: € 6.961.000

Omschrijving en toelichting

Doel van dit project is uitvoering van het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost, voor zover het betrekking heeft op het grondgebied van de provincie Utrecht. Het Reconstructieplan is in opdracht van de provincie Utrecht opgesteld door de Reconstructiecommissie en is op 10 januari 2005 door Provinciale Staten vastgesteld. Het Reconstructieplan beoogt een integrale aanpak van de problemen die zich voordoen in het landelijke gebied binnen het reconstructiegebied. Het Reconstructieplan heeft betrekking op het treffen van maatregelen op het gebied van de ruimtelijke structuur, landbouw, natuur, landschap, cultuurhistorie, recreatie, water, milieu, economie, werkgelegenheid en leefbaarheid. Het reconstructiegebied, voor zover gelegen in de provincie Utrecht, omvat de gebieden Eemland, Gelderse Vallei, Utrechtse Heuvelrug en Langbroekerwetering.

Sinds 1 januari 2007 maakt de uitvoering van het Reconstructieplan integraal onderdeel uit van de uitvoering van de Agenda Vitaal Platteland (AVP). Dit betreft vooral het gebiedsprogramma Reconstructie Eemland-Vallei (het gebiedsprogramma omvat voornamelijk de uitvoering van de Reconstructie, slechts op beperkte onderdelen heeft uitbreiding plaatsgevonden, zoals het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland).

In het kader van de uitvoering van de AVP worden per AVP-gebied jaarlijks uitvoeringsprogramma's opgesteld en uitgevoerd, zo ook voor het gebied Eemland-Vallei.

Mijlpalen

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Vaststellen uitvoeringsprogramma 2009		4				
Beschikken projecten uit uitvoeringsprogramma 2009			Continu			
Vaststellen uitvoeringsprogramma 2010			4			

Financieel overzicht

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008(*)	2009	2010	2011	2012
Lasten		1.452	2.374	1.075			
Baten		71	207	371			
Totaalsaldo meerjarig:	6.961	Jaarsaldi:	1.381	2.167	704		

(*) Begroting 2008 wordt met de halfjaarrapportage 2008 aangepast.

Project:	Agenda Westelijke Veenweiden	Looptijd: -
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2. Landelijk Gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: -

Omschrijving en toelichting

Project Agenda Westelijke Veenweide wordt beëindigd in 2008 en wordt in 2009 voortgezet in de lijn als onderdeel van het AVP binnen afdeling ILG.

Project:	Nieuwe Hollandse Waterlinie	Looptijd: 2005-2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2. Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Mw. A. Raven BA	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: € 5.000.000

Dit project wordt in 2008 afgerond. Het vervolg van dit project is bij het opstellen van de begroting van 2009 nog onduidelijk.

Omschrijving

Doel van het project Nieuwe Hollandse Waterlinie is het behouden, veiligstellen en ontwikkelen van dit cultureel erfgoed. Hiervoor is per projectenveloppe (waarvan vier in de provincie Utrecht) bepaald welke projecten uitgevoerd dienen te worden om aan de beschreven doelstellingen tegemoet te komen. Hierbij gaat het onder andere om restauratieprojecten, aanleg infrastructuur, marketing en promotie.

Achtergrond

In 2006 heeft de provincie met de gebiedspartners van de enveloppecommissies gebiedsovereenkomsten afgesloten. Hierin zijn de ambitie, uitvoeringsstrategie, spelregels voor de uitvoering en de activiteiten vastgelegd die we komende jaren willen realiseren. Een belangrijk onderdeel voor nu is de daadwerkelijke realisering van wat de enveloppecommissies hebben voorgesteld voor de korte termijn. Dit zijn de zogenaamde quick wins. In totaal zijn er circa veertig quick wins voor de vier enveloppen. Deze zijn gericht op behoud en veiligstelling, vergroten van de toegankelijkheid, vergroten van de beleefbaarheid en vergroten maatschappelijke en economische toekomstwaarde.

2009

Het vervolg van dit project is bij het opstellen van de begroting van 2009 nog onduidelijk.

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project			<i>Bedragen x € 1.000</i>					
			2007*	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			1.958	3.230	0			
Baten			188	0	0			
Totaalsaldo meerjarig:	5.000	Jaarsaldi:	1.770	3.230	0			

Project:	Platteland in ontwikkeling	Looptijd: 2005-2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	2. Landelijk gebied	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Ir. J. Bos	Totaalbudget: €1.438.000

Dit project is onderdeel van het AVP en daarom niet meer apart opgenomen in de begroting 2009.

Project:	Uitvoering plan van aanpak “Utrecht warmt zich op”	Looptijd: sep. 2007-sep 2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	4 Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Opdrachtgever:	Mw. M.A. Sluijs	Totaalbudget: € 556.000

Dit project is overgegaan in project “Klimaat op orde”.

Project:	Klimaat op orde	Looptijd: 2007-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	4. Duurzaamheid en milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. E. Wagener	Totaalbudget: €4.556.000

Omschrijving en toelichting

Doelstellingen

Via dit project werken wij aan het oplossen van twee maatschappelijke vraagstukken:

- A. Het terugdringen van broeikasgassen;
- B. Een klimaatbestendige en daarmee toekomstbestendige, gezonde en veilige leefomgeving.

De programmadoelen zijn als volgt omschreven en vastgesteld:

1. *Bewustwording* genereren bij zoveel mogelijk mensen en organisaties in de provincie Utrecht. Het besef over de impact van klimaatverandering moet leiden tot nieuw denken, toekomstgericht handelen en nieuwe samenwerkingsvormen;
2. *Kennis* opbouwen én uitdragen;
3. *Versnellen* van initiatieven gericht op beperken van en omgaan met de gevolgen van klimaatverandering;
4. *Borgen*: kennis en ervaringen benutten bij provinciale strategische besluitvorming en beleidsontwikkeling;
5. Leveren van een bijdrage aan Europese en landelijke *mitigatie en adaptatiedoelen*, conform afspraken met het rRijk die medio 2008 zullen worden gemaakt.

Het programma bestaat uit diverse deelprojecten die bijdragen aan de programmadoelen.

Aanpak

De aanpak van projecten om de doelen te bereiken is als volgt samen te vatten:

Om hoofddoelstelling A te bereiken gaan wij:

- de eigen provinciale organisatie als voorbeeld stellen en de markt beïnvloeden door zelf in te zetten op een klimaatneutrale organisatie en duurzame inkoop;
- contacten aan met bedrijven, lokale overheden en maatschappelijke organisaties om draagvlak te vergroten en organisaties uit te dagen het goede voorbeeld te geven;
- innovatie bevorderen (verbindingen maken en financieel ondersteunen) en zorgen dat kennis wordt overgedragen;
- barrières oplossen die technologische ontwikkeling in de weg staan;
- provinciale ruimtelijke instrumenten benutten om initiatieven mogelijk te maken;
- contacten met Europa en het Rijk benutten om regionale of lokale doelstellingen te halen;
- ruimtelijke mogelijkheden opsporen;
- nieuw (ruimtelijk) beleid op bovengenoemde opgave afstemmen;
- de provinciale rol als vergunningverlener en vergunninghandhaver benutten;
- financiële drempels wegnemen bij de start van grootschalige initiatieven door het instellen van een 'revolving fund';
- samen met een aantal gemeenten regionale en lokale inspanningen gericht op uitstootvermindering monitoren, onder andere met hulp van een monitorsysteem.

Voor het bereiken van hoofddoelstelling B gaan wij:

- de regionale primaire en secundaire effecten en de ruimtelijke gevolgen van klimaatverandering in beeld brengen;
- samen met partners het maatschappelijke debat over de gevolgen van klimaatverandering starten, aan de hand van klimaateffectkaarten en de adaptatieprojecten;
- adaptatie-pilots starten en de lessen hiervan benutten voor nieuwe initiatieven en voor de ontwikkeling van nieuw ruimtelijk beleid;
- maatschappelijke bewustwording bevorderen met inzet van diverse communicatiemiddelen;
- adaptatie onderdeel laten zijn bij nieuw provinciaal beleid;
- zorgen dat in 2011 bij (ruimtelijke) vraagstukken als vanzelfsprekend rekening gehouden wordt met de aanpassingen die nodig zijn om de effecten van klimaatverandering op te vangen.

Programmaresultaten

De programmaresultaten zijn een optelling van de projectresultaten en zijn als volgt samen te vatten:

Bewust- wording	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn 100 koplopers ofwel klimaatneutrale organisaties; • Er zijn drie maatschappelijke klimaatdebatten gevoerd (provinciebreed); • Vijftien gemeenten hebben een actief klimaatbeleid; • Netwerkrelaties uit de sectoren water, landbouw, economie, mobiliteit en natuur hebben meer kennis opgedaan over de oorzaken en gevolgen van klimaatverandering in provincie Utrecht en zijn actief in het ontwikkelen van klimaatgerelateerde initiatieven; • Maatschappelijke organisaties in Utrecht (te beginnen met middelbare scholen) maken zich sterk om duurzamer om te gaan met de aarde en verdere klimaatsverandering te voorkomen.
Kennis	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een klimaatschetsboek met klimaateffectkaarten uitgewerkt; • Er is een monitorsysteem voor de reductie van broeikasemissies.
Versnelling	<ul style="list-style-type: none"> • Het <i>revolving fund</i> loopt; • Vijf grote klimaatprojecten van derden zijn opgespoord en ondersteund; • Enkele kleine projecten zijn ondersteund door de inzet van kleine financiële impuls (versnellingsbudget).
Borging in beleid	<p>Kennis over klimaatverandering wordt gebruikt bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de ontwikkeling van een nieuwe structuurvisie; • andere strategische plannen zoals de watervisie en het waterplan, de bodemvisie, het provinciale milieuplan, natuurgebiedplannen, nieuw strategisch mobiliteitsplan, het economische beleidsplan en het beleidsplan duurzame landbouw; • Kansen voor adaptatie binnen de uitvoeringsprogramma's van het AVP zijn opgespoord en worden aangegrepen.
Bijdrage aan mitigatie en adaptatie- doelen	<p>De meeste projecten van het programma leveren behalve bewustwording ook concrete mitigatie en adaptatieresultaten op.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor mitigatie geldt dat medio 2008 afspraken worden gemaakt met het Rijk over de provinciale mitigatie-opgave. Daarna berekent de programmagroep het aandeel dat zij bijdraagt aan de totale opgave. Deze prestatie-indicatoren van het programma worden getoond in een kwartaalrapportage na de zomer van 2008; • Voor adaptatie geldt dat sommige projecten al direct bijdragen aan een meer klimaatbestendige leefomgeving (zoals project Nieuw Bouwen Rijnenburg); • De eerste 2 jaar werken we al lerende aan de definiëring en indicatoren voor klimaatbestendig ruimtegebruik.

Mijlpalen

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hier en Nu						
Implementatie klimaatneutrale organisatie conform het implementatieplan				3		
Op Kop						
50 organisaties met klimaatneutrale ambitie		4				
Totaal 100 organisaties met klimaatneutrale ambitie			4			
Totaal 50 klimaatneutrale organisaties gerealiseerd				4		
Totaal 100 klimaatneutrale organisaties gerealiseerd					4	
Klimaateffectkaarten						
Opleveren klimaateffetschetskaarten		4				
Opleveren complete klimaatatlas			3			
Meters Meten (mitigatie monitor)						
3 extra gemeenten die de mitigatie monitor invullen			4			
Nieuw Bouwen/ Rijnenburg						
Een klimaatbestendig en duurzaam ontwerp voor Rijnenburg, dat geïntegreerd wordt in het masterplan			3			
Energie op Orde						
Bedrijven kunnen gebruik maken van het <i>revolving fund</i> (garantstelling voor lening ten behoeve van duurzame energiemaatregelen)			1			

Bovenstaande projecten worden in 2009 gefinancierd uit het programmabudget, toegekend door Provinciale Staten op 17 december 2007 (€ 4 miljoen). Voor de ongedekte projecten in 2009 moet dekking komen ten laste van diverse beleidsbudgetten, programmabudgetten, zoals het SMPU, programma Waterketen, ILG, het energiefonds en het actieprogramma Duurzaamheid. Voor deze projecten geldt een tijdshorizon tot eind 2008, met een doorkijk naar 2009-2011. Wanneer deze projecten in 2009 een vervolg krijgen, zal per project een projectvoorstel met mijlpalen en een dekkingsvoorstel aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten worden voorgelegd.

De ongedekte projecten zijn:

- Klimaat is (g)een spel;
- Water op Orde;
- Natuur op Orde;
- Landbouw op Orde;
- Infrastructuur op Orde;
- Economie op Orde;
- Europa en Interreg.

Financieel overzicht

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten regulier		192	364				
Lasten uitvoeringsprogramma			4.000				
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	4.556	Jaarsaldi:	192	4.364			

Toelichting

Het klimaatprogramma heeft een looptijd van vier jaar (gelijk aan de collegeperiode) en kent twee fasen:

Fase 1 van het programma 2008-2009: uitvoering van projecten gedurende twee jaar gericht op kennisopbouw, bewustwording en uitvoering van deelprojecten: leren door doen.

Fase 2 van het programma 2010-2011: na evaluatie wordt de keuze gemaakt of de aanpak van fase 1 moet worden doorgezet, of dat fase 2 zich moet richten op verdere intensivering en uitvoering van enkele deelprojecten.

Aanloopkosten en het plan van aanpak september 2007-september 2008

In 2007 werd besloten om een programma Klimaat te ontwikkelen. Voor de aanloopfase naar dit programma werd een plan van aanpak opgesteld. Eind 2007 kon al worden voorzien dat vanwege een versnelling van het proces, het programma Klimaat eerder kon worden opgeleverd dan september 2008. Dit betekent dat in het voorjaar 2008 kan worden gestart met de uitvoering van het programma. Het budget van € 830.000 euro voor het plan van aanpak in 2008, wordt ingezet voor de activiteiten en projecten die vanuit het plan van aanpak in 2007 waren gestart, en doorlopen binnen het programma Klimaat op Orde.

Programmabegroting

Met het besluit over het uitvoeringsprogramma van het college (PS-besluit van 17 december 2007) is € 4 miljoen toegekend voor de uitvoering van het programma in 2008. Voor de jaren na 2008 zijn geen specifieke programmamiddelen toegekend. Voor de dekking van 2009 zal een deel van het budget van 2008 worden aangewend. Vermoedelijk zal eind 2008 een bedrag van € 795.000 resteren als gevolg van temporisatie van een paar deelprojecten en bijdragen van afdelingen. Daarnaast zullen middelen worden aangewend van diverse beleidsbudgetten, programmabudgetten en het actieprogramma Duurzaamheid. Dit laatste budget kan worden aangewend voor uitvoering van deelprojecten die bijdragen aan duurzaamheidsdoelen.

Na evaluatie van fase 1 en aanscherping van het programma voor fase 2 wordt de begroting voor 2010 en 2011 verder ingevuld. Ook hiervoor geldt dat voor de uitvoering 2010-2011 zoveel mogelijk beleidsbudgetten en bestaande programmabudgetten zullen worden aangewend. Voor fase 2 (en wellicht al voor fase 1) is het waarschijnlijk dat Europa en het Rijk projecten zullen cofinancieren.

Project:	Op de fiets	Looptijd: tot 1 januari 2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	07 Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. J.W. Strookappe	Totaalbudget: € -

Omschrijving en toelichting

In 2008 wordt er een besluit genomen over de voortzetting van het project Op de fiets. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat het project OpdeFiets per 31 december 2008 eindigt.

Project:	WABO	Looptijd: 2006-2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	3.2 Milieu	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. W.M. de Jong	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. E. Wagener	Totaalbudget: €1.310.000

Dit project is in 2008 overgegaan naar de lijnorganisatie.

Project:	11. Ruimte voor de Lek	Looptijd: t/m 2009-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	5. Water	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Mw. Mr. Drs. C. de boer MBA	Totaalbudget: € 5.739.030

Omschrijving en toelichting

De doelstelling van het project Ruimte voor de Lek is te komen tot een nieuwe ruimtelijke inrichting van het gebied in de uiterwaarden van de Lek bij Houten, Vianen, Nieuwegein en IJsselstein, met als hoofddoel het vergroten van de rivierveiligheid. In dit project voeren we een studie uit naar de mogelijkheden voor een maatregel uit de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier. In deze studiefase treedt de provincie op als initiatiefnemer namens het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De middelen voor de plankosten tot aan het projectbesluit (SNIP 3), worden ter beschikking gesteld door het ministerie, via de programmadirectie Ruimte voor de Rivier.

In het collegeprogramma is voor het project Ruimte voor de Lek € 4 mln. opgenomen voor de jaren 2010-2011. Dit bedrag is specifiek bestemd voor het realiseren van de ruimtelijke kwaliteit in het projectgebied.

Mijlpalen

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Plan van Aanpak	4					
Variantkeuzebeslissing (SNIP 2a)		4				
Projectbeslissing (SNIP 3)			3			
Projectbesluit (SNIP 4)				1		

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
						<i>Bedragen</i>	
		2007*	2008*	2009	2010	2011	2012
Lasten		196	799	744	2.000	2.000	
Baten		995	0	744	0	0	
Totaalsaldo meerjarig:	4.799	0					

* Betreft cumulatieve bedragen tot en met 2007, respectievelijk 2008

Toelichting

De € 744.000 is het restant van het bedrag dat ter beschikking wordt gesteld door het ministerie via de Programmadirectie Ruimte voor de Rivier en is bestemd voor de plankosten tot aan het projectbesluit (SNIP 3) eind 2009. Het eerste deel van het totale bedrag van € 1.739.030 is in 2007 uitgekeerd. De totale projectkosten worden gefinancierd uit deze bijdrage.

In het collegeprogramma is voor het project Ruimte voor de Lek € 4 miljoen opgenomen voor de jaren 2010-2011. Dit bedrag is specifiek bestemd voor het realiseren van de ruimtelijke kwaliteit in het projectgebied.

Project:	Breedband	Looptijd: t/m 2008
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Opdrachtgever:	Dhr. H. Jungen	Totaalbudget: €760.000

Project Breedband wordt eind 2008 beëindigd en zal in 2009 doorstarten als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma. Zie hiervoor het uitvoeringsprogrammablad.

Project:	Wandelen	Looptijd: tot 01-01-2009
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	6. Economische zaken en recreatie	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers	
Opdrachtgever:	Mw. Drs. K. Wisotzky MBA	Totaalbudget: € -

Omschrijving en toelichting

In 2008 wordt er een besluit genomen over de voortzetting van het project Wandelen. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat het project Wandelen per 31 december 2008 eindigt.

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
						<i>Bedragen</i>	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten		919					
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	Jaarsaldi:	919					

Project:	Herinrichting stationsgebied Driebergen-Zeist	Looptijd: 2006-2010
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers (deelproject Infrastructuur) Dhr. Drs. R.W. Krol (deelproject Gebiedsontwikkeling)	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. E. Wagener	Totaalbudget: € 6.244.000

Omschrijving en toelichting

Het project Herinrichting stationsgebied Driebergen-Zeist is een gezamenlijk project met de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Zeist, de Bestuur Regio Utrecht (BRU) en ProRail. Doel van het project is een kwaliteitsverbetering van het stationsgebied Driebergen-Zeist door een pakket van met elkaar samenhangende maatregelen:

- een toekomstvaste oplossing, inrichting en inpassing van omgeving spoor en Hoofdstraat (N225) (spooraanpassing, ongelijkvloerse kruising spoor/N225, aanpassing verkeerscapaciteit N225, afhandeling langzaam verkeer, kwalitatief hoogwaardige inpassing in de Stichtse Lustwarande -SLW);
- de ontwikkeling van het stationsgebied tot een multifunctioneel centrum en OV-knoop (parkeervoorzieningen, busstation, multifunctioneel stationsgebouw);
- kwaliteitsverbetering (in brede zin) van de stationsomgeving (inrichting functioneel aansluitend bij station, kwalitatief aansluiten bij SLW).

De eerste twee maatregelen zijn ondergebracht in een deelproject Infra, de derde genoemde maatregel valt onder het deelproject Gebiedsontwikkeling.

In 2008 wordt de besluitvorming over het Infra-ontwerp afgerond, evenals het vaststellen van een gebiedsvisie voor de totale stationsomgeving.

Vanaf eind 2008 en in 2009 wordt de gebiedsvisie, in overleg met en met inspraak van betrokkenen en belanghebbenden, verder geconcretiseerd en uitgewerkt tot op bestemmingsplanniveau. Verder worden andere daarbij benodigde procedures doorlopen, zoals een milieueffectrapportage (MER.).

Op welke wijze de gebiedsvisie tot realisatie zal worden gebracht, is momenteel nog niet duidelijk. Vanaf eind 2008 zal worden onderzocht welke organisatievorm de meest kansrijke is. Een vorm van samenwerking met private partijen is daarin heel goed denkbaar.

De keuze voor het uiteindelijke Infra-ontwerp zal nog in 2008 verder worden uitgewerkt door ProRail. Ook dit ontwerp zal vastgelegd worden in bestemmingsplan(nen), waarvoor vanaf eind 2008 de ontwerpfase zal starten.

Mijlpalen

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ontwerp/afstemming omgeving (Infra)		3				
Bestek (infra)		4				
Masterplan gebiedsontwikkeling		3				
Bestemmingsplan en inspraak		v.a. 4				
MER			v.a. 1			
Grondexploitatie			v.a. 1			
Verwerving gronden			v.a. 1			
PPS samenwerkingsverband		v.a. 4				

Financieel overzicht

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							<i>Bedragen</i>	
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			354	450	300			
Lasten uitvoeringsprogramma				1.250	1.250	1.250	1.250	
Baten			35	0	0			
Totaalsaldo meerjarig:	6.244	Jaarsaldi:	319	1.700	1.550	1.250	1.250	

Project:	Randstad Urgent	Looptijd: 2007-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	7. Mobiliteit	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Mr. J.H. Ekkers, Drs. R.W. Krol en Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:		Totaalbudget: € 30.000

Omschrijving en toelichting

Op 22 juni 2007 is het programma Randstad Urgent (UPR) door het kabinet vastgesteld en aan de Tweede Kamer aangeboden. Op 29 oktober 2007 zijn door de bestuurlijke duo's de handtekeningen gezet onder de 'bestuurlijke afspraken Randstad Urgent'. Hiermee zijn de (bestuurlijke) kaders voor het programma gezet. De Utrechtse regio is met 5 projecten vertegenwoordigd in het UPR. Hiervan worden er 3 door de provincie Utrecht zowel ambtelijk als bestuurlijk getrokken. Het programma Randstad Urgent heeft een looptijd van 4 jaar (deze kabinetsperiode). De coördinatie van de projecten van de Utrechtse regio ligt bij de provincie Utrecht.

Mijlpalen

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Het opstellen van de halfjaarlijkse rapportages met betrekking tot de projecten Randstad Urgent (april/oktober)			2 4			
De Staten informeren over de stand van zaken en voortgang van de Randstad Urgent projecten (april-november)			2 4			

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
						<i>Bedragen</i>	
		2007*	2008*	2009	2010	2011	2012
Lasten				30	30	30	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	Jaarsaldi:						

* Betreft cumulatieve bedragen tot en met 2007 respectievelijk 2008

Toelichting

De middelen zijn in de Voorjaarsnota 2008 aangevraagd.

Project:	Sociale agenda	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9. Jeugd, onderwijs en zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Opdrachtgever:	Mw. Drs. L. de Maat	Totaalbudget: € 11.090.000

Omschrijving en toelichting

Doelstelling

Met het programma Sociale Agenda wil de provincie Utrecht de sociale pijler van haar beleid versterken. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties werkt de provincie aan projecten die gericht zijn op het verminderen of oplossen van urgente maatschappelijke problemen. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar kwetsbare groepen.

In het uitvoeringsprogramma Sociale Agenda 2008-2011 staan twee thema's centraal: Integratie en participatie en Onderwijs en arbeidsmarkt. Binnen het thema Integratie en participatie richten we ons op: het bevorderen van integratie in het onderwijs en van sociale cohesie, ontmoeting en actief burgerschap. Binnen het thema Onderwijs en arbeidsmarkt richten we ons op de aanpak van voortijdig schoolverlaten, aanpak jeugdwerkloosheid, arbeidsmarkt en het verminderen van laaggeletterdheid.

De provincie heeft een subsidieregeling opengesteld waardoor gemeenten en maatschappelijke organisaties kunnen worden ondersteund.

Aanpak

De provincie signaleert en agendeert (sociale) vraagstukken en tekortkomingen. De uitvoering van taken geschiedt primair door de eerste lijn, te weten gemeenten in samenwerking met het veld. Hierbij vervult de provincie de rol van verbinder, procesondersteuner, subsidie- en opdrachtverstrekker en innovator.

De provincie gaat de werkwijze van gemeenten en maatschappelijke organisaties wat betreft projecten binnen bovengenoemde thema's monitoren en begeleiden. Verder gaat de provincie goede voorbeelden en kennis delen, zodat methodieken die werken breder ingezet gaan worden binnen de provincie.

Mijlpalen

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project (zie ook PS besluit 19 mei 2008).						
						<i>Bedragen</i>
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten, uitvoeringsprogramma		2.005	3.465	2.710	1.420	
Lasten, overboeking Intergratie uit de Sociale Agenda 2004 - 2007		490				
Lasten, regulier budget		250	250	250	250	
Baten						
Totaalsaldo meerjarig:	11.090	Jaarsaldi:	2.745	3.715	2.960	1.670

Voor de gegevens over 2007, zie het productblad

	2008	2009	2010	2011	totaal
Integratie en participatie					
Sociale cohesie, ontmoeting en actief burgerschap	200	275	275	250	1.000
Integratie in onderwijs	200	275	275	250	1.000
Onderwijs en arbeidsmarkt					
Aanpak vsv	750	1.000	800	250	2.800
Aanpak jeugdwerkloosheid	750	1.000	800	250	2.800
Arbeidsmarkt	400	600	400	300	1.700
Laaggeletterdheid	150	250	130	100	630
Overige kosten					
Onderzoek en ontwikkeling	40	60	30	20	150
Communicatie	15	15	10	10	50
Programmakosten	240	240	240	240	960
Totaal	2.745	3.715	2.960	1.670	11.090

Project:	Wel Thuis! 2	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	9. Jeugd, Onderwijs en Zorg	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Opdrachtgever:	Mw. Drs. L. de Maat	Totaalbudget: € 11.200.00

Omschrijving en toelichting

Met het programma Wel Thuis! 2 willen we als provincie een bijdrage leveren aan de maatschappelijke ambitie om mensen met een (al dan niet tijdelijke) beperking in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen in hun eigen omgeving met behoud van de regie over het eigen leven, met de diensten die ze wensen en nodig hebben en met de voorzieningen onder handbereik.

Naar aanleiding van deze missie hebben we de volgende programmadoelstellingen geformuleerd:

1. Vergroten van het aantal en de variatie aan toegankelijke woningen met welzijn en zorg met de mogelijkheid van 24-uurszorg;
2. Versterken van het samenspel tussen partijen op lokaal niveau.

Met deze programmadoelstellingen hebben we de volgende resultaten voor ogen:

Kwantitatief:

- In 2012 zijn er in de provincie Utrecht ten opzichte van 2003 24.000 toegankelijke woningen met welzijn en zorg bijgekomen, waaronder 9.500 zorgwoningen.

Kwalitatief:

- Vraag en aanbod op het terrein van wonen, welzijn en zorg is beter op elkaar afgestemd, er is voldoende variatie in woonvormen (geclusterd/los, goedkoop/duur, huur/koop, landelijk/stedelijk). Dienstverlening is afgestemd op de specifieke behoeften;
- Op lokaal niveau is een integrale aanpak op het gebied van wonen, welzijn en zorg gerealiseerd;
- De samenwerking tussen partners in het veld is verbeterd, er is sprake van een duidelijke regievoering door gemeenten.

Mijlpalen

Inzet van het programma Wel Thuis! 2 is het realiseren van resultaatgerichte projecten op het gebied van processturing, inhoudelijke ondersteuning en kennisdeling. Het programma is als volgt opgebouwd:

Programmalijn	Project	Resultaat
Processturing: faciliteren en ondersteunen van het (samenwerkings)-proces op lokaal niveau	Ondersteuning gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentelijke regierol is versterkt • Tenminste twintig gemeenten zijn gericht ondersteund
	Regionale bestuurlijke overeenkomsten	<ul style="list-style-type: none"> • In alle regio's is een bestuurlijke overeenkomst van kracht • Op basis van uitvoeringsplannen is invulling gegeven aan de regionaal berekende opgave.
	Stimuleren levensloopbestendige wijken	<ul style="list-style-type: none"> • Een landelijk voorbeeldproject is gerealiseerd • De ervaringen zijn beschikbaar gesteld.
	Stimuleringsregeling Wel Thuis! 2	<ul style="list-style-type: none"> • Tenminste vijftig lokale initiatieven die bijdragen tot de doelstellingen van Wel Thuis! 2 zijn ondersteund.

Inhoudelijke ondersteuning: bijstand op specifieke deelgebieden	Toekomst Thuis	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande domoticapilots zijn afgerond. De resultaten zijn gericht verspreid • vijf nieuwe lokale en/of regionale projecten zijn geïnitieerd en ondersteund
	Kleinschalige woonvormen voor mensen met dementie	<ul style="list-style-type: none"> • 400 nieuwe plaatsen in kleinschalige woonvormen voor zijn gerealiseerd • De provincie levert ondersteuning aan ontwikkeling en toepassing van het concept.
	Versterken welzijn	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten en welzijnsorganisaties zijn ondersteund bij de uitwerking en implementatie van een vraaggericht en flexibel welzijnsaanbod
	Allochtone ouderen en allochtone mensen met verstandelijke beperking	<ul style="list-style-type: none"> • In juni 2008 is een projectvoorstel gerealiseerd als basis voor verdere activiteiten
Kennisdeling: Het programma beschikt over voldoende en actuele informatie en stelt die tijdig en op maat ter beschikking aan in- en externe partijen	Monitor Wel Thuis! 2	<ul style="list-style-type: none"> • Actuele informatie over feitelijke voortgang in de realisatie van de doelstellingen is beschikbaar • De eerste monitor wordt in september 2008 opgeleverd en geactualiseerd in december 2009
	Informatie-uitwisseling	<ul style="list-style-type: none"> • De kennisbank wordt voortgezet en tenminste vier keer per jaar geactualiseerd • Jaarlijks wordt een themabijeenkomst georganiseerd. De eerste vindt plaats in november 2008

Financieel overzicht bij dit project

		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten, uitvoeringprogramma:			2.460	3.270	1.700	1.070	
	<i>Uitvoering Wel Thuis 2</i>		835	2.645	1.075	445	
	<i>Stimuleren Kleinschalig wonen dementerenden</i>		625	625	625	625	
	<i>Vervolg toekomst Thuis</i>		400				
	<i>Clientinitiatieven Wonen, zorg en welzijn</i>		300				
	<i>Progr.management en communicatie Wel Thuis</i>		300				
Lasten, stimuleringsfonds Zorgeloos wonen			700	900	800	300	
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	11.200	Jaarsaldi:	3.160	4.170	2.500	1.370	

Voor de gegevens over 2007, zie het productblad

Programmaonderdeel	2008	2009	2010	2011	Totaal
Bestuurlijke overeenkomsten en Ondersteuning op maat gemeenten	850	950	600	200	2.600
Stimulering levensloopbestendige wijken (Zorgeloos Wonen)	700	900	800	300	2.700
Stimuleringsregeling Wel Thuis!	400	400	400	400	1.600
Toekomst thuis	200	350	200	100	850
Kleinschalig wonen voor dementerenden	700	1.250	300	250	2.500
Versterking welzijn	50	70	40	20	180
Allochtone ouderen en allochtonen met een beperking	50	PM	PM	PM	50
Programmamanagement en communicatie (incl. Kennisbank en Monitor Wel Thuis! 2)	210	250	160	100	720
Totaal	3.160	4.170	2.500	1.370	11.200

Project:	Coördinatie en sturing samenwerkingsagenda	Looptijd: t/m 2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Mw. M. Haak-Griffioen	
Opdrachtgever:	Mw. Drs. K. Wisotzky MBA	Totaalbudget: -

Omschrijving en toelichting

Achtergrond

Op 4 september 2007 hebben wij het collegeprogramma *Besturen met hart voor de toekomst* vastgesteld. In het collegeprogramma staat: "Wij stellen een samenwerkingsagenda met gemeenten op. Hierin staat wat de provincie betekent voor alle gemeenten in de provincie, voor groepen gemeenten en voor afzonderlijke gemeenten. De samenwerkingsagenda is geen gesloten document, maar markeert een nieuwe start in onze relaties."

Doelstelling

Onder het motto *Samen één overheid zijn*, beoogt de provincie met de Samenwerkingsagenda's:

- verbetering samenwerking gemeenten en provincie;
- versnelling van de uitvoering van projecten;
- verbetering aansluiting provinciale op gemeentelijke activiteiten;
- integraal werken.

Resultaat

Een jaarlijks geactualiseerde Samenwerkingsagenda met gemeenten, de regio's Utrecht-West, BRU, Eemland, Zuidoost-Utrecht en WERV en de VNG afdeling Utrecht.

Mijlpalen

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stoplichtrapportage eerste helft 2009			2			
Tussentijdse evaluatie proces			2			
Stoplichtrapportage tweede helft 2009			4			

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							<i>Bedragen</i>		
		2007*	2008*	2009	2010	2011	2012		
Lasten									
Baten									
Totaalsaldo meerjarig:	Jaarsaldi:								

* Betreft cumulatieve bedragen tot en met 2007, respectievelijk 2008

Toelichting

De middelen voor dit project moeten nog vrijgemaakt worden binnen bestaande budgetten.

Project:	E- provincie inclusief Portaal	Looptijd: 2008-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. E. Veerman	Totaalbudget: €5.100.000¹

Omschrijving en toelichting

Het doel van het project E-provincie is een transparante en dienstverlenende provincie die haar dienstverlening op alle manieren aanbiedt: bezoek, post, telefoon én digitaal. Burgers en bedrijven kunnen digitaal informatie vinden en inzien (transparantie), elektronisch zaken doen (dienstverlening) en hebben de mogelijkheid tot digitale interactie met de provincie. Om dit te bereiken is het programma 'Utrecht E-Provincie' gestart. Wij ontwikkelen in dit kader ICT-basisvoorzieningen en concrete toepassingen. Daarbij zoeken wij aansluiting bij landelijke ontwikkelingen rond E-overheid.

Het internetportaal is een belangrijk voorbeeld van een dergelijke basisvoorziening. Het nieuw te ontwikkelen portaal (2009) is gebaseerd op een modern concept voor het aanbieden van informatie (content). Met dit portaal is de provincie klaar om op een adequate manier contact te onderhouden met haar doelgroepen. Andere voorbeelden van basisvoorzieningen zijn de aansluiting op de landelijke basisregistraties, aansluiting op E-overheidsites en oplossingen, geo-informatievoorzieningen en goede beschikbaarheid van het internetportaal.

Het project Diva werkt aan de basisvoorziening op het gebied van documentbeheer (digitale documentstromen).

Het hierboven aangegeven totaalbudget is een samenvoeging van de budgetten €3,5 en 1,6 miljoen. Aangezien uit de beide budgetten projecten worden gefinancierd die in onderlinge samenhang en ten behoeve van dezelfde doelen worden uitgevoerd, zijn deze budgetten samengevoegd.

Mijlpalen

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Een nieuw internetportaal dat informatie thematisch aanbiedt en dat de bezoeker aan kan passen aan zijn behoefte (doelgroepgericht)(**)			3			
Een nieuw E-Loket als toegangspoort op onze elektronische diensten (***)			3			
De vergunningen in het kader van Wabo zijn digitaal aan te vragen en te volgen (*)			1			
Afgegeven vergunningen gepubliceerd op internet (beschikkingen openbaar) (inclusief Wabo) (*)			4			
Eenieder kan onze Wro producten (ruimtelijke ordening kaarten e.d.) digitaal inzien (*)			3			
Overheidspartners kunnen plannen in kader Wro digitaal aan ons aanbieden (*)			3			
Wegonderhoud 'beter in beeld' op internet (*)			4			
Mobiel ICT voor handhavers (*)			4			
Verbeteren van de beschikbaarheid van ons portaal (continuïteit) (***)			4			
Plaatsgebonden informatie beschikbaar op internet (geo-informatie) (***)			4			
Een ingevoerd DigID (burgers kunnen zich aanmelden waarna het systeem ze herkent) (***)			3			
Aangesloten op basisregistratie en identificatie Burgers (GBA en BSN) (***)			2			
Identificatie van bedrijven middels BIN (***)			4			

¹ In de begroting staat E-Provincie in twee deelaanvragen van respectievelijk €3,5 miljoen en €1,6 miljoen. Feitelijk vormen deze één project.

Omschrijving	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Provincie werkt met basisregistratie van het Kadaster (geo-informatie) (***)			1			

(*) Projectfinanciering niet uit programma (programma verzorgt basisvoorziening e.d.)

(**) Project deels gefinancierd uit programma

(***) Project volledig uit programma gefinancierd.

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							<i>Bedragen</i>	
	2007*	2008*	2009	2010	2011	2012		
Lasten, uitvoeringsprogramma E-provincies	0	1.030	1.330	1.580	1.160	0		
Baten	0	0	0	0	0	0		
Totaalsaldo meerjarig:	5.100	Jaarsaldi	0	1.030	1.330	1.580	1.160	0

* Betreft cumulatieve bedragen tot en met 2007, respectievelijk 2008

Project:	Hart van de Heuvelrug Programmabureau	Looptijd: 2002-2016
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. Drs. R.W. Krol	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA	Totaalbudget: € 11.589.000

Omschrijving en toelichting

In Hart van de Heuvelrug werken 17 organisaties samen voor kwaliteitsverbetering van het gebied. Behalve dat de natuur verder versterkt wordt, willen we ook ruimte voor wonen, werken, zorg en recreëren zorgvuldig inpassen.

Mijlpalen

In 2008 wordt het clustercontract Zeist III getekend. Dit clustercontract met bijbehorende projecten wordt tussen 2008 en 2011 uitgevoerd. Tussen 2008 en 2011 worden drie ecoducten en één van de twee ecologische corridors gerealiseerd. Daarnaast worden de opstallen op het Jessurunkamp en Kamp van Zeist gesloopt, ten behoeve van natuurontwikkeling.

In september 2007 is gestart met het ruimtelijke plan Herinrichting vliegbasis Soesterberg. Het concept ruimtelijk plan is in april 2008 gepresenteerd en in het najaar van 2008 wordt dit plan vastgesteld. Als in het voorjaar van 2009 het bestemmingsplan en de streekplanuitwerking gereed zijn kan er in 2011 gestart worden met de bouw.

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitvoering projecten cluster Soest I	-----	-----	-----	-----	-> 2011	
Uitvoering projecten cluster Zeist I/Zorgpilot	-----	-----	-----	-----	----- -	-> 2015
Uitvoering projecten cluster Zeist II	3	-----	-----	-----	----- -	-> 2014
Clustercontract Zeist III sluiten		3				
Boele Staal ecoduct; realisatie					4	
Ecoduct spoorlijn Den Dolder; aanbesteding		3				
Ecoduct N237/ Beukbergen; aanbesteding			4			
Ecoduct A28/ Huis ter Heide; realisatie					2	
Steunpunt Huis ter Heide; overdracht van Rijkswaterstaat aan provincie	3					
Sleutelgebied Erica; realisatie ecologische verbinding			4			
Vliegbasis; vaststelling ruimtelijk plan		3, 4				
Landgoed De Paltz; beheer en overdracht			2			
Motorsportvereniging SALZ: verplaatsing	1					

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							Bedragen	
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			1.061	4.570	750	750		
Baten			317	220	0			
Totaalsaldo meerjarig:	6.594	Jaarsaldi:	744	4.350	750	750		

Toelichting

Tot en met 2006 is € 3.881.000 besteed. Het aanpassen van het kasritme voor de jaren 2008 tot en met 2010 is ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet separaat aan Provinciale Staten voorgelegd, zodat deze niet in deze begroting opgenomen kan worden.

Project:	NOVA	Looptijd: 2006-2011
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. E. Veerman	Totaalbudget: € 13.200.000

Omschrijving en toelichting

Voor het nieuwbouwproject NOVA is in februari 2008 een time-out ingelast. Gedurende deze periode is het NOVA-plan afgewogen tegen alternatieve oplossingsrichtingen. Gebleken is dat alternatieven gunstiger scoren op de eisen die het college aan de nieuwe huisvesting stelt. Tevens is op hoofdlijnen een nieuwe huisvestingsstrategie ontwikkeld, te weten: het huidige provinciehuis op termijn verlaten, de locatie te zijner tijd vrijgeven voor herontwikkeling en een andere locatie zoeken.

De nieuwe huisvestingsstrategie betekent dat het NOVA-project definitief wordt stilgelegd, de Sterren en de Toren tijdelijk geschikt gehouden moeten worden voor huisvesting en dat de gehuurde ruimte voor tijdelijke huisvesting niet langer in de huidige omvang aangehouden hoeft te worden.

De huisvestingsstrategie zelf wordt verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Opknappen Sterren en deels Toren			1			
Doorverhuren tijdelijke huisvesting			1			
Locatiekeuze		4				
Verkoop grond en opstallen				1		
Betrekken nieuwe huisvesting (uiterlijk)						3

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							<i>Bedragen</i>	
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten			1.058	5.481	2.542	2.692	1.049	
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	12.822	Jaarsaldi:	1.058	5.481	2.542	2.692	1.049	

Toelichting

Bovenstaande bedragen zijn nog gebaseerd op bestaande projectvoorstellen. Op het moment dat de begroting 2009 werd opgesteld was er nog geen financiële informatie beschikbaar over het vervolgtraject na de time-out.

In 2006 is € 378.108 uitgegeven, zodat het totaal voor het project uitkomt op € 13,2 miljoen.

Project:	Organisatie in ontwikkeling	Looptijd: 2006-2012
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en Middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. H.H. Sietsma MPA	Totaalbudget: € 16.000.000

Omschrijving en toelichting

In 2007 is de eerste fase van Organisatie in Ontwikkeling in werking getreden: de kanteling van een dienstenstructuur naar een organisatie met een concerndirectie en 21 afdelingen. De tweede fase richt zich op het herinrichten van de afdelingen, waarmee verder invulling wordt gegeven aan de doelstellingen van Organisatie in Ontwikkeling. De focus ligt daarbij enerzijds op processen, werkwijze en cultuur, anderzijds op het terugdringen van de overhead. Effecten van deze tweede fase van Organisatie in Ontwikkeling zijn een flexibeler organisatie, een meer afgewogen inzet op taken, een goede balans tussen primaire taken en overhead en een organisatiecultuur die omgevingsgericht is en waarin externe en interne samenwerking vanzelfsprekend is.

In 2008 wordt de basis voor de tweede fase gelegd met de formatiescan en het personeelsontwikkelingsplan. De formatiescan geeft inzicht in de huidige taken, formatie en functies van alle afdelingen. Bovendien wordt inzicht gegeven in de ontwikkelingen die de provincie de komende jaren direct of indirect raken en wordt aangegeven wat dat betekent voor de inrichting van de afdelingen in termen van formatie, functies en schaalniveaus. In het personeelsontwikkelingsplan wordt aangegeven welke personele ontwikkelingen nodig zijn om de transformatie van de bestaande naar de gewenste toekomstige situatie te kunnen realiseren.

Op basis van de formatiescan en het personeelsontwikkelingsplan wordt in 2008 voor iedere afdeling een implementatieplan vastgesteld. In 2009 wordt gestart met de uitvoering van de implementatieplannen. Deze bestaan uit een investeringsplan en een dekkingsplan (het inverdieneffect), die gezamenlijk op concernniveau en - voor zover het de huidige taken betreft - budgetneutraal zijn. De omvang van de investeringen en de benodigde dekking zijn pas vast te stellen eind 2008, na afronding van de formatiescan en het personeelsontwikkelingsplan en vaststelling van de implementatieplannen. De middelen die nodig zijn voor de dekking van de implementatieplannen, worden gefinancierd uit het geld dat inverdiend wordt, onder meer door verlaging van de formatie voor overheadtaken. Er hoeven daarom geen (extra) middelen beschikbaar gesteld te worden in de begroting 2009.

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							<i>Bedragen</i>	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Lasten	3.092	4.500	3.000	1.500				
Baten								
Totaalsaldo meerjarig:	16.000	Jaarsaldi:	3.092	4.500	3.000	1.500		

Toelichting

Bij de herziening van de reserves is de reserve OiO en daarmee is ook de dekking van dit project, vervallen. Er moet dus een nieuwe raming worden gemaakt en dekking worden gevonden. Bij het opstellen van de begroting 2009 was de uitwerking hiervan nog niet bekend.

Project:	Diva	Looptijd: Medio 2006-Medio 2010
Verbonden aan beleidsprogramma(s):	10. Bestuur en middelen	
Portefeuillehouder(s):	Dhr. J. Binnekamp	
Opdrachtgever:	Dhr. Drs. E. Veerman	Totaalbudget: €5 miljoen

Omschrijving en toelichting

Het project Diva richt zich op het digitaliseren van de documentaire informatievoorziening binnen de provincie Utrecht. De voorbereidingen hiertoe zijn onder de noemer DigiDiv afgerond en de implementatie zal onder de (nieuwe) naam Diva plaatsvinden.

Diva richt zich op een digitale basisvoorziening voor iedere provinciale medewerker, die daarmee in staat gesteld wordt digitaal te werken. Diva kent drie speerpunten:

- Het digitaliseren van de poststromen;
- Het digitaliseren van dossiers en archieven met brede toegankelijkheid;
- Het digitaal routeren en traceren van documenten.

Het aansluiten van klantprocessen en specifieke workflow voor die klantprocessen valt buiten het project Diva en zal een volgende stap kunnen zijn in de digitalisering van de provincie.

Mijlpalen

Ten opzichte van de begroting 2008 is het één en ander gewijzigd. Het project heeft in 2007 een uitgebreide herijking ondergaan, waardoor korte toelichting op het gehele project nodig is, omdat anders de aansluiting op de plannen voor 2008 ontbreekt.

Wat gebeurt er in 2008?

In 2008 heeft de verwerving van de benodigde ICT-middelen plaatsgevonden. Vanaf oktober 2008 wordt gestart met de technische implementatie. Dit heeft tot doel het systeem technisch 'in de lucht te krijgen', allerhande basistabellen in te richten, te koppelen met andere systemen, en het systeem te testen.

Wat gebeurt er in 2009?

De inrichting en het testen loopt door tot en met het eerste kwartaal 2009. Vervolgens start de voorbereiding van de uitrol van de basisfaciliteit naar de gebruikers. Medio 2009 start de eerste uitrol naar de gebruikers. Per cluster van afdelingen krijgen de eindgebruikers een passende opleiding en worden geautoriseerd. Uiteraard is er intensieve begeleiding aanwezig om de afdelingen goed met Diva te laten werken.

Dwars door de projectmijlpalen loopt een bewustwordings- en communicatietraject dat in de tijd in intensiteit zal toenemen. Dit traject heeft als doel de organisatie voor te bereiden op de komst van het digitaal werken en een goede implementatie / acceptatie bij de gebruikers te bewerkstelligen.

Mijlpalen	kwartaalnummers					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Start verwerving ICT-middelen		2				
Verwerving ICT-middelen gereed		3				
Start technische implementatie		4				
Afronden testen			1			
Productievoorbereiding gereed			2			
Start eerste uitrol naar afdelingen			2			
Einde uitrol naar afdelingen			4			
Start nazorg				1		
Einde nazorg				2		
Definitieve overdracht naar INF				4		

Financieel overzicht bij dit project

Tabel 1: Totalen van de baten en lasten van dit project							
		<i>Bedragen</i>					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten		406	2.500	1.500	594		
Baten							
Totaalsaldo meerjarig:	5.000	Jaarsaldi:	406	2.500	1.500	594	

Bijlagen

7.	Bijlagen
7.1	Kerngegevens Provincie Utrecht
7.2	Bestedingsplan UtrechtsMobiliteitsProgramma (UMP) 2009 – 2013
7.3	Investerings- en financieringsstaat 2008-2011
7.4	Staat van vaste activa
7.5	Verstreckte langlopende leningen
7.6	Staat van opgenomen langlopende leningen
7.7	Overzicht van gewaarborgde geldleningen
7.8	Staat van reserves
7.9	Staat van voorzieningen
7.10	Meerjaren raming baten en lasten
7.11	Stortingen/onttrekkingen reserves per programma
7.12	Staat van inkomensoverdrachten
7.13	Incidentele lasten en baten
7.14	EMU-saldo
7.15	Was/wordt lijst programma-indeling
7.16	Toelichting op beleidsvoorstellen
7.17	Subsidies die onder SISA vallen
7.18	Afkortingen

KERNGEGEVENS PROVINCIE UTRECHT (peildatum 1 jan 2007)

BEVOLKING	
OMSCHRIJVING	AANTAL
Aantal inwoners	1.190.604
Prognose bevolking 2025	1.237.474
Jongeren 17 jaar of jonger	268.565
Inwoners 55 jaar of ouder	288.343
Ouderen 75 jaar of ouder	70.503
Niet westerse allochtonen 55 jaar of ouder	11.854
Eénouder gezinnen	29.964
Allochtonen (Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen)	96.120
Overige niet-westerse allochtonen	37.949

MOBILITEIT EN WONEN	
OMSCHRIJVING	AANTAL
Personenauto's	552.925
Bedrijfsauto's	136.137
Motoren	37.532
Woningen	487.503
Woningen per km2 land	352
Gemiddelde WOZ-waarde van woningen	250.000
Aanleunwoningen	3.614
Plaatsen in verzorgingstehuizen	6.384
Plaatsen in verpleeghuizen	4.559

ARBEIDSMARKT EN WERKGELEGENHEID	
OMSCHRIJVING	AANTAL
Arbeidsplaatsen	642.243
Totaal aantal bedrijven	78.284
Uitgeefbaar bedrijventerrein in hectares	349,7
Aanbod kantoorruimte m2 in 2006	765.260
Vacatures (aantal 11-2007)	3.484
Niet-werkende werkzoekenden jonger dan 23 jaar (11-2007)	971

WELZIJN, ONDERWIJS EN OVERIG	
OMSCHRIJVING	AANTAL
Uitkeringen WW, WWB, WAO	76.310
Leerlingen basisonderwijs	116.662
Leerlingen voortgezet onderwijs	67.322
Leerlingen met een achterstandsscore	19.809
Dementerenden (geschat aantal)	13.588
Trap- en speelveldjes	2.481
Sporthallen en sportzalen (aantal per 100.000 inwoners)	6,4
Totale besteding recreatie en toerisme (mln. euro's in 2006)	2.171
Huisartsen	797

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

**Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan 2009-2013 (UMP 2009)
Ontwerp Bestedingsplan Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer 2009 (Ontwerp BDU 2009)**

UMP 2009-2013

Inleiding en achtergrond

Het op 18 februari 2008 door Provinciale Staten vastgestelde Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht + (SMPU+) voorziet in een actueel, realistisch en concreet beleidsplan voor de periode tot en met 2020. Het SMPU+ schetst het ambitieniveau voor de lange termijn, het ideaalbeeld. Maatregelen voor de realisatie van het ambitieniveau, zijn verwoord in het SMPU+ Richtprogramma. Op basis van het Richtprogramma wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld, het UMP. Het UMP bestaat uit de begrote uitgaven voor het komende jaar en een doorkijk in het verloop van de bestedingen voor vier jaar.

In het UMP 2009-2013 wordt aangegeven wat de provincie Utrecht t/m 2013 doet ter uitvoering van het SMPU+. Het UMP bevat naast financiële reserveringen voor projecten waar de provincie zelf aan bouwt ook reserveringen voor bijdragen aan projecten van gemeenten en Rijk.

Naast het UMP 2009-2013 is het ontwerp bestedingsplan voor de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer 2009 (BDU 2009) vastgesteld waaruit een deel van de UMP projecten wordt gefinancierd (zie hierna onder Ontwerp BDU 2009).

In de hieronder aangegeven paragrafen worden de volgende punten nader beschreven:

- doelen van SMPU+ en de relatie met het UMP;
- financiële speelruimte;
- instroom nieuwe projecten en verkenningen.

Doelen van SMPU+ en relatie Richtprogramma met UMP en BDU

In het SMPU+ zijn drie hoofddoelen geformuleerd, te weten:

1. waarborgen van de bereikbaarheid in en van de provincie Utrecht en de Randstad door te zorgen voor een doelmatig verkeers- en vervoerssysteem. Dit is een randvoorwaarde voor de gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen in de Randstad en de provincie;
2. verbeteren van de veiligheid van het verkeers- en vervoerssysteem voor gebruikers en omwonenden;
3. vermindering van de negatieve effecten van verkeer en vervoer op de kwaliteit van de leefomgeving. De kwaliteit staat onder druk door onder meer hinder van geluid, luchtverontreiniging, risico door vervoer van gevaarlijke stoffen, versnippering van het landschap en de leefgebieden van dieren, slechte oversteekbaarheid en sociale onveiligheid.

Voor het realiseren van de in dit SMPU+ geformuleerde doelen is een groot aantal projecten nodig die, met uitzondering van de exploitatie OV, hun basis vinden in het Richtprogramma. De projecten waarvan de uitvoering op korte termijn is voorzien of waarmee al is begonnen, zijn opgenomen in het UMP. Vooral de infrastructurele projecten vragen om grote investeringen, maar ook met de exploitatie van het openbaar vervoer (OV) zijn grote bedragen gemoeid. Zoals blijkt uit het BDU bestedingsplan financieren we de exploitatie OV voornamelijk uit de BDU. Daarnaast wordt jaarlijks € 1 miljoen van de BDU gebruikt voor de dekking van het UMP. Het UMP wordt verder gedekt uit de voorziening Grote Wegenwerken (GWW). De GWW wordt gevoed volgens de bij de vaststelling van het SMPU+ gemaakte afspraken.

Prioriteiten

De afgelopen jaren lag het zwaartepunt bij projecten om een doelmatig verkeers- en vervoerssysteem te realiseren. Ook in de komende planperiode blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Binnen dit hoofddoel van bereikbaarheid zijn de volgende prioriteiten gesteld:

1. bestaande afspraken nakomen (MIT/BOR) waardoor een aantal ernstige doorstromingsknelpunten op provinciale wegen wordt aangepakt;
2. de druk op het autonetwerk verminderen en onze milieudoelen realiseren. Hiervoor wordt sterk ingezet op het gebruik van de fiets voor korte ritten. Door de kwaliteit van fietsverbindingen (voor woon-werk- en woon-schoolverkeer) te verbeteren, wordt het gebruik van de fiets gestimuleerd;
3. verbeteren van de kwaliteit van een aantal verbindende openbaar vervoer routes. In het bijzonder gaat het de om frequentie en doorstromingssnelheid. Daarnaast moet de sociale functie van het openbaar vervoer behouden blijven via ontsluitende lijnen en een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer (Regiotaxi) in de hele provincie. Ook het toegankelijker maken van het openbaar vervoer voor mensen met een mobiliteitsbeperking, zowel ten aanzien van het materieel als de haltes en de informatie wordt opgepakt.

Voor het tweede hoofddoel, verbetering van de verkeersveiligheid, zet de provincie in op een regionaal maatregelenpakket dat is opgesteld naar aanleiding van de regionalisering van de landelijke doelstelling.

Voor het derde hoofddoel van het beleid, de vermindering van de negatieve effecten van verkeer en vervoer op de kwaliteit van de leefomgeving, steunt de provincie op drie pijlers:

1. bevorderen van het gebruik van 'schonere' modaliteiten (fiets, openbaar vervoer, vervoer over water);
2. concrete uitvoeringsmaatregelen als stiller asfalt, minder lichthinder, slimme verkeersregeling;
3. efficiëntere (gebiedsgerichte) uitvoering.

Het benoemen van doelen en prioriteiten geeft richting aan de realisatie van het SMPU+.

Financiële speelruimte

De financiële ruimte voor het opnemen van nieuwe projecten in het UMP wordt mede bepaald door de projecten die al in het UMP zijn opgenomen om gerealiseerd te worden en de projecten die onlangs zijn opgeleverd, maar nog financieel tot een einde gebracht moeten worden. Via de jaarrekening en de halfjaarrapportage wordt gerapporteerd over de lopende projecten.

Voor bepaling van de financiële speelruimte is ook het Richtprogramma 2004-2020 van belang. Hierin is aangegeven hoe de tot en met 2020 beschikbare € 259 miljoen verdeeld dient te worden over de diverse onderdelen van het SMPU. In Tabel 1 treft u het overzicht van de in het Richtprogramma opgenomen middelen, de verdeling ervan over de verschillende categorieën en de mate waarin er al projecten ter realisatie van de doelen zijn opgenomen in het UMP.

Hoofddoel SMPU+	Totaal dekking GWW en BDU	Opgenomen in UMP t/m 2008
Doelmatig verkeer en vervoersysteem:	185.978.000	115.112.000 = 61 %
• Wegennetwerk Auto	127.542.000	98.746.000 = 68 %
• Fiets	32.295.000	8.052.000 = 32 %
• Openbaar vervoer	24.111.000	16.838.000 = 70 %
• Onderzoek en ontwikkeling	2.030.000	486.000 = 24 %
Verkeersveiligheid	45.595.000	13.632.000 = 30 %
Kwaliteit van de leefomgeving	27.753.000	6.379.000 = 23 %
Totaal	259.326.000	135.133.000 = 52 %

Tabel 1: Te programmeren middelen Richtprogramma versus geprogrammeerd t/m 2008

Voor de realisatie van het Richtprogramma wordt naast de dekking uit de reserve Grote wegenwerken (GWW) en de Brede Doeluitkering (BDU) ook gerekend op dekking uit het Bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR) en bijdragen derden.

In de loop van het jaar wordt besloten over het opnemen van nieuwe projecten in het UMP. Daarbij wordt de voorwaarde gehanteerd dat de reserve Grote Wegenwerken door opname van het project, per eind 2013 op begrotingsbasis geen negatief saldo vertoont. Een doorkijk van de te verwachten nieuw op te nemen projecten in het UMP vindt u in bijlage C.

Bestedingsplan 2009-2013

Hierna treft u de overzichten met projecten aan waaraan in 2009 en verder daadwerkelijk wordt gewerkt. Daarnaast treft u ter informatie de doorrekeningen 2009-2013 aan van de reserve grote wegenwerken (GWW) en de voorziening Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU) (B).

BIJLAGE A.

Projecten UMP 2009-2013

PVVP projecten (deze projecten maakten vóór 2003 al onderdeel uit van het UMP)

BDU projecten (deze projecten worden voornamelijk betaald uit de BDU)

Richtprogramma projecten (deze projecten zijn gebaseerd op het Richtprogramma SMPU+)

**Bijlage B. Doorrekeningen reserves en voorzieningen
Overzicht stand van de reserve GWW
Overzicht Meerjarenplanning BDU**

Bijlage C. Doorkijk nieuwe projecten in het UMP

5.1.B Ontwerp BDU 2009

In 2009 ontvangt de provincie Utrecht naar verwachting € 36.070.000 van het Rijk. Het definitieve bedrag wordt bekend na vaststelling van de Rijksbegroting 2009 (in het najaar van 2008). De bijdrage zal worden ingezet voor het realiseren van de doelstellingen uit het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004-2015 (SMPU). Onderstaande tabel laat zien hoe de BDU in 2009 wordt besteed.

Ontwerp BDU bestedingsplan 2009		
		bedragen prijspeil 2008 in € * 1.000
Voorziening BDU op 01 januari 2009		29.300
Inkomsten:		
Dotatie BDU 2009		36.070
Uitgaven:		
A	Openbaar Vervoer	30.461
B	ROV, Vervoermanagement en Luchtkwaliteit	952
C	MIT-afspraken en provinciale infrastructuur	7.084
D	Medefinanciering Richtprogramma SMPU	1.000
E	Pakketstudieprojecten (o.a. National Data Warehouse)	1.410
F	Instandhouden overzetveren	482
G	Gemeentelijke infrastructuur	1.697
H	Nieuwe provinciale en gemeentelijke projecten	
I	Prijscompensatie 2009	pm
Totaal uitgaven BDU 2009		43.086
Bestedingssaldo 2009		-7.016
Voorziening per 31 december kolomjaar		22.284
Reserveringen:		
J	Saldo reservering pakketstudiemaatregelen t/m 2009	7.590
K	Saldo reservering OV t/m 2009	6.989
Totaal BDU reserveringen t/m 2009		14.579
Bestedingsruimte BDU per 31 december kolomjaar		7.705

De bestedingsruimte 2009 is ná reserveringen per 31 december 2009 € 7.705.000. Uit de volgende tabel blijkt dat dit niet toereikend is om de ná 2009 doorlopende incidentele uitgaven uit voorgaande bestedingsplannen te dekken. In totaal gaat het hier om € 13.470.000. Deze uitgaven worden mede gedekt uit de te verwachten BDU bijdragen voor 2010 en verder en worden daartoe opgenomen in de BDU bestedingsplannen 2010 en verder.

Voortgang PVVP projecten, bijlage bij UMP 2009

bedragen zonder BTW x € 1.000

Bijlage A bij UMP 2009

UMP	afgehandelde projecten	Project totaalbudget en dekking				2009				2010		2011		2012		2013		
		RP nr	lopende projecten	Projectbeschrijving	Krediet	Derden	BDU	GWW	Omzet	Derden	BDU	GWW	Omzet	GWW	Omzet	GWW	Omzet	GWW
Doelmatig verkeer en vervoersysteem																		
1	IA.900	Alg Verleggen A2 (incl. overgehevelde BDU BRU gelden)	12.616		2.858	9.758	4.022				4.022	851	851					
2	IA.902	N204 Reconstr. kruispunt N228 Willeskop	1.612			1.612	989	-10			999							
4	IA.905	N233 Aanleg oostelijke rondweg Veenendaal	50.933	36.276		14.657	10.835	10.220			615							
6	IA.0b	Alg Terugbetalingsregeling BOR	26.183			26.183	805				805							
Fiets																		
7	IB.900	Alg Fietspad De Uithof - Zeist	204			204	204				204							
Veiligheid																		
14	II.905	N225 Verbeteren fietsvoorziening Elst - Rhenen	3.695	620	375	2.700	2.580	620	375		1.585							
Leefomgeving																		
20	III.902	N228 Reconstr. beb. kom Oudewater (BDU 2007 en 2008)	3.373	1.251	600	1.522	658	-59	600		117							
Overig																		
22	IV.902	Kleine verbeteringen wegennet / verkeersmaatregelen	641	5		636						57	57	57	57	57	57	57
23	IV.902	Ondersteuning wegenprojecten	347	1		346						31	31	31	31	31	31	31
24	IV.902	Post algemeen UMP	300	484		-184	41				41					38	38	38
25	IV.904	Probleemverkenningen wpr	3.031			3.031	222				222	317	317	317	317	317	317	317
Totaal per kasritmejaar							20.356	10.771	975	8.610	1.168	1.168	405	405	443	443	443	443

Voortgang UMP projecten met dekking BDU overeenkomstig BDU ontwerp bestedingsplan 2009

Bijlage A bij UMP 2009

bedragen zonder BTW x € 1.000 prijsspeil 2008

Afgehandelde projecten	Project totaalbudget en dekking					Ontwerp BDU 2009				2010			2011			2012			2013					
	Krediet	Darden	BDU	alg.midd.	GWW	Onznet	Darden	BDU index 2008	alg midd	Onznet	BDU index 2007	alg midd	Onznet	BDU index 2008	alg midd	Onznet	BDU index 2008	alg midd	Onznet	BDU index 2008	alg midd			
Projectbeschrijving																								
Exploitatie OV 2009-2016 concessie Cxx	302.920		301.160	1.760		23.600		23.380	220	23.600	23.380	220	24.620	24.400	220	24.620	24.400	220	24.620	24.400	220	24.620	24.400	220
Marketing plan voor eenmalige acties	8.000		8.000			1.000		1.000		1.000	1.000		1.000	1.000		1.000	1.000		1.000	1.000		1.000	1.000	
Bonussen (in 2009 voor implementatie)	800		800			100		100		100	100		100	100		100	100		100	100		100	100	
Vervanging en beheer DRIS Amersfoort	1.600		1.600			200		200		200	200		200	200		200	200		200	200		200	200	
Tariefacties (uit coalitieprogramma GS 2007-2011)	4.275			4.275		1.425			1.425	1.425		1.425	1.425		1.425									
Chipkaart migratiekosten	3.369		2.869	500		2.799		2.299	500															
Exploitatie concessie CVV prov Utrecht (incl. BTW OV-deel)	25.376	799	24.577		0	2.147		2.147		2.147	2.147		2.147	2.147		2.147	2.147		2.147	2.147		2.147	2.147	
Overige kosten OV (waaronder ROCOV)	2.697	4	2.693			227		227		227	227		227	227		227	227		227	227		227	227	
OV Onvoorzien 2%	5.409		5.409		0	515		515		533	533		550	550		550	550		550	550		550	550	
onder- overbesteding OV tov Kaders consessiev. GS 090107	5.122		8.107			-3.355		-3.355		-588	-170		-1.137	-1.137		-852	-416		-564	-128				
Exploitatie Randstadspoor (RSS) terugbetaling aan alg midd	0		3.560	-3.560		0		593	-593		593	-593		593	-593		593	-593		594	-594			
ROV exploitatiebijdrage GS 5 juli 2006 (via egalisatiefonds)	1.712		1.712			220		220		220	220		119	119		119	119		119	119		119	119	
ROV extra budget vlgs besluit DB-ROV dec. 2007	1.631		1.631			265		265		314	314		476	476		537	537							
ROV bijdrageregeling aan gemeenten (max. per jaar)	1.374		1.374			140		140		140	140		140	140		140	140					140	140	
Vervoermanagement / mobiliteitsmanagement (VenM)	1.595		1.595		0	277		277		285	285													
Uitvoeringsprogramma lucht, bodem, water en licht (MAVI-3)	250		250			50		50		61	61													
OV-Vathorst infra (MIT-toezegging)	13.000		13.000			4.000		4.000																
CSG-2 (Centrum Stations Gebied Amerfoort) infra (MIT-toezegging)	8.000		8.000			1.000		1.000		7.000	7.000													
	476.823	1.586	471.390	6.833	-1	34.610		33.059	1.552	36.664	36.030	1.052	31.067	30.015	1.052	28.788	29.597	-373	28.539	29.349	-374			

Reserve Grote Wegen Werken

begroot verloop 2008 en verder

bijlage B bij UMP 2009

bedragen x € 1.000

	werkelijk	begroot	begroot	begroot	begroot	begroot	begroot	begroot	begroot						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015						
Stand reserve Grote Wegenwerken op 1 januari	24.765	21.219	10.608	-3.508	-4.951	-5.533	-10.080	3.613	13.306						
Structurele dotatie uit algemene middelen	7.108	7.108	7.108	7.108	7.108	7.108	7.108	7.108	7.108						
Extra dotatie dekking Richtprogramma	7.940	7.940	7.940	7.940	7.940	7.940	7.940	7.940	7.940						
Vergoeding personele kosten	756	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300						
Dekking Richtprogramma uit BDU		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000						
Operatie stofkam mei 2008		-3.150													
Reserve na toevoeging jaarlijkse donaties	38.686	34.117	26.656	12.540	11.097	10.515	5.968	19.661	29.354						
AF:															
Doorrekening PVVP Projecten	Budget	Derden	BOR	BDU	Alg midd	GWW	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IA Totaal Doelmatig vv systeem	93.651	36.283	0	2.858	0	54.510	7.415	-1.641	6.441	851	0	0	0	0	0
IB Totaal Fiets	1.112	0	0	0	0	1.112	805	0	204	0	0	0	0	0	0
IC Totaal Openbaar Vervoer	3.730	2.715	0	0	0	1.015	9	332	0	0	0	0	0	0	0
II Totaal Verkeersveiligheid	13.428	3.312	0	1.262	0	8.854	1.611	1.788	1.585	0	0	0	0	0	0
III Totaal Kwaliteit van de leefomgeving	3.373	1.251	0	600	0	1.522	-336	642	117	0	0	0	0	0	0
IV Totaal Overige	4.319	490	0	0	0	3.829	-718	1.078	263	317	405	443	443	443	443
gereed in 2006	62.050	34.270	0	442	0	27.338									
Totaal PVVP projecten	181.663	78.321	0	5.162	0	98.180	8.786	2.199	8.610	1.168	405	443	443	443	443
	100%	43%	0%	3%	0%	54%									
Doorrekening OV-BDU Projecten	Budget	Derden	BOR	BDU	Alg midd	GWW	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IC.1 Totaal Openbaar Vervoer	445.850	1.585	0	440.418	6.833	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IC.2 Totaal Overige	7.191	1	0	7.189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IC.3 Totaal Mit toezeggingen	23.782	0	0	23.782	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal OV-BDU projecten	476.823	1.586	0	471.390	6.833	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	100%	0%	0%	99%	1%	0%									
Doorrekening RP projecten	Budget	Derden	BOR	BDU	Alg midd	GWW	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IA Totaal Doelmatig vv systeem	249.593	28.489	37.115	2.900		113.370	4.135	11.836	11.796	8.877	13.863	14.057	1.912	5.912	5.872
IB Totaal Fiets	8.652	507	0	1.025		7.027	1.164	1.605	2.124	1.556	0	0	0	0	0
IC Totaal Openbaar Vervoer	40.223	2.940	14.175	0		18.108	455	2.287	5.460	4.364	362	6.095	0	0	0
ID Totaal Onderzoek en Ontwikkeling	686	0	0	0		686	43	302	250	50	0	0	0	0	0
II Totaal Verkeersveiligheid	13.116	664	0	838		11.614	1.933	3.176	242	0	2.000	0	0	0	0
III Totaal Kwaliteit van de leefomgeving	9.228	143	310	50		6.283	952	2.101	1.678	1.418	0	0	0	0	0
Totaal RP projecten	321.498	32.743	51.600	4.813	0	157.088	8.682	21.307	21.550	16.265	16.225	20.152	1.912	5.912	5.872
	100%	10%	16%	1%		49%									
Nieuwe projecten per 2009						65		3	4	58	0	0	0	0	0
Totaal AF t.l.v GWW							17.468	23.509	30.164	17.491	16.630	20.595	2.355	6.355	6.315
Stand van de reserve op 31 december kolomjaar	21.218	10.608	-3.508	-4.951	-5.533	-10.080	3.613	13.306	23.039						

Voorziening Brede Doel Uitkering

Bijlage B bij ontwerp bestedingsplan BDU 2009 en UMP 2009

bedragen x € 1.000

prijspeil 2008

	definitief best.pl 2008	raming 2009	raming 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
Voorziening BDU op 01 januari kolomjaar	38.848	29.300	22.284	17.804	18.357	20.805	23.849	27.845
Toevoegingen:								
Dotatie BDU	38.323	36.070	39.050	34.065	34.071	34.131	34.472	34.817
Totaal ontvangsten:	38.323	36.070	39.050	34.065	34.071	34.131	34.472	34.817
Totaal voorziening en donaties kolomjaar	77.171	65.370	61.335	51.869	52.428	54.936	58.322	62.662
Bestedingen:								
Openbaar Vervoer								
Kasritme OV-BDU - Openbaar Vervoer	24.854	30.461	28.180	30.417	29.217	29.218	29.218	28.624
Kasritme OV-BDU - Overige activiteiten	877	952	1.020	735	796	259	259	259
Kasritme OV-BDU: MIT OV Vathorst en CSG I en II	5.000	5.000	7.000	0	0	0	0	0
Kasritme PVVP: incl GDU-BRU-toezegging verleggen A2	3.735	975	0	0	0	0	0	0
Kasritme SMPU-RP projecten	2.020	1.109	375	0	0	0	0	0
Bijdrage dekking Richtprogramma 2004-2015 (11 mln.)	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Pakketstudieprojecten								
No regret maatregelen		500						
Nationaal Data Warehouse GS 20 nov 2007 2007 int 210849		910	610	610	610	610		
Totaal uitgaven kolomjaar volgens kasritmes projecten	36.486	40.907	38.185	32.762	31.623	31.087	30.477	29.883
Bijdragen instandhouden pontveren (beschikbaar 790.000 / BDU 2007)	290	482	18					
MIT/GDU BRU (incl. betaling aan BRU vlgs brief 1 mrt 2007)	2.126	0	1.134					
gemeentelijke projecten BDU bestedingsplan 2005 (5.925)	130							
gemeentelijke projecten BDU bestedingsplan 2006 (11.063)	3.093	93	0	0				
gemeentelijke projecten BDU bestedingsplan 2007 (13.090)	5.745	1.604	4.193	750				
Totaal uitgaven kolomjaar overige en gemeentelijke projecten	11.385	2.179	5.345	750	0	0	0	0
Totaal bestedingen kolomjaar:	47.871	43.086	43.531	33.512	31.623	31.087	30.477	29.883
Bestedingssaldo kolomjaar vóór reserveringen (inkomen min besteding):	-9.547	-7.016	-4.480	553	2.448	3.044	3.995	4.934
Reserveringen/onttrekkingen per kolomjaar:								
Reservering pakketstudie maatregelen (42 mln.)	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Onttrekking tbv pakketstudieprojecten		-1.410	-610	-610	-610	-610		
Verschil OV tov bestedingsplafond Kaders voor Concessieverlening	513	-3.355	-170	-1.137	-416	-128	163	1.061
Saldo reserveringen/onttrekkingen kolomjaar:	3.513	-1.765	2.220	1.253	1.974	2.262	3.163	4.061
Bestedingssaldo kolomjaar ná reserveringen (inkomen min besteding):	-13.060	-5.251	-6.700	-700	474	782	832	873
Voorziening per 31 december kolomjaar	29.300	22.284	17.804	18.357	20.805	23.849	27.845	32.779
Totaal reserveringen t/m kolomjaar	16.344	14.579	16.799	18.053	20.027	22.289	25.453	29.513
Bestedingsruimte BDU per 31 december kolomjaar	12.956	7.705	1.005	305	778	1.560	2.392	3.265

INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSSTAAT 2008 TOT EN MET 2012																					
bedragen x €1.000,-																					
OMSCHRIJVING	Boek- waarde 31-12-07	Mutaties 2008			Boek- waarde 31-12-08	Mutaties 2009			Boek- waarde 31-12-09	Mutaties 2010			Boek- waarde 31-12-10	Mutaties 2011			Boek- waarde 31-12-11	Mutaties 2012			Boek- waarde 31-12-12
		vermeer- dering	aflossing	vermindering afschrij- ving		vermeer- dering	aflossing	vermindering afschrij- ving		vermeer- dering	aflossing	vermindering afschrij- ving		vermeer- dering	aflossing	vermindering afschrij- ving		vermeer- dering	aflossing	vermindering afschrij- ving	
Vaste activa																					
Totaal immateriële en materiële vaste activa	31.558	1.579	0	3.106	30.031	847	0	2.673	28.205	650	0	2.401	26.454	258	0	1.849	24.863	258	0	1.378	23.743
<u>Immateriële vaste activa</u>	2.939	0	0	1.526	1.413	0	0	827	586	0	0	507	79	0	0	30	49	0	0	30	19
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	2.939	0	0	1.526	1.413	0	0	827	586	0	0	507	79	0	0	30	49	0	0	30	19
Kosten onderzoek en ontwikkeling bepaald actief	0			0	0			0	0			0	0			0	0			0	0
<u>Materiële vaste activa</u>	28.619	1.579	0	1.580	28.618	847	0	1.846	27.619	650	0	1.894	26.375	258	0	1.819	24.814	258	0	1.348	23.724
Investerings met een economisch nut	25.313	1.321	0	1.161	25.473	589	0	1.419	24.644	392	0	1.459	23.577	0	0	1.581	21.996	0	0	1.205	20.791
Investerings met maatschappelijk nut	3.306	258	0	419	3.145	258	0	428	2.975	258	0	435	2.798	258	0	238	2.818	258	0	144	2.933
Totaal financiële vaste activa	546.314	55.000	48.458	54	552.802	0	107.438	53	445.311	0	46.343	53	398.915	0	47.142	25	351.748	0	42.000	25	309.723
<u>Financiële vaste activa</u>	546.314	55.000	48.458	54	552.802	0	107.438	53	445.311	0	46.343	53	398.915	0	47.142	25	351.748	0	42.000	25	309.723
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	80	0	0	0	80	0	0	0	80	0	0	0	80	0	0	0	80	0	0	0	80
Overige langlopende leningen zie bijlage 7.6	20.630	0	5.143	0	15.487	0	5.143	0	10.344	0	5.143	0	5.201	0	5.142	0	59	0	0	0	59
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	525.378	55.000	43.315	0	537.063	0	102.295	0	434.768	0	41.200	0	393.568	0	42.000	0	351.568	0	42.000	0	309.568
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	226	0	0	54	172	0	0	53	119	0	0	53	66	0	0	25	41	0	0	25	16
Totaal vaste activa zie bijlage 7.5	577.872	56.579	48.458	3.160	582.833	847	107.438	2.726	473.516	650	46.343	2.454	425.369	258	47.142	1.874	376.611	258	42.000	1.403	333.466
Passiva																					
Totaal eigen vermogen (reserves en onverdeeld resultaat)	668.530	374.553	25.209	483.857	534.017	63.850	0	192.195	405.672	64.111	0	155.378	314.405	58.345	0	153.782	218.968	19.323	0	23.237	215.054
<u>Algemene Reserves</u> zie bijlage 7.9	60.925	16.150	0	31.349	45.726	0	0	0	45.726	0	0	0	45.726	0	0	0	45.726	0	0	0	45.726
- Algemene reserve	53.449	11.681		28.449	36.681	0		0	36.681	0		0	36.681	0		0	36.681	0		0	36.681
- Risicoreserve / Bedrijfsvoeringsreserve	7.476	4.469		2.900	9.045	0		0	9.045	0		0	9.045	0		0	9.045	0		0	9.045
<u>Bestemmingsreserves</u> zie bijlage 7.9	582.396	358.403	0	452.508	488.291	63.850	0	192.195	359.946	64.111	0	155.378	268.679	58.345	0	153.782	173.242	19.323	0	23.237	169.328
- Bestemmingsres. t.b.v. egalisatie	30.488	2.410		6.693	26.205	2.385		2.919	25.671	2.361		2.882	25.150	2.338		2.820	24.668	2.316		2.786	24.198
- Overige bestemmingsreserves	551.908	355.993		445.815	462.086	61.465		189.276	334.275	61.750		152.496	243.529	56.007		150.962	148.574	17.007		20.451	145.130
Saldo programmarekening/rekening van baten en lasten na resultaatbestemming)	25.209		25.209	0	0			0	0			0	0			0	0			0	0
Totaal Voorzieningen zie bijlage 7.10	26.066	11.017	11.957	0	25.126	10.534	10.759		24.901	10.562	12.701		22.762	10.566	10.717		22.611	10.570	10.940		22.240
Totaal vaste schulden	7.714	0	908	0	6.806	0	0	0	6.806	0	2.269	0	4.537	0	0	0	4.537	0	-1	0	4.538
Onderhandse leningen zie bijlage 7.7	7.714		908		6.806				6.806		2.269		4.537				4.537		-1		4.538
Totaal passiva	702.310	385.570	38.074	483.857	565.949	74.384	10.759	192.195	437.379	74.673	14.970	155.378	341.704	68.911	10.717	153.782	246.116	29.893	10.939	23.237	241.832
Financieringsoverschot	124.438	328.991	-10.384	480.697	-16.884	73.537	-96.679	189.469	-36.137	74.023	-31.373	152.924	-83.665	68.653	-36.425	151.908	-130.495	29.635	-31.061	21.834	-91.634

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2007

bedragen x € 1.000

A. Immateriële Vaste Activa	Aansch.waarde 1-1-2007	Uitgaven 2007	Inkomsten 2007	Geheel afgeschreven 2007	Aansch.waarde 31-12-2007 (1+2-3-4)	Afgeschreven tot en met 2006	Terugboekings volledig afgeschreven	Extra Afschrijving 2007	Boekwaarde 1-1-2007 (1-6-8)	Afschrijving 2007	Boekwaarde 31-12-2007 (5-6-8-10+7)	2007 Rente 4,0%	Totaal Kap. lasten (8+10+12)
Omschrijving	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Kosten sluiten geldleningen, agio en disagio													
Beheersvergoeding garantieproducten (vh. BO)	189				189	138			51	29	22		29
(Dis)agio obligaties	14.527				14.527	10.256			4.271	1.770	2.501	169	1.939
(Dis)agio obligaties (vh. BOR)	1.307				1.307	792			515	268	247		268
(Dis)agio garantieproducten	263				263	63			200	30	170		30
Subtotaal overige immater. vaste activa	16.286	0	0	0	16.286	11.249	0	0	5.037	2.097	2.940	169	2.267
TOTAAL OVERZICHT A	16.286	0	0	0	16.286	11.249	0	0	5.037	2.097	2.940	169	2.267

B. Materiële Vaste Activa	Aansch.waarde 1-1-2007	Uitgaven 2007	Inkomsten 2007	Geheel afgeschreven 2007	Aansch.waarde 31-12-2007 (1+2-3-4)	Afgeschreven tot en met 2006	Terugboekings volledig afgeschreven	Extra Afschrijving 2007	Boekwaarde 1-1-2007 (1-6-8)	Afschrijving 2007	Boekwaarde 31-12-2007 (5-6-8-10+7)	2007 Rente 4,0%	Totaal Kap. lasten (8+10+12)
Omschrijving	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Investerings met economisch nut													
a. bedrijfsgebouwen													
Provinciehuis Rijnsweerd	32.822				32.822	13.659			19.163	653	18.510	759	1.412
Huisvesting NOVA		p.m.			p.m.	0							
Steunpunt Huis ter Heide	3.550				3.550	0			3.550	118	3.432	141	259
Bedrijfsgebouw Veenweide	3.089				3.089	209			2.880	103	2.777	114	217
Subtotaal bedrijfsgebouwen	39.787	0	0	326	39.461	14.115	250	0	25.672	878	24.718	1.017	1.894
b. Overige materiële vaste activa													
Automatisering algemeen	1.173	142		180	1.135	438	180		735	283	596	29	312
Subtotaal overige materiële vaste activa	1.173	142	0	180	1.135	438	180	0	735	283	596	29	312
Subtotaal	40.960	142	0	506	40.596	14.553	430	0	26.407	1161	25.314	1.046	2.206
Investerings met maatschappelijk nut													
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken													
Baggerwerk Oude Rijn	10				10	2			8	0	8	0	0
Eem afwatering	11.515				11.515	10.046			1.469	78	1.391	58	136
Beschoeiing Eem	412	491			903	13			399	14	876	16	30
Afstandsbediening Vechtbruggen	765	192	200		757	0			765	191	566	30	221
Afstandsbediening Eem-bruggen	69	414			483	0			69	17	466	3	20
Subtotaal	12.770	1.097	200	0	13.666	10.061	0	0	2.710	300	3.307	107	407
TOTAAL OVERZICHT B	53.730	1.239	200	506	54.262	24.614	431	0	29.117	1460	28.621	1.153	2.612

C. Financiële Vaste Activa	Aansch.waarde	Uitgaven	Inkomsten	Geheel afgeschreven	Aansch.waarde	Afgeschreven	Terugboeking	Extra	Boekwaarde	Afschrijving	Boekwaarde	2007	Totaal
	1-1-2007	2007	2007	afgeschreven	31-12-2007	tot en met	volledig	Afschrijving	1-1-2007	2007	31-12-2007	Rente	Kap. lasten
Omschrijving	1	2	3	2007	(1+2-3-4)	2006	afgeschreven	2007	(1-6-8)	2007	(5-6-8-10+7)	4,0%	(8+10+12)
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.													
Obligaties	268.021	7.283	53.828		221.476				268.021		221.476		
Garantieproducten	210.000	45.000	35.000		220.000				210.000		220.000		
Obligatiefondsen	7.197	86			7.283				7.197		7.283		
Subtotaal	515.458	104.369	94.451	0	525.376	0	0	0	515.458	0	525.376	0	0
Overige langlopende leningen													
Leningen w/g waterschappen	25.714		5.143		20.571				25.714		20.571		0
Leningen Fietsplan	32	49	22		59				32		59		0
Subtotaal	28.046	49	7.465	0	20.630	0	0	0	28.046	0	20.630	0	0
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen													
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0			48		48	2	2
Aandelen NWB	7				7	0			7		7	0	0
Aandelen BNG	28				28	3			25		25	1	1
Subtotaal	83	0	0	0	83	3	0	0	80	0	80	3	3
Bijdrage aan activa van derden													
Verzw.Rijn- en Lekdijken	4.162				4.162	4.144			18	4	14	1	5
Verb.waterhh.Lopikerwaard	1.893				1.893	1.705			188	31	157	7	38
Aanleg verbetering kaden	410				410	336			74	19	55	3	22
	6.465	0	0	0	6.465	6.185	0	0	280	54	226	11	65
TOTAAL OVERZICHT C	550.054	104.418	101.916	0	552.554	6.188	0	0	543.865	54	546.312	14	68

Recapitulatie overzichten A, B en C	Aansch.waarde	Uitgaven	Inkomsten	Geheel afgeschreven	Aansch.waarde	Afgeschreven	Terugboeking	Extra	Boekwaarde	Afschrijving	Boekwaarde	2007	Totaal
	1-1-2007	2007	2007	afgeschreven	31-12-2007	tot en met	volledig	Afschrijving	1-1-2007	2007	31-12-2007	Rente	Kap. lasten
Omschrijving	1	2	3	2007	(1+2-3-4)	2006	afgeschreven	2007	(1-6-8)	2007	(5-6-8-10+7)	4,0%	(8+10+12)
Totaal Immateriële Vaste Activa	16.286	0	0	0	16.286	11.249	0	0	5.037	2.097	2.940	169	2.267
Totaal Materiële Vaste Activa	53.730	1.239	200	506	54.262	24.614	431	0	29.117	1.460	28.621	1.153	2.612
Totaal Financiële Vaste Activa	550.054	104.418	101.916	0	552.554	6.188	0	0	543.865	54	546.312	14	68
TOTAAL-GENERAAL (A+B+C)	620.070	105.657	102.116	506	623.103	42.051	431	0	578.019	3.611	577.873	1.336	4.948

STAAT VAN VERSTREKTE LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Geldnemer	Leningen u/g restantbedrag 1-1-2009	Opname in 2009	Reguliere aflossing in 2009	Leningen u/g restantbedrag 31-12-2009	Jaar van laatste aflossing	Rente- percentage
(bedragen x € 1.000)						
Hoogheemraadsch. De Stichtse Rijnlanden	10.681		3.561	7.120	2011	7,510%
Waterschap Vallei en Eem	3.167		1.056	2.111	2011	7,510%
Hoogheemraadsch. Amstel Gooi en Vecht	1.580		526	1.054	2011	7,510%
Totaal	15.428	0	5.143	10.285		

STAAT VAN OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLeningen							
Lening- nummer	Geld- gever	Leningen o/g Restantbedrag 1-1-2009	Reguliere aflossing 2009	Vervroegd afgelost 2009	Leningen o/g Restantbedrag 31-12-2009	Jaar van laatste aflossing	Rente- percentage
(bedragen x € 1.000)							
NWB	244	4.538	0	0	4.538	2010	4,730%
NWB	248	2.269	0	0	2.269	2012	4,690%
Totaal		6.807	0	0	6.807		

STAAT VAN GEWAARBORGDE GELDLENINGEN					
<i>Bedragen</i>					
Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de lening(en)	Restant lening(en) per 31-12-2008	Restant lening(en) per 31-12-2009	Waarvan gewaarborgd door Utrecht	Einde waarborging
ZORGSECTOR					
Woon-zorgcentra De Rijnhoven	2.550.925	430.522	326.035	326.035	2013
De Open Ankh	15.407.589	0	0	0	2008
Stichting De Opbouw (Huize Pasadena)	4.339.273	402.731	283.614	283.614	2012
André-Stichting	4.267.349	1.376.999	1.239.957	1.239.957	2020
Stichting Cascade / Aveant	16.375.794	4.276.880	3.747.092	3.747.092	2026
Bartiméus	3.403.352	544.536	453.780	453.780	2017
Zorgspectrum	11.344.505	5.955.864	5.672.251	5.672.251	2029
Subtotaal	57.688.787	14.237.514	12.559.317	12.415.759	
OVERIGE SECTOREN					
PBCU	1.905.877	1.690.300	1.666.958	1.666.958	2011
Nationaal Groenfonds	145.848.849	115.549.099	109.969.099	8.907.497	Doorlopend
Provincie-ambtenaren (hypotheken)	-	7.566.914	7.566.914	7.566.914	Doorlopend
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335.000	4.350.168	4.239.001	4.239.001	2034
Subtotaal	153.089.726	129.156.481	123.441.972	22.380.370	
TOTAAL	210.778.514	142.144.013	135.164.701	34.103.099	

STAAT VAN RESERVES

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Saldo	Bij		Af	Saldo	Bij		Af	Saldo	Bij		Af	Saldo	Bij		Af	Saldo	
	31-dec-07	Rente	div.	31-dec-08	Rente	div.	31-dec-09	Rente	div.	31-dec-10	Rente	div.	31-dec-11	Rente	div.	31-dec-12		
ALGEMENE RESERVES																		
Algemene reserve	53.449		11.681	28.449	36.681				36.681			0	36.681			0	36.681	
Risicoreserve	0		4.469	4.469	4.469				4.469				4.469				4.469	
Bedrijfsvoeringsreserve concern	7.476			2.900	4.576				4.576				4.576				4.576	
Totaal Algemene reserve	60.925	0	16.150	31.349	45.726	0	0	0	45.726	0	0	0	45.726	0	0	0	45.726	
BESTEMMINGSRESERVES																		
Bestemmingsreserves tbv egalisatie																		
Rente en Afschrijvingen	25.531	1.149		1.692	24.988	1.124		1.658	24.454	1.100		1.621	23.933	1.077		1.559	23.451	
Egalisatie gevolgd BTW-compensatie	3.740			3.740	0				0				0				0	
Exploitatiewisselen grondwaterbeheer	1.217		1.261	1.261	1.217	1.261	1.261	1.217	1.261	1.261	1.261	1.217	1.261	1.261	1.217	1.261	1.217	
Bestemmingsreserves egalisatie Subtotaal	30.488	1.149	1.261	6.693	26.205	1.124	1.261	2.919	25.671	1.100	1.261	2.882	25.150	1.077	1.261	2.820	24.668	
Overige bestemmingsreserves																		
Frictiekosten Kwatta	328			328	0				0				0				0	
Stimuleringsfondsen	38.747			11.412	27.335			1.300	26.035			800	25.235		300	24.935	24.935	
Reconstructiewet	2.801				2.801			704	2.097				2.097				2.097	
Reserve ecoducten	5.770			3.062	2.708			1.662	1.046				1.046				1.046	
Dekking toekomstige tekorten en uitgaven	1.710			1.710	0				0				0				0	
Dekking Provinciaal Structuurfonds	300.276		65.000	255.363	109.913			23.000	86.913			23.000	63.913		23.000	40.913	40.913	
Provinciaal Structuurfonds	11.831		11.550	15.670	7.711	11.550	3.950	15.311	9.343	5.562	19.092		1.329	17.763		1.329	16.434	
Tsunami ramp	462			462	0				0				0				0	
Projecten	13.389			12.212	1.177	2.800	2.542	1.435	2.800	2.692	1.543		1.049	494		0	494	
Reserve Coalitieakkoord	63.620		253.886	81.301	236.205	27.608	121.977	141.836	30.100	99.516	72.420		39.000	110.127	1.293		1.293	
Nog te verrichten activiteiten	5.173			5.173	0				0				0				0	
Reserve cofinancieringsfondsen	1.814		2.500	2.500	1.814	2.500	2.500	1.814	2.500	4.314			0				0	
Vervanging dienstauto's	120			120	0				0				0				0	
Reserve organisatie in ontwikkeling OïO	12.836		950	13.786	0				0				0				0	
Aankopen cq veiligstellen natuurterreinen	6.921			681	7.602	681		8.283	681		8.964		681	9.645		681	10.326	
Aanvulling stads- en dorpsvernieuwing	830				830			830					830				830	
Reserve provinciaal erfgoed (monumenten)	5.747				5.747		1.500	4.247					4.247				4.247	
Aanvulling Investering Stedelijke Vernieuwing	1.902		451		2.353	451		2.804		451			3.255	451		3.706	4.157	
Knelpunten landelijk gebied	1.356				1.356			1.356					1.356				1.356	
Knelp. verplaatsing agr. bedr. EHS-De Venen	677			677	0			0					0				0	
Inrichting Middelwaard (zandwifonds)	44			44	0			0					0				0	
Risico's voorfinanciering REG	685			685	0			0					0				0	
Uitvoeringsprogramma Woonschepenbeleid	-448				-448			-448					-448				-448	
Reserve aankoop fort aan de Buursteeg	1.000				1.000			1.000					1.000				1.000	
Reserve ILG	26.100				26.100			26.100					26.100				26.100	
Subsidie verdrogingsbestrijding	757			757	0			0					0				0	
Concessieverlening EEV	3.360			1.600	1.760			1.760					1.760				1.760	
Grote wegenwerken	21.219	15.048	29.954	6.313	15.048	27.814	-6.453	15.048	15.191	-6.596	15.048	14.330	-5.878	15.048	18.295	-9.125		
Stimulering openbaar vervoer	337				337			337					337				337	
Capaciteitsreductie verzorgingshuizen	982			274	708			708					708				708	
Provinciale reserve jeugdhulpverlening	335			332	3			3					3				3	
Restauratie kasteel Amerongen	1.483				1.483			1.483					1.483				1.483	
Archeologisch informatie centrum	235			235	0			0					0				0	
Recreatieve fietsverbindingen	1.531			78	1.453			1.453					1.453				1.453	
Bibliotheekvernieuwing	2.382			1.581	801			801					801				801	
Toeristische ontwikkeling	1.096		366	366	1.096	266	266	1.096	266	266	1.096	266	266	1.096	266	266	1.096	
Economische ontwikkeling	5.260		561	561	5.260	561	561	5.260	561	561	5.260	561	561	5.260	561	561	5.260	
Reserve CHS	789			789	0			0					0				0	
Vervanging inventaris en apparatuur	896			896	0			0					0				0	
ICT	3.016			1.887	1.129			1.129					1.129				1.129	
Reserve Westelijke Corridor	0		5.000		5.000			5.000					5.000				5.000	
Reserve Digidiv	4.541			2.000	2.541		1.500	1.041				594	447				447	
Overige bestemmingsreserves Subtotaal	551.908	0	355.993	445.815	462.086	0	61.465	189.276	334.275	0	61.750	152.496	243.529	0	56.007	150.962	148.574	
Totaal bestemmingsreserves	582.396	1.149	357.254	452.508	488.291	1.124	62.726	192.195	359.946	1.100	63.011	155.378	268.679	1.077	57.268	153.782	173.242	
Totaal Reserves	643.321	1.149	373.404	483.857	534.017	1.124	62.726	192.195	405.672	1.100	63.011	155.378	314.405	1.077	57.268	153.782	218.968	

STAAT VAN VOORZIENINGEN

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Prog	Saldo 31-dec-07			Saldo 31-dec-08			Saldo 31-dec-09			Saldo 31-dec-10			Saldo 31-dec-11			Saldo 31-dec-12		
		Rente	div.	Af	Rente	div.	Af	Rente	div.	Af	Rente	div.	Af	Rente	div.	Af	Rente	div.	Af
Reallocatie woonschepen	02	204			204			204			204			204			204		
Natuurontwikkeling Willeskop	02	131			131			131			131			131			131		
Hogere kosten ecoduct N237	02	5.300			5.300			5.300			5.300			5.300			5.300		
Nazorg Stortplaatsen	04	1.864	79		1.943	83		2.026	86		2.112	90		2.202	94		2.295		
NSL	04	1.238			1.238			1.238			1.238			1.238			1.238		
Onderhoud vaarwegen	07	533		1.485	1.236		782		735	148	1.369		735	1.361		743		735	873
Gladheidsbestrijding: overige goederen en diensten	07	418		434	434		418		434	434	418		434	434		418		434	434
Gladheidsbestrijding: materieel	07	47		105	105		47		105	105	47		105	105		47		105	105
Beheer en onderhoud wegen	07	3.871		8.051	9.317		2.605		8.314	8.707	2.212		8.339	9.936		615		8.339	8.440
Fictiekosten Huis ter Heide	07	500			500		500		0		0		0			0			0
Herstructurering Bibliotheekwerk	08	350			350		350				350			350		350			350
Pensioenen GS	10	6.244		238	240		6.242		238	240	6.240		238	240		6.236		238	240
Groot onderhoud Rijsweerd en Paushuizen	10	5.366		625	625		5.366		625	625	5.366		625	625		5.366		625	625
Totaal voorzieningen		26.066	79	10.938	11.957		25.126	83	10.451	10.759	24.901	86	10.476	12.701		22.762	90	10.476	10.717
* Rijksbijdrage Natuur, bos en landschap	02	530	19		549	19		568	20		588	21		608	21		629		
* Rijksbijdrage Groene Diensten Langbr.	02	190			190			190			190			190			190		
* Rijksbijdrage ILG	02	21.193			21.193			21.193			21.193			21.193			21.193		
* Uitvoering wet op stads- en dorpsvernieuwing	03	-53	0		-53	0	0	0	0		0	0		0	0		0		0
* Locatiegebonden subs.(stadsgewest A'foort) 1 (1999-2004)	03	1.820			1.820			1.820			1.820			1.820			1.820		
* Uitvoering wet Stedelijke vernieuwing (ISV) 1	03	2.660	93		2.753	96		2.849	100		2.949	103		3.052	107		3.159		
* Besluit locatiegebonden subsidie 2 (2005-2009)	03	1.923			1.923			1.923			1.923			1.923			1.923		
* Uitkering Wet ISV-2	03	1.937			1.937			1.937			1.937			1.937			1.937		
* WBB gelden (Wet Bodembescherming)	04	1.665			1.665			1.665			1.665			1.665			1.665		
* ISV gelden bodemsanering	04	1.982			1.982			1.982			1.982			1.982			1.982		
* VROM (geluid)	04	1.971		0	1.971		0	1.971		0	1.971		0	1.971		0	1.971		
* Brede Doeluitkering (BDU)	07	38.848	1.554	38.323	47.871		30.854	1.234	36.070	42.176	25.982	1.039	39.050	42.921		23.150	926	34.065	32.902
* Egalisatiefonds ROV	07	40		40	0		0				0			0			0		
* Beeldende kunst	08	310			310			310			310			310			310		
* Actieprogramma Cultuurbereik 2005-2008	08	710			710			710			710			710			710		
* Uitvoering wet op Jeugdhulpverlening	09	8.666	303		881		8.088	283		8.371	293		8.664	303		8.968	314		
Totaal verplichtingen overheids gelden (overlopende passiva conform BBV)		84.392	1.969	38.323	48.739		75.945	1.633	36.070	42.176	71.472	1.452	39.050	42.921		69.053	1.353	34.065	32.902
Totaal voorzieningen en verplichtingen overh.gelden		110.458	2.048	49.261	60.696		101.071	1.715	46.521	52.935	96.372	1.538	49.526	55.622		91.814	1.443	44.541	43.619

* De reserveringen met een * hebben betrekking op ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Conform de wet BBV artikel 49 punt b. vallen deze niet meer onder voorzieningen maar onder de overlopende passiva. Met ingang van de rekening 2008 zullen we deze verplichtingen in verband met overheids gelden afzonderen van de voorzieningen.

MEERJARENBEGROTING

	Omschrijving	Rek. 2007	2008	2009	2010	2011	2012
A	Baten	179.835	181.776	193.425	189.985	191.363	195.023
	Motorrijtuigenbelasting	96.720	99.549	103.776	106.386	109.062	111.805
	Provinciefonds	58.600	58.627	68.094	66.126	66.908	68.896
	Treasury	26.484	22.000	20.000	16.000	14.000	13.000
	Dividenden en overige baten	-1.969	1.600	200	200	200	200
	Rentetoerekening aan investeringen	0	0	1.355	1.273	1.193	1.122
B	Baten	333.428	252.576	271.034	228.995	193.180	184.491
	1. Ruimtelijke ontwikkeling	544	4.380	2.364	8.129	4.530	574
	2. Landelijk gebied	36.099	31.682	63.080	34.485	30.578	31.206
	3. Wonen en stedelijke vernieuwing	4.532	4.660	5.064	580	0	0
	4. Duurzaamheid en milieu	13.711	20.568	5.659	5.580	4.798	4.798
	5. Water	1.976	1.421	2.165	1.421	1.421	1.421
	6. Economische zaken en recreatie	546	63	63	63	63	63
	7. Mobiliteit	98.208	100.033	104.644	90.742	63.795	58.934
	8. Samenleving, cultuur en sport	3.686	1.073	500	500	500	0
	9. Jeugd, onderwijs en zorg	91.594	88.063	87.182	87.182	87.182	87.182
	10. Bestuur en middelen	82.532	633	313	313	313	313
C	Totaal baten (A+B)	513.263	434.352	464.459	418.980	384.543	379.514
D	Lasten	417.126	489.342	539.224	454.006	421.396	305.823
	1. Ruimtelijke ontwikkeling	9.933	10.672	14.225	21.409	18.310	4.353
	2. Landelijk gebied	52.435	53.515	88.217	62.633	63.393	38.021
	3. Wonen en stedelijke vernieuwing	8.461	35.540	40.118	3.734	2.154	754
	4. Duurzaamheid en milieu	25.195	26.253	26.789	26.810	26.949	15.924
	5. Water	6.753	6.640	9.672	9.728	7.678	4.778
	6. Economische zaken en recreatie	11.198	15.122	16.133	18.722	17.072	7.897
	7. Mobiliteit	138.474	165.475	167.655	143.227	127.702	97.940
	8. Samenleving, cultuur en sport	29.314	29.442	35.652	32.422	29.972	20.502
	9. Jeugd, onderwijs en zorg	110.992	107.626	111.906	108.977	103.718	96.168
	10. Bestuur en middelen	24.372	39.057	28.857	26.344	24.448	19.486
E	Centrale overhead	18.703	21.349	26.377	26.377	26.377	26.377
F	Stelposten	100	2.705	25.490	28.328	30.767	16.730
	Stelpost "Beschikbaar voor nieuw beleid"		400	1.660	1.998	1.937	8.400
	Inverdieneffect OïO			-770	-770	-770	-770
	Stelp. "Onvermijd.vorst. 2009, 2010, 2011"			0	0	0	0
	Loon-en prijscomp. (2,5 mln.cum. per jaar)		205	0	2.500	5.000	7.500
	Bestuursakkoord rijk-provincies 2009-2011			23.000	23.000	23.000	0
	Kapitaaldienst		1.000	0	0	0	0
	Dekking renteverliezen voorfinanciering		100	0	0	0	0
	Onvoorzien	100	1.000	1.600	1.600	1.600	1.600
G	Totaal lasten (D+E)	435.930	513.396	591.091	508.711	478.539	348.929
H	Onttrekkingen reserves	159.025	63.335	192.196	155.379	153.782	23.236
I	Stortingen reserves	230.281	33.873	65.565	65.649	59.788	20.868
J	BESCHIKBARE RUIMTE (C-/I-G+/-H-/I)	6.077	-49.582	0	0	0	32.954

TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES PER PROGRAMMA'S

OMSCHRIJVING	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling	3.721	7.456	-3.735	0	3.751	-3.751	0	9.250	-9.250	0	10.829	-10.829	0	11.329	-11.329	0	1.329	-1.329
Reserve rente en afschrijving			0			0			0		0	0			0			0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer			0			0			0		0	0			0			0
Reserve ecoducten			0			0			0		0	0			0			0
Reserve OïO			0			0			0		0	0			0			0
Reserve grote wegenwerken			0			0			0		0	0			0			0
Reserve jeugdhulpverlening			0			0			0		0	0			0			0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0			0		0	0			0			0
Reserve economische ontwikkeling			0			0			0		0	0			0			0
Reserve investering provinciaal erfgoed			0			0			0		0	0			0			0
Reserve Digidiv			0			0			0		0	0			0			0
Reserve coalitieakkoord			0		2.700	-2.700		9.000	-9.000		9.500	-9.500		10.000	-10.000			0
Provinciaal Structuurfonds		1.760	-1.760		1.051	-1.051		250	-250		1.329	-1.329		1.329	-1.329		1.329	-1.329
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten	2.309	4.147	-1.838			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve reconstructiewet			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Dienstreserve		66	-66			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve nog te verrichten activiteiten	812	483	329			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Fort aan de Buursteeg	600	1.000	-400			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Programma 2 Landelijk gebied	4.219	6.897	-2.678	681	13.514	-12.833	681	17.366	-16.685	681	21.033	-20.352	681	26.000	-25.319	681	0	681
Reserve rente en afschrijving			0			0			0		0	0			0			0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer			0			0			0		0	0			0			0
Reserve ecoducten		132	-132		3.062	-3.062		1.662	-1.662		0	0		0	0		0	0
Reserve OïO			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve grote wegenwerken			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve jeugdhulpverlening			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve economische ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve investering provinciaal erfgoed			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Digidiv			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve coalitieakkoord			0		6.500	-6.500		13.000	-13.000		19.500	-19.500		26.000	-26.000			0
Provinciaal Structuurfonds		15	-15		1.785	-1.785		2.000	-2.000		1.533	-1.533		0	0		0	0
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds	774	1.506	-732			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten	605	1.293	-688			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve reconstructiewet	354		354		2.167	-2.167		704	-704		0	0		0	0		0	0
Reserve aankoop ca veiligstellen natuurterreinen	1.181	743	438	681		681	681	0	681	681	0	681	681	0	681	681	0	681
Reserve nog te verrichten activiteiten	570	1.752	-1.182			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Dienstreserve		356	-356			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve uitvoering programma woonschepen	150	515	-365			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve knelpunten landelijk gebied	585	585	0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Programma 3 Wonen en stedelijke vernieuwing	3.128	2.492	636	451	30.100	-29.649	451	34.300	-33.849	451	2.400	-1.949	451	1.400	-949	451	0	451
Reserve rente en afschrijving			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve ecoducten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve OïO			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve grote wegenwerken			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve jeugdhulpverlening			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve economische ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve investering provinciaal erfgoed			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Digidiv			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve coalitieakkoord			0		29.100	-29.100		34.300	-34.300		1.400	-1.400		1.400	-1.400		0	0
Provinciaal Structuurfonds		15	-15			0		0	0		1.000	-1.000		0	0		0	0
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0		1.000	-1.000		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds	2.535	1.875	660			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve reconstructiewet			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve aanw. inbrenging stedelijke vernieuw. (ISV)	451	474	-23	451		451	451	0	451	451	0	451	451	0	451	451	0	451
Reserve nog te verrichten activiteiten	142	92	50			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Projectreserve aanjagen woningbouw		78	-78			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Programma 4 Duurzaamheid en milieu	1.646	1.600	46	0	9.306	-9.306	0	12.425	-12.425	0	12.525	-12.525	0	13.525	-13.525	0	0	0
Reserve rente en afschrijving			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve ecoducten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve OïO			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve grote wegenwerken			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve jeugdhulpverlening			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve economische ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve investering provinciaal erfgoed			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Digidiv			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve coalitieakkoord			0		8.942	-8.942		12.025	-12.025		12.525	-12.525		13.525	-13.525		0	0
Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds		1.250	-1.250			0		400	-400		0	0		0	0		0	0
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten	446		446			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve reconstructiewet			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve nog te verrichten activiteiten	1.200	350	850		364	-364		0	0		0	0		0	0		0	0
Programma 5 Water	2.192																	

OMSCHRIJVING	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
Reserve grote wegenwerken	15.048	16.144	-1.096	15.048	29.095	-14.047	15.048	27.814	-12.766	15.048	15.191	-143	15.048	14.330	718	15.048	18.295	-3.247
Reserve jeugdhulpverlening			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve economische ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve investering provinciaal erfgoed			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Digidiv			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve coalitieakkoord		4.000	-4.000		9.550	-9.550		13.750	-13.750		16.250	-16.250		28.750	-28.750			
Provinciaal Structuurfonds	457	1.186	-729		4.444	-4.444												
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten	1.686	2.214	-528			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve reconstructiewet			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Dienstreserve		404	-404			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve rond- en randwegen		3.564	-3.564			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve nog te verrichten activiteiten	95	44	51			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Programma 8 Samenleving, cultuur en sport	1.120	5.075	-3.955	0	9.459	-9.459	0	12.320	-12.320	0	9.320	-9.320	0	6.870	-6.870	0	0	0
Reserve rente en afschrijving			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve ecoducten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve OïO			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve grote wegenwerken			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve jeugdhulpverlening			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve economische ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve investering provinciaal erfgoed	438	477	-39		2.500	-2.500		1.500	-1.500									
Reserve Digidiv			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve coalitieakkoord		115	-115		4.761	-4.761		9.870	-9.870		8.370	-8.370		6.870	-6.870			
Provinciaal Structuurfonds		2.335	-2.335		950	-950		950	-950									
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve reconstructiewet			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve bibliotheekvernieuwing		539	-539		1.248	-1.248												
Reserve nog te verrichten activiteiten	140	233	-93			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Archeologisch informatiecentrum		26	-26			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve CHS	542	75	467			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Kasteel Amerongen		1.275	-1.275			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Programma 9 Jeugd, onderwijs en zorg	5.258	1.013	4.245	0	9.757	-9.757	0	15.565	-15.565	0	12.659	-12.659	0	7.550	-7.550	0	0	0
Reserve rente en afschrijving			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve ecoducten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve OïO			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve grote wegenwerken			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve jeugdhulpverlening		64	-64			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve economische ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve investering provinciaal erfgoed			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Digidiv			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve coalitieakkoord			0		7.971	-7.971		14.665	-14.665		11.859	-11.859		7.250	-7.250			
Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds		595	-595		1.200	-1.200		900	-900		800	-800		300	-300			
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve reconstructiewet			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Wel Thuis!	3.622		3.622			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Sociale Agenda	1.050		1.050			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve nog te verrichten activiteiten	586	354	232		586	-586												
Programma 10 Bestuur en middelen	6.424	8.028	-1.604	0	0	0	2.800	8.984	-6.184	2.800	8.373	-5.573	0	5.306	-5.306	0	0	0
Reserve rente en afschrijving			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve ecoducten			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve OïO		3.092	-3.092			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve grote wegenwerken			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve jeugdhulpverlening			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve toeristisch ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve economische ontwikkeling			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve investering provinciaal erfgoed			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve Digidiv		406	-406			0		1.500	-1.500		594	-594						
Reserve coalitieakkoord	243		243			0		4.192	-4.192		4.337	-4.337		4.257	-4.257			
Provinciaal Structuurfonds			0			0		750	-750									
Dekking Provinciaal Structuurfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve stimuleringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve cofinancieringsfonds			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve projecten	2.564		2.564			0	2.800	2.542	256	2.800	2.692	108		1.049	-1.049			
Reserve reconstructiewet			0			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve nog te verrichten activiteiten	2.389	3.667	-1.278			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve ICT	833		833			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve vervanging inventaris	395	32	363			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Reserve frictiekosten Kwatta		202	-202			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Dienstreserve		629	-629			0		0	0		0	0		0	0		0	0
Totaal	47.181	67.043	-19.862	20.868	134.095	-113.227	23.568	167.736	-144.168	23.568	130.949	-107.381	18.268	129.381	-111.113	18.268	21.865	-3.597

STAAT VAN INKOMENSOVERDRACHTEN 2009		
Programma	Omschrijving	Bedrag in €
01 Ruimtelijke ontwikkeling		
	Subsidies op het terrein van Ruimtelijke Ordening	5.000
	Subtotaal	5.000
02 Landelijk gebied		
	Subsidies Landelijk Gebied / AVP	62.967.000
	Fauna Beheer Eenheid	117.000
	Subsidie HUL	751.000
	Subsidie LEU	431.000
	Subtotaal	64.266.000
03 Wonen en stedelijke vernieuwing		
	Verordening lokatiegebonden subsidies	1.946.000
	Investeringsimpuls stedelijke vernieuwing	3.118.000
	CP Uitv. Fonds Stedelijk Bouwen	32.500.000
	Subtotaal	37.564.000
04 Duurzaamheid en milieu		
	NME als beleidsinstrument	517.783
	Subtotaal	517.783
05 Water		
	Bijdrage HDSR bestrijding muskusratten	2.339.314
	AGV: vispasseerbaar gemaal dooiersluis	175.000
	AGV: natuurvriend. oevers langs de vecht 1	21.316
	AGV: natuurvriend. oevers langs de vecht 2 reservevst	81.368
	HDSR: natuurvriend. Oevers Galec oppervewering	87.750
	HDSR: vispassage Krommerijengebied	100.000
	Subtotaal	2.804.748
06 Economische zaken en recreatie		
	Bijdrage OASE	60.000
	Bijdrage project Economische Ontwikkeling	561.000
	CP Herstructurering bedrijventerreinen	2.800.000
	Nieuw innovatiebeleid	500.000
	CP Cultuur en Economie	500.000
	Bijdragen proj.Toeristische ontwikkeling	266.000
	CP Stimulering toeristisch-recreatieve locaties	500.000
	Exploitatiesubsidie TRU	511.000
	Recreatieschappen	1.880.000
	Subtotaal	7.578.000
07 Mobiliteit		
	Projecten Brede doeluitkering Verkeer en vervoer	41.847.000
	Subtotaal	41.847.000
08 Samenleving, cultuur en sport		
	Cultuurnota 2009-2012 *	3.020.000
	CBK inclusief Lucas X *	271.000
	Kunstuitleen	211.000
	Overige Beeldende kunst-organisaties	60.000
	Arrangement Amersfoort	68.000
	Convenant Podiumkunsten *	604.000
	CP Interculturele festivals	100.000
	Ondersteuning theaters (podiumkunst)	138.000
	Overige meerjarige podiumkunstsubsidies	46.000
	Podiumkunst - Incidentele subsidies *	87.000
	Bijdrage aan Vrede van Utrecht	3.050.000
	CP Vrede van Utrecht	3.400.000

Programma	Omschrijving	Bedrag in €
	Bibliotheekproducten Serviceorganisatie	1.996.000
	CP Cultuurhuizen nieuwe stijl	900.000
	Productontwikkeling bibliotheken	488.000
	RTV Utrecht onderdeel radio	3.879.000
	RTV Utrecht onderdeel televisie	4.808.000
	Beheerorganisatie Het Utrechts Landschap*	38.000
	Erfgoededucatie	151.000
	Landschap Erfgoed Utrecht	1.089.000
	Monumentenwacht Utrecht *	458.000
	De Utrechtse Molens	97.000
	Steunpunt monumenten en archeologie *	13.000
	Erfgoedparels *	1.500.000
	CP Programma Utrechtse Schatkamer	1.100.000
	Kasteelmusea	219.000
	Amateurkunst - incidentele subsidies	127.000
	Cultuurprijs voor de Amateurkunst *	15.000
	Europacantat	730.000
	Huis van de Amateurkunst *	290.000
	Kunst Centraal	1.865.000
	CP Sport	1.000.000
	* In Cultuurnota 2009-2012 wordt een verdeelvoorstel opge-nomen waardoor de bedragen van deze onderdelen naar verwachting zullen wijzigen.	
	Subtotaal	31.818.000
09 Jeugd, onderwijs en zorg		
	Alleato, Centrum voor Maatschappelij	961.000
	Breedtesport	150.000
	Clientenbelang Utrecht	681.000
	Clientenvertrouwenspersoon	210.000
	Diverse overdrachten in kader Wel Thuis	4.170.000
	Diverse overdrachten in kader Sociale Agenda	3.715.000
	Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders jeugdzorg	97.103.000
	Stichting soc. De Paraplu	40.000
	Subtotaal	107.030.000
10 Bestuur en middelen		
	Bijdrage fractiewerkzaamheden	316.171
	Randstadsamenwerking & randstadkantoor Brussel	271.000
	Subsidieverordening provinciale archiefinspectie	36.925
	Subtotaal	624.096
	Totaal	294.054.627

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN MEERJARIG															
PROGRAMMA'S	2008			2009			2010			2011			2012		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING															
Agenda 2010 NHW over van programma 1.5	1.051		1.051			0			0			0			0
Hart van de Heuvelrug	4.305	4.305	0	2.009	2.009	0	7.774	7.774	0	4.175	4.175	0	219	219	0
Coll.prog. Groot Mijdrecht Noord	2.000		2.000	7.000		7.000	7.000		7.000	7.000		7.000			0
Coll.prog. RAP streekplan	500		500	2.000		2.000	2.500		2.500	3.000		3.000			0
Coll.prog. Ruimtelijke verdiepingsslagen NV	200		200			0			0			0			0
NHW Fort bij Vechten vm Ag. 2010			0	530	280	250	1.609	280	1.329	1.609	280	1.329	1.608	280	1.328
Invoering nieuwe WRO			0	160		160			0			0			0
Mutaties reserves	0	3.751	-3.751	0	9.250	-9.250	0	10.829	-10.829	0	11.329	-11.329	0	1.329	-1.329
Subtotaal	8.056	8.056	0	11.699	11.539	160	18.883	18.883	0	15.784	15.784	0	1.827	1.828	-1
2. LANDELIJK GEBIED															
Schoon schip	100		100			0			0			0			0
Ecologische verbindingzones	90		90			0			0			0			0
VJN 2004 Handhavingsbeleid	500		500			0			0			0			0
VJN 2006 Woonschepknelpunt	65		65			0			0			0			0
Programmabureau Groene Hart	350		350			0			0			0			0
Programmabureau De Venen	160		160			0			0			0			0
Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei t.l.v. PMP	90		90	90		90			0			0			0
Bijdr. Groene Hart t.l.v. Provinciaal Milieu Plan	30		30			0			0			0			0
Groene diensten Langbroeker-wetering	27	27	0			0			0			0			0
Nieuw Hollandse Waterlinie Uitvoeringskosten	190		190			0			0			0			0
SGB-Bijdrage t.l.v. Provinciaal Milieu Plan	10		10			0			0			0			0
App.kosten tlv Provinciaal Milieu Plan	53		53			0			0			0			0
Apparaatskosten			0	52		52	31		31	31		31	31		31
Biologische landbouw t.l.v. Provinciaal Milieu Plan	50		50			0			0			0			0
VJN 2005 intensivering uitvoering landelijk gebied	300		300	300		300			0			0			0
Nieuwe Hollandse Waterlinie	1.667		1.667			0			0			0			0
Investeringsbudget Landelijk Gebied 2007-2013	31.407	31.407	0	31.394	31.394	0	33.064	33.064	0	29.148	29.148	0	29.776	29.776	0
Agenda 2010 Schammer over van programma 1.5	1.785		1.785			0			0			0			0
Ecoducten N227	3.062		3.062	1.662		1.662			0			0			0
Vjn Vechtstreek EO Wijers			0	50		50	50		50			0			0
Vjn Natura 2000			0	200		200	100		100			0			0
Vjn Ecologische verbindingzones			0	90		90			0			0			0
Vjn Inhaalsl. handh. Woonschepen			0	60		60	60		60			0			0
Vjn Actual.slag Ontheff.woonsch.			0	100		100	100		100			0			0
Vjn_Landschapsbeheerploegen			0	65		65			0			0			0
Uitvoeringsprog. Land. Gebied	6.500		6.500	13.000		13.000	19.500		19.500	26.000		26.000			0
Overige: Aanpassing kasritme ILG			0	30.300	30.300	0	389	389	0	381	381	0	381	381	0
Overige: project Reconstructie			0	1.075	371	704			0			0			0
Overige: project De Schammer			0	2.000		2.000	1.533		1.533			0			0
Overige: Prog. bureau Groene Hart			0	750	750	0	750	750	0	750	750	0	750	750	0
Mutaties reserves	681	13.514	-12.833	681	17.366	-16.685	681	21.033	-20.352	681	26.000	-25.319	681	0	681
Subtotaal	47.117	44.948	2.169	81.869	80.181	1.688	56.258	55.236	1.022	56.991	56.279	712	31.619	30.907	712
3. WONEN EN STEDELIJKE VERNIEUWING															
Provinciale startersregeling	0		0	400		400	400		400	400		400	0		0
Voorbeeldproject collectief part. Opdrachtgeverschap	200		200	0		0	0		0	0		0	0		0
Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en wonen	27.500		27.500	32.500		32.500	0		0	0		0	0		0
Experimentenregeling wonen	400		400	400		400			0			0			0
Woningbouwproductie	1.000		1.000	1.000		1.000	1.000		1.000	1.000		1.000	0		0
Rijksuitkering ISV	2.714	2.714	0	3.118	3.118	0	580	580	0	0		0	0		0
Besluit Locatiegebonden subsidies	1.946	1.946	0	1.946	1.946	0	0	0	0	0		0	0		0
Voorm. Agenda 2010: Nieuw Wonen	1.000		1.000	0		0	1.000		1.000	0		0	0		0
Mutaties reserves	451	30.100	-29.649	451	34.300	-33.849	451	2.400	-1.949	451	1.400	-949	451	0	451
Subtotaal	35.211	4.660	30.551	39.815	5.064	34.751	3.431	580	2.851	1.851	0	1.851	451	0	451
4. DUURZAAMHEID EN MILIEU															
CP Duurzaamheid	517		517	3.500		3.500	3.500		3.500	3.500		3.500			0
CP Fonds uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven	1.000		1.000	4.000		4.000	4.500		4.500	5.500		5.500			0
CP Subsidieregeling duurz. energie	500		500	1.500		1.500	1.500		1.500	1.500		1.500			0
CP Continuering Milieutaken	925		925	525		525	525		525	525		525			0
CP Structurele milieutaken (incidenteel tm 2011)			0	2.500		2.500	2.500		2.500	2.500		2.500			0
CP Programma klimaat	4.000		4.000			0			0			0			0
CP Revolving fund KWO	2.000		2.000			0			0			0			0
VJN Extra toezicht bodemsanering			0	80		80	80		80			0			0
VJN Sanering Nedereindse Plassen			0	400		400			0			0			0
PMP uitvoering (2004-2007)	1.380		1.380			0			0			0			0
PMP Coalitieakkoord 2004-2007	1.500		1.500			0			0			0			0
Herschik. Middelen PMP 2004-2007	-275		-275			0			0			0			0
Subsidie natuur en milieueducatie	43		43			0			0			0			0
Programma externe veiligheid	782	782	0	782	782	0	782	782	0			0			0
Programma energie BANS	18		18			0			0			0			0
Geluidtkn zonebehr + deel COVM	19	19	0	19	19	0	19	19	0	19	19	0	19	19	0
Overige lasten / overige bijdragen	75	87	-12	79	79	0			0			0			0
Mutaties reserves	0	9.306	-9.306	0	12.425	-12.425	0	12.525	-12.525	0	13.525	-13.525	0	0	0
Subtotaal	12.484	10.212	2.272	13.385	13.305	80	13.406	13.326	80	13.544	13.544	0	19	19	0
5. WATER															
Piekbestrijding OLM	400		400	400		400			0			0			0
Uitvoeringsprogramma:			0			0			0			0			0
- Opstellen nieuw WHP	310		310	310		310	460		460	60		60			0
- Waterketen / stimuleringsbudget	500		500	2.000		2.000	2.000		2.000	500		500			0
- Stedelijk waterbeheer en keten	90		90	90		90	90		90	90		90			0
- Europese Kaderrichtlijn Water	180		180	200		200	40		40	40		40			0

PROGRAMMA'S	2008			2009			2010			2011			2012		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
- Wateroverlast, verdrogingsbestr.	160		160	90		90			50	50		50			0
- Waterveiligheid	360		360	360		360	310		310		160				0
- Ruimte voor de Lek			0			0	2.000		2.000	2.000		2.000			0
Amend.inricht.Kaderrichtlijn water			0	700		700			0		0				0
Project Ruimte voor de Lek			0	744	744	0			0		0				0
Overige	18		18	150		150	150		150	150		150	150		150
Mutaties reserves	1.261	4.861	-3.600	1.261	4.311	-3.050	1.261	6.211	-4.950	1.261	4.161	-2.900	1.261	1.261	0
Subtotaal	3.279	4.861	-1.582	6.305	5.055	1.250	6.361	6.211	150	4.311	4.161	150	1.411	1.261	150
6. ECONOMISCHE ZAKEN EN RECREATIE															
Uitvoeringsprogramma:															
breedband infrastructuur			0	500		500	500		500	500		500			0
- Economisch beleidsplan	1.500		1.500	1.500		1.500	1.500		1.500	1.000		1.000			0
- Nieuw Innovatiebeleid (incl. MKB)			0	500		500	500		500	500		500			0
- Internationale acquisitie (EBP)	250		250	250		250	250		250	250		250			0
- Evenementenbeleid inclusief middelen Tour de France	500		500	1.000		1.000	500		500	500		500			0
- Versterking zakelijk toerisme	200		200	200		200	200		200	200		200			0
- Toeristische promotie	300		300	300		300	300		300	300		300			0
- Voortzetting NORT	400		400			0			0			0			0
- Creatieve broedplaatsen / Cultuur en economie	500		500	500		500	500		500	500		500			0
- Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS	1.000		1.000	3.000		3.000	6.000		6.000	5.000		5.000			0
- Stimulering toeristisch-recreatieve locaties	500		500	500		500	500		500	350		350			0
- Utrecht Kinderuitjes pas	275		275	75		75	75		75	75		75			0
Wijz. kasrntme herstruct.bedrijventerr.	200		200	-200		-200			0			0			0
VJN verliesbldr. recreatieschap			0	111		111			0			0			0
Actieplan Recr., toerisme 2005-2008	400		400			0			0			0			0
Stim.fonds t.b.v.TFI, Science Parken, cult.en econ., Loket plattel. toer.	791		791	210		210			0			0			0
Verschuur. Science Park v. 2009-08	210		210	-210		-210			0			0			0
Breedband	500		500			0			0			0			0
Confinanc. Pleken in Delta- Efrogproj.	2.500		2.500	2.500		2.500	2.500		2.500	2.500		2.500			0
Mutaties reserves	3.427	10.053	-6.626	3.327	11.452	-8.125	3.327	15.966	-12.639	827	10.002	-9.175	827	827	0
Subtotaal	13.453	10.053	3.400	14.063	11.452	2.611	16.652	15.966	686	12.502	10.002	2.500	827	827	0
7. MOBILITEIT															
- Materiele middelen grote wegenw.	55.878	20.067	35.811	45.645	17.831	27.814	21.499	6.308	15.191	20.018	5.688	14.330	23.404	5.109	18.295
- Instr. nieuwe.proj.grote wegen-werken	3.427		3.427			0			0			0			0
- Stationsgeb Driebergen-Zeist	450		450	300		300			0			0			0
- BOR-projecten			0	13.410		13.410	16.293		16.293	3.735		3.735	55		55
- Agenda 2010: Op de Fiets!	4.577	133	4.444			0			0			0			0
- Verbetering uitritten			0	127		127			0			0			0
- ROV exploitatie			0	970	970	0	1.069	1.069	0	1.189	1.189	0	1.313	1.313	0
			0			0			0			0			0
			0			0			0			0			0
Collegeprogramma:															
- Mobiliteitsmanagement	4.000		4.000			0			0			0			0
- Pakketstudies	1.000		1.000	8.500		8.500	8.500		8.500	16.000		16.000			0
- Bereikbaar. Binnensteden/transferia	2.500		2.500	2.500		2.500	2.500		2.500	2.500		2.500			0
- Gerichte tariefsacties OV	500		500	1.500		1.500	1.500		1.500	1.500		1.500			0
- Stationsgebied Driebergen-Zeist	1.250		1.250	1.250		1.250	1.250		1.250	1.250		1.250			0
- Versnelde aanpak knelp. Hoeveta-ken Emmes, Rijnsweerd, onder- deel Pakketstudies)			0			0	2.500		2.500	7.500		7.500			0
- Onderzoek blue ports	300		300			0			0			0			0
Agenda 2010: De Schammer			0			0			0			0			0
Kap.lasten afst.bed.Eem/Vecht brug	373		373	343		343	327		327	108		108			0
Storting voorziening vaarwegen	750		750			0			0			0			0
			0			0			0			0			0
			0			0			0			0			0
BDU															
- Uitgaven ROV	360		360	625		625	674		674	735		735	796		796
- Uitgaven Vervoer, Management	269		269	277		277	285		285			0			0
- Provinciale projecten	9.345		9.345	9.116		9.116	9.589		9.589	1.000		1.000	1.000		1.000
- Gemeentelijke projecten	1.046		1.046	1.697		1.697	4.193		4.193	750		750			0
- Bijdr. exploitatie openbaar vervoer	27.123		27.123	30.461		30.461	28.180		28.180	30.417		30.417	29.217		29.217
- Saldo voorziening	30.590		30.590	29.300		29.300	23.194		23.194	19.324		19.324	20.487		20.487
- Rijksbijdrage BDU		35.294	-35.294		36.070	-36.070		39.050	-39.050		34.065	-34.065		34.071	-34.071
- Onttrekking voorziening BDU		33.439	-33.439		35.406	-35.406		27.065	-27.065		18.161	-18.161		17.429	-17.429
- Baten derden BOR projecten		10.143	-10.143		13.410	-13.410		16.293	-16.293		3.735	-3.735		55	-55
Mutaties reserves	15.048	43.294	-28.246	15.048	41.763	-26.715	15.048	31.633	-16.665	15.048	43.238	-28.190	15.048	18.448	-3.400
Subtotaal	158.786	142.370	16.416	161.069	145.450	15.619	136.601	121.418	15.183	121.074	106.076	14.998	91.320	76.425	14.895
8. SAMENLEVING, CULTUUR EN SPORT															
Uitvoeringsprogramma:															
- Cultuurprogramma 2009-2012			0	3.020		3.020	3.020		3.020	3.020		3.020			0
- Vrede van Utrecht	1.000		1.000	3.500		3.500	3.000		3.000	2.500		2.500			0
- Realisatie cultuurhuizen	1.000		1.000	1.000		1.000			0			0			0
- Podiumkunsten	113		113			0			0			0			0
- Multiculturele festivals	100		100	100		100	100		100	100		100			0
- Utrechtse Schatkamer	750		750	1.250		1.250	1.250		1.250	1.250		1.250			0
- Gratis rondje musea	100		100			0			0			0			0
- Digitaliseren Kadastrale Atlas	100		100			0			0			0			0
- Sport	1.000		1.000	1.000		1.000	1.000		1.000			0			0
- Museum Spakenburg	500		500			0			0			0			0
- Voorbereid.kosten Cultuurprogr.	98		98			0			0			0			0
			0			0			0			0			0
			0			0			0			0			0
Voorjaarsnota 2008															
- Europacantat			0	730		730			0			0			0
- Vrede van Utrecht			0	2.100		2.100	2.100		2.100	2.100		2.100			0
- Erfgoedparels			0	1.000		1.000			0			0			0
			0			0			0			0			0
			0			0			0			0			0
Overige															
Erfgoedparels			0	500		500	500		500	500		500			0
Vrede van Utrecht	950		950	950		950	950		950			0			0
Middelen Cultuurnota 2005-2008	3.520		3.520			0			0			0			0
Rijksbijdr. Actieprog. Cultuurbereik	600	600	0			0			0			0			0
Bibliotheekwerk onttrek. Reserve	248		248			0			0			0			0
			0			0			0			0			0
Terugvord. Voorfin. monumenten			0	500		-500		500	-500		500	-500			0
Mutaties reserves	0	9.459	-9.459	0	12.320	-12.320	0	9.320	-9.320	0	6.870	-6.870	0	0	0

PROGRAMMA'S	2008			2009			2010			2011			2012		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Subtotaal	10.079	10.059	20	15.150	12.820	2.330	11.920	9.820	2.100	9.470	7.370	2.100	0	0	0
9. JEUGD, ONDERWIJS EN ZORG															
<i>Uitvoeringsprogramma</i>															
- Sociale Agenda	2.005		2.005	3.465		3.465	2.710		2.710	1.420		1.420			0
- Uitvoering Wel Thuis 2	835		835	2.645		2.645	1.075		1.075	445		445			0
- Vervolg Toekomst Thuis	400		400	0		0			0			0			0
- Cliënteninitiatieven wonen, zorg en welzijn	300		300	0		0			0			0			0
- Continueren extra cap. bestrijden wachtlijsten jeugdzorg	0		0	1.295		1.295	1.295		1.295	1.295		1.295			0
- Verbetering bedrijfsvoering Bureau jeugdzorg Utrecht	630		630	270		270			0			0			0
- Onderst.clientenplaf. Jeugdzorg	90		90	90		90	90		90	90		90			0
- Uitv. Progr. Utr. jeugd centraal	2.786		2.786	6.275		6.275	6.064		6.064	3.375		3.375			0
- Stimuleren kleinschalig wonen dementerenden	625		625	625		625	625		625	625		625			0
- Programma Management en communicatie Wel Thuis 2	300		300	0		0			0			0			0
- Aanpassen kasritme Uitv.Progr.			0			0			0			0			0
<i>Voorjaarsnota</i>															
- Bouwk. adv. toegankelijkheid.			0	70		70	47		47	47		47	47		47
- Subsidie Klaverblad struct.			0	100		100	100		100	100		100	100		100
<i>Overig</i>			0			0			0			0			0
Zorgeloos Wonen	700		700	900		900	800		800	300		300			0
Cliëntenbelang	250		250			0			0			0			0
Jeugdzorg, uitvoering	881	881	0			0			0			0			0
Jeugdzorg, wachtlijsten	1.295		1.295			0			0			0			0
Welzijn, intensivering	150		150	150		150	150		150			150			0
Samen op Scherp	500		500			0			0			0			0
Mutaties reserves	0	9.757	-9.757	0	15.565	-15.565	0	12.659	-12.659	0	7.550	-7.550	0	0	0
Subtotaal	11.747	881	10.866	15.885	0	15.885	12.956	0	12.956	7.697	0	7.697	147	0	147
10. BESTUUR EN MIDDELEN															
<i>Mutaties uit begroting 2008</i>															
- Coördinatie NV Utrecht	150	100	50			0			0			0			0
- Strateg. gebiedsperspectieven	50		50			0			0			0			0
- Agenda 2010-project Hart van de Heuvelrug	4.570	220	4.350	750		750	750		750			0			0
- Kwaliteitsverb. organisatie/OinO	4.500		4.500	3.000		3.000	1.500		1.500			0			0
- Gepensioneerdendag	10		10			0	10		10			0			0
- Huisvesting Provinciale organisatie	2.800		2.800	2.800		2.800	2.800		2.800			0			0
- Project Diva (voorheen Digidiv)	2.000		2.000	1.000		1.000	947		947			0			0
- Personeelsfeest			0	68		68			0			0			0
- Project Diva (kasritmewijziging 2009 en 2010)	500		500	500		500	-353		-353			0			0
- NOVA verandering kasritme	2.681		2.681	-258		-258	-108		-108	1.049		1.049			0
<i>Voorjaarsnota 2008</i>															
- Personeelsbemiddelaar			0	30		30			0			0			0
- Traineeprogramma			0	139		139			0			0			0
- Project E-provincies			0	29		29	29		29	29		29			0
- Extra inzet herindeling Vecht en Plassen			0	50		50			0			0			0
<i>Uitvoeringsprogr. 2007-2011</i>															
Wgr Milieudienst.ZO-Utr.-Eemland	250														
- Strateg. comm.beleid en modernisering huisstijl	210		210	100		100	20		20	10		10			0
- Relatiecomm. versterken en stroomlijnen	75		75	85		85	75		75	75		75			0
- Zichtbaarheid en herkenbaarheid vergroten	390		390	380		380	365		365	715		715			0
- E-provincies	1.030		1.030	1.330		1.330	1.580		1.580	1.160		1.160			0
- Huisvesting niet NOVA	847		847	847		847	847		847	847		847			0
- Profiel van Utrecht	1.243		1.243	1.000		1.000	1.000		1.000	1.000		1.000			0
- Professional. Crisisbeheersing	250		250	250		250	250		250	250		250			0
Structurele baten voorgaande jaren		313	-313		313		313		313		313		313		313
Mutaties reserves	0	0	0	2.800	8.984	-6.184	2.800	8.373	-5.573	0	5.306	-5.306	0	0	0
Subtotaal	21.556	633	20.923	14.900	9.297	5.603	12.512	8.686	3.826	5.135	5.619	-484	0	313	-313
TOTAAL	321.768	256.662	65.107	374.140	319.096	55.045	288.980	257.656	31.325	248.359	223.310	25.049	127.621	111.580	16.041

EMU-SALDO				
bedragen x € 1.000				
OMSCHRIJVING		2008	2009	2010
		Volgens realisatie aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2009	Volgens meerjarenraming in begroting 2009
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-143.963	-127.228	-88.826
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.160	2.726	2.454
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	11.017	10.534	10.562
-4	Uitgaven aan investeringen in (im-)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.579	847	650
+5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van Rijk, Provincies, Europese Unie en overige	0	0	0
+6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im-)materiele vaste activa (tegen verkoopprijs).	0	0	0
-6b	Boekwinst op desinvesteringen (im-)materiele vaste activa	0	0	0
-7	Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0
+8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0
-8b	Boekwinst op grondverkopen	0	0	0
-9	Betalingen ten laste van voorzieningen	11.957	10.759	12.701
-10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten.	0	0	0
11	Boekwinst bij de verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-143.322	-125.574	-89.161

CONVERSIETABEL PROGRAMMA'S EN PRODUCTGROEPEN OUD NAAR PROGRAMMA'S EN PRODUCTGROEPEN NIEUW			
PROGRAMMA NIEUW	PRODUCTGROEP NIEUW	PROGRAMMA OUD	PRODUCTGROEP OUD
01 Ruimtelijke ontwikkeling	0101 Ruimtelijke ontwikkeling	21 Ruimtelijke ontwikkeling	2101 Strategische ruimtelijke ontwikkeling 2102 Gemeentelijke ruimtelijke ontwikkeling
02 Landelijk gebied	0201 Kwaliteitsverbetering natuur en landschap	25 Natuur en Landschap	2501 Uitvoering natuurbeleid 2504 Ecologisch onderzoek en monitoring 2505 Uitvoering Groene regelgeving
	0202 Plattelandsontwikkeling	26 Plattelandszaken	2601 Reconstructie en Landinrichting
	0203 Progr. en uitvoer. Agenda Vitaal Platteland	28 Agenda Vitaal Platteland	2808 Overig AVP 2809 Reconstructie 2810 Natuur 2811 Landbouw 2812 Recreatie 2813 Landschap 2814 Bodem 2815 Water
	0204 Vergunningverl. en Handhaving Land.gebd.	25 Natuur en Landschap	2504 Ecologisch onderzoek en monitoring 2505 Uitvoering Groene regelgeving
03 Wonen en stedelijke vernieuwing	0301 Wonen en Stedelijke vernieuwing	22 Wonen en stedelijke vernieuwing	2201 Beleidsontwikkeling wonen en stedelijke ve 2202 Beleidsuitvoering wonen en stedelijke vern
04 Duurzaamheid en milieu	0401 Leefbaarheid	32 Milieu	3201 Lucht 3202 Bodem 3204 Externe Veiligheid 3205 Verstoring 3210 Landbouw
	0402 Duurzaamheid	32 Milieu	3206 Voorraadbeheer 3208 Verkeer
	0403 Integrale aanpak	32 Milieu	3207 Bouwen en wonen 3211 Consumenten 3212 Gebiedsgerichte aanpak 3213 Algemeen
	0404 Vergunningverlening en Handhaving Milieu	27 Ontgrondingen 32 Milieu	2701 Bouwgrondstoffenbeleid 2702 Vergunningverlening 3202 Bodem 3209 Bedrijven 3213 Algemeen
05 Water	0501 Water veiligheid	31 Water	3101 Water (veiligheid)
	0504 Stedelijk waterbeheer en keten	31 Water	3104 Stedelijk waterbeheer en keten
	0505 Water en ruimte	31 Water	3105 Water en ruimte
	0507 Vergunningverlening en handhaving water	31 Water	3102 Waterkwantiteit 3103 Waterkwaliteit en ecologie 3107 Organisatie van het waterbestuur
	0502 Waterkwantiteit	31 Water	3102 Waterkwantiteit
	0503 Waterkwaliteit en ecologie	31 Water	3103 Waterkwaliteit en ecologie

PROGRAMMA NIEUW	PRODUCTGROEP NIEUW	PROGRAMMA OUD	PRODUCTGROEP OUD
	0506 Organisatie van het waterbeheer	31 Water	3106 Vaarwegen 3107 Organisatie van het waterbestuur
06 Economische zaken en recreatie	0601 Beleidsontwikkeling en onderzoek	51 Economische zaken, recreatie en toerisme	5101 Algemeen economisch beleid 5104 Arbeidsmarktbeleid
	0602 Ruimtelijke ontwikkeling	51 Economische zaken, recreatie en toerisme	5102 Ruimtelijke economie 5103 Kenniseconomie en bedrijfsontwikkeling
	0603 Promotie en acquisitie	51 Economische zaken, recreatie en toerisme	5103 Kenniseconomie en bedrijfsontwikkeling
	0604 Innovatie	51 Economische zaken, recreatie en toerisme	5103 Kenniseconomie en bedrijfsontwikkeling
	0605 Vrije tijd	51 Economische zaken, recreatie en toerisme	5106 Recreatie en toerisme
07 Mobiliteit	0701 Doelmatig verkeer- en vervoersysteem	45 Doelmatig verkeer- en vervoersysteem	4501 Auto/fiets 4502 Openbaar vervoer 4503 Vaartuig
	0702 Kwaliteit leefomgeving	47 Kwaliteit leefomgeving	4701 Vermindering verkeershinder 4702 Natuurvriendelijke verkeersmaatregelen
	0703 Verkeersveiligheid	46 Verkeersveiligheid	4601 Verkeersveilige infrastructuur 4602 Gedragsbeïnvloeding en handhaving verkeer
08 Samenleving, cultuur en sport	0801 Cultuurbereik	54 Cultuur	5406 Cultuurbereik
	0802 Erfgoed	54 Cultuur	5405 Erfgoed
	0803 Kunsten	54 Cultuur	5401 Cultuur/Kunsten
	0804 Media en bibliotheken	54 Cultuur	5404 Media en bibliotheken
	0805 Sport	53 Sociale pijler	5302 Welzijn
09 Jeugd, onderwijs en zorg	0901 Wel Thuis	53 Sociale pijler	5301 Wel Thuis
	0902 Zorg, welzijn en onderwijs	53 Sociale pijler	5302 Welzijn 5303 Zorg 5306 Onderwijs
	0903 Jeugdzorg	53 Sociale pijler	5304 Jeugdzorg
	0904 Sociale agenda	53 Sociale pijler	5305 Sociale Agenda in uitvoering
10 Bestuur en middelen	1001 Provinciale Staten	11 Algemeen bestuur	1101 Provinciale Staten
	1002 Strategie en bestuurlijke zaken	11 Algemeen bestuur	1102 Gedeputeerde Staten 1104 Strategie en bestuurlijke zaken
		13 Concernbeleid en -control 52 Financieel toezicht	1301 Concernbeleid en -control 5202 Financieel toezicht
	1003 Communicatie	11 Algemeen bestuur	1103 Communicatie
	1004 Kabinetszaken	12 Kabinetszaken, openbare orde en veiligheid,	1201 Kabinetszaken, openbare orde en veiligheid
	1005 Bedrijfsvoering	14 Provinciale Servicedienst	1401 Interne dienstverlening 1402 Overige algemene zaken

7.16 Toelichting op beleidsvoorstellen

1. Herindeling Vallei (€20.000 incidenteel)

Op 18 februari 2008 hebben PS ingestemd met het voorstel van GS om, op verzoek van Woudenberg en Scherpenzeel, per 1 maart te starten met het open overleg ingevolge de wet Arhi.

Ter uitvoering van het onderzoek en de organisatie voor de herindeling worden ambtelijk extra kosten worden gemaakt.

2. Herindeling Vecht- en Plassengebied: fusieproces (€50.000 incidenteel)

Provinciale Staten hebben op 19 mei 2008 het Herindelingsadvies voor het Vecht- en Plassengebied vastgesteld. In het kader van de samenwerkingsagenda is toegezegd dat de provincie Utrecht het fusieproces wil faciliteren. Het bedrag is bestemd voor inzet van ambtelijke kennis en capaciteit en de inzet van externe expertise. De exacte inzet wordt bepaald in overleg met de betrokken gemeenten.

3. Europastrategie (€194.000 structureel)

Het college wil dat de provincie zich op Europees niveau sterker gaat positioneren, zowel op het terrein van belangenbehartiging in Brussel als op dat van interregionale samenwerking. Hiervoor is extra ambtelijk inzet benodigd.

4. NV Utrecht en Randstad Urgent (€73.000 structureel)

De vier Randstadprovincies hechten sterk aan het programma Randstad Urgent (UPR). Rijk en provincies zijn overeengekomen dat in de jaren 2009-2011 de provinciale bijdrage van €210 mln. zal worden ingezet bij projecten van Randstad Urgent, zodat dit tot verlichting van de rijksbegroting met hetzelfde bedrag leidt. De provincie speelt in NV Utrecht een belangrijke coördinerende en regisserende rol als middenbestuursorgaan; zij vervult de voorzitters- en de secretarisrol. Deze rollen vragen om de ondersteuning van een ambtelijke secretaris met administratieve ondersteuning en de inzet van beleidsinhoudelijke deskundigheid.

5. Dag van de Provincie (€51.000 structurele baten)

Aangezien de dag van de provincie geen doorgang vindt, valt €51.000 vrij.

6. Bedrijfshulpverlening (€18.000 structureel)

De provincie is wettelijk verplicht BHV/EHBO georganiseerd te hebben. Binnen het provinciehuis is een dergelijke voorziening sinds enige jaren operationeel. Hiervoor is een jaarlijks budget beschikbaar van xxxx. In de praktijk blijkt dat wij de voorziening niet goed kunnen blijven verankeren in de organisatie omdat de vergoedingen voor bedrijfshulpverlening in het verleden incidenteel zijn gedekt; Wij vragen nu hiervoor structurele dekking aan.

7. Organisatie MTO (€53.000 per twee jaar vanaf 2008)

Organisatie van het tweejaarlijks medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) werd altijd uit incidentele middelen gedekt. Hiervoor wordt structurele dekking gevraagd.

De onderwerpen die in het onderzoek een plaats krijgen, zijn deels standaard HRM-vragen zoals werkdruk en loopbaanmogelijkheden en deels zijn het meer specifieke onderwerpen zoals de tijdbesteding van het personeel en faciliteiten die men in het werk gebruikt en nodig heeft. De provincie heeft deze informatie nodig om het beleid ten aanzien van professionalisering van de organisatie te meten en te verbeteren.

8. Managementdevelopmenttraject (€200.000 incidenteel)

Het voornemen bestaat om invulling te geven aan een Managementdevelopmenttraject (MD). MD-beleid is afgeleid van het strategisch beleid van de provincie. Het is zowel gericht op het voorzien in voldoende gekwalificeerd personeel in de toekomst, als op het op peil houden en ontwikkelen van competenties. Een MD-programma kent diverse ingrediënten, zoals opleiding en training, jobrotation, werkstages en detacheringen

9. Organisatie UPC-dag (€45.000 tweejaarlijks vanaf 2010)

De Utrechtse Provinciale Contactdag (UPC) voor het personeel werd tot nu toe uit incidentele middelen gedekt.

10. Compensatie gedeelde huurinkomsten (€110.000 minder baten structureel)

Huurcontracten met OLM, Samenwerkingsverband Randstad en Vervoersanalyse & Mobiliteitsadvies zijn afgelopen. Op dit moment zijn wij geen mogelijkheid om de ruimtes opnieuw te verhuren. Om deze reden wordt voorgesteld om de baten structureel te verlagen met €110.000.

11. WRO (€160.000 incidenteel)

Op 1 juli 2008 treedt de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (nWRO) in werking. Nieuwe samenwerkingsvormen en afspraken zijn nodig met gemeenten (nu de provinciale goedkeuring van

bestemmingsplannen vervalt) om goed met gemeenten samen te werken en het ruimtelijk beleid op elkaar af te stemmen. We zullen inspelen op een andere roloppvatting: loslaten waar mogelijk, maar duidelijk sturen wanneer provinciale belangen dat vragen.

De Implementatie van deze nieuwe Wet Ruimtelijke ordening vraagt om incidentele middelen, ondermeer vanwege de eis dat alle ruimtelijk relevante plannen per 1 juli 2009 digitaal ontworpen en vastgesteld worden. Dit vraagt om aanpassing van infrastructuur, aanschaf en ontwikkeling software en opleiding.

12. Natura-2000 (€400.000 incidenteel)

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden (habitats), maar draagt ook bij aan soortenbescherming. Het netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden.

Het programma bevat voor Utrecht negen gebieden waarvoor afgesproken natuurdoelen moeten worden veiliggesteld. Er is een overlap met zes TOP-gebieden (bestrijding verdroging) en afstemming met vele belangen in de gebieden noodzakelijk. Voor deze negen gebieden moeten wij, samen met de belanghebbenden, binnen drie jaar beheerplannen maken en vaststellen. Voor het laatste is de provincie het bevoegde gezag. De extra inspanningen vragen om extra middelen.

13. Gebiedsvisie vechtstreek (€150.000 incidenteel)

Deelname aan EO Wijersprijsvraag sluit aan op de gebiedsvisie Vechtstreek, een gemeenschappelijke en integrale opgave voor een duurzame Vechtstreek. De resultaten van de prijsvraag dienen bij te dragen aan de AVP-doelen in het gebied. De proceskosten voor de deelname zijn niet voorzien binnen het AVP.

14. Extra vergunning verlening Capaciteit duurzame energie (€ 31.000 in 2008, daarna € 62.000 structureel)

In het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 is opgenomen dat een stimuleringsregeling wordt opgezet voor projecten op het gebied van duurzame energie en energiebesparing. Dit betekent voor de afdeling Vergunningverlening een toename van het aantal te verlenen vergunningen op grond van de Grondwaterwet. Dit maakt uitbreiding van de vergunningverleningcapaciteit noodzakelijk.

15. Toename publicatiekosten (€20.000 structureel)

Voor de publicaties op het gebied van CPK/GWW is €20.000 structureel extra nodig vanaf 2008. Onvermijdbaar vanwege wettelijke publicatieplicht.

16. Overdrachtskosten Kromme Rijn (€99.832 incidenteel)

In 2001 is er een overeenkomst gesloten tussen de provincie en het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden over de overdracht van het beheer van de Kromme Rijn. In deze overeenkomst is onder andere bepaald dat de provincie een financiële bijdrage van €99.832 aan het hoogheemraadschap zou verstrekken.

Dit bedrag is niet begroot in 2008. Deze uitgave is als onvermijdelijk en (in 2008) als onvoorzienbaar aan te merken.

Algemene toelichting ten aanzien van Vergunningverlening en Handhaving

Om het provinciaal Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en Handhaving uit te kunnen voeren, is versterking van de formatie noodzakelijk. Het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en Handhaving beperkt zich tot een basale, maar verantwoorde uitvoering van wettelijke taken die de provincie zich tot doel heeft gesteld. Door nieuwe wettelijke taken en doordat in het verleden incidentele middelen zijn ingezet, kent de uitvoering van het programma nu een dekkingstekort.

17. Evaluatieverslagen bodemsanering (€120.000 structureel vanaf 2009)

Onvermijdbaar, omdat de beoordeling van evaluatieverslagen van uitgevoerde bodemsaneringen een structurele wettelijke taak is.

18. Drank en Horecawet (€33.000 structureel vanaf 2009)

Onvermijdbaar, omdat de taak zonder extra middelen niet kan worden uitgevoerd.

In bijzondere gevallen heeft de provincie ook een vergunningverleningstaak in het kader van de Drank- en Horecawet (DHW). In gevallen, waarin het betreft de uitoefening van het horeca- of slijtersbedrijf door een gemeente treden voor vergunningverlening of sluiting van het bedrijf Gedeputeerde Staten in de plaats van Burgemeester en Wethouders. Deze taak is voor de afdeling Vergunningverlening geheel nieuw en kennis van de Drank- en Horecawet en de daarbij behorende besluiten en regelingen is zeer beperkt

19. Actualisering ontheffing woonschepen (€100.000 incidenteel in 2009 en 2010)

Onvermijdbaar, want in 2007 zijn beleidsregels voor oevervoorzieningen vastgesteld. Deze moeten nu toegepast worden in alle bestaande en nieuwe ontheffingen.

20. Handhaving woonschepen (€60.000 incidenteel in 2009 en 2010)

Onvermijdbaar, want zonder extra handhavingsinspanning voor woonschepen wordt slechts het topje van de ijsberg gehandhaafd. Zonder inhaalslag is er pas over vijf jaar sprake van een adequate handhavingssituatie.

21. Toezicht op bodemsanering (€80.000 incidenteel in 2009 en 2010)

Onvermijdbaar, omdat het toezicht op bodemsanering tekortschiet (geconstateerd door de VROM-inspectie).

22. Incidenteel vergunningverlening (€100.000 incidenteel)

Zie hierboven bij Actualisering ontheffing woonschepen.

23. Incidenteel handhaving (€60.000 incidenteel)

Zie hierboven bij Handhaving woonschepen.

24. Verbetering verkeersveiligheid uitritten op provinciale wegen (voor 2008 €183.000 incidenteel en voor 2009 €127.000 incidenteel)

Het actief handhaven van de Wegenverordening is een direct gevolg van het vastgestelde provinciale handhavingsbeleid, vastgelegd in de nota Intensivering Handhaving (Distelnota 2004).

Het proefproject houdt in het kort in: het ontwikkelen van een handhavingsaanpak voor het herstellen van zichthoeken bij uitritten en wegaansluitingen door het verplicht stellen van onderhoud van zichtbelemmerende groenvoorzieningen door particulieren. Analyse van de ongevalstatistieken wijst uit dat op wegen met veel uitritten en wegaansluitingen het aantal letselongevallen gemiddeld bijna 20% hoger ligt dan op andere wegen. Verbeteren van het oprijzicht vergroot de verkeersveiligheid.

25. Centrale aansturing gladheidbestrijding, structureel €25.000 vanaf 2009

Voornemen is om te komen tot een gezamenlijke aansturing van de gladheidbestrijding. Dit moet bijdragen aan de verkeersveiligheid door informatiesystemen van wegbeheerders aan elkaar te koppelen.

Het nieuwe datacommunicatiesysteem houdt in dat:

- Op elk gewenst moment inzichtelijk is welke wegvakken gestrooid zijn, zodat onmiddellijk kan worden ingegrepen op het moment dat bepaalde wegvakken niet gestrooid zijn.
- Vertrek en aankomsttijden van de strooiwagens geregistreerd kunnen worden, zodat de opdrachtnemer in zijn werkzaamheden gecontroleerd kan worden.
- Een automatisch strooipatroon instelbaar is, waardoor niet onnodig veel gestrooid wordt (hetgeen milieuwinst oplevert en chauffeurs niet onderweg steeds het strooipatroon opnieuw in hoeven te stellen, hetgeen de veiligheid ten goede komt.

Voor het seizoen 2007/2008 worden om ervaring op te doen, twee strooiers voorzien worden van datacommunicatie.

26. Leveren verkeersinformatie, incidenteel €170.000 voor 2008

Dit product maakt onderdeel uit van productgroep auto/fiets en draagt bij aan het verbeteren van de verkeersinformatievoorziening op het wegennet. In de begroting 2008 is hiervoor € 130.000 gereserveerd en naar verwachting wordt circa € 300.000 besteed. De voorziene extra uitgaven worden met name veroorzaakt door de aanschaf van technische applicaties die ten doel hebben de (interne) organisatie en kwaliteit van verkeersgegevens te optimaliseren, zoals de ontwikkeling van een logisch datamodel voor verkeersgegevens, een nieuwe applicatie voor wegkenmerken en de aanleg van extra detectielussen bij VRI's.

27. Werkzaamheden afdeling Wegen (€125.000 structureel)

De afdeling Wegen heeft structureel hogere loonkosten als gevolg van onregelmatigheidstoeslag. Deze lasten moeten structureel worden opgenomen.

28. Toeristische ontsluiting cultureel erfgoed (€100.000 incidentele baten)

In de Begroting 2008 is € 100.000 opgenomen ter verbetering van de toeristisch recreatieve ontsluiting van cultureel erfgoed. Op basis van een haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat het beschikbare budget weinig toevoegt aan de reeds bestaande initiatieven. Daarom wordt voorgesteld dit budget vrij te laten vallen voor andere activiteiten.

29. Recreatieschap (€111.000 incidenteel in 2009)

De provincie Utrecht zal naar verwachting moeten bijdragen in de negatieve exploitatie van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied (provincie is deelnemer). In de periode 2005-2008 heeft het recreatieschap te maken gekregen met een aantal tegenvallers.

30. Middelen ten behoeve van Bureau Jeugdzorg (€750.000 incidenteel)

Bureau Jeugdzorg wordt geconfronteerd met een almaar stijgende groei bij de toegang. Een deel van die stijging is op te vangen door nog niet ingezette middelen uit de doeluitkering voor Bureau Jeugdzorg, ten bedrage van € 550.000. Aan extra middelen is derhalve eenmalig € 750.000 benodigd.

31. Europacantat (€730.000, incidenteel in 2009)

Europacantat is het grootste korenfestival en vindt tweejaarlijks plaats in een wisselende Europese stad. In 2009 vindt Europacantat plaats in Utrecht. Er zijn in de provincie Utrecht 800 koren actief, die allen met dit belangrijke festival worden geconfronteerd.

32. Vrede van Utrecht (€2,1 miljoen incidenteel in 2009 tot en met 2011)

In 2013 is het 300 jaar geleden dat de Vrede van Utrecht is gesloten. Dit moment is aanleiding om de (inter)nationale culturele profilering van Utrecht te versterken. Het programma kent twee belangrijke mijlpalen: een grootse herdenking van de Vrede van Utrecht in 2013 en de aanwijzing van Utrecht tot culturele hoofdstad van Europa in 2018 (nominatiebesluit in 2012).

33. Realisatie Uitvoeringsprogramma/samenwerkingsagenda (€117,8 miljoen incidenteel in 2009)

Provinciale Staten worden verzocht de middelen (€ 117,8 miljoen), benodigd voor de jaarschijf 2009 van het Uitvoeringsprogramma, beschikbaar te stellen vanuit de reserve Structuurfonds.

34. Bijdrage aankoop Perlee orgels museum "speelklok tot pierement"

Het nationaal museum van Speelklok tot Pierement heeft uit de collectie van de familie Perlee een aantal draaiorgels kunnen aankopen. Deze aankoop past binnen het beleid van de Utrechtse Schatkamer.

Specifieke uitkeringen die onder Single information, Single Audit (SISA) vallen

Met ingang van de verantwoording 2006 is het principe van Single information en Single audit (SiSa) van kracht geworden. Dit betekent dat voor ongeveer 80 specifieke uitkeringen geen afzonderlijke verantwoording richting het Rijk opgesteld hoeft te worden, maar dat in plaats daarvan een bijlage bij de jaarrekening van provincie wordt opgenomen met verantwoordingsinformatie.

Welke verantwoordingsinformatie per specifieke uitkering moet worden opgenomen, is aangegeven in een verplicht format voor de bijlage (opgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties).

De definitieve lijst 2009 van het ministerie waarin vermeld wordt welke specifieke uitkering per provincie of gemeente van toepassing is, wordt medio 2009 bekend gemaakt. Vooruitlopend hierop wordt in deze begroting een voorlopige lijst opgenomen van specifieke uitkeringen die voor de provincie Utrecht in 2009 onder SISA vallen, ontleend aan de definitieve lijst van 2007. Het betreft de volgende specifieke uitkeringen:

1. Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving
2. Actieplan Cultuurbereik
3. Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs
4. Uitkering Marsrouteplannen (Bibliotheken)
5. Vorming basisbibliotheken
6. Industrielawaai
7. Lokale maatregelen luchtkwaliteit
8. Bodemsanering
9. Externe Veiligheid
10. BIRK
11. Klimaatconvenant BANS
12. Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
13. Brede Doeluitkering Sociaal, integratie en veiligheid
14. Regeling Buurt, Onderwijs en Sport
15. Breedtesportimpuls
16. TOPPER-regeling
17. Besluit Locatiegebondensubsidies 2005

AFKORTINGENLIJST

ACB	Actieprogramma Cultuurbereik
AGV	Amstel, Gooi en Vecht
AMvB	Algemene maatregel van bestuur
AMK	Advies en meldpunt kindermishandeling
AO	Administratieve organisatie
Arhi	Algemene regels herindelings
AVP	Agenda Vitaaal Platteland
AVU	Afval Verwijdering Utrecht
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
BANS	Bestuursakkoord Nieuwe Stijl
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede Doeluitkering
BIN	Bedrijven Identificatie Nummer
BIRK	Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit
BJU	Bureau Jeugdzorg Utrecht
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BRIM	Besluit rijkssubsidieering instandhouding monumenten
Bro	Besluit ruimtelijke ordening
BRRM	Besluit rijkssubsidieering restauratie monumenten
BRTN	Beleidsvisie Recreatietoerwaart Nederland
BSN	Burgerservicenummer
CBK	Centrum Beeldende Kunst
CEMT	Conferentie van Europese Ministers van Transport
CHS	Cultuurhistorische hoofdstructuur
COVM	Commissie van Overleg en Voorlichting Milieuhygiëne
CPB	Centraal Planbureau
CROW	St. Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw
CVB	Commissie Vaarwegbeheerders
D2	Europees subsidieprogramma voor sociaal economisch beleid
DigiDiv	Digitalisering Documentaire Informatie Voorziening
DIVA	Project digitalisering documentatie informatievoorziening (opvolger van DigiDiv)
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DURP	Digitale uitwisseling ruimtelijke processen
DVO	DienstverleningsOvereenkomst
EBP	Economische businessplan
ECM	Enterprise contentmanagement (documentmanagementsysteem)
EEV	Enhanced Environmentally friendly Vehicle
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
E-HRM	Electronic Human Resource Management
EHS	Ecologische hoofdstructuur
FDUR	Facilitaire Dienst Utrechtse Recreatieschappen
Fido	Financiering decentrale overheden
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGOR	Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime
GMN	Groot Mijdrecht Noord
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijke Rioleringsplannen
GWW	Grote wegenwerken
HBPO	Holland Business Promotion Office
HDSR	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
HNP	Huis der Nederlandse Provincies
HUL	Het Utrechts Landschap
IFLO	Inspectie Financiën Lokale Overheden
ILG	Investeringsprogramma landelijk gebied
IPO	Interprovinciaal overleg
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
KRW	Kaderrichtlijn Water
KWO	Koude-warmte-opslag
LEU	Landschap Erfgoed Utrecht
MAP	Milieuactieprogramma
MAP-streekplan	Meerjarenactieprogramma

MER	Milieu-effectrapportage
MEV	Macro-Economische Verkenningen
MIT	Meerjarenbegroting voor Infrastructuur en Transport
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MO	Maatschappelijke ontwikkeling
MT	Management Team
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
NARIS	Risicomanagement Informatie Systeem
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NME	Natuur- en milieueducatie
NOVA	Nieuw onderkomen voor ambtenaren
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
OASE	Overleg- en Adviescommissie op Sociaal-Economisch terrein
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OIO	Organisatie in Ontwikkeling
OLM	Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding
OV	Openbaar vervoer
PAR	Provinciaal Arbeidsplaatsenregister
PID	Pieken in de Delta
PKB	Planologische KernBeslissing
PMF	Projectmanagement en Flexwerk
PMP	Provinciaal Milieubeleidsplan
PMV	Provinciale Milieuverordening
POP(-subsidie)	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPS	Publiek-Private Samenwerking
PUEV	Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid
PVVP	Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan
RAAM	Regionale Activiteiten Agenda Milieu
RAP	Ruimtelijk actieprogramma
RHC	Regionaal Historisch Centrum
RMN	Reinigingsbedrijf Midden Nederland
RodS	Recreatie om de Stad
ROV	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid
RSLU	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Utrecht
SALZ	"Soest-Amersfoort-Leusden-Zeist" (motorcrossvereniging)
SEO	Subsidieregeling Economische Ontwikkeling
SGB	Subsidiëring Gebiedsgericht Beleid
SISA	Single information single audit
SLW	Stichtse Lustwarande
SMPU	Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht
STO	Subsidieverordening Toeristische Ontwikkeling
TFI	Taskforce Innovatie
UMP	Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan
UPR	Urgentieprogramma Randstad
UTR	Utrecht Toerisme en Recreatie
UVVB	Utrechts Verkeer- en Vervoersberaad
Vjn	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Wabo	Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	Wet bodembescherming
WERV	Wageningen, Ede, Rhenen, Veenendaal
WHP	Waterhuishoudingsplan
WILG	Wet Inrichting Landelijk Gebied
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening (nieuw)
WWI	Wonen, Wijken en Integratie

Colofon

De Programmabegroting 2009 is een uitgave van:

Provincie Utrecht
Pythagoraslaan 101
3584 BB UTRECHT
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT
Telefoon: 030-2589111
Fax: 030-2582564
www.provincie-utrecht.nl

Samenstelling en eindredactie:

Afdeling Financiën
Team Kaderstelling, Beleid en Coördinatie

Ontwerp en opmaak:

Afdeling Financiën in samenwerking met Grafisch Centrum provincie Utrecht

Oplage:

500 exemplaren

Druk:

Grafisch Centrum provincie Utrecht

Het binnenwerk van deze Programmabegroting is gedrukt op Colotech 90 grams houtvrij-chloorvrij-TCF, duurzaam papier.